קובץ נגיש

ביטוח חקלאי

אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

דו"ח תקופתי
לשנת 2024

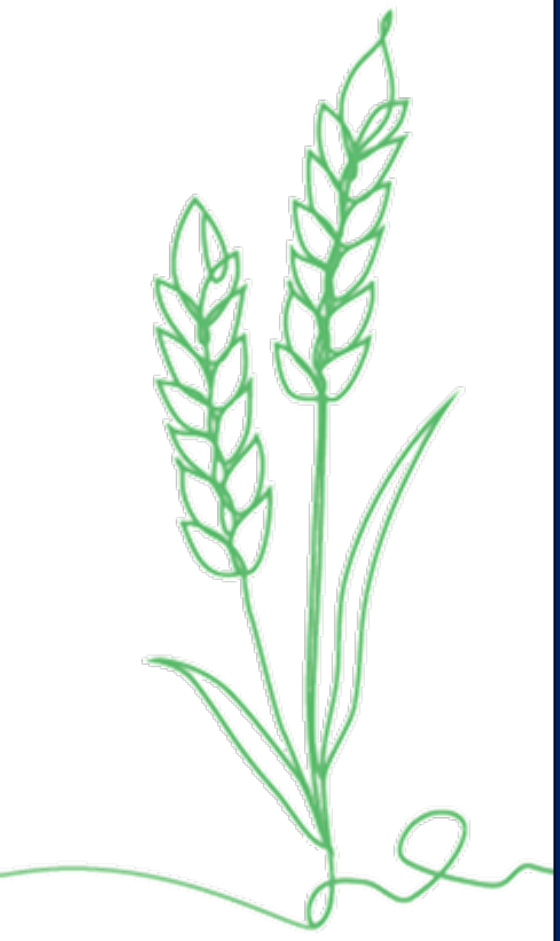

חלקי הדו"ח

חלק א תיאור עסקי התאגיד

חלק ב דו" ח הוועד המנהל, הצהרות המנהלים

חלק ג דוחות כספיים, הצהרת אקטואר

חלק ד פרטים נוספים על התאגיד

חלק א - תיאור עסקי התאגיד

ביטוח חקלאי

תוכן העניינים

חלק ראשון . פעילות האגודה ותיאור התפתחות עסקיה .... 5....

1. כללי 4
2. מבנה האחזקות של האגודה 5
3. תחומי פעילות 6
4. חלוקת רווחים 6

חלק שני . תיאור עסקי האגודה לפי תחומי פעילות .... 8 .....

5. תחום ביטוח כללי - ענף רכב חובה 7
6. תחום ביטוח כללי - ענף רכב רכוש וטרקטורים 13
7. ביטוח כללי - ענפי רכוש אחרים 19
8. תחום ביטוח כללי - ענף ביטוח חבויות 23

חלק שלישי . מידע נוסף ברמת כלל האגודה .... 37 .....

9. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות האגודה 26
10. השקעות 32
11. ביטוח משנה 33
12. הון אנושי 37
13. שיווק והפצה 44
14. ספקים ונותני שירותים 45
15. רכוש קבוע 45
16. עונתיות 46
17. נכסים לא מוחשיים 46
18. גורמי סיכון 47
19. הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה 49

חלק רביעי . היבטי ממשל תאגידי .... 61 .....

20. דירקטורים חיצוניים 50
21. גילוי בדבר המבקר הפנימי בתאגיד 50
22. גילוי בדבר רואה-חשבון מבקר 51
23. אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי ("SOX 404") 51
24. בקרה פנימית על דיווח כספי 52

חלק א - תיאור עסקי התאגיד

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ הינה מבטח, כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981. דו"ח זה נערך בהתאם לחוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, ובפרט להוראות החוזר המאוחד.

פרק זה בדו"ח התקופתי, העוסק בתיאור האגודה, התפתחותה ועסקיה, כולל גם מידע צופה פני עתיד. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על האינפורמציה הקיימת באגודה במועד הדו"ח וכולל את הערכות האגודה או כוונותיה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "האגודה מעריכה", "בכוונת האגודה", "האגודה סבורה", "צפוי/ה" וכיו"ב, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים. פרק זה כולל גם תיאור כללי ותמציתי של מוצרי ביטוח שונים. התנאים המלאים והמחייבים הם התנאים המפורטים בכל פוליסה ו/או חוזה ביטוח, לפי העניין.

הגדרות

למען הנוחות, בדו"ח תקופתי זה תהיה למונחים המפורטים להלן המשמעות הרשומה לצדם:

"**האגודה**" -	ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ;
"**סוכנות ביטוח חקלאי**" -	ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ (לשעבר, משקי הקיבוצים סוכנות לביטוח בע"מ);
"**עתודות**" -	עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ חברה מנהלת;
"**דוחות כספיים**" -	הדוחות הכספיים של האגודה ליום 31 בדצמבר 2024;
"**שייר**" -	חלק הביטוח שהמבטח משאיר אצלו ושאינו מגובה בביטוח משנה;
"**הממונה**" -	הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ברשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, לרבות בתפקידו כמפקח על הביטוח;
"**חוק הפיקוח**" -	חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;

חלק ראשון - פעילות האגודה ותיאור התפתחות עסקיה

1. כללי

1.1. ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - "ביטוח חקלאי" או "האגודה") היא אגודה שיתופית אשר נרשמה בישראל ב- 14 באפריל 1937 בשם "קופה לביטוח חקלאי הדדי אגודה שיתופית בע"מ". בשנת 1993 שינתה האגודה את שמה לשמה הנוכחי.

1.2. חברי **האגודה** הינם אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן - "**אגודת האחזקות**"), המחזיקה בכל יחידות ההשתתפות באגודה, למעט יחידת השתתפות אחת המוחזקת על ידי ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן - "**האגודה האחות**"), בנאמנות עבור אגודת האחזקות. החברים באגודת האחזקות הינם כ- 291 קיבוצים, מושבים שיתופיים ותאגידים אחרים ממגזר ההתיישבות. לפירוט נוסף בדבר האחזקות באגודה ראה סעיף 2 להלן.

1.3. מטרת ההתאגדות של האגודה, כפי שבאה לידי ביטוי בתקנון האגודה היא, בין השאר, לעסוק בעסקי **הביטוח** של חבריה ושל אחרים, וכן בתחומים הקשורים בעסקי ביטוח בדרך של שיתוף ושל עזרה הדדית, וכן בכיסויים ביטוחיים המותאמים באופן ייחודי לאופי הפעילות של חבריה.

1.4. לאגודה משרדים ראשיים הפועלים ברחוב מיטב 11 בתל-אביב. לשם כך האגודה התקשרה בהסכם שכירות ל 10 שנים עם אגודה אחות לשכירת חלק מהבניין לעיל החל מיום 1 ביולי 2023.

1.5. מוסדות האגודה

א. האסיפה הכללית - האסיפה הכללית הינה הרשות העליונה באגודה והיא מורכבת מנציגים של חברי האגודה. האסיפה הכללית מתכנסת מעת לעת, ולכל הפחות אחת לשנה, ועל סדר יומה נכללים, בין היתר, דיונים בנושא הדוחות הכספיים ואישורם.

ב. הוועד המנהל - הוועד המנהל נבחר על-ידי האסיפה הכללית, והוא מורכב מנציגי חברי האגודה ונציגים חיצוניים. לוועד המנהל סמכות שיורית - כל סמכויות האגודה שלא נמסרו לרשות אחרת של האגודה, ובכלל זה קביעה ואישור מסגרות ביטוח המשנה, גיבוש תקציב האגודה, קביעת מדיניות תגמול וכיו"ב.

ג. הנהלה פעילה - ההנהלה הפעילה של האגודה עוסקת בתפעול מקצועי ושוטף של האגודה על-פי הנחיות מנכ"לית האגודה.

1.6. הון האגודה - הון האגודה מורכב מ- 1,392,473 יחידות השתתפות. יחידת ההשתתפות מבטאת חלק מסוים ומוגדר מהון האגודה השווה ליחס שבין יחידת השתתפות אחת לבין כלל יחידות ההשתתפות שהקצתה האגודה. כל חבר חייב להיות בעלים של לפחות יחידת השתתפות אחת כתנאי לחברותו באגודה. החזקות החברים בהון האגודה הן דיפרנציאליות. אין לאגודה מגבלת הון רשום.

2. <u>מבנה האחזקות של האגודה</u>

2.1. תרשים מבנה האחזקות של האגודה ליום 31.12.2024:

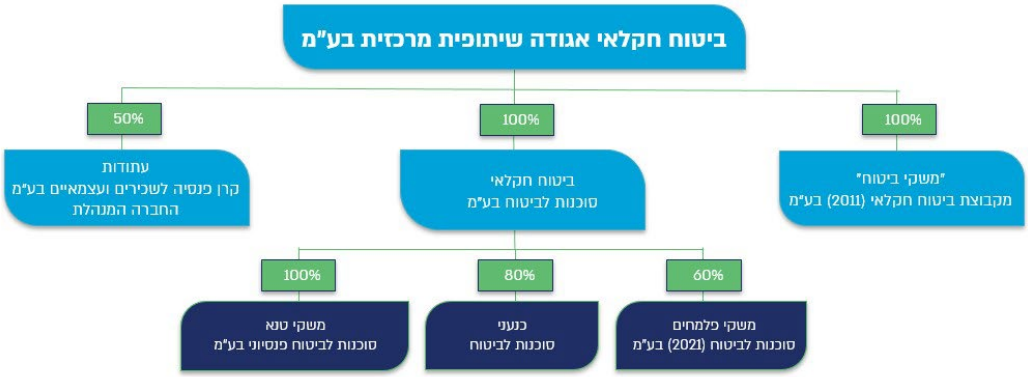

2.2. משקי ביטוח מקבוצת חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ, הינה סוכנות לביטוח בבעלות מלאה (100%) של האגודה. הסוכנות פעלה בתחום הביטוח הימי. בשנת 2020 הופסקה פעילותה של הסוכנות.

2.3. עתודות (כהגדרתה לעיל) מוחזקת על ידי האגודה בשיעור של 50%, כאשר 50% האחזקה הנוספים מוחזקים בידי כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "**כלל ביטוח**"). על-פי הנחיות הממונה עתודות היא קרן מאוזנת ואשר מ-1 באפריל 1995 אינה רשאית לקבל חברים חדשים.

2.4. ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ, הינה חברה בת בבעלות מלאה (100%) של האגודה. סוכנות ביטוח חקלאי משווקת פוליסות בתחום הביטוח הכללי, בנוסף משווקת הסוכנות דרך חברה בת שלה משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ, פוליסות בענפים בהם לא פועלת האגודה: פנסיה, בריאות, סיעוד ועוד. סוכנות ביטוח חקלאי מחזיקה ב-80% מהון המניות של כנעני סוכנות לביטוח בע"מ (להלן - "**סוכנות כנעני**"). סוכנות כנעני מורשית לפעול בכל ענפי הביטוח בהם פועלת סוכנות ביטוח חקלאי והיא מהווה הזרוע השיווקית של סוכנות ביטוח חקלאי באזור הצפון.

לסוכנות ביטוח חקלאי קיימת האפשרות לרכישת יתר מניותיהם של בעלי המניות בסוכנות כנעני, מרדכי כנעני ודני הרשלר, דהיינו 20% מהונה המונפק של סוכנות כנעני וזאת עד ליום 31.12.2025.

סוכנות ביטוח חקלאי מחזיקה בבעלות מלאה (100%) של משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ. הסוכנות פועלת בעיקר בתחום הפנסיוני ובתחום הבריאות במגזר הקיבוצי.

בתחילת שנת 2021 התקשרה סוכנות ביטוח חקלאי בהסכם מול צד שלישי להקמת סוכנות ביטוח אשר תפעל באזור הדרום. החל מיום 1 ביולי 2021 משקי פלמחים סוכנות לביטוח (2021) בע"מ החלה את פעילותה לאחר קבלת כל האישורים המתאימים מאת רשות שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר. סוכנות ביטוח חקלאי מחזיקה ב 60% מהון המניות של משקי פלמחים סוכנות לביטוח (2021) בע"מ ויתר המניות בבעלות הגברת שלומית עמר.

3. <u>תחומי פעילות</u>

האגודה עוסקת בעיקר בתחום הביטוח הכללי, הכולל את ענפי ביטוח הרכב (רכב חובה ורכב רכוש), ענפי ביטוח חבויות, ענפי ביטוח רכוש אחר, ביטוח ימי וביטוח נסיעות לחו"ל.

חלקה היחסי של האגודה בשוק הביטוח הכללי, במונחי דמי- ביטוח נכון ליום 31 בדצמבר 2024 הוא כ- 2%.

כמו כן האגודה מחזיקה יחד עם כלל ביטוח, בחלקים שווים, בעתודות.

4. <u>חלוקת רווחים</u>

בהתאם לתקנון האגודה- בכפוף לכל דין ולקיום תזרים מזומנים מתאים הלוקח בחשבון גם את דרישות ההון של האגודה, מדיניות האגודה תהיה לחלק אחת לשנה, לאחר אישור דוחותיה הכספיים, לפחות 25% מהרווח הניתן לחלוקה, כדיבידנד לבעלי יחידות ההשתתפות.

על יכולתה של האגודה לחלק דיבידנד מוטלות מגבלות מכוח דינים ספציפיים ו/או הנחיות רגולטוריות החלות על פעילותה ו/או מכוח היתרי השליטה שניתנו לבעלי השליטה באגודה. לפרטים ראה באור 12 לדוחות הכספיים.

חלק שני - תיאור עסקי האגודה לפי תחומי פעילות

5. תחום ביטוח כללי - ענף רכב חובה

5.1. כללי

במסגרת ענף זה מוענק כיסוי ביטוחי לבעל הרכב ולנוהג ברכב מפני כל חבות שהם עשויים לחוב בה לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן - "**חוק הפלת"ד**") ומפני כל חבות אחרת בשל נזק גוף שנגרם לאדם על ידי או עקב השימוש ברכב מנועי, וכן ניתן כיסוי לבעל הרכב ולנוהג בו בהיתר ממנו, מפני נזק גוף שנגרם להם בתאונת דרכים. חוק הפלת"ד מגדיר, בין היתר, את הכללים למתן פיצוי בגין נזקים כאמור.

הביטוח הינו ביטוח חובה על פי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן - "**פקודת רכב מנועי**"), האוסרת על אדם להשתמש או לגרום שאדם אחר ישתמש ברכב מנועי, אלא אם קיימת פוליסה בת-תוקף לפי דרישות הפקודה.

משנת 2010 מונהגת בענף פוליסה תקנית מחייבת לביטוח רכב חובה על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי), התש"ע-2010.

לענף זה מס' מאפיינים: ביטוח חובה מכסה נזק גוף בלבד שנגרם לנוהג ברכב, או לנוסעים בו, או להולכי הרגל אשר נפגעו מהרכב המבוטח בתאונת דרכים; בהתאם לחוק הפלת"ד אחריות הנוהג ברכב, בעל הרכב, או המחזיק בו, היא אחריות מוחלטת ואין צורך להוכיח אשם; מי שנפגע בתאונת דרכים ויש לו עילת תביעה לפי חוק הפלת"ד, חייב לתבוע על-פי חוק הפלת"ד ואינו זכאי לתבוע את נזקיו לפי חוק אחר; התביעות בענף ביטוח רכב חובה מתאפיינות ב"זנב ארוך", כלומר פרק הזמן החולף ממועד קרות האירוע ועד למועד הסילוק הסופי של התביעה הוא ארוך; ביטוח רכב חובה נכנס לתוקף רק לאחר תשלום הפרמיה במלואה; חובת הביטוח והיקף הכיסוי נקבעו על-פי דין, כאשר בביטוח זה לא נקבע גבול אחריות. יצוין, כי מרכיב הכיסוי לאבדן השתכרות מוגבל עד ל-3 פעמים השכר הממוצע במשק; לחברות הביטוח שיקול דעת מצומצם יחסית בקביעת התעריפים, שכן התעריפים כפופים לפיקוחו של הממונה תוך קביעת טווח תחרות מוגבל יחסית.

5.2. תחרות

בתחום זה, מתחרה האגודה בכל חברות הביטוח במשק, לרבות חברות הביטוח הישירות. בשנת 2024 נוספו 2 חברות ביטוח נוספות.

הכיסוי הביטוחי האחיד בכל חברות הביטוח ונטיית הלקוחות ברכישת הביטוח החובה וביטוח הרכוש לרכבם באותה החברה תוך זמינות מידע השוואתי של מחירים (לרבות במחשבוני אינטרנט), מביא לכך שמחיר המוצר הינו המשפיע העיקרי על ההחלטה באיזו חברת ביטוח לרכוש את פוליסת הביטוח. חברות הביטוח נבדלות זו מזו במשתנים הקובעים את התעריף, וכפועל יוצא בפלחי השוק בהן הן מתמקדות.

גורם העלול לפגוע במעמדה של האגודה הינו שימוש חברות ביטוח אחרות בפרמטרים שונים ו/או נוספים על הפרמטרים בהם עושה האגודה שימוש. גורמים המחזקים את מעמדה התחרותי של האגודה הינם הידע והניסיון שצברה האגודה בענף הביטוח במגזר הקיבוצי והפרטי.

5.3. <u>מגבלות, חקיקה, תקינה, ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות בענף ביטוח רכב חובה</u>

5.3.1. פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 ("להלן - הפקודה")

כאמור בסעיף 5.1 לעיל, הפקודה קובעת את החובה לרכוש כיסוי ביטוחי לכיסוי נזקי גוף העשויים להיגרם למשתמשים בדרך כתוצאה משימוש בכלי רכב מנועי, ומסדירה את אופן הוכחת קיומו של ביטוח חובה בתוקף בפני הרשויות. ביום 31 בדצמבר 2017, אושר בכנסת תיקון לפקודה שיקל על הפקה דיגיטאלית של תעודות חובה וייתר את השימוש בתעודות חובה מקוריות. תאריך תחילת השינוי נקבע ל-9 חודשים מיום פרסומו.

בחודש ספטמבר 2021 נכנסו לתוקף הוראות הפיקוח על שרותים פיננסים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי). בין התיקונים על פיהם נמנים: הוספת אפשרות למסור עותק תעודת ביטוח באמצעי דיגיטלי, ביטול חובת המבוטח להשיב את התעודה המקורית למבטח כתנאי לביטול הפוליסה והשבת דמי הביטוח היחסיים וחיוב מבטח לשמור עותק של תעודת הביטוח הדיגיטלית שהפיק לתקופה של עשרים וחמש שנים לפחות ממועד סיום תקופת הביטוח.

5.3.2. ה"פול"

חברות ביטוח אינן מחויבות לבטח את כל המבקשים לרכוש ביטוח רכב חובה.

בעל כלי-רכב שלא השיג כיסוי ביטוחי כאמור באחת החברות הפועלות בענף, רשאי לרכוש ביטוח חובה באמצעות ה"פול", שהינו הסדר ביטוחי שיורי (להלן - "הפול"). ה"פול" הינו בבעלות כל חברות הביטוח הפועלות בענף, אשר נושאות בהפסדיו או ברווחיו, על-פי חלקן היחסי בענף, והוא מחויב מכוח הדין לבטח מבוטחים שסורבו כאמור. ה"פול" פועל כחברת ביטוח לכל דבר, ותעריפיו גבוהים מתעריפי חברות ביטוח אחרות בשוק.

חלקה היחסי של האגודה בהפסדי הפול לשנת חיתום 2024, עומד לפי חישובי הפול על כ- 1.63% לעומת כ-1.72% בשנת 2023.

ביום 01 בנובמבר, 2024 פורסם חוזר ביטוח 2024-1-10 "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה - נספחים 6.2.2 ו 6.2.3 - תעריפי ביטוח שיורי". החוזר מעדכן את דמי הביטוח נטו של התאגיד המנהל של המאגר לביטוחי רכב חובה ("ה"פול") החל מ-1 בינואר 2025. העדכון מתבסס על המלצות מפעיל מאגר המידע הסטטיסטי בענף ביטוח רכב חובה לשנת 2022.

העדכון חל על שני סוגי כלי רכב: רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון (בבעלות פרטית ובבעלות חברה), ואופנועים (בבעלות פרטית ובבעלות חברה). בנוסף, דמי הביטוח נטו בפול הופחתו ב-0.95% עקב עדכון שיעור ההתחשבנות בין הפול למוסד לביטוח לאומי, שעולה מ-10% ל-10.95% החל מינואר 2025. החוזר חל על פוליסת ביטוח רכב חובה שמועד תחילתן ביום 1 בינואר 2025 ואילך.

5.3.3. קרנית - קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים

הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים (להלן - "קרנית") הינה תאגיד סטטוטורי שהוקם מכוח חוק הפלת"ד ותפקידה לפצות נפגעי תאונות דרכים שאין באפשרותם לתבוע פיצויים מאת מבטח, בהתקיים העילות המפורטות בחוק הפלת"ד. בהתאם לצו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים

(מימון הקרן) התשס"ב-2002, פעילותה של קרנית ממומנת על-ידי חברות הביטוח, הנדרשות להעביר לה שיעור קבוע מהפרמיה נטו בגין פוליסות ביטוח רכב חובה.

העברת דמי הוצאות רפואיות: מ-1 באוקטובר 2010 ואילך, האחריות הביטוחית למתן שירותים רפואיים הכלולים בתוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות, והתרופות הכלולות בצו לפי סעיף 8(ז) לחוק האמור, לנפגעי תאונות דרכים בשל נזקי גוף, הועברה מחברות הביטוח לקופות החולים. לצורך מימון אספקת שירותים אלו, נקבע כי על המבטחים להעביר לקרנית 9.4% מדמי הביטוח שגבה המבטח בחודש הקודם בעד כל פוליסות ביטוח רכב חובה שהוציא. קופות החולים לא יגבו תשלום השתתפות עצמית בעבור שירותים אלה. לפרטים נוספים בדבר שינוי בשיעור שיש להעביר לקופות החולים לצורך אספקת השרותים ראה סעיף 5.3.5 להלן.

5.3.4. מאגר מידע סטטיסטי בתחום רכב חובה

מכוח הוראת סעיף 11א לפקודה ובהתאם לתקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004 (להלן - "תקנות מאגרי מידע"), הוקם מאגר מידע של נתונים סטטיסטיים (להלן - "**המאגר הסטטיסטי**") המרכז נתוני תביעות מכל חברות הביטוח לשם חישוב תעריף הסיכון בביטוח חובה ופרמטרים רלוונטיים לחישובו. מנהל המאגר ממונה על ידי רשות הפיקוח. המאגר הסטטיסטי מדווח לרשות הפיקוח את מסקנותיו לגבי עלות הסיכון הטהור בתחום ביטוח החובה.

5.3.5. חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה 1995

חוק הביטוח הלאומי, מקנה למוסד לביטוח לאומי (להלן - המל"ל) זכות תביעה מצד שלישי להשבת גמלאות ששולמו או שישולמו על יד המל"ל, אם המקרה משמש עילה גם לחייב צד שלישי לפי פקודת הנזיקין או חוק הפלת"ד.

תיקון סעיף 328א לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995 (להלן בסעיף זה - "התיקון") קבע, כי בכל הקשור לתביעות לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 חלף האפשרות של המוסד לביטוח לאומי להגיש תובענה בעניין זה כאמור בסעיף 328א לחוק הביטוח לאומי, יחול הסדר התחשבנות כולל במסגרתו חברות הביטוח והפול יעבירו למוסד לביטוח לאומי שיעור קבוע מדמי הביטוח בענף ביטוח רכב חובה.

ביום 10 באוגוסט, 2021 פורסם צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון עלות אספקת השירותים), התשפ"א-2021 ("הצו"), בנושא עלות אספקת השירותים שחברות הביטוח מעבירות לקופות החולים בגין שירותים שניתנים על ידן לנפגעי תאונות דרכים. בצו נקבע כי החל מ- 1 בינואר 2022, חברות הביטוח ידרשו להעביר לקופות החולים שיעור של 12.66% במקום 9.4%, בעד כל פוליסה שהוצאה לפי פקודת ביטוח רכב מנועי, התש"ל-1970.

עם כניסת תיקון חוק הביטוח הלאומי לתוקף ביום 1 בינואר 2023, מדמי ביטוח נטו בענף ביטוח רכב חובה יקוזז גובה השיעור שנקבע בתיקון לסעיף 328א לחוק הביטוח הלאומי (10% בשנים 2023-2024 ו-10.95% משנת 2025 ואילך) ורכיב זה שנכלל כיום בדמי הביטוח נטו של הענף ייגבה מהמבוטחים ע"י חברות הביטוח והפול כרכיב נפרד, ויועבר ישירות למוסד לביטוח לאומי. על כן, בחוזר ביטוח 2022-1-18 "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב

חובה", שפורסם ביום 8 בנובמבר, 2022, עודכן שיעור הדמים המחושבים מדמי הביטוח נטו וזאת על מנת לשמור על המצב הקיים של רכיב הדמים.

כמו כן בחוזר ביטוח 2022-1-19 "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה", שפורסם ביום 21 בנובמבר, 2022, נקבע כי דמי הביטוח נטו הקיימים כיום בפול יופחתו ב-10% וזאת על מנת לשמור על המצב הקיים.

להערכת האגודה, להסדרים לעיל המתייחסים לעבר לא צפויה להיות השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של האגודה. ההשלכה על התיקון ביחס לגבייה של שיעור מוסכם מדמי הביטוח, השפיעה על דמי הביטוח שנגבו מהמבוטחים בשנת 2023 ואילך.

5.3.6. לאגודה רישיון מבטח ישראלי לעסוק, בין השאר, בענף ביטוח כלי-רכב חובה.

5.4. <u>שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיו</u>

הגורמים העיקריים המשפיעים על רווחיות תחום הפעילות, הם אלה:

5.4.1. שינויי רגולציה - לרבות עדכוני חקיקה, התפתחויות בפסיקה ופרסום חוזרים ע"י הממונה על הביטוח. התעריפים בענף הם תעריפים דיפרנציאליים (מותאמי סיכון), הנקבעים בהתאם למאפייני הרכב והנהג. מטרת השימוש בפרמטרים היא להתאים את פרמיית הביטוח לסיכון המבוטח. כתוצאה מהאמור, ישנם פערים בין הפרמיות הנגבות ממבוטחים שונים באותה חברת ביטוח, וישנם פערים בין הפרמיות שדרשו חברות שונות מאותו מבוטח.

5.4.2. יכולת האגודה לבצע בקרה קפדנית על תשלומים לספקי שירותים בתחום.

5.4.3. עלייה בתוחלת החיים, כמו גם בשכר הממוצע יש בהם בכדי להשפיע על התביעות והרווחיות בענף.

5.5. <u>התפתחויות בשווקים של תחום הפעילות או שינויים במאפייני הלקוחות שלו</u>

בשנים האחרונות הונהגה על ידי הממונה מגמה של שקיפות תעריפי הביטוח. כמו כן, מסתמן שינוי בהרגלי הצריכה של הלקוחות בשוק הביטוחי, המשווים את תעריפי הביטוח בין חברות הביטוח. האגודה משווקת ביטוח רכב חובה הן ללקוחות פרטיים, והן לחברי קיבוץ, תושבים, שכירים ושכונות קהילתיות.

5.6. <u>גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם</u>

5.6.1. יכולת האגודה לזהות את המשתנים המפלחים את אוכלוסיית הנהגים לפלחי שוק הומוגניים ומשמעותיים ויצירת תעריף מתאים לפילוח זה במסגרת הטווח שנקבע בדין. למנגנון קביעת התעריף ולמשתנים אותם משקללת האגודה, ראו להלן.

5.6.2. צבירת ידע, ניסיון ומומחיות בכל הקשור לענף הביטוח בשוק הקיבוצי ובמגזר הפרטי, תמהיל הלקוחות.

5.6.3. ניהול סילוק תביעות יעיל הגון ומבוקר על-ידי האגודה.

5.6.4. מערכות מידע תומכות.

5.6.5. שימוש במערכות מידע לאיתור לקוחות איכותיים ורווחיים לאורך זמן.

5.6.6. הקפדה על רמת השירות.

5.7. שינויים במערך הספקים בתחום הפעילות

בשנת הדו"ח לא חל שינוי מהותי במערך הספקים בתחום הפעילות.

5.8. מחסומי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הם:

הצורך בעמידה בתנאים הנדרשים על-פי דין להוצאת רישיון לעסוק בביטוח וקיום התשתית הטכנולוגית הנדרשת להפקת הצעות מחיר, הפקת פוליסות וטיפול בתביעות.

5.9. ביטוח רכב חובה הוא סטטוטורי, ולפיכך אין למבוטח תחליף אחר למוצר זה.

5.10. עיקרי ההנחות העסקיות המשמשות לקביעת התעריף

עם כניסת הרפורמה בענף לתוקף, עקרונות קביעת התעריף הוסדרו באמצעות מספר חוזרים בהם נקבעו הפרמטרים בהם עושה הממונה שימוש בעת קביעת התעריף, וכן התעריפים המרביים שרשאי מבטח לגבות. מטרת השימוש בפרמטרים היא להתאים את פרמיות הביטוח לסיכון. בביטוח חקלאי הפרמטרים המשמשים לקביעת התעריף הם: גיל הנהג הצעיר ביותר הנוהג ברכב בדרך קבע, ותק הנהיגה, מספר תביעות קודמות, מספר הרשאות קודמות והימצאות כריות אויר ברכב. הערכת האגודה לתביעות תלויות מחושבת בהתאם להוראות חוזר הממונה.

5.11. מוצרים ושירותים

פוליסת ביטוח רכב חובה מעניקה כיסוי אחיד, הקבוע בחוק, כאשר האלמנטים בהם מתחשבת חברת הביטוח משתנים.

5.12. <u>לקוחות</u>

5.12.1. בתחום ביטוח רכב חובה, כ-34.5% מלקוחות האגודה הם קיבוצים. יתר לקוחות האגודה הם לקוחות פרטיים וציי רכב של לקוחות עסקיים.

5.12.2. לאגודה אין לקוח שהכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות האגודה.

5.12.3. התפלגות הפרמיות (ברוטו) בין קיבוצים וקולקטיביים ומבוטחים פרטיים (באחוזים):

	נתונים לשנת 2024		**נתונים לשנת 2023**	
	%	**באלפי ש"ח**	**%**	**באלפי ש"ח**
קיבוצים, קולקטיביים	34%	35,102	33%	32,317
מבוטחים פרטיים	66%	68,138	67%	65,868
סה"כ	**100%**	**103,240**	**100%**	**98,185**

5.12.4. נתונים בדבר ותק והתמדה של לקוחות בתחום רכב חובה במונחי פרמיות ברוטו (באלפי ש"ח) לשנת 2024:

שנות ותק	**פוליסות חדשות**	**שנה**	**שנתיים**	**שלוש שנים ומעלה**	**סה"כ**
התפלגות ותק לקוחות	22,456	20,168	16,438	44,178	**103,240**

5.12.5. שיעור החידושים בשנת 2024 בקרב המבוטחים הפרטיים עמד על כ- 74%, בקרב הקיבוצים והקולקטיבים עמד על כ-94%.

5.12.6. שיעור המבוטחים הפרטיים שרכשו ביטוח רכב חובה יחד עם ביטוח רכב רכוש במהלך שנת 2024, מסך הלקוחות שרכשו ביטוח רכב חובה באגודה עבור המבוטחים הפרטיים הינו כ-94% ועבור קיבוצים וקולקטיבים הינו כ-92%.

6. <u>תחום ביטוח כללי - ענף רכב רכוש וטרקטורים</u>

6.1. <u>כללי</u>

ענף ביטוח רכב רכוש כולל את פעילות האגודה בתחום ביטוח רכב רכוש, כולל כיסוי בגין נזק שנגרם לרכוש של צד שלישי עקב השימוש בכלי רכב וכן ביטוח טרקטורים וכלים חלקאיים אחרים.

ענף זה מחולק בדרך כלל לשתי קבוצות ביטוח - ביטוח לכלי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון, אשר לגביו חלה הפוליסה התקנית לביטוח רכב, וביטוח לכלי רכב אחרים, שאינם כפופים לתנאי הפוליסה האמורה.

תקופת ההתיישנות לקבלת תגמולי ביטוח בביטוח רכב רכוש הינה 3 שנים וככל הנוגע לתביעה בגין נזק שנגרם לצד שלישי, 7 שנים. מרבית התביעות מוגשות במהלך תקופת הביטוח ולכן ענף זה נחשב לענף "בעל זנב תביעות קצר". במסגרת פוליסת ביטוח רכב רכוש, מוענק כיסוי ביטוחי הכפוף למגבלות הקבועות בחוק ובתקנות, כמפורט להלן.

6.2. <u>להלן מספר מאפיינים, מגמות והתפתחויות המשפיעים ועשויים להשפיע בעתיד על פעילות האגודה בתחום זה.</u>

6.2.1. תיאור ענף הביטוח והכיסויים הביטוחיים שנכללו בו.

(1) הפוליסה התקנית לביטוח נזקי רכוש ונזקי רכוש לצד שלישי לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון (ביטוח מקיף וביטוח צד שלישי), למעט אופנועים, מעוגנת בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986. לפוליסה התקנית לביטוח רכב אפשר להוסיף הרחבות באשר להיקף הכיסוי, לסיכונים, לחבויות ולרכוש המבוטחים.

(2) מבוטח אשר בבעלותו 40 כלי-רכב פרטיים המבוטחים אצל אותו מבטח, רשאי בשלב הצעת הביטוח לוותר על תנאי הפוליסה התקנית לביטוח רכב, כולם או חלקם, באמצעות בקשה בכתב אשר תתועד אצל המבטח.

(3) האגודה מציעה למבוטחיה אפשרות לרכוש שירותים נוספים באמצעות כתבי שירות, כגון שירותי גרירה וכיסוי לשמשות.

(4) כחלק ממדיניות האגודה למתן שירות מיטבי ללקוחותיה ולצדדים שלישיים, מציעה האגודה רשת של מוסכי הסדר לתיקון כלי הרכב.

(5) בתחום ביטוחי הרכב נכללים כאמור גם ביטוחים לרכב מסחרי מעל 3.5 טון, לאופנועים ולטרקטורים אשר אינם מבוססים על הפוליסה התקנית.

6.2.2. מאפיינים של ביטוח רכב רכוש

(1) ביטוח רכב רכוש הוא פוליסה לתקופה של בדרך-כלל עד שנה.

(2) הביטוח כפוף, כאמור לעיל, למגבלות שהוטלו על-ידי המחוקק ועל-ידי הממונה במסגרת הפוליסה התקנית לביטוח רכב.

(3) התעריף לביטוח רכב רכוש אינו אחיד ותלוי במספר גורמים, כגון סוג הרכב המבוטח, ניסיון התביעות המצטבר שלו באגודה ומנתונים הקשורים לנהג הרכב, כגון: גילו, ניסיון התביעות שלו והגבלת כמות הנהגים הרשאים לנהוג ברכב ובהתאם למדיניות החיתום של האגודה.

6.3. <u>מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות</u>

להוראות הדין שפורסמו בשנים 2023 ו- 2024 על ידי הממונה והינם בעלי השלכות על תחום ביטוח ענפי רכב רכוש וטרקטורים - ראה כמפורט להלן:

<u>הסדרה בתחום השמאות, המוסכים וחלקי החילוף</u>

6.3.1. הוראות החוזר המאוחד, שער 6 חלק 2 - הוראות בענף רכב רכוש, הקובע כי המבוטח רשאי למנות שמאי לבחינת נזקי רכבו מתוך רשימה של שמאים שקבעה לו חברת הביטוח או לבחור שמאי פרטי - שאז לא חלות על חברת הביטוח הגבלות כאמור. כמו כן, לגבי מוסכי הסדר לא קיימת הסדרה, אך חברות הביטוח נוהגות להעניק הטבות נוספות למבוטח הבוחר לתקן את רכבו במוסך הסדר.

בחודש יולי 2016 פורסם חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016, הכולל התייחסות להיקף רחב של נושאים בתחום הרכב, לרבות הסדרה עקרונית בתחום שמאי הרכב והמוסכים במסגרת כיסוי ביטוחי לנזקי תאונה. בינואר 2021, פירסם משרד התחבורה טיוטה של תקנות "רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (שמאות רכב - חשש לניגוד עניינים, כללי אתיקה מקצועית ואגרות), התשפ"א-2021" אשר מטרתן להסיר את בעיית ניגוד העניינים שמאפיינת את עבודת השמאים והמוסכים ומביאה לייקור עודף של עלויות תיקון כלי הרכב וכך לעליית מחירי פוליסות רכב רכוש. מדובר בטיוטה שפורסמה כבר ב-2016 אך עקב חלוף הזמן מבלי שהסתיימה הסדרתה, פורסמה בשנית להערות הציבור.

6.3.2. ביום 18 בספטמבר, 2023 פורסם מכתב שה. 1919-2023 "הכרעה בנושא תשלום תגמולי ביטוח מופחתים בביטוח רכב (רכוש) בגין הפרש במחירי חלפים כאשר הרכב תוקן במוסך שאינו בהסדר". מפניות ציבור שהגיעו לרשות עולה, כי אירעו מקרים בהם חברות הביטוח דרשו ממבוטחים לפעול מול המוסך המתקן כך שיעשה שימוש בחלפים זהים שמסופקים על ידי יבואן חלפים אחר במחיר מוזל על בסיס התקשרות של יבואן החלפים האחר מול חברת הביטוח. במקרים אלה, חברות הביטוח התנו שאם המבוטח לא יפעל באופן האמור, חברת הביטוח תפחית מתגמולי הביטוח שישולמו למבוטח את ההפרש בין המחיר בו יכלו להיות מסופקים החלפים למוסך המתקן באמצעות חברת הביטוח לבין המחיר ברוטו, המצוטט ממחירון יבואן החלפים ללא הנחות. הנחיות הרשות בענין הן, בין היתר, כי על חברת ביטוח שפועלת באופן האמור לתת למבוטח גילוי בולט לגבי אופן ההתנהלות המצופה ממנו בעת קרות מקרה ביטוח, הן בשלב הצעת הביטוח והן במועד הדיווח על תביעה מצד המבוטח. לעניין

פוליסה קיימת, חברת ביטוח רשאית ליידע את המבוטח אף אם לא יידעה אותו במועד רכישת הביטוח, וזאת כל עוד לא התרחש מקרה ביטוחי טרם יידוע המבוטח כאמור ותוך תיעוד כי המבוטח קיבל את ההודעה. לאמור לעיל עשויה להיות השפעה משמעותית לעניין תביעות רכב רכוש. בשלב זה, האגודה בוחנת את מידת ההשפעה על התביעות.

6.3.3. בעקבות ההכרעה שבסעיף 6.3.2 לעיל, ביום 15 במאי, 2024 פורסם חוזר ביטוח 2024-1-6 "הגשת תכניות ביטוח בענף רכב רכוש", הקובע כי חברת הביטוח תעדכן את נוסח הגילוי למבוטח בתכנית הביטוח, תוך שתתייחס לכללי ההפחתה של תגמולי הביטוח במקרה של הקטנת נזק. כללי ההפחתה אושרו ע"י הממונה, והם חלים על כל תכנית ביטוח רכב רכוש, המשווקת החל מיום 1 בספטמבר, 2024.

6.3.4. ביום 15 במאי, 2024, פורסם חוזר ביטוח 2024-1-7 "תיקון הוראות החוזר המאוחד שער 6 חלק 2 - הוראות בענף רכב רכוש". החוזר קובע שורה של הסדרים השונים מהותית מאלה הקיימים כיום, ובין היתר מאפשר למגוון רחב יותר של מוסכים ושמאים להנות מתיקון נזקי תאונות בכלי רכב מבוטחים, תוך הפחתה מהותית של יכולת הבקרה של חברות הביטוח על המקצועיות והשירות בתחום השמאות והתיקון של כלי רכב. תחילת החוזר ביום 1 במאי, 2025, או במועד פרסום הוראות מקצועיות לעניין "מחיר שוק" לפי סעיף 153 לחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016, המאוחר מביניהם. נציין, כי משרד התחבורה טרם פירסם את ההוראות המקצועיות לענין "מחיר שוק", המהוות תנאי מתלה לכניסת החוזר לתוקף. נציין כי איגוד המוסכים הגיש עתירה לבג"צ כנגד החוזר, ואיגוד חברות הביטוח ישקול לעתור לבג"צ לאחר הפרסום ההוראות המקצועיות הנ"ל.

6.4. לאגודה יש רישיון מבטח ישראלי, לעסוק בין השאר, בענף ביטוח רכב מנועי - רכוש (עצמי וצד שלישי).

6.5. <u>שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיו</u>

הגורמים המרכזיים המשפיעים על רווחיות תחום הפעילות מפורטים להלן:

6.5.1. שינויי רגולציה.

6.5.2. שכיחות גניבות הרכב המושפעת בעיקר מהמצב הפוליטי וממאמצי המשטרה להילחם בתופעה, תנאי מזג אוויר קשים בעונת החורף והרגלי נהיגה משתנים של המבוטחים, הם גורמים חיצוניים המשפיעים על הרווחיות בתחום.

6.5.3. שמירה על כללי החיתום של האגודה, בהתייחס לרמת ההנחות ורמת המיגון הנדרשת.

6.5.4. יכולת האגודה לבצע בקרה קפדנית על התשלומים לספקי שירותים בתחום.

6.5.5. יכולת האגודה להעמיק התקשרות עם מוסכי הסדר המשפיעים על גובה התביעה הממוצעת.

6.5.6. שינויי תחרות - הקמת חברות ביטוח חדשות.

6.5.7. יכולת האגודה להיערך לשינויים טכנולוגיים בשוק.

6.6. <u>התפתחויות בשווקים של תחום הפעילות או שינויים במאפייני הלקוחות שלו</u>

בשנים האחרונות הונהגה על ידי הממונה מגמה של שקיפות תעריפי הביטוח. כמו כן, מסתמן שינוי בהרגלי הצריכה של הלקוחות בשוק הביטוחי, המשווים את תעריפי הביטוח בין חברות הביטוח. אנו

עדים לכניסה של עוד ועוד מחשבוני אינטרנט שונים שבעזרתם ניתן להשוות בין תעריפים של מוצרי ביטוח דומים.

6.7. <u>גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם</u>

6.7.1. יכולת טיפול בתביעות באופן יעיל, תוך פניית האגודה לשיבוב הנזק מחברות ביטוח אחרות, בכל מקרה בו האחריות לתאונה היא של צד שלישי.

6.7.2. שמירה על מודל אקטוארי איכותי ועדכני מצד אחד ומדיניות תימחור תחרותית מצד שני.

6.7.3. הקפדה על דרישת מיגונים מתאימים לכל רכב.

6.7.4. העמקת העבודה עם מוסכי הסדר המשפיעים על גובה התביעה הממוצעת.

6.8. חסמי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הם: הצורך בעמידה בתנאים הנדרשים על-פי דין להוצאת רישיון לעסוק בביטוח וקיום התשתית הטכנולוגית הנדרשת להפקת הצעות מחיר, הפקת פוליסות וטיפול בתביעות.

6.9. לא קיים תחליף לביטוח רכב רכוש, למעט נטילת הסיכון על-ידי המבוטח.

6.10. עיקרי ההנחות האקטואריות העומדות בבסיס התוצאות העסקיות:

החישוב האקטוארי מתבצע על בסיס מודל אקטוארי אשר פותח על-ידי אקטוארית האגודה.

לאגודה יש מודל אקטוארי מפותח בענפי הרכב הרכוש הפרטי ומסחרי עד 3.5 טון, אשר על בסיסו התעריפים נקבעים לפי שיטות אקטואריות מקובלות ובהתאם למדיניות החיתום.

6.11. <u>מוצרים ושירותים</u>

6.11.1. הפוליסות לביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון ונזק לרכוש של צד שלישי (ביטוח מקיף לרכב) מבוססות על תנאי הפוליסה התקנית, כאשר האגודה רשאית לשנות את תנאי הפוליסה האמורה אך ורק לטובת המבוטח. הפרמיה מחושבת על בסיס סוג הרכב המבוטח וניסיון התביעות המצטבר שלו באגודה, וכן על בסיס נתונים הקשורים לנהגים ברכב, גילם, ניסיון התביעות שלהם והגבלת כמות הנהגים ברכב.

6.11.2. על פי תנאי הפוליסה התקנית מבטח רשאי לשווק כל אחד מפוליסות הביטוח האלה:

א) ביטוח רכב מקיף - נזק לרכב כתוצאה מתאונה, לרבות ירידת ערכו, נזק לרכב כתוצאה מאש, גניבת הרכב, נזק שנגרם תוך כדי גניבת הרכב, נזק שנגרם כתוצאה מנזקי טבע (שיטפון, סערה, שלג וברד), נזק לרכב כתוצאה ממעשה זדון (למעט על-ידי המבוטח או מי מטעמו), נזק שגרם הרכב לרכוש של צד שלישי.

ב) ביטוח מקיף בלא כיסוי תאונות- הגנה כנגד כל הסיכונים המפורטים לעיל, למעט כיסוי למקרה של התנגשות מקרית, התהפכות ותאונה מכל סוג שהוא. בדרך כלל האגודה אינה משווקת פוליסות אלה.

ג) ביטוח מקיף בלא כיסוי גניבה - הגנה כנגד כל הסיכונים המפורטים לעיל, למעט כיסוי נגד גניבת הרכב. בדרך כלל האגודה אינה משווקת פוליסות אלה.

ד) ביטוח אחריות כלפי צד שלישי - הגנה על המבוטח מפני אחריותו לנזקים שנגרמו לרכוש של צד שלישי כתוצאה משימוש ברכבו. ביטוח זה אינו מכסה נזקים שנגרמו לרכב של המבוטח עצמו.

ה) פוליסה לביטוח מקיף לרכב מסחרי שאינו פרטי או מסחרי עד 3.5 טון - הכוללת כיסוי לאבדן או נזק לרכב כתוצאה מתאונה, מהתהפכות או מגניבת הרכב, נזק שנגרם תוך כדי גניבת הרכב, נזק שנגרם כתוצאה מנזקי טבע (שיטפון, סערה, שלג וברד), נזק לרכב כתוצאה ממעשה זדון (למעט על-ידי המבוטח או מי מטעמו), נזק שנגרם ע"י הרכב לרכוש של צד שלישי.

ו) פוליסה לביטוח טרקטורים ומכונות ניידות - פוליסת ביטוח המעניקה, בין השאר, כיסוי בגין נזק לרכוש צד שלישי, אבדן או נזק לכלי המבוטח ונזק שמקורו בשבר מכני.

6.12. <u>שירותים בתחום ביטוח רכב רכוש</u>

ביטוח מקיף לרכב פרטי, כולל סל רחב של שירותים והטבות. לקהל היעד מוצעים שירותים נלווים לפוליסת הרכב לפי בחירתו, דוגמת: שירותי דרך וגרירה, שמשות, מתן הגנה משפטית ועוד. האגודה מציעה לכל מבוטח שרכבו נפגע בתאונה טיפול במוסכי הסדר לטיפול ברכב, וזאת כדי לספק שירות איכותי ומבוקר למבוטחים.

6.13. <u>לקוחות</u>

6.13.1. כ- 41.5% מלקוחות האגודה בענף זה הינם קיבוצים. יתר הלקוחות הינם לקוחות פרטיים וציי רכב של לקוחות עסקיים. לאגודה אין לקוח שהכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות האגודה.

6.13.2. התפלגות הפרמיה בין קולקטיביים וקיבוצים, ומבוטחים פרטיים (באחוזים):

	נתונים לשנת 2024		**נתונים לשנת 2023**	
	%	**באלפי ש"ח**	**%**	**באלפי ש"ח**
קיבוצים וקולקטיביים	41%	83,337	41%	78,795
מבוטחים פרטיים	59%	121,896	59%	113,388
סה"כ	**100%**	**205,233**	**100%**	**192,183**

6.13.3. ותק התמדה של לקוחות

להלן נתונים בדבר ותק והתמדה של לקוחות בתחום רכב רכוש במונחי פרמיות ברוטו (באלפי ש"ח) לשנת 2024:

שנות ותק	**פוליסות חדשות**	**שנה**	**שנתיים**	**שלוש שנים ומעלה**	**סה"כ**
התפלגות ותק לקוחות	45,002	47,837	37,299	75,095	**205,233**

6.13.4. שיעור החידושים בשנת 2024 בקרב המבוטחים הפרטיים עמד על כ- 78%, בקרב הקיבוצים והקולקטיבים עמד על כ-89%.

6.14. <u>תחרות</u>

בענף זה מתחרה האגודה בכל חברות הביטוח במשק, לרבות חברת הביטוח הישיר. האגודה פועלת בשוק באמצעות סוכני ביטוח ובאמצעות ביטוחים ישירים. חלק האגודה בענף מתוך כלל השוק הוא כ- 1.5% לעומת 1.56% אשתקד.

7. ביטוח כללי - ענפי רכוש אחרים

7.1. כללי

7.1.1. תחום ביטוח רכוש כולל ביטוח רכוש משק (הקיבוץ), ביטוח סיכוני תעשייה ובתי-עסק, ביטוח אובדן רכוש, ביטוח הנדסי, ביטוח קבלני ומקיף דירות.

בתחום זה מציעה האגודה ביטוחים לקיבוצים ולמפעלי תעשיה מהמגזר הקיבוצי, וכן ביטוחי דירות ובתי-עסק למגזר הפרטי. הפוליסות בענף זה הינן לרוב לתקופה של עד שנה, למעט ביטוחי קבלנים המבוססים על פרקי הזמן של כל פרויקט.

7.1.2. להלן סוגי הכיסויים עיקריים של ביטוחי הרכוש שמשווקת האגודה:

(א) ביטוח רכוש משק - פוליסה המכסה נזק לכל סוגי הרכוש של המשק (הקיבוץ) שאינם מוחרגים במפורש בפוליסה, שנגרם, בין השאר, כתוצאה מאש, התפוצצות, ברק, עשן, התפוצצות דודים, סערה וסופה, שיטפון, שלג, ברד, פגיעה מכלי-רכב ומכלי-טייס, פרעות, שביתות, נזק בזדון, נזקי מים, קצר חשמלי ללוחות חשמל וכיסוי לרעידת אדמה - אם נדרש.

(ב) ביטוח סיכוני תעשייה - פוליסה המבטחת את רכוש המפעל (מבנים, תשתיות, מכונות, כלים, מלאי וכיו"ב) כנגד נזק פיזי ובלתי צפוי מכל סיבה שלא הוצאה במפורש מכלל הביטוח, וזאת בהתאם לתנאי הפוליסה וכן ביטוח אבדן תוצאתי ורעידת אדמה אם נדרש.

(ג) ביטוח הנדסי (ביטוח שבר מכני) - ביטוח המכסה נזקים לציוד הנובעים מהפעלתו, בניגוד לנזקים הנגרמים על-ידי גורמים חיצוניים בלתי תלויים.

(ד) ביטוח הנדסי (עבודות קבלניות) - כיסוי לעבודות קבלניות, ציודן וחומרים מפני נזק תאונתי, ופרקים נלווים נוספים לביטוח חבות.

(ה) ביטוח הנדסי (עבודות הקמה) - כיסוי לעבודות הקמה של מערכות מכניות, ציודן וחומרים מפני נזק תאונתי, ופרקים נלווים נוספים לביטוח חבות.

(ו) ביטוח סיכוני טרור ומלחמה - ביטוח שיורי (מעל תקבולי מס רכוש) המכסה נזק פיזי לרכוש ואבדן רווח גולמי בשל פעולות טרור ומלחמה.

(ז) ביטוח מקיף לדירות - פוליסה זו מיועדת הן למגזר הקיבוצי והן למגזר הפרטי. מכסה נזקים למבנה ולתכולת הדירה כתוצאה מסיכונים שונים, בין השאר, נזקי זדון, אש ורעידת אדמה, גניבה ופריצה, שיטפון ונזקי מים וכיסוי בגין נזקים לצד שלישי ולעובדי משק הבית.

(ח) ביטוח מקיף לבתי עסק - פוליסה זו מיועדת למגזר העסקי-הפרטי ומעניקה כיסוי כולל לסיכונים הכרוכים בהפעלת בתי עסק בגין אש ורעידת אדמה, נזקי מים ושיטפון פריצה ונזקי זדון הנגרמים למבני בתי העסק, לרבות מלאי וציוד, וכן לאבדן רווחים כתוצאה מנזקים המכוסים בפוליסה ולסחורה בהעברה וכן כיסוי לנזקים הנגרמים באחריות המבוטח, לצד שלישי ולעובדי בית העסק.

(ט) ענפי ביטוח אלמנטרי נוספים - נוסף על האמור לעיל, פועלת האגודה בענפי ביטוח אלמנטרי נוספים, ובכלל זה בעלי חיים, כאשר פוליסות אלה משווקות בעיקר (אך לא רק) למגזר

הקיבוצי ומפעליהם. הפרמיה מענף ביטוח בעלי חיים מהווה כ-5.5% מסך הפרמיות של תחום הקבוצים וכ- 4.6% מסכום הפרמיה הכולל מענפי רכוש ואחרים. לפעילות בענף בעלי חיים אין השפעה מהותית על רווחיות האגודה.

האגודה משווקת פוליסות "סייבר" בעיקר למגזר הקיבוצי. הפרמיה מענף זה אינה מהותית.

כמו כן, בינואר 2023, האגודה החלה בשיווק פוליסות ביטוח נסיעות לחו"ל המעניקות כיסויים ביטוחיים למבוטחים בזמן שהותם בחו"ל. הסל כולל, בין היתר, כיסוי בגין מחלות, תאונות ואירועים רפואיים שונים כמו גם נזקי כבודה. הפוליסות משווקות בעיקר למגזר הקיבוצי. ההכנסות מפרמיה בענף זה אינן מהותיות בשלב זה.

7.1.3. מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות.

תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), התשמ"ו-1986 קובעות תנאי כיסוי מינימליים לביטוח מבנה הדירה ותכולתה (להלן - "**הפוליסה התקנית לביטוח דירה**").

7.2. לאגודה יש רישיון מבטח ישראלי, לעסוק בין השאר, בענף ביטוח מקיף לדירות ובתי-עסק, בענף ביטוח מפני אבדן רכוש, בענף ביטוח חקלאי, בענף ביטוח הנדסי.

7.3. <u>שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיו</u>

ענפי הרכוש מושפעים מאיכות השירות ומקצועיות החיתום של האגודה. הגורמים המרכזיים המשפיעים על רווחיות תחום הפעילות, הם כלהלן:

7.3.1. איכות החיתום (הערכת הסיכונים) של האגודה.

7.3.2. איכות הניתוח הסטטיסטי של התוצאות החיתומיות.

7.3.3. הקפדה על אמצעי מיגון מתאימים לצורך הכיסוי הביטוחי.

7.3.4. תכנית ביטוח המשנה של האגודה, לרבות הקיבולת, סדרי העמלה ומחיר ההגנה כנגד סיכוני קטסטרופה.

7.3.5. צמיחה כלכלית שמשמעותה פתיחת עסקים וגידול בפרויקטים קבלניים המשפיעים על עקומת הביקוש לביטוחי רכוש.

7.3.6. תחרות של חברות ביטוח לגבי היקף פעילותן בשוק ביטוחי הרכוש משפיעה ישירות על עקומת ההיצע ומחיר שיווי המשקל השורר בשוק.

7.3.7. יכולת האגודה לבצע בקרה קפדנית על תשלומים לספקי שירותים בתחום.

7.4. <u>התפתחויות בשווקים של תחום הפעילות או שינויים במאפייני הלקוחות שלו</u> - בעבר נערכו התאמות בפוליסות הביטוח בהתאם לצרכים המשתנים של הקיבוצים, ובין השאר, ניתנה לקיבוצים אפשרות לבצע הפרטה בפוליסות רכוש משק. בנוסף בשיווק - משווקת האגודה פוליסות מקיף לדירות ובתי-עסק למגזר הפרטי.

7.5. <u>גורמי ההצלחה החשובים בתחום הפעילות</u>

גורמי ההצלחה בתחום הפעילות, הם כלהלן:

7.5.1. ניהול סילוק תביעות יעיל על-ידי האגודה.

7.5.2. תמחור סיכונים נכון ומדויק.

7.5.3. שמירה על הנחיות החיתום.

7.5.4. הרחבת היכולות הסטטיסטיות, הן בשל היצע הכלים והידע הקיים בשוק, והן בשל הרחבת מאגרי המידע הזמינים.

7.6. <u>מחסומי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הם</u>:

הצורך בעמידה בתנאים הנדרשים על-פי דין להוצאת רישיון לעסוק בביטוח, קיום התשתית הטכנולוגית הנדרשת להפקת הצעות מחיר, הפקת פוליסות וטיפול בתביעות והיכרות עם שוק הביטוח הקיבוצי והפרטי על מאפייניו הייחודיים.

7.7. <u>לא קיים תחליף לביטוח רכוש למעט נטילת הסיכון על-ידי המבוטח.</u>

7.8. <u>מוצרים ושירותים</u>

תחום ביטוח רכוש כולל ביטוח רכוש משק, ביטוח סיכוני תעשייה, ביטוח אבדן רכוש, ביטוח הנדסי וקבלני אשר תנאיהם בקצרה מפורטים לעיל.

7.9. <u>לקוחות</u>

7.9.1. מרבית לקוחות האגודה בענף זה הינם קיבוצים ותאגידים מהמגזר הקיבוצי. חלק לא מהותי מלקוחות האגודה הוא בענפי מקיף דירות ובתי-עסק. לאגודה אין לקוח שהכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות האגודה. התפלגות הפרמיות (ברוטו) בין קיבוצים וקולקטיבים לבין מבוטחים פרטיים (באחוזים):

	נתונים לשנת 2024		**נתונים לשנת 2023**	
	%	**אלפי ש"ח**	**%**	**אלפי ש"ח**
קיבוצים ומפעליהם	83%	190,174	84%	185,493
מבוטחים פרטיים ולקוחות עסקיים קטנים	17%	37,723	16%	35,332
סה"כ	**100%**	**227,897**	**100%**	**220,825**

7.9.2. ותק התמדה של לקוחות-

להלן נתונים בדבר ותק והתמדה של לקוחות בענף הדירות במונחי פרמיות ברוטו (באלפי ש"ח) לשנת 2024:

שנות ותק	פוליסות חדשות	שנה	שנתיים	שלוש שנים ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	6,839	5,931	4,161	23,635	**40,566**

7.9.3. בענף הדירות מפולחים הלקוחות המבוטחים ללקוחות פרטיים וקולקטיבים. שיעור החידושים בשנת 2024 בקרב המבוטחים הפרטיים עמד על כ-89%.

7.10. <u>תחרות</u>

בענף זה מתחרה האגודה בכל החברות במשק, לרבות חברת הביטוח הישיר. האגודה פועלת בתחום בעיקר במגזר הקיבוצי ובעיקר כמבטחת ישרה במגזר זה. חלק האגודה בענף יחסית לכלל השוק הינו כ- 3.1% לעומת 3.3% אשתקד.

8. <u>תחום ביטוח כללי - ענף ביטוח חבויות</u>

8.1. <u>כללי</u>

ביטוח חבויות הוא ביטוח המכסה את המבוטח בגין אחריותו כלפי צד שלישי כתוצאה ממעשה או מחדל של המבוטח. בביטוחי חבויות אין סכום ביטוח אלא גבול אחריות שהוא הסכום המקסימלי בו יישא המבטח במקרה של נזק. פוליסות החבויות יכולות להימכר כפוליסות עצמאיות או כפרק לצד ביטוח הרכוש. בביטוח חבויות נושא המבטח גם בהוצאות משפט סבירות אף מעל לגבול האחריות בפוליסה.

ביטוח חבויות הוא לרוב פוליסה לתקופה של עד שנה. תקופת ההתיישנות בפוליסות חבויות ארוכה מזו של ביטוח הרכוש. בענף חבויות התביעה אינה מתיישנת כל עוד לא התיישנה תביעת הצד השלישי כנגד המבוטח. בשל פרק הזמן הארוך שחולף בין מועד האירוע לבין מועד הגילוי ו/או למועד הגשת התביעה, וכן משך הזמן הארוך לבירור התביעה, נחשב ענף החבויות כענף בעל "זנב תביעות ארוך".

8.2. <u>מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות</u>

על ענף ביטוח חבויות חולשות סדרה של הוראות דין נזיקיות ובראשן פקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן - "**פקודת הנזיקין**"). פוליסת חבות מוצר כפופה גם לחוק האחריות למוצרים פגומים, תש"ם-1980.

8.3. לאגודה יש רישיון מבטח ישראלי, לעסוק בין השאר, בענף ביטוח אחריות מעבידים, בענף ביטוח מפני אחריות צד שלישי, ובענף ביטוח מפני אחריות למוצרים פגומים.

8.4. <u>שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיו</u>

תחום ביטוח החבויות נחשב לתחום תנודתי וזאת בשל רמת אי-הוודאות הגבוהה בתחום התביעות, הנובעת, בין השאר, ממשך הזמן בין קרות אירוע ביטוחי לבין תשלום הנזק למבוטח, מהשינויים באקלים השיפוטי ומהשינוי התרבותי המעלה את שכיחות התביעות.

ביטוחים אלה נמכרים, במקרים רבים, כחלק מפוליסה הכוללת ביטוח רכוש וחבויות גם יחד. מאפיין השוק הזה מדגיש את חשיבות איכות הכיסוי והחיתום הפרטני בתהליך המכירה.

8.5. <u>גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם</u>

גורמי ההצלחה המרכזיים בתחום הפעילות, הם כלהלן:

8.5.1. ניהול סילוק תביעות יעיל על-ידי האגודה.

8.5.2. תמחור סיכונים נכון.

8.5.3. שמירה על מדיניות החיתום.

8.5.4. הקפדה על מקצועיות בחיתום ובעת סילוק התביעות וכן על רמת השירות.

8.6. <u>מחסומי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הם</u>: הצורך בעמידה בתנאים הנדרשים על-פי דין להוצאת רישיון לעסוק בביטוח, קיום התשתית הטכנולוגית הנדרשת להפקת הצעות מחיר, הפקת פוליסות וטיפול בתביעות וקבלת כיסויים מתאימים ממבטחי המשנה. מחסום היציאה העיקרי מתחום הפעילות נובע בעיקר מהקשר בין ביטוחי הרכוש והחבויות של כל מבוטח.

8.7. <u>לא קיים תחליף לביטוח חבויות, למעט נטילת הסיכון על-ידי המבוטח.</u>

8.7.1. ענפי החבויות מכסים את המבוטח בשל חבות שהוא עלול לחוב בה בשל אחריותו, על פי רוב לפי פקודת הנזיקין.

8.7.2. ביטוחי חבויות אפשר לערוך על-פי אחד משני בסיסי שיפוי:

(1) **בסיס אירוע -** לפי בסיס זה, נשוא החבות המכוסה הוא קיומו של אירוע הנזק אשר אירע בתוך תקופת הביטוח. התביעה יכולה להיות מוגשת אף לאחר תום תקופת הביטוח, בכפוף להתיישנות.

(2) **בסיס הגשת התביעה** - נשוא החבות המכוסה לפי בסיס זה הוא מועד הגשת התביעה לחברת הביטוח במהלך תקופת הביטוח, אף אם העילה כנגד המבטח נוצרה לפני התחלת הביטוח, ובלבד שנוצרה לאחר התקופה שהוגדרה בפוליסה כתקופה רטרואקטיבית.

8.7.3. המוצרים העיקריים בביטוח חבויות הינם המוצרים הבאים:

(1) <u>ביטוח צד שלישי</u> - ביטוח זה מכסה את חבותו של המבוטח כלפי צדדים שלישיים בשל אירוע תאונתי אשר גרם לנזק גוף או רכוש לרבות נזק תוצאתי הנובע מכך ואשר התרחש בתקופת הביטוח (פוליסה על בסיס אירוע - Occurrence Basis). החבות המבוטחת היא חבות על-פי פקודת הנזיקין.

(2) <u>ביטוח חבות מעבידים</u> - ביטוח זה נועד לכסות את חבות המבוטח כלפי עובדיו בשל נזק גוף בלבד כתוצאה מתאונה או מחלה, אשר נגרמו לעובדי המבוטח תוך כדי ועקב עבודתם אצל המבוטח בתקופת הביטוח. (פוליסה על בסיס אירוע - Occurrence Basis). החבות המבוטחת היא חבות על-פי פקודת הנזיקין.

(3) <u>ביטוח חבות המוצר</u> - ביטוח זה נועד לכסות את חבותו של המבוטח על-פי חוק אחריות למוצרים פגומים ועל-פי פקודת הנזיקין, בגין נזק לגוף ו/או לרכוש של צד שלישי, כולל נזק תוצאתי הנובע מכך, אשר נגרם ממוצר פגום שהמבוטח ייבא, ייצר או סיפק, לאחר שהמוצר יצא מחזקתו, ובלבד שהתביעה הוגשה לראשונה במהלך תקופת הביטוח, והאירוע הביטוחי אירע לאחר התאריך למפרע שנקבע בפוליסה (פוליסה על בסיס הגשת התביעה - Claims Made Basis).

(4) <u>ביטוח אחריות מקצועית</u> - ביטוח זה נועד לכסות את המבוטח בגין נזק לגוף ו/או לרכוש ו/או נזק כספי שנגרם לצד שלישי כתוצאה מהפרת חובה מקצועית בתום לב, אשר מקורה במעשה או במחדל המהווים רשלנות, טעות או השמטה של המבוטח במסגרת מקצועו של המבוטח, ובלבד שהתביעה הוגשה לראשונה במהלך תקופת הביטוח והאירוע המבוטח אירע לאחר התאריך למפרע שנקבע בפוליסה (פוליסה על בסיס הגשת תביעה - Claims Made Basis). הכיסוי בפוליסה אינו מוגבל לאירוע תאונתי.

(5) <u>ביטוח אחריות דירקטורים</u> - ביטוח זה נועד לכסות את חבותם החוקית של הדירקטורים ונושאי משרה אחרים (Directors & Officers) בגין נזק כספי שנגרם, עקב מעשה או מחדל, בתום לב או מחמת התרשלות, בתוקף היותם נושאי משרה באגודה, ובלבד שהתביעה הוגשה

לראשונה במהלך תקופת הביטוח והאירוע המבוטח אירע לאחר התאריך למפרע שנקבע בפוליסה (פוליסה על בסיס הגשת תביעה - Claims Made Basis).

8.8. <u>לקוחות</u>

8.8.1. מרבית לקוחות האגודה בענף זה הינם קיבוצים ותאגידים מהמגזר הקיבוצי. לאגודה אין לקוח שהכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות האגודה.

8.8.2. התפלגות הפרמיות (ברוטו) בין קיבוצים וקולקטיבים לבין מבוטחים פרטיים (באחוזים):

	נתונים לשנת 2024		**נתונים לשנת 2023**	
	%	אלפי ש"ח	%	אלפי ש"ח
קיבוצים וקולקטיביים	89%	101,865	94%	109,005
מבוטחים פרטיים	11%	12,768	6%	6,958
סה"כ	**100%**	**114,633**	**100%**	**115,963**

8.9. <u>תחרות</u>

בענף זה מתחרה האגודה בכל החברות במשק, לרבות חברת הביטוח הישיר. האגודה פועלת בתחום בעיקר במגזר הקיבוצי ובעיקר כמבטחת ישרה במגזר זה. חלק האגודה בענף יחסית לכלל השוק הינו כ-2.4% , לעומת 2.5% אשתקד.

חלק שלישי - מידע נוסף ברמת כלל האגודה

9. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות האגודה

פעילות האגודה כפופה לחקיקה הרלוונטית החלה על אגודות שיתופיות, להוראות חוק הפיקוח, לתקנות שהותקנו על פיהם, וכן להוראות הממונה.

להלן יפורטו הוראות דין מרכזיות החלות על האגודה:

חקיקה כללית תתואר רק ככל שיש לה השפעה ישירה על פעילות האגודה. במסגרת ההסדרה של פעילות האגודה כמבטח, מוחלות על האגודה הוראות מסוימות בחוק החברות כאילו הייתה חברה ציבורית. הוראות הדין יתוארו להלן, ככל שלא פורטו במסגרת סקירת תחומי הפעילות השונים של האגודה. במקום בו, להערכת האגודה, יש להוראות הדין אלה השפעה מהותית על האגודה, צוין הדבר במפורש.

9.1. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981

חוק הפיקוח הוא החוק המסדיר את סמכויות הפיקוח על הביטוח, והוא מקנה לממונה סמכויות נרחבות באשר למתן הוראות הנוגעות לדרכי פעולה של מבטחים, של סוכני ביטוח ושל נושאי משרה, והכול כדי להבטיח את ניהולם התקין ואת השמירה על עניינם של המבוטחים ושל הלקוחות וכדי למנוע פגיעה ביכולתו של מבטח לקיים את התחייבויותיו. כן קובע החוק כי לא יעסוק אדם בביטוח אלא אם יש בידו רישיון, והוא יעסוק בביטוח רק בהתאם לתנאי הרישיון ובענפים הרשומים ברישיונו. האגודה מחזיקה ברישיון מבטח המתיר לה לעסוק בענפי הביטוח הכללי. במסגרת חוק הפיקוח והתקנות שעל פיו מוסדרים נושאים שונים, ובכלל זה זהות גורמי השלטון המפקחים על גופי ביטוח הפעילים בישראל (חברות וסוכנויות ביטוח); תהליך רישוי מבטחים וסוכנויות ביטוח וקביעת תנאי הרישיון; הסדרת דרכי הפעולה של מבטחים, אורגנים, נושאי משרה ובעלי תפקידים בהם; הסדרת שליטה והחזקה במבטחים וסוכנויות ביטוח; דיווחים שיש להעביר, אופן העברתם ופרסומם ותדירות הביצוע של הנ"ל; הסדרים ביחס להון עצמי, סוגי נכסים שיחזיק מבטח ודרכי השקעתם, אופן חישוב עתודות, קביעת תנאי הביטוח של תכניות הביטוח ודמי הביטוח; אופן שמירת ענייני מבוטחים בתחום התביעות, וסמכות הממונה לברר תלונות מהציבור.

9.2. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016

בהתאם לחוק זה, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון החלה לפעול ביום 1 בנובמבר 2016, כיחידה ממשלתית עצמאית ונפרדת, אשר בראשה תעמוד הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

תפקידי הרשות הינם שמירה על עניינם של המבוטחים ולקוחות הגופים המפוקחים; הבטחת יציבותם וניהולם התקין של הגופים המפוקחים, על מנת לקיים את התחייבויותיהם ללקוחותיהם; קידום התחרות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון ובמערכת הפיננסית; ועידוד חדשנות טכנולוגית ועסקית.

שר האוצר, באישור הממשלה, ימנה את הממונה לתקופת כהונה קצובה של חמש שנים ללא אפשרות להארכה. הממונה יהיה ראש הרשות וינהל את ענייניה. אופן מינוי הממונה ומשך תקופת הכהונה נועדו לבסס את עצמאותו של הממונה. הרשות תתוקצב בסעיף תקציבי נפרד בתקציב המדינה בדומה למשרד ממשלתי, והממונה יהיה האחראי על ניהול התקציב. יצירת סעיף תקציבי נפרד לפעילות הרשות תאפשר לה שיקול דעת מיטבי וחופש פעולה בקביעת סדר עדיפויותיה. כל עובדי אגף שוק ההון יעברו לרשות החדשה.

9.3. <u>הסדרה בנושא הון האגודה</u>

על האגודה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 (להלן - "חוזר סולבנסי"). הוראות אלו מבוססות על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" (להלן - "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי.

האגודה בחרה להקדים את ביצוע הביקורת וקיבלה, בחודש נובמבר 2018, את אישור הממונה על ביצוע ביקורת לראשונה בגין נתוני 31 בדצמבר 2017.

החל מחודש נובמבר 2018 זהו משטר הון היחידי החל על האגודה. לפירוט נוסף ראו באור 12 לדוחות הכספיים.

בחודש מרס 2019 קבע הועד המנהל של האגודה כי יחס כושר פרעון מבוסס סולבנסי II לא יפחת מ-115% ועודף הון של 50 מיליון לכל הפחות (להלן - "יעד הון").

ביום 14 באוקטובר, 2020 פורסם חוזר המתקן את חוזר סולבנסי, להלן - "חוזר סולבנסי מתוקן".

מטרת התיקון הינה התאמת משטר כושר הפירעון הכלכלי בישראל לדירקטיבה ועדכוניה לרבות מתן אפשרות לבחור בפריסה הדרגתית של קבוצות מסוימות הומגניות של עתודות הביטוח במאזן הכלכלי, החל מיום 31 בדצמבר 2019 ועד ליום 31 בדצמבר 2032. פריסה כאמור מחייבת אישור מראש של הממונה והיא תבוא במקום פריסת ההון הנדרש לכושר הפירעון עד שנת 2024, כאמור לעיל. התיקון האמור עשוי להגדיל מהותית את יחס כושר הפירעון של האגודה. עם זאת, חישוב ההון של האגודה לפי משטר הסולבנסי, מביא אותה לעודף הון גם ללא הפריסה המדורגת של ההנחיות, כמפורט בבאור 12 לדוחות הכספיים המצורפים.

ביום 5 בינואר, 2022 פורסם חוזר ביטוח 2-1-2022 תיקון הוראות החוזר המאוחד - פרק 3 חלק 4 שער 5 "דיווח לממונה על שוק ההון" - הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA).

החוזר מהווה חלק מהנדבך השני, האיכותי, של דירקטיבת Solvency II, הכוללת בחינה מקיפה של הסיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם. לפי הוראות החוזר, חברת ביטוח תדווח לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון על הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון כפי שהערכה זו מיושמת על-ידה. הוראת החוזר נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר, 2023.

ביום 5 בפברואר, 2022 פורסם מכתב שה. 2021-8901 עקרונות ליישום הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA), בו מפורטים עקרונות משלימים למסגרת ניהול הסיכונים ולניהול ההון של חברת ביטוח אשר יובאו בחשבון בעת עריכת הדיווח ואשר ישוקפו במסגרתו.

במהלך חודש מרס 2024, דיווחה האגודה לממונה, דוח הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון לשנת 2023. בשנת 2025 קיבלה האגודה אורכה ותדווח לממונה דוח הערכה עצמית של הסיכונים וכושר פירעון לשנת 2024 במהלך חודש מרס.

9.4. <u>תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח</u>

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - התקן החדש).

התקן החדש קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגרום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

בהתאם לתקן החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באי הוודאות הגלומה בתחזיות אלו (מרווח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכיסוי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכיסוי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבוצת חוזי ביטוח אינה צפויה להיות רווחית, או הופכת למפסידה.

לגבי חוזי ביטוח מסוימים (בדרך כלל חוזי ביטוח אלמנטרי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליישם מודל מדידה פשוט יותר שאינו שונה בהרבה מהמדידה המקובלת כיום.

ביום 7 ביוני 2020 פורסם מכתב שה. 2020-4112 " מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזי ביטוח". במפת הדרכים נקבעו אבני דרך מרכזיות, אשר יידרשו בתוכנית ההיערכות.

בחודש מרס 2020 הוחלט ב- IASB להציע דחייה של מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ליום 1 בינואר 2023. בהתאם למכתב "מפת הדרכים" הנ"ל, בכוונת רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון היה לקבוע את מועד היישום לראשונה של התקן בישראל לתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 או לאחריו. אולם ביום 14 בדצמבר 2022 פורסם מכתב שה. 2022-6146 "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזי ביטוח - עדכון שני", לפיו קיים צורך משמעותי בזמן היערכות נוסף על מנת להבטיח יישום איכותי ומהימן של התקן, ולכן מועד היישום לראשונה של התקן בישראל יהיה החל מהתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024. עם זאת, כבר בשנת 2023, במסגרת הדוחות הכספיים, החל מהרבעון השני של שנת 2023, יכללו החברות ביאור ייעודי על השפעות אימוץ IFRS 17 ו-IFRS 9. יש להדגיש כי ככלל, הנתונים שידווחו במסגרת ביאור ייעודי זה צפויים לשמש כמספרי הפתיחה ומספרי ההשוואה, היכן שרלוונטי, לדוחות הכספיים המלאים שיפורסמו בתקופות עוקבות על פי כללי חשבונאות מקובלים.

העדכון מיום 01 ביוני, 2023 שה. 2023-2294 "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזי ביטוח - עדכון שלישי", דוחה את מועד היישום לראשונה של התקן בישראל החל מהתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2025. העדכון האחרון מיום 26 בינואר, 2025, לאחר תאריך הדוח, שה. 2024-2858 "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) – חוזי ביטוח - עדכון חמישי" מאפשר הקלות בשנת היישום הראשונה של התקן, לרבות דחיית תחילת מועד יישומו לדוח התקופתי ליום 30 ביוני 2025, הקלות לעניין דוחות כספיים ביניים לשנת 2025 והקלות לעניין דיווחים לממונה.

התקן החדש יושם למפרע. אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

1. גישת יישום למפרע חלקי.
2. גישת השווי ההוגן.

האגודה פועלת לאימוץ התקן בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח ובוחנת את ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים (לפרטים נוספים ראה באור 28 בדוחות הכספיים).

9.5. <u>הסדרה בנושא מערכות מידע</u>

הממונה על הביטוח קבע הוראות לניהול סיכוני אבטחת מידע של הגופים המוסדיים, אשר מתווה את העקרונות לצמצום הסיכונים הנובעים משימוש במערכות מידע. כן הסדיר הממונה על הביטוח את ניהול תחום טכנולוגיות המידע בגופים מוסדיים.

ביום 8 ביולי 2018, פורסמה "**עמדת הממונה: סיכום ממצאי ביקורת סייבר**", בעקבות מבחני חדירה שביצעה הרשות בשיתוף עם מספר גופים מוסדיים. בעמדה מתוארים ממצאים עיקריים שהתגלו במהלך מבדקי החדירה המעידים על הצורך בשיפור מערך הסייבר והמלצות להפחתת סיכונים.

ביום 24 במרס 2021 פירסמה רשות הפיקוח דרישה לביצוע סקר מיפוי של סיכוני סייבר בפעילות הביטוחית של שוק הביטוח, בדגש על סיכוני סייבר סמויים.

ביום 9 בדצמבר 2020, לאור דלף המידע אשר התרחש בעקבות מתקפת סייבר ב"שירביט", חזרה הרשות על הצורך בהגברת ההיערכות בהיבטי הגנת הסייבר בגופים המוסדיים. בנוסף, לאור האפשרות שהתרחש דלף משמעותי של מידע אישי של לקוחות, בקשה להגביר את הערנות בכל הנוגע לתהליכי זיהוי מקוונים.

ביום 23 במאי 2022 פרסמה הרשות חוזר דיווח על אירועי סייבר וכשל טכנולוגי, הקובע את סוגי המקרים בהם נדרש גוף מוסדי לדווח לממונה על אירועים כאמור, והוראות נוספות בנוגע לדיווחים אלה, שמטרתן להבטיח כי הגוף נוקט את הצעדים הדרושים לצמצום הנזק הנובע מאירוע זה, לוודא ביצוע תהליכים נאותים של התאוששות והפקת לקחים בעקבות האירוע ולאפשר לרשות לנקוט פעולות משלימות כאשר קיים חשש לאירוע בעל השפעה רחבה.

9.6. <u>תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ח-2017</u>

ביום 26 לאוקטובר 2017 פורסמו "**תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ח-2017**". התיקון המרכזי הכלול בתקנות אלה ביחס לתקנות הקודמות הוא, שכל מסמך ותכני וידאו, שיעלו לאתר החל ממועד 26.10.2017, חייב להיות נגיש לאנשים עם מוגבלות (אלא אם ניתן פטור טכנולוגי להנגשתו).

החל מיום 1 לינואר 2022 יש צורך לבצע התאמות נגישות במסמכים שבאיזור המידע האישי. יצויין, כי עד למועד זה חלה חובה להנגיש באופן פרטני מסמכים שאדם עם מוגבלות ביקש שננגישם עבורו, בתוך זמן סביר ולא יאוחר מ- 14 ימים ממועד הבקשה. כמו כן פירסמה הרשות תיקונים במסגרתם יצרה הליך טיפול שונה במכירה ומתן שירות למי שגילם עולה על 67 שנים כדי להבטיח שאזרחים ותיקים יקבלו שירות מהיר, יעיל ומכבד המותאם לצרכיהם הייחודיים ובמטרה להקל עליהם בבואם לקבל שירות. חברות ביטוח נדרשות להכשיר את עובדיהם לטפל באופן שונה באוכלוסיה.

9.7. <u>הסדרה בנושא השקעות</u>

ביום 18 בספטמבר, 2022 פורסמה טיוטת חוזר ביטוח 2020-106 "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ניהול נכסי השקעה - כללי השקעת נכסי חברת ביטוח - טיוטה שניה". הוראות שער 5, חלק 2, פרק 2, סימן ב' לחוזר המאוחד שכותרתו "משטר כושר פירעון כלכלי" שנקבעו בהתבסס על הוראות הדירקטיבה המכונה "Solvency II" והוראות הנלוות לה, מתייחסות, בין היתר, לדרישות הון בגין פעילות השקעות ומייתרות את הצורך בחלק מהמגבלות שנכללו בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 בנוגע לנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה. לפיכך, נוסף לפרק ניהול נכסי השקעה סעיף הכולל הוראות לעניין התחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברת ביטוח, בהתאמות הנדרשות. בנוסף, עקב פרסומו של תקן דיווח כספי בינלאומי 17 (IFRS) בנושא חוזי ביטוח אשר עתיד להיות מיושם על ידי חברות הביטוח בישראל החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2024 וצפוי לשנות באופן משמעותי את בסיס המדידה וההצגה של הדוחות הכספיים של חברות הביטוח, נדרש להתאים את הוראות הדין הקיימות לעניין החזקת נכסים וניהול השקעות של חברת ביטוח לדוחות הכספיים שלאחר מועד היישום, ובפרט לעניין אופן הערכת שווי ההתחייבויות בגין סוגי ההתחייבויות השונים, וזאת במטרה לאפשר המשך עמידה בהוראות הדין האמורות לאחר היישום.

9.8. <u>הסדרה בנושא אקטואריה</u>

ביום 19 בספטמבר, 2022 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2022-9-23 "תיקון הוראות החוזר המאוחד - אקטואר ממונה ואקטואר ראשי", לפיו על המבטחים למנות אקטואר ראשי, שיעמוד בראש מערך האקטואריה. האקטואר הראשי יפקח על עבודתם של האקטוארים הממונים, ויהיה אחראי על ההיבטים המקצועיים שדורשים ראיה כוללת של פעילות המבטח. בכלל זה, האקטואר הראשי יגיש אחת לשנה דוח אקטוארי, שיסקור את אופן יישום ההיבטים האקטואריים בפעילות המערך האקטוארי, בהוראות סולבנסי, וכן יחווה דעתו על מדיניות החיתום הכוללת והסדרי ביטוח המשנה. פרט לאמור, ובהתאם לרוח הדירקטיבה וה-IAIS, הדורשים שמירת אי תלות, נקבע כי המערך האקטוארי והעומד בראשו יהיו כפופים ישירות למנהל הכללי של המבטח וכי האקטואר הראשי יכהן כחבר מן המניין של הנהלת החברה. הוראת החוזר נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר, 2023.

חוזר גופים מוסדיים 2023-9-7 הוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון לשעת חירום - אוקטובר 2023 שפורסם ביום 23 באוקטובר, 2023, דוחה את מועד ההגשה לראשונה של דו"ח האקטואר הראשי בשנה אחת. האגודה מדווחת כנדרש בחוזרים.

ביום 09 בפברואר, 2023 פורסם חוזר ביטוח 2023-8-1 "עדכון הוראות החוזר המאוחד - הקצאת נכסים שאינם בשווי הוגן בעת הערכת עתודות ביטוח בביטוח כללי". חברת ביטוח זכאית להתייחס לפער שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן של נכסים שאינם רשומים בדוח על המצב הכספי בשווי הוגן, למעט אגרות חוב מיועדות, בעת בדיקת נאותות העתודה (LAT) (להלן - "UGL"). ובפרט, בעת חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי בהתאם להוראות עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי ניתן להתחשב באופן שערוך הנכסים בדוחות הכספיים העומדים כנגד ההתחייבויות. רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון נתקלה במספר שאלות יישומיות לגבי אופן השימוש הראוי ב- UGL במסגרת הערכת עתודות הביטוח בביטוח כללי. חוזר זה בא להבהיר כיצד ניתן להתחשב באופן שיערוך הנכסים בעת הערכת עתודות הביטוח בביטוח כללי.

ביום 08 באפריל, 2024, פורסם חוזר ביטוח 2024-1-5 "עדכון הוראות החוזר המאוחד - דוח אקטואר ראשי", המוסיף דרישות דיווח נוספות לאקטואר הראשי בהקשר עם יישום הבטים אקטואריים שנכללים במשטר כושר פרעון כלכלי.

9.9. <u>תיקון מס' 13 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981</u>

התיקון פורסם ביום 14 באוגוסט, 2024, ובמסגרתו הורחבו סמכויות הפיקוח והאכיפה של הרשות להגנת הפרטיות: לראשונה, עוגנה בחקיקה סמכות הרשות להטיל עיצומים כספיים בגין הפרת הוראות החוק והתקנות בתחום אבטחת המידע, בסכומים משמעותיים. כמו כן הורחבה סמכות בתי המשפט לפסוק פיצוי כספי ללא הוכחת נזק לאזרח התובע בגין הפרת הוראות החוק מכוח עילות נוספות הקבועות בחוק ביחס למאגרי מידע. תאריך תחילת החוק: 14 באוגוסט, 2025. האגודה פועלת ליישום הוראות התיקון, ומינתה ממונה הגנת הפרטיות.

9.10. <u>השפעות מלחמת חרבות ברזל</u>

בעקבות מצב החירום שהוכרז עקב מלחמת "חרבות ברזל", קבעה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, כהוראת שעה, שורה של הוראות שיחולו כל עוד יימשך מצב החירום הנדון, וביניהן: ביום 23 באוקטובר, 2023, פורסם חוזר גופים מוסדיים 2023-9-7 "הוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון לשעת חירום – אוקטובר 2023", לפיו חברת ביטוח, המעוניינת בכך, תוכל להשבית פוליסות ביטוח באופן מלא או חלקי, וכן לחדש כיסוי ביטוחי למבוטח בטרם קבלת הסכמתו, אף לתקופה העולה על 21 ימים (תוקף - עד תום תוקפה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף, או עד ליום 1 בינואר 2024, המוקדם מביניהם);

ביום 30 בנובמבר, 2023, פורסם מכתב שה. 2023-4500 "הנחיות נוספות לגופים המוסדיים על רקע מלחמת "חרבות ברזל", לפיו, בין היתר, התבקשו חברות הביטוח לשלוח מכתבים לכתובת הדוא"ל של המבוטח, ככל שידועה; להחזיר פרמיה ולתת רצף ביטוחי לרכב מגויס; להמנע מדחיית תביעת ביטוח בשל העובדה שהדירה פנויה למעלה מ- 60 יום, בנסיבות בהן אזרחים מנועים מלהתגורר בדירה באופן סדיר או אף לפקוד אותה, החל מפרוץ המלחמה.

האגודה פועלת בהתאם להנחיות החוזרים.

9.11. הנחיות ליישום חוק עקרונות האסדרה

בחודש נובמבר 2021 חוקק חוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב-2021, במטרה לקדם אסדרה מיטבית. זאת כדי להבטיח את איכותה של האסדרה החדשה ואת טיוב האסדרה הקיימת, תוך הפחתת נטל רגולטורי עודף. בהתאם להוראות החוק, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון פרסמה ביום 15.02.2023 את ההנחיות ליישום חוק עקרונות האסדרה, אותן קבעה לעניין אופן גיבושו של הדוח, שיש לפרסם בעת קביעת אסדרה, בכל התחומים עליהם היא אמונה.

9.12. לפרטים בדבר מכתב בנוגע לחלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח ראה באור 12 לדוח הכספי.

9.13. חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של פעילות האגודה תוארו לגבי כל תחום פעילות בנפרד.

9.14. אגודת האחזקות מחזיקה בהיתר שליטה מאת הממונה על הביטוח בגין שליטתה באגודה ובגופים המוסדיים השונים המוחזקים ע"י האגודה. היתר השליטה באגודה כולל, בין היתר, מגבלות בקשר עם ההון העצמי של אגודת האחזקות.

9.15. גורמי ההצלחה המרכזיים בפעילות האגודה והשינויים החלים בהם תוארו לגבי כל תחום פעילות בנפרד.

10. <u>השקעות</u>

10.1. מחלקת ההשקעות באגודה מנהלת את תחום ההשקעות באופן ישיר ובאמצעות מנהל תיקים, הכולל את סך הנכסים הפיננסיים של האגודה, למעט פרמיה לגביה אשר מנוהלת על-ידי אגף הביטוח הרלוונטי בנפרד, וההכנסות ממנה נכללות בהכנסות מהשקעות, הכל בהתאם להחלטות ועדת ההשקעות ובהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 ולחוזרים שמפורסמים מעת לעת על ידי הממונה על הביטוח. המחלקה ומנהל התיקים פועלים בהתאם לנהלי השקעה הקובעים את סמכויותיה, ובהתאם למדיניות ההשקעה הנקבעת על ידי בוועד המנהל.

החלטות ההשקעה מתקבלות על-ידי צוות המחלקה תוך הסתייעות בעבודות מחקר חיצוניות בארץ ובחו"ל, ופגישות שוטפות עם מומחים מקצועיים בתחום ובכפוף למדיניות של ועדת השקעות. מדיניות ההשקעות מאפשרת להשקיע בסוגי נכסים רבים בארץ ובחו"ל, ועל-ידי כך לגוון את תיק ההשקעות מתוך מטרה להגיע לאופטימיזציה של היחס בין תשואה לסיכון. התפלגות הנכסים המנוהלים של האגודה (במיליוני ש"ח):

	נוסטרו	כספים תלויי תשואה
האגודה	1,534	---

10.2. מדיניות ההשקעות הספציפית מאושרת מראש בועד המנהל לכל שנה ושנה ומגדירה את התחומים בהם ועדת השקעות ומחלקת ההשקעות רשאים לפעול.

11. <u>ביטוח משנה</u>

11.1. ביטוח משנה הוא אמצעי שבו האגודה מגדרת ומפזרת את סיכוניה ומקטינה את חשיפתה. תמורת השתתפות בחלק מהפרמיה אותה גובה האגודה - מתחייבים מבטחי המשנה להשתתף בחלק מהנזק. בחוזר ניהול החשיפה למבטחי משנה נקבעו ע"י הממונה הוראות בדבר אופן ניהול החשיפה למבטחי משנה, דרישה לקביעת מדיניות ותקרות חשיפה למבטחי משנה, קביעת הוראות דיווח למפקח וקיום דיון שנתי במדיניות החשיפה למבטחי משנה.

11.2. <u>כללי</u>

לאגודה ביטוחי משנה יחסיים בענפי הרכוש, חבויות אחרות, רכב חובה ורכב רכוש וכן ביטוחי משנה בלתי יחסיים בענפי חובה וחבויות אחרות, באמצעות מבטחי משנה, בעיקר מאירופה, מדירוג אשראי גבוה.

ביטוחי המשנה של האגודה בענפי הביטוח הכללי נערכים על בסיס שנתי עם מבטחי משנה שונים. ביטוחי המשנה נועדו לשם גידור הסיכונים הביטוחיים של האגודה באמצעות העברת חלקם למבטחי המשנה, תוך הקטנת חשיפת הקבוצה בהתאם. עם זאת, אין בהעברת הסיכון כאמור כדי לשחרר את האגודה ממחויבויותיה כלפי מבוטחיה. לאגודה אין תלות במבטחי משנה מסוימים כלשהם.

בביטוח משנה היחסיים, משולמת פרמיה למבטחי המשנה ובתמורה מבטחי המשנה משתתפים בחלקם בתשלומי תביעות, וכן משלמים עמלות, לפי העניין. ביטוחי המשנה נערכים לרוב על בסיס שנתי. חלקו היחסי של כל מבטח משנה בכל אחד מענפי הביטוח השונים יכול להשתנות משנה לשנה ומענף לענף וזאת על-פי המדיניות העסקית של האגודה ואופי העסקים שאותם היא מבקשת לבטח. כל הסכמי ההתקשרות מול מבטחי המשנה מועברים בכל שנה למפקח על הביטוח. האגודה רוכשת ביטוחי משנה במרבית הענפים בהם היא פועלת.

בחלק מהענפים שייר האגודה מכוסה בביטוח עודף הפסדים בגין תביעות חריגות בהיקפן וקטסטרופה כאמור לעיל.

11.3. <u>תיאור הסדרי ביטוח המשנה העיקריים הנהוגים באגודה:</u>

11.3.1. בכל אחד מהענפים מותאם כיסוי ביטוח המשנה לאופי הסיכון ורמתו. ההבחנה הראשונית בסוגי הביטוח המשנה היא בין ביטוח משנה חוזי (יחסי או לא יחסי), שהוא ביטוח משנה הנערך בעבור ענף או סוג ביטוח בהתאם לתנאי החוזה (Treaty) לבין ביטוח משנה פקולטטיבי, שהוא ביטוח משנה הנערך בעבור עסק/ים ספציפי/ים או פוליסה בודדת. הביטוח היחסי מחלק את הסיכון בין חברת הביטוח למבטחי המשנה, ואילו הביטוח הלא יחסי, מגן על האגודה מפני אירועים יוצאים מן הכלל (כגון, תביעות חריגות וקטסטרופה). סוגי הכיסויים השונים המקובלים בענף בכלל ובאגודה בפרט הם:

1) ביטוחי משנה יחסיים הכוללים ביטוחי מכסה (Quota Share). בביטוחי משנה יחסיים, מעבירה האגודה למבטח המשנה שיעור מסוים מסכום הפרמיה מכל פוליסה שמכוסה תחת החוזה, ומקבלת בתמורה ממבטח המשנה שיעור זהה מסכום כל תביעה בגין הפוליסה הנ"ל, וכן עמלה. בביטוחי מכסה שיעור זה הוא קבוע לכל הפוליסות בענף המבוטח.

2) ביטוחי משנה לא יחסיים הכוללים ביטוח מסוג עודף הפסדים (Excess of loss). ביטוח עודף הפסדים הוא ביטוח המכסה תביעות או אירועים מעל לסכום מסוים, דהיינו, תביעה בודדת גבוהה או אירוע בו מעורבים מספר סיכונים שהצטברותם מעל הסכום המוסכם משולמת על-ידי מבטח המשנה. מאידך, תביעה הנמוכה מהסכום שהוגדר מראש תשולם על-ידי חברת הביטוח באופן בלעדי.

3) ביטוחי משנה פקולטטיביים נערכים לכיסוי סיכונים מיוחדים הגלומים בפוליסות ספציפיות. בדרך כלל מבוטחים עסקים בביטוח מסוג זה כאשר סכום הביטוח עולה בהיקפו על קיבולת ביטוחי המשנה הקונבנציונאליים, או כאשר הסיכון מוחרג מהחוזה עם מבטח המשנה.

מרבית ענפי הביטוח באגודה מבוטחים הן בביטוח יחסי והן בביטוח לא יחסי.

11.3.2. תיאור הסכמי העמלות העיקריים המתקבלות ממבטחי משנה:

בענפי הביטוח בהם יש הסכמי ביטוח משנה יחסיים מקבלת האגודה עמלות בהתאם להיקף הפרמיה המועברת למבטחי המשנה.

בחלק מההסכמים מול מבטחי המשנה שיעורי העמלה קבועים ובחלקם תלויי תוצאות. בחוזי עודף הפסדים, ככלל, לא משולמות עמלות.

חלק מהסדרי ביטוח המשנה לשנת 2024 מנוהלים על-ידי האגודה במישרין וחלקם באמצעות ברוקרים.

11.3.3. דירוג מבטחי המשנה אשר איתם האגודה עובדת, ומקור הדירוג:

בשנת 2024 התקשרה האגודה עם 43 מבטחי משנה. מרבית מבטחי המשנה בענפי הביטוח הכללי בשנת 2024 הם בדירוג A ומעלה על-פי חברת המדרג Standard & Poors. החשיפה של מבטח משנה אחד עלתה על 10% בשנה זו מתוך סך החשיפה למבטחי משנה: Swiss Re המדורג AA- והחשיפה מולו הינה 114,343 אלפי ש"ח המהווים כ- 18% מסך החשיפה של מבטחי המשנה.

לא חלו שינויים מהותיים במדיניות האגודה לביטוח משנה לעומת שנת 2023. כמו כן לא חלו שינויים מהותיים בדירוג החברות עמן התקשרה האגודה.

ליום 31 בדצמבר 2024 לא ידוע לאגודה על התקשרות מהותית עם מבטח משנה הנתון בקשיים כספיים וכן לא קיימת יתרת חוב מהותית בפיגור או במחלוקת עם מי מבין מבטחי המשנה עימם התקשרה האגודה.

11.4. מדיניות החשיפה למבטחי המשנה:

בהתאם להוראות הפיקוח, קובע הוועד המנהל, אחת לשנה, מסגרות חשיפה מרביות למבטחי משנה. בשנת 2024 אישר הוועד המנהל מסגרת חשיפה מרבית למבטחי משנה עימם התקשרה האגודה המבוססת על דירוגם הבינלאומי.

תקרות הכיסוי לגבי השתתפות של מבטחי המשנה בתביעות בחוזים יחסיים מסוג מכסה (Quota Share) בתקופה המדווחות בענפים העיקריים: בענפי אש ורכוש המשק כ - 160 מליון ש"ח, הנדסי כ- 80 מליון ש"ח ובענפי חבויות כ- 1.5 מליון ש"ח.

בחוזים מסוג עודף הפסדים האגודה לא הגיעה לתקרות שנקבעו בתקופה המדווחות ואין לה תביעות תלויות בהיקף המתקרב למגבלות שנקבעו.

11.5. חשיפת מבטחי המשנה לרעידת אדמה

בגין אירועי קטסטרופה רכשה האגודה ביטוח יחסי במסגרת חוזה האש ורכוש המשק. בנוסף, רכשה האגודה ביטוח מסוג הפסד יתר להגנה על השייר העצמי שלקחה על עצמה עד למקסימום של 87 מליון ש"ח.

להערכת האגודה, המבוססת על ניתוח סיכון רעידת אדמה של חברות שונות, החשיפה לביטוח קטסטרופה מהווה בביטוחי פרט ובביטוחים עסקיים 2.25% מסכום הביטוח הכללי.

11.6. מבטחי המשנה המשתתפים בחשיפה זו מדורגים על-פי הטבלה המפורטת שלהלן:

חשיפת מבטחי משנה לרעידת אדמה (במיליוני ש"ח)

קבוצת דירוג מרכזת על-פי S&P	תחזית חשיפה לרעידת אדמה(*)	אחוז מן הסה"כ
AA ומעלה	859	36%
A+עד A-	1,507	64%
סך-הכול	**2,366**	**100%**

מבטחי המשנה אשר החשיפה שלהם לסיכון רעידת אדמה עולה על 10% מסכום החשיפה

(במיליוני ש"ח)

שם מבטח המשנה	אחוז מן הסה"כ	תחזית חשיפה לרעידת אדמה	קבוצת דירוג מרכזת על-פי S&P
SWISS RE	17%	408	AA
ALLIANZ SE	12%	288	AA

להלן ריכוז תוצאות ביטוח משנה

בשנת 2024 באלפי ש"ח	ענף רכב חובה	ענף רכב רכוש	ענפי חבויות אחרים	ענפי רכוש ואחרים	סה"כ
סה"כ פרמיה	29,962	14,327	70,346	168,494	283,129
תוצאות ביטוח משנה	(3,360)	3,581	(14,201)	(17,264)	(31,244)
בשנת 2023 באלפי ש"ח	**ענף רכב חובה**	**ענף רכב רכוש**	**ענפי חבויות אחרים**	**ענפי רכוש ואחרים**	**סה"כ**
סה"כ פרמיה	37,852	43,020	66,828	169,878	317,578
תוצאות ביטוח משנה	(2,347)	(736)	(1,096)	(18,437)	(22,616)
בשנת 2022 באלפי ש"ח	**ענף רכב חובה**	**ענף רכב רכוש**	**ענפי חבויות אחרים**	**ענפי רכוש ואחרים**	**סה"כ**
סה"כ פרמיה	49,642	20,067	54,705	135,030	259,444
תוצאות ביטוח משנה	(1,442)	(6,264)	20,089	(13,467)	(1,084)

(*) תוצאות הפעילות מחושבת בהתאם לטופס 2.

11.6.1. פרמיה

11.6.1.1. ענף רכב חובה: בשנת 2024 קיטון בפרמיה עקב שינוי בשיעור חוזה ביטוח משנה יחסי.

11.6.1.2. ענף רכב רכוש: בשנת 2024 קיטון עקב שינוי בשיעור חוזה ביטוח משנה יחסי.

11.6.1.3. ענפי חבויות: בשנת 2024 גידול בפרמיה עקב שינוי בשיעור חוזה ביטוח משנה יחסי וכן גידול בפרמיות בענף זה.

11.6.1.4. ענפי רכוש ואחרים: בשנת 2024 קיטון בפרמיה בעיקר עקב שינוי בשיעור חוזה ביטוח משנה יחסי.

11.6.2. תוצאות ביטוח משנה

11.6.2.1. ענף רכב חובה: בשנת 2024 חל גידול בהפסד מבטחי המשנה בעקבות התפתחות לרעה של מספר תביעות תלויות.

11.6.2.2. ענף רכב רכוש: בשנת הדוח חל גידול ברווח מבטחי המשנה כתוצאה משיפור בתיק האגודה כתוצאה מהטבה חיתומית והחזר עמלות בגין שנים ישנות.

11.6.2.3. ענפי חבויות: בשנת 2024 חל גידול בהפסד כתוצאה מהתפתחות לרעה במלאי התביעות התלויות.

11.6.2.4. ענפי רכוש ואחרים: חל קיטון בהפסד בשנת 2024 הנובע בעיקר מהטבה במלאי התביעות למעט עדכון מלחמת חרבות ברזל (לפרטים נוספים ראו באור 1ה בדוח הכספי) וכן עקב קיטון בחוזה משנה יחסי.

לפירוט נוסף, ראה באור 25(ז) בדוחות הכספיים לעניין ביטוח משנה.

12. <u>הון אנושי</u>

12.1. <u>תנאי התקשרות, שינויים ארגוניים ושינויים במצבת העובדים במהלך שנת 2024:</u>

12.1.1. כל עובדי האגודה מועסקים בחוזה אישי ותנאי עבודתו של כל עובד נקבעים בהסכם ההעסקה עימו. סה"כ במצבת כוח האדם של האגודה, ללא תאגידים בשליטתה, בשנת 2024 ישנם 138 עובדים לעומת שנת 2023 בה היו 139 עובדים. כמו כן מועסקים 23 עובדים בסוכנות ביטוח חקלאי. באגודה מועסקים עובדים המעניקים שירותים בתחום פעילות ספציפי ועובדים המעניקים שירותים ליותר מתחום פעילות אחד. ראה סעיף 12.3 להלן.

12.1.2. **הקמת ועד עובדים**- בשנת 2017, הודיעה ההסתדרות הכללית החדשה (להלן - "**ההסתדרות**") להנהלת האגודה על התארגנות ועד עובדים באגודה (להלן - "**ועד הפעולה**"). במהלך שנת 2023 הוחלפה יו"ר ועד וכן נחתם הסכם חדש בין ההסתדרות הכללית והאגודה.

12.2. <u>להלן פירוט השינויים המהותיים במצבת ההון האנושי שהתרחשו באגודה:</u>

בפברואר 2023 הגיעה הנהלת האגודה להסדר פרישה מרצון עם מר אלון וינברג מנהל אגף התביעות באגודה וזאת כשנה וחצי לפני מועד הפרישה שלו כחוק. אגף התביעות עבר לניהולה של הגב' ליטל ענבר מנהלת האגף האלמנטרי.

ביום 15 בנובמבר 2023 פרש לפנסיה מר שמואל הרטשטיין, משנה למנכ"לית ומנהל אגף הכספים של האגודה, במקומו החלה לכהן בתפקיד סמנכ"לית, מנהלת אגף הכספים הגב' דניאל שפירא.

המבנה הארגוני של האגודה:

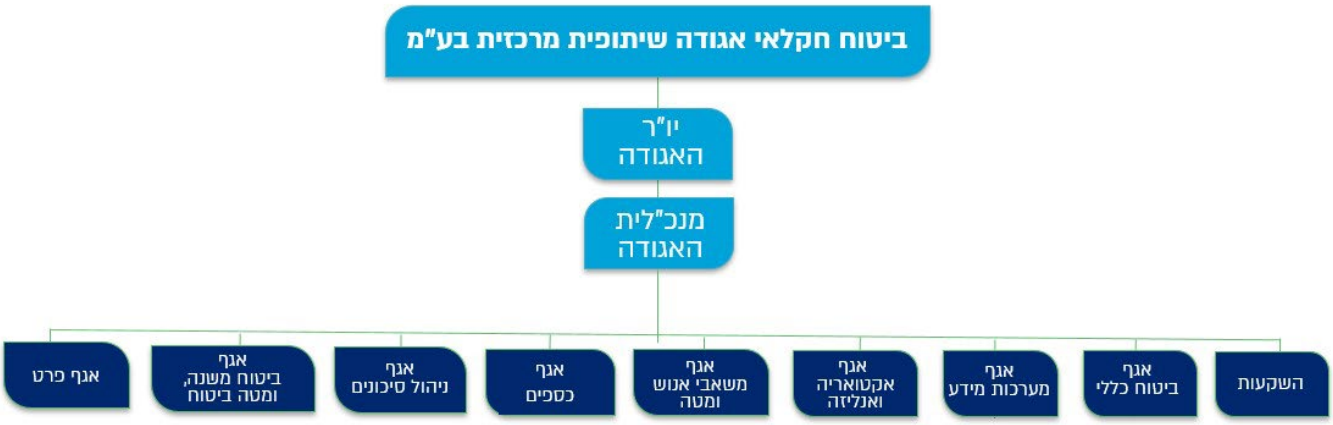

12.3. <u>מצבת עובדים</u>

נכון ליום 31 בדצמבר 2024 מועסקים באגודה 138 עובדים ובסוכנות ביטוח חקלאי 23 עובדים כמפורט להלן:

אגף	מספר עובדים ליום 31.12.2024
מטה מנכ"ל- הנהלה	2
אגף משאבי אנוש ומטה	5
אגף מערכות מידע	18
אגף כספים	15
השקעות	1
אגף ניהול סיכונים	5
אגף ביטוח כללי	68
מחלקת אקטואריה ואנליזה	5
ביטוח ביטוח משנה ומטה ביטוח	4
אגף פרט	15
בביטוח חקלאי	**138**
סוכנות ביטוח חקלאי	23
סה"כ עובדים בביטוח חקלאי ובסוכנות	**161**

12.4. <u>הדרכה</u>

האגודה רואה חשיבות רבה בהדרכת עובדי האגודה ואימונם, ומשקיעה משאבים רבים בהדרכות מקצועיות לעובדים בהתאם לסוג העובד והתחום בו הוא פועל. בין השאר, שולחת האגודה את עובדיה להשתלמויות מקצועיות, כנסים, הדרכות רלוונטיות וימי עיון, והכל על מנת לשמור על רמה מקצועית גבוהה המאפיינת את עובדי האגודה. מרבית ההדרכות וההשתלמויות כאמור מבוצעות באמצעות גופים חיצוניים לאגודה וחלקן מבוצעות באמצעות גורמים ומדריכים מקרב האגודה.

12.5. <u>נושאי משרה ומנהלים בכירים</u>

מרבית נושאי המשרה באגודה מועסקים על-פי חוזי העסקה אישיים, הכוללים, בין השאר, מרכיבי שכר ברוטו לחודש, תוספת בגין שעות נוספות, הוצאות אש"ל, והשתתפות האגודה בקרן השתלמות וביטוח מנהלים של העובד. התחייבויות האגודה בשל סיום יחסי עובד מעביד הכוללות התחייבויות לפי דין, הסכם ונוהג מכוסות במלואן על-ידי פוליסות ביטוח מנהלים, הפקדות בקופות גמל, בתוספת רווחים שנצברו. התחייבות לדמי-חופשה מכוסה במלואה באמצעות הפרשה הכלולה בסעיף זכאים ויתרות זכות.

12.6. <u>מדיניות תגמול נושאי משרה</u>

12.6.1. כללי

הוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בנושא תגמול שולבו בחוזר המאוחד (חלק 1, שער 5, פרק 5 שכותרתו "תגמול") (להלן - "החוזר").

במסגרת החוזר נקבעו הוראות לעניין גיבוש מדיניות תגמול של נושאי משרה, בעלי תפקיד מרכזי ועובדים אחרים באגודה, ומניעת תמריצים שיעודדו נטילת סיכונים שאינם עקביים עם יעדיה ארוכי הטווח של האגודה ועם מדיניות ניהול הסיכונים שלה.

האגודה אימצה מדיניות התגמול אשר אושרה על ידי הוועד המנהל ביום 25.1.2024 בהמשך להמלצת ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) לאשרה.

12.6.2. מדיניות התגמול נקבעה לתקופה בת 3 שנים ממועד אישורה, וזאת בלי לגרוע מסמכות הועד המנהל לתקנה ו/או להחליפה מעת לעת.

12.6.3. עקרונות מדיניות התגמול - כללי

12.6.3.1. מדיניות התגמול חלה על כל תגמול לעובד ונושא משרה באגודה בשל כהונתו או עיסוקו באגודה.

12.6.3.2. מדיניות התגמול נועדה לסייע בהשגת מטרות האגודה, תכניות העבודה שלה ומדיניותה בראייה ארוכת טווח, תוך יצירת מערך תמריצים ראוי וסביר לעובדים ולנושאי משרה באגודה, בשים לב למאפייני האגודה, לפעילותה ולניהול הסיכונים של האגודה, תוך מתן דגש לתגמול מבוסס ביצועים, ותוך יצירת איזון ראוי בין רכיבי התגמול השונים. בנוסף, מדיניות התגמול נקבעת בהתחשב בהוראות רגולציה שעשויות להיות להן השלכות מהותיות על תגמול בעלי תפקידים באגודה.

12.6.3.3. מדיניות התגמול מבוססת על מדדים ויעדים כמותיים ואיכותיים הנבחנים מדי שנה, כחלק מתכנית העבודה השנתית של האגודה, ובהתייחס, בין היתר, ליעדי האגודה, תנאי השוק ומצבה של האגודה.

12.6.3.4. האגודה תהא רשאית להעניק לנושאי משרה באגודה ולעובדיה תגמול אשר יכלול, בין היתר, שכר/דמי ניהול חודשיים, תנאים נלווים שונים, וכן תגמול משתנה במזומן, בהתאם לקבוע במדיניות התגמול.

12.6.3.5. אין במדיניות התגמול כדי לגרוע מהוראותיהם של הסכמים או תגמולים אשר אושרו טרם אימוץ מדיניות התגמול.

12.6.3.6. אין במדיניות התגמול כדי להקנות זכויות למי מנושאי המשרה באגודה ו/או עובדיה. רכיבי התגמול להם יהא זכאי כל נושא משרה או עובד כאמור יהיו כאלה שיאושרו לגביו באופן ספציפי על ידי האורגנים המוסמכים לכך באגודה.

12.6.3.7. יצוין, כי לעת אישור מדיניות התגמול, ועדת התגמול והוועד המנהל של האגודה נתנו את הדעת לעלות השכר המרבית על פי חוק תגמול לנושאי משרה במוסדות פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016. בהתאם, לא יהיה בעל תפקיד מרכזי שעלות שכרו תעלה על סך של 2.5 מליון ש"ח לשנה.

12.6.4. תגמול לבעלי תפקיד מרכזי

במדיניות התגמול הוגדרו, בין היתר, מיהם בעלי התפקיד המרכזי באגודה.

12.6.4.1. שיקולים בקביעת תנאי התגמול של בעל תפקיד מרכזי

(א) השכלתו, כישוריו, מומחיותו, ניסיונו המקצועי והישגיו של בעל התפקיד המרכזי.

(ב) תפקידו, תחומי אחריותו והסכמי שכר קודמים שנחתמו עם בעל התפקיד המרכזי.

(ג) תרומת בעל התפקיד המרכזי לביצועי האגודה, רווחיה ויציבותה.

(ד) רצון האגודה לשמר את בעל התפקיד המרכזי לאור כישורים, ידע או מומחיות ייחודית.

(ה) בחינת היחס בין הרכיב הקבוע לרכיבים המשתנים בתגמול.

(ו) בחינת היחס בין תגמול בעל התפקיד המרכזי לעלות השכר של שאר עובדי האגודה, ובפרט היחס לעלות השכר החציונית של עובדי האגודה והשפעתו הצפויה על יחסי העבודה באגודה. יצוין, כי נכון ליום 31.12.2024 היחס בין עלות השכר של בעלי התפקיד המרכזי באגודה לבין השכר הממוצע של יתר עובדי האגודה הינו בטווח של 2.7 עד 5.9, והיחס בין עלות השכר של בעלי התפקיד המרכזי באגודה לבין השכר החציוני של יתר עובדי האגודה לאותו מועד הינו בטווח של 3.2 עד 6.9.

(ז) בחינת היחס בין תנאי הכהונה וההעסקה של בעלי תפקיד מרכזי לתגמול יתר עובדי האגודה, ובפרט היחס לשכר הממוצע והחציוני של העובדים למועד אישור המדיניות, בשים לב להשפעת יחסים אלה על יחסי העבודה באגודה. יצוין, כי היחס בין עלות השכר של בעלי התפקיד המרכזי באגודה לבין השכר הממוצע של יתר עובדי האגודה נכון ליום 31.12.2023 הינו בטווח של 2.7 עד 5.9 וכי היחס בין עלות השכר של בעלי התפקיד המרכזי באגודה לבין השכר החציוני של יתר עובדי האגודה לאותו מועד הינו בטווח של 3.1 עד 6.9.

12.6.4.2. רכיב קבוע

(א) שכר הבסיס של בעלי תפקיד מרכזי באגודה ייקבע במהלך המשא ומתן להעסקתם באגודה, על פי הפרמטרים המפורטים בסעיף 12.1 לעיל, ויהיה כפוף לאישורים הנדרשים על פי דין.

(ב) האורגנים המוסמכים רשאים לעדכן מעת לעת את תנאי השכר של בעלי התפקיד המרכזי בהתאם לפרמטרים המפורטים לעיל, להוראות מדיניות התגמול ולהוראות הדין הרלוונטיות.

12.6.4.3. רכיב משתנה

(א) ככל שוועדת התגמול והוועד המנהל ימצאו לנכון, בעלי תפקיד מרכזי באגודה (למעט יו"ר הוועד המנהל) יהיו זכאים לתגמול משתנה במזומן ("בונוס"). הזכאות לבונוס תיקבע בהתאם לקריטריונים כמותיים מדידים וקריטריונים איכותיים שאינם ניתנים למדידה.

(ב) הוועד המנהל יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו, להפחית או לבטל את סכום הבונוס לו יהיה זכאי בעל תפקיד מרכזי, בהתקיים נסיבות המצדיקות הפחתה או ביטול כאמור ובין היתר בנסיבות הבאות: (א) לצורך שמירה על יציבות האגודה ועל איתנות הונה העצמי, (ב) אי עמידת האגודה ביעדיה, (ג) ביצועים שליליים של האגודה.

(ג) הזכאות לבונוס תיקבע בהתאם לקריטריונים מדידים. משקלם של משתנים פיננסיים, משתני שוק ומשתנים חשבונאיים יהיה גבוה מ-50% מסך הרכיב המשתנה. על אף האמור, ניתן לקבוע כי הזכאות לבונוס תכלול מרכיב של שיקול דעת, בהתחשב בטיב עבודתו ותרומתו של בעל התפקיד המרכזי, ובלבד שסכומו של מרכיב זה לא יעלה על 3 משכורות חודשיות בשנה.

(ד) מדי שנה תיבחן העמידה בקריטריונים שנקבעו ביחס לכל אחד מבעלי התפקיד המרכזי לצורך קביעת הזכאות לבונוס השנתי.

(ה) במקרה של תיקון שכר במהלך השנה אזי לצרכי הבונוס תיקון השכר יחושב באופן יחסי, דהיינו השכר לצורך הבונוס ייחשב כשכר הבסיס ברוטו ששולם במהלך השנה חלקי 12, בכפוף לקביעה שונה במקרה קונקרטי.

(ו) הסיכונים המהותיים להם חשופה האגודה הינם סיכוני שוק, סיכוני אשראי, סיכוני A.L.M, סיכונים תפעוליים, סיכונים ביטוחיים וסיכוני אבטחת מידע, כמפורט בהרחבה בדוחותיה הכספיים של האגודה. שיעורי הבונוסים לבעלי תפקיד מרכזי באגודה וליתר עובדי האגודה נקבעו בהתאם לכך, ועל מנת להתמודד נכונה עם הסיכונים האמורים, תוך שעצם הזכאות מותנית בתנאי סף שנקבעו במדיניות התגמול.

(ז) במדיניות התגמול נקבע כי לאחר קביעת היקף הבונוס בגין שנה מסוימת, 50% מהבונוס ישולם באופן מיידי, ולגבי היתרה יחול הסדר דחייה כדלקמן: 50% מהיקף הבונוס ישולם בשלושה תשלומים שנתיים עוקבים שהראשון שבהם בתום השנה לאחר מועד קביעת הבונוס. למרות האמור, האגודה רשאית שלא לדחות תשלום של רכיב משתנה שהוענק לבעל תפקיד מרכזי בשנה קלנדרית מסוימת, ובלבד שסך הגמול בגין אותה שנה אינו עולה על התקרה לתשלום וסך הרכיב המשתנה אינו עולה על 40% מהרכיב הקבוע באותה שנה. לעניין זה, "תקרה לתשלום" - כהגדרתה בסעיף 32(17) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]. סיום העסקה לא יביא לתשלום מוקדם של רכיבי תגמול שנדחו.

(ח) במדיניות התגמול נקבע הסדר השבה לפיו בעל תפקיד מרכזי יידרש, כחלק מתנאי כהונתו והעסקתו, להשיב לאגודה תשלומים ששולמו ו/או ישתלמו לו כבונוס לשנה מסוימת, אם גובה הבונוס הנו מעל ל- 2 משכורות ואם עד תום 5 שנים עוקבות ממועד תשלום הבונוס התקיים אחד מאלה: (א) הבונוס שולם על בסיס נתונים שהתבררו בדיעבד כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של האגודה, שנתיים או רבעוניים; (ב) הבונוס שולם בהתחשב ברמת סיכון שהתברר כי לא שיקפה באופן מהותי את החשיפה בפועל של האגודה; (ג) ועדת התגמול קבעה כי בעל תפקיד מרכזי היה שותף להתנהגות שגרמה נזק חריג לאגודה, לרבות הונאה או פעילות לא חוקית אחרת, הפרת חובת אמונים, הפרה מכוונת או התעלמות ברשלנות חמורה ממדיניות האגודה, כלליה ונהליה.

12.6.4.4. תנאי פרישה

(א) במדיניות התגמול נקבעו תנאי הפרישה המקסימליים להם זכאים בעלי תפקיד מרכזי באגודה.

(ב) כמו כן, נקבע כי בכפוף לאישור מנכ"ל האגודה, שיינתן במקרים חריגים ובשים לב לותק העובד ולתפקידו, בעת סיום יחסי עובד מעביד, עובד יכול ויהיה זכאי למענק פרישה שסכומו לא יעלה על 3 משכורות קבועות, ובכל מקרה לא יעלה על 120,000 ש"ח.

12.6.4.5. מענקים מיוחדים

(א) הוועד המנהל וועדת התגמול יהיו רשאים להחליט, מעת לעת, על מתן מענק חד פעמי, בנסיבות מיוחדות, לבעל תפקיד מרכזי, וזאת, בין היתר, בגין השקעת מאמצים מיוחדים ויוצאי דופן מצד בעל התפקיד המרכזי, פרויקטים מיוחדים, הצלחות יוצאות מגדר הרגיל וכיו"ב (להלן - "מענק מיוחד").

(ב) מענק מיוחד לא יעלה על משכורת אחת לעובד (שהוא בעל תפקיד מרכזי) בשנה קלנדרית והענקתו תהא כפופה להוראות כל דין. במקרה שמענק מיוחד כאמור יינתן בדיעבד, בלי שנקבעו יעדים מראש לצורך תשלומו, הרי שסכום המענק המיוחד יבוא במקום כל חלק ברכיב הבונוס השנתי לו יהיה זכאי אותו בעל תפקיד מרכזי ואשר אופן קביעתו מצוי בשיקול דעת (כגון הערכת מנכ"ל).

(ג) מענק מיוחד שישולם לבעל תפקיד מרכזי, ככל שישולם, ישולם לו במזומן, ובנוסף לבונוס השנתי, למעט החריג האמור בסעיף 12.6.4.3 לעיל.

(ד) בכפוף להוראות כל דין, המענק המיוחד יהיה כפוף להוראות הקבועות במדיניות התגמול בנוגע ליחס בין רכיב קבוע לרכיב משתנה, ולהסדרי התשלום שנקבעו לגביו, לרבות הסדר דחייה והסדר השבה.

12.6.4.6. מענק שימור / מענק חתימה

האגודה רשאית ליתן לכל עובד (לרבות בעל תפקיד מרכזי) מענק חתימה ו/או מענק שימור והכל בהתאם להוראות מדיניות התגמול ובכפוף להוראות כל דין.

12.6.5. עיקרי שינויים שבוצעו במדיניות התגמול מיום 26.1.2023 ועד ליום 25.1.2024

12.6.5.1. נקבע כי במקרה של תיקון שכר במהלך השנה אזי לצרכי הבונוס תיקון השכר יחושב באופן יחסי, היינו השכר לצורך הבונוס ייחשב כשכר הבסיס ברוטו ששולם במהלך השנה חלקי 12, בכפוף לקביעה שונה במקרה קונקרטי.

12.6.5.2. הצהרה בדבר מדיניות התגמול של האגודה לשנת 2024 פורסמה בחודש מרס, 2024 באתר האינטרנט של האגודה, בכתובת: www.bth.co.il.

13. שיווק והפצה

13.1. מערך הסוכנים של האגודה - כללי

האגודה משווקת את פוליסות הביטוח שלה באופן ישיר, באמצעות ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח ובאמצעות סוכנים. מרבית הפוליסות המשווקות למגזר הקיבוצי, בענפי הביטוח הכללי מתחדשות ב-1 בינואר, למעט פוליסות ביטוח מכונות חקלאיות המתחדשות ב-1 באפריל ולמעט פוליסות ביטוח רכב ודירה פרטיות למגזר הקיבוצי אשר מתחדשות לכל אורך השנה. סוכנות ביטוח חקלאי והסוכנים אינם בלעדיים ועובדים גם עם חברות ביטוח נוספות. סוכני האגודה פועלים לפי תעריפים והנחיות חיתום שהאגודה מפיצה מפעם לפעם בענפי הביטוח השונים.

13.2. עמלות

13.2.1. סוכנות ביטוח חקלאי

סוכנות ביטוח חקלאי משווקת את פוליסות הביטוח של האגודה ללקוחות פרטיים בעיקר חברי קיבוץ, כ- 19.3% מדמי הביטוח של האגודה. בתמורה לשירותי השיווק וההפצה של פוליסות הביטוח כאמור לעיל, משלמת האגודה לסוכנות ביטוח חקלאי עמלה שנתית.

נכון ל- 31 בדצמבר 2024 שילמה האגודה לסוכנות הביטוח וסוכנויות הבנות שלה עמלה בסך של כ- 16,270 אלפי ש"ח לא כולל מס ערך מוסף (אשתקד - 13,209 אלפי ש"ח).

13.2.2. סוכנים

בעבור שירותי התיווך של הסוכנים משולמות עמלות בשיעורים משתנים, כאשר שיעור העמלה נקבע בחלקו על-פי המוצר ובחלקו מותנה בהיקף התפוקה של הסוכן.

להלן נתונים לגבי התפלגות העמלות לפי ענפי פעילות:

ענף פעילות	2024	2023	2022
רכב חובה	5.5%	5.3%	7.0%
רכב רכוש	18.1%	17.9%	17.5%
ענפי רכוש ואחרים	15.9%	16.3%	17%
ענפי חבויות	12.8%	13%	14.5%

14. ספקים ונותני שירותים

האגודה רוכשת מעת לעת שירותים מספקים חיצוניים לצורך פעילותה השוטפת.

14.1. לאגודה הסכם עם ספק מהותי קומטק בע"מ, וכן עם מספר ספקים המתמחים בתחומים שונים כמו אינספוקוס ומד-1 לאחסון המחשב המרכזי. הפסקת מתן שירותים על-ידי מי מהם תהא כרוכה בהשקעת משאבים מצד האגודה עד להתקשרות עם ספק חלופי.

14.2. האגודה התקשרה עם שמאים וחוקרים מומחים המסייעים לה בסילוק התביעות.

14.3. התקשרויות עם מוסכים - לאגודה הסכמים עם כ- 116 מוסכי פחחות וצבע בפריסה ארצית, לפיהם, מבוטחים הפונים לצורך ביצוע תיקון כלי-רכב שנפגעו בתאונות, מקבלים מהמוסך שירות ברמה גבוהה כפי שנקבע בהסכם. כנגד ביצוע התיקונים במוסך, משלמת האגודה, במישרין למוסך, את עלות התיקון כפי שאושרה על-ידי שמאי שנבחר ע"י המבוטח. במסגרת ההסכמים מוענקת אפשרות למבוטח לקבל רכב חלופי עד מועד גמר תיקון רכבו. מטרת ההסכמים היא שיפור רמת השירות אשר האגודה נותנת ללקוחותיה, תוך הוזלת עלויות התיקון בהן נושאת האגודה. האגודה אינה מחייבת מבוטח שנפגע בתאונה למסור את כלי הרכב למוסך הקשור עמה בהסכם, אלא מעמידה אפשרות זו בפניו לבחירתו הבלעדית. מבוטח הבוחר לתקן את הרכב במוסך הסדר, נהנה גם מהקטנת סכום ההשתתפות העצמית.

14.4. האגודה התקשרה בהסכמים עם נותני שירותים שונים לפיהם מבוטח אשר הפוליסה שלו הורחבה כדי לכלול את סוג השירות הרלוונטי, יקבל שירות בהתאם לכתב השירות שניתן לו. הסכמים כאלה נחתמו עם חברות למתן שירותי גרירה לרכב, רכב חלופי, למתן שירותי תיקון שבר שמשות ברכב ועוד. בנוסף, לאגודה הסכמים עם קניינים לקנית כלי-רכב לאחר תאונות וכלי-רכב שנמצאו לאחר גניבה. לעניין נזקי צנרת האגודה התקשרה עם ספק להסדרת שירותי מוקד להזמנת שרברבי חברה.

15. רכוש קבוע

15.1. משרדיה הראשיים של האגודה ממוקמים במבנה הנמצא ברחוב מיטב 11 בתל אביב בשטח של כ-1,800 מ"ר. החל מחודש יולי 2023 האגודה שוכרת את המשרדים מאגודת האחות (לאחר העברת נכס הנדל"ן לאגודה האחות במסגרת השינוי המבני, כמפורט לעיל).

15.2. האגודה משתמשת בתוכנות מחשב בתחום ביטוח כללי, לרבות תוכנות עבודה עם סוכנים ותוכנות ניהול ודיווחים המכילות את כל פרטי הפעילות של האגודה הן לצורך הפעילות התפעולית השוטפת, הן לצורכי דיווח והן לצורכי ניתוחים סטטיסטיים. האגודה שמה לה למטרה להביא את מערכות המחשוב שלה לקדמת הטכנולוגיה לצורך הטמעת שיטות ניהול מתקדמות, ייעול תהליכים פנימיים באגודה, שיפור מערך השירות ללקוחות ואבטחת מידע מתקדמת וזאת באמצעות מימוש טכנולוגיות קיימות והתאמת טכנולוגיות ספציפיות לאגודה. לצורך מימוש היעדים הנ"ל השקיעה האגודה סך של כ- 12.1 מיליון ש"ח בשנת 2024 ועתידה להשקיע סכום זהה בשנת 2025.

15.3. למידע נוסף בדבר הרכוש הקבוע של האגודה, ראה באורים 5 לדוחות הכספיים.

16. עונתיות

16.1. מרבית הפוליסות של הקיבוצים (מהן נובעות עיקר הכנסות האגודה) מתחדשות במהלך הרבעון הראשון של השנה הקלנדארית. עונתיות זו נובעת ממועדי חידוש חוזים של פוליסות קיימות.

16.2. להלן התפלגות סכומי הפרמיות (ברוטו) בענף הביטוח הכללי, לפי רבעונים, בשנים 2022, 2023 ו- 2024 (באלפי ש"ח ובאחוזים):

	2024		2023		2022	
	באחוזים	באלפי ש"ח	באחוזים	באלפי ש"ח	באחוזים	באלפי ש"ח
רבעון ראשון	43.3%	282,197	45.1%	283,109	44.8%	236,185
רבעון שני	20.0%	130,006	19.4%	121,971	19.3%	101,760
רבעון שלישי	18.9%	122,963	16.4%	102,272	17.4%	91,567
רבעון רביעי	17.8%	115,837	19.1%	119,804	18.5%	97,102
סה"כ	**100%**	**651,003**	**100.0%**	**627,156**	**100.0%**	**526,614**

יצוין, כי בביטוח כללי קיים מנגנון "עתודה לסיכונים שטרם חלפו", אשר מווסת את ההשפעה של עונתיות המחזור על הרווח.

16.3. ככלל, לא קיימת עונתיות לעניין תביעות. עם זאת, שיטפונות סביב עונת החורף מהווה גורם עונתי העלול להגדיל את היקף התביעות בעונה זו.

17. נכסים לא מוחשיים

17.1. <u>קניין רוחני</u>

האגודה משתמשת לצורך פעילותה בתוכנות בבעלותה ו/או שנרכשו רישיונות לשימוש בהן.

לאגודה דומיין באינטרנט.

בידי האגודה רישיונות ו/או היתרים לפעול כמבטח, כמתחייב על פי כל דין.

17.2. <u>מאגרי מידע</u>

האגודה מנהלת מספר מאגרי מידע, במסגרתם נשמרים נתונים שונים המשמשים את האגודה בפעילותה. האגודה פועלת באופן שוטף לרישום כל מאגרי המידע שברשותה במרשמי רשם מאגרי המידע בהתאם להוראות הדין.

17.3. <u>לפירוט נוסף בדבר נכסים לא מוחשיים של האגודה, ראה באור 4 בדוחות הכספיים.</u>

18. <u>גורמי סיכון</u>

18.1. <u>כללי</u>

18.1.1. לאגודה השקעות בניירות ערך בסכומים ניכרים, ובעקבות כך מושפעות תוצאות פעילותה מתנודות בשוקי ההון בארץ. האגודה מאמצת מדיניות שמרנית באשר לניהול השקעותיה.

18.1.2. האגודה כפופה להוראות חוק הפיקוח לתקנות והצווים שהוצאו על-פיו, להנחיות המוצאות על-ידי הממונה על הביטוח מפעם לפעם המתייחסות לאופן חישוב עתודות ביטוח, הפרשה לתביעות תלויות ודרכי השקעה, להסדרים תחיקתיים אחרים במשק, יש בהן כדי להשפיע על תוצאות פעילותה של האגודה.

18.1.3. האגודה מבטחת חלק מעסקיה בביטוח משנה, שכולו נעשה באמצעות מבטחי משנה יציבים בחו"ל. בענפים מסוימים למבטחי המשנה יכולת השפעה ניכרת על קיבולת הביטוח, תנאי הביטוח ועל התעריפים של האגודה.

18.1.4. תקדימים משפטיים הנוגעים לתשלום תביעות, תביעות ייצוגיות וכיו"ב, יש בהם כדי להשפיע על התוצאות העסקיות של האגודה.

18.1.5. האגודה מוכרת פוליסות ביטוח המכסות סיכונים שונים וביניהם סיכוני חבויות וסיכוני רכוש. תמחור הפוליסות מבוסס, בין השאר, על ניסיון העבר ועל תחזיות מבוססות מודלים סטטיסטיים ואקטואריים ותעריפים של מבטחי משנה. שינויים בגורמי הסיכון האלה עשויים להשפיע על התוצאות העסקיות של האגודה.

18.1.6. עיקר עסקי האגודה מקורם במגזר הקיבוצי, תהליכים העוברים על התנועה הקיבוצית עשויים להשפיע על היקף העסקים ורווחיות האגודה.

18.1.7. המצב המדיני והביטחוני של מדינת ישראל משפיע על מצב המאקרו כלכלי של המשק הישראלי ועל מצב שוק ההון. נוסף על הסדרים מדיניים וביטחוניים שונים עשויה להיות השפעה על רווחיות האגודה בעיקר בתחום ביטוח כללי.

18.1.8. ענף הביטוח בישראל הוא ענף תחרותי, כאשר התחרות מתקיימת בין חברות הביטוח המוכרות מוצרים דומים.

18.2. <u>להלן תאור תמציתי של הסיכונים העיקריים אליהם חשופה האגודה:</u>

18.2.1. **סיכון שוק -** הסיכון לירידת ערך הנכסים וההתחייבויות של האגודה כתוצאה משינויים בפעילות השוק:

(1) **סיכון ריבית -** עלייה בשיעורי הריבית תגרום להפסדים בתיק כתוצאה מירידת מחירי האג"ח המוחזקים על-ידי האגודה.

(2) **סיכוני מטבע -** שינויים בשערי החליפין ישפיעו הן על מחירי הנכסים נקובי המט"ח הכלולים בתיק ההשקעות של האגודה והן על ההתחייבויות הביטוחיות לרבות הפעילות מול מבטחי משנה.

(3) **סיכון שערי מניות -** האגודה חשופה לירידה בשווי תיק ההשקעות כתוצאה מירידת ערך ניירות הערך (מקומיים או זרים) המוחזקים על ידה.

(4) **סיכון אינפלציה -** ההפסד הנגרם עקב שחיקת ערך נכסי האגודה שאינם צמודים למדד המחירים לצרכן.

18.2.2. **סיכון אשראי -** הוא הסיכון שנובע כתוצאה מאי-מילוי התחייבויותיו של הצד הנגדי לעסקה כתוצאה מחדלות פירעון. במסגרת זו חשופה האגודה להפסדים כתוצאה מחדלות פירעון או ירידת דירוג האשראי של מבטחי המשנה ושל בעלי האג"ח אותן היא מחזיקה.

18.2.3. **סיכון ALM -** האגודה חשופה לסיכון שנובע מחוסר התאמה בין ההתחייבויות הביטוחיות לנכסים שמוחזקים כנגדן (עיתוי, היקף, שווי).

18.2.4. **סיכון תפעולי -** הסיכון הנובע מכישלון מערכות פנימיות, אנשים (הונאות, טעויות אנוש) ונזקים החיצוניים לחברה (רעידת אדמה). כמו כן, כמבטחת של קבוצה קטנה של לקוחות גדולים, האגודה חשופה לסיכוני תחרות ומתחרים.

18.2.5. **סיכונים ביטוחיים -** תמחור והערכת התחייבויות ביטוחיות שגוי: טעות במודל התמחור (model risk) ו/או בפרמטרים והתפלגויות הסתברותיות מוטות (parameter risk), חיתום לקוי, אירועי קטסטרופה וכו'.

18.2.6. **אבטחת מידע -** פגיעה פיזית או לוגית במחשבי האגודה עלולה להסב נזקים כבדים. כיום, מוגנת רשת המחשבים של האגודה באמצעים שונים ומגוונים כגון: Anti-virus ,Firewall ועוד. נוסף על כך, הגישה למערכות המידע השונות ניתנת בתהליך מסודר של בקשת הרשאות.

18.2.7. **סיכון רגולציה וחקיקה -** הסיכון הנובע משינויים ברגולציה ובחקיקה אשר ישפיעו על תוצאות האגודה ועל ההון העצמי שלה.

גורמי הסיכון	השפעת גורמי הסיכון		
	גדולה	בינונית	קטנה
סיכוני שוק			
סיכון ריבית		✓	
סיכוני מטבע		✓	
סיכון שערי מניות	✓		
סיכון אינפלציה		✓	
סיכוני אשראי			
סיכון אשראי (מבטחי משנה)		✓	
סיכון אשראי (אג"ח)			✓
סיכוני ביטוח ו ALM			
סיכונים אקטואריים	✓		
אירועי קטסטרופה	✓		
חיתום לקוי		✓	
סיכונים תפעוליים	✓		
אבטחת מידע	✓		
סיכון רגולציה וחקיקה			✓

18.3. לפירוט נוסף ראה באור 25 לדוחות הכספיים בעניין ניהול הסיכונים באגודה.

19. הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

מתווה סליקה "קל כבד" - איגוד חברות הביטוח מפעיל מערכת סליקה שנועדה, בין השאר, להעביר תשלומים באופן ממוכן בין מבטחי רכב בביטוח רכב חובה בהתאם לחוק נפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים) התשס"א-2001. להסדר זה ניתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל על-ידי הממונה על ההגבלים העסקיים. בספטמבר 2010 אישרה הממונה על ההגבלים העסקיים פטור חדש בתנאים מאישור הסדר כובל. תוקפו של הפטור הוא לחמש שנים עד ספטמבר 2015. נכון למועד זה, עדיין קיים הפטור.

חלק רביעי - היבטי ממשל תאגידי

20. דירקטורים חיצוניים

לשינויים שחלו בתקופת הדו"ח בזהות הדירקטורים החיצוניים המכהנים באגודה, לרשימת חברי הוועד החיצוניים (דח"צים) ולפרטים בדבר השכלתם, ניסיונם וכישוריהם, ראו סעיף 15 בחלק ד' - פרטים נוספים על התאגיד.

21. גילוי בדבר המבקר הפנימי בתאגיד

21.1. פרטי המבקר הפנימי

שם המבקר: גלי גנה, רו"ח.

תאריך תחילת כהונה: מאי 2005.

המבקר הפנימי אינו עובד האגודה. למבקר וצוותו ניסיון רב שנים בתחום הביקורת הפנימית וביקורת חקירתית בענפי הביטוח, שוק ההון, ניהול סיכונים והמחשוב וידע נרחב בחשבונאות ומשפט.

21.2. תכנית עבודה

תכנית עבודת הביקורת הפנימית של האגודה נתמכת בסקר סיכונים לקביעת יעדי ביקורת, על בסיסו נקבעה תכנית עבודה רב שנתית. בשנת 2023 בוצע סקר מעודכן ונקבעה תכנית העבודה הרב שנתית לתקופה של 4 שנים. תכנית העבודה השנתית אושרה על-ידי וועדת הביקורת. תכנית העבודה הרב שנתית מתעדכנת בהתאם למסקנות מהשנה שחלפה זאת לאור המלצות ההנהלה והמבקר הפנימי, ולאחר התייעצות עם גורמים שונים באגודה. תכנית הביקורת כוללת סקירה וביקורת פנימית של פעילות חברת בת בה לא מונה מבקר פנימי.

21.3. היקף העסקה

בשנת 2024 ערך המבקר וצוותו ביקורת בהתאם לתכנית הביקורת שאושרה בהיקף של כ-2,400 שעות. בידי ההנהלה אפשרות להרחבת ההיקף בהתאם לנסיבות.

21.4. תגמול

התגמול למערך הביקורת הפנימית הוא בשכר המשולם בהתאם לשעות העבודה. עלות מערך הביקורת הפנימית הסתכמה בשנת 2024 בסכום של כ-360,000 ש"ח בצירוף מע"מ.

לדעת הוועד המנהל, לתגמול המבקר הפנימי אין כל השפעה על שיקול דעתו המקצועית.

22. <u>גילוי בדבר רואה-חשבון מבקר</u>

22.1. שם המשרד המבקר: **קוסט, פורר, גבאי את קסירר** (Ernst &Young)

22.2. שם השותף המטפל: **רו"ח ניר מורדכי**

22.3. תאריך תחילת כהונתו: **1 בינואר 2022**

השכר הכולל לו זכאי המבקר, הקשור לשנת הדיווח האחרונה והקשור לשנה שקדמה לה, בנפרד באלפי ש"ח וללא מע"מ:

	<u>31.12.2024</u>	**<u>31.12.2023</u>**
שכר בגין שירותי ביקורת (*)	**786**	**872**

(*) שירותי הביקורת כוללים גם שירותים הקשורים לביקורת, לרבות ביקורת סולבנסי, ביקורת SOX וביקורת מקדמית ליישום הוראות תקינה חשבונאית בינ"ל IFRS17.

23. <u>אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי ("SOX 404")</u>

מתוקף הנחיות רשות הפיקוח וחוזריה מישמת האגודה את דרישות סעיף 404 של ה-Sox Act (להלן - "הוראות ה-SOX") וכולל בחינה של תהליכי עבודה ובקרות פנמיות של הגוף המוסדי. הנהלת האגודה מקיימת את ההליך הנדרש לצורך הערכת היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, שכולל בחינה של תהליכי העבודה והבקרות הפנימיות באגודה. לדוחות הכספיים מצורפות הצהרות המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים ובדבר קיומן ויעילותן של הבקרות הפנימיות ביחס לדוחות אלו.

הנהלת האגודה, בשיתוף המנכ"לית ומנהלת הכספים, העריכו לתום תקופת דו"ח זה את היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי בדו"ח הכספי. על בסיס הערכה זו הסיקו המנכ"ל ומנהל הכספים כי לתום תקופת הדו"ח הבקרות והנהלים לגבי הגילוי הם יעילים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח את המידע שנדרש לגלות בדו"ח השנתי, בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שנקבעו ע"י הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בתקופת הדו"ח לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של האגודה על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של האגודה על הדיווח הכספי.

24. <u>בקרה פנימית על דיווח כספי</u>

הוועד המנהל הינו האורגן המופקד על אישור הדו"חות הכספיים. בסמכות ועדת הביקורת לדון ולהחליט בנושא נאותות הדו"חות הכספיים של האגודה ובכלל זה במדיניות החשבונאית, שלמות הגילוי וסקירת הבקרות הפנימיות של האגודה. את תפקידה של ועדת הביקורת אפשר שתבצע ועדת מאזן שתוקם לצורך זה, ובלבד שכל חברי ועדת המאזן יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית וכל הדירקטורים החיצוניים באגודה שהם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כאמור יהיו חברים בה. הוועד המנהל מינה ועדת מאזן אשר דנה בדו"חות הכספיים טרם הצגתם בישיבת הוועד המנהל. תפקיד הוועדה לדון בדו"חות הכספיים של האגודה, נאותות הדו"חות, סוגיות חשבונאיות מיוחדות וכן להמליץ לוועד המנהל של האגודה בדבר אישור הדו"חות הכספיים.

בוועדה מכהנים 4 חברים: יו"ר הועדה הגב' צילה דסקל (דח"צ), מר קובי נמקובסקי (דח"צ), הגב' עדה מרקמן (דח"צ) ויו"ר הוועד המנהל מר דורון סט. מוזמנים לישיבות ועדת מאזן מנכ"לית האגודה, גב' פזית כהן חזות, סמנכ"לית ומנהלת הכספים רו"ח הגב' דניאל שפירא, אקטוארית האגודה הגב' שירן מאור אלקיים ורואה החשבון החיצוני של האגודה, רו"ח ניר מרדכי.

לצורך בחינת הדוחות הכספיים, נושאי המשרה באגודה פורשים בפני חברי ועדת המאזן את הממצאים העיקריים והאומדנים של הדוחות הכספיים וכן את אופן הטיפול החשבונאי הקשור בדיווח הכספי.

בישיבת הוועד המנהל המתכנסת לצורך אישור הדו"חות הכספיים, מציגה יו"ר ועדת מאזן את הסוגיות העיקריות ועיקרי הדברים שעלו בישיבת המאזן את מסקנות ועדת המאזן.

ועדת המאזן התכנסה ביום 12 למרס, 2025, לצורך דיון בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2024 ואלה אושרו בישיבת הוועד המנהל ביום 20 למרס, 2025.

בתקופת הדו"ח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2024 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של האגודה על הדיווח הכספי.

ביטוח חקלאי

חלק ב - דו"ח הוועד המנהל, הצהרות המנהלים

תוכן העניינים

תיאור תמציתי אודות האגודה, סביבתה העסקית ותחומי פעילותה	2
מצבה הכספי של האגודה	4
תזרים מזומנים, נזילות ומימון	9
יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9	10
יעדים ואסטרטגיה עסקית	11
שינויים בנושאי משרה באגודה	11
אירועים מהותיים בשנת הדוח ולאחריה	12
הצהרות מנהלים	14
דו"ח הוועד המנהל וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי 17	16

חלק ב - דו"ח הוועד המנהל

דו"ח הוועד המנהל על מצב ענייני האגודה לתקופה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2024 (להלן - "**דו"ח הוועד המנהל**") סוקר את השינויים העיקריים בפעילות האגודה בשנת 2024 (להלן - "**תקופת הדו"ח**"). דו"ח הוועד המנהל כולל מידע צופה פני עתיד. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על מידע הקיים באגודה במועד הדו"ח וכולל את הערכות האגודה או כוונותיה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. דו"ח הוועד המנהל הינו חלק בלתי נפרד מהדו"ח התקופתי לשנת 2024 (להלן - "**הדו"ח התקופתי**"), על כל חלקיו, ויש לקרוא את הדו"ח התקופתי כולו כמקשה אחת.

1. תיאור תמציתי של האגודה, סביבתה העסקית ותחומי פעילותה

1.1 כללי

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - "**ביטוח חקלאי**" או "**האגודה**") היא אגודה שיתופית אשר נרשמה בישראל ב-14 באפריל 1937 בשם "קופה לביטוח חקלאי הדדי אגודה שיתופית בע"מ". בשנת 1993 שינתה האגודה את שמה לשמה הנוכחי.

חברי האגודה הינם אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן - "**אגודת האחזקות**"), המחזיקה בכל יחידות ההשתתפות באגודה, למעט יחידת השתתפות אחת המוחזקת על ידי ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן - "**האגודה האחות**"), בנאמנות עבור אגודת האחזקות. החברים באגודת האחזקות הינם כ- 291 קיבוצים, מושבים שיתופיים ותאגידים אחרים ממגזר ההתיישבות. לפירוט נוסף בדבר האחזקות באגודה, ראה סעיף 7 בחלק ד' לדו"ח התקופתי - פרטים נוספים על התאגיד.

למבנה האחזקות של האגודה ראה סעיף 2 בחלק א' לדו"ח התקופתי - תיאור עסקי התאגיד.

1.2 תחומי פעילותה העיקריים של האגודה

האגודה פועלת בתחום הביטוח הכללי, הכולל את ענפי ביטוח הרכב (רכב חובה ורכב רכוש), ענפי ביטוח חבויות, ענפי ביטוח רכוש אחר, ביטוח ימי וביטוח נסיעות לחו"ל.

לפירוט נוסף אודות תחומי פעילותה של האגודה, ראה חלק שני לחלק א' בדו"ח התקופתי - תיאור עסקי התאגיד.

1.3 <u>התפתחויות ואירועים מהותיים בתקופת הדו"ח</u>

1.3.1 **הליכים משפטיים**

לפרטים אודות הליכים משפטיים ופרטים נוספים אודות אירועים מהותיים בתקופת הדוח ועד למועד פרסומו ראו באור 26 לדוח הכספי.

לגבי התחייבויות תלויות בגין חברה כלולה, עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ החברה המנהלת ראו באורים 6 ו- 26 לדוח הכספי.

1.3.2 **מגבלות ופיקוח על עסקי האגודה**

לעניין התפתחויות בחוקים, תקנות, חוזרים, טיוטת חוקים, תקנות וחוזרים עיקריים, שפורסמו על ידי הכנסת, הממשלה או המפקח על הביטוח, לפי העניין, ראה בחלק א' לדו"ח התקופתי - תיאור עסקי התאגיד, בחלק "מגבלות, חקיקה תקינה ואילוצים מיוחדים" עבור כל אחד מתחומי הפעילות, וכן בסעיף 9 בחלק א' - תיאור עסקי התאגיד, בדבר מגבלות ופיקוח החלים על פעילות האגודה.

1.4 <u>מגמות, אירועים והתפתחות בפעילות האגודה ובסביבתה</u>

(א) **תחומי פעילותה העיקריים של האגודה ושינויים שחלו בהם**

לא חלו שינויים משמעותיים בתחומי פעילות האגודה בשנת הדוח. לפרטים בקשר עם תחומי הפעילות העיקריים של האגודה ראה חלק שני לפרק א' של הדוח התקופתי.

(ב) **התפתחויות בסביבה העסקית והמאקרו כלכלית**

התפתחות בסביבה הכלכלית ובשוק ההון

עסקאות הביטוח של האגודה מושפעות מהשינויים העוברים על ההתיישבות העובדת והאגודה מתאימה את פעילותה ואת אופן שיווק הפוליסות לשינויים ולתמורות אשר חלים במגזר זה. כמו כן מושפעת פעילות האגודה מהשינויים בשוק ההון, מהמצב הכלכלי, מהמצב הפוליטי והביטחוני של מדינת ישראל וממצב המשק העולמי. בשנת 2024 למרות לחימה מתמשכת, אי וודאות ביטחונית ואתגרים כלכלים השוק המקומי הפגין חוסן ועמידות. חברות הביטוח, קרנות הפנסיה, קופות הגמל וחברות נוספות הפועלות בתחום השירותים הפיננסיים משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון. לתשואות בשוק ההון באפיקים השונים בארץ ובחו"ל, לשיעור האינפלציה ולשינוים בעקום הריבית השלכה מהותית על רווחי האגודה. המשק הישראלי הוא משק קטן ופתוח, ולכן הוא מושפע גם כן מהתרחשויות במשק העולמי. המסחר בשווקים בעולם התנהל על רקע התמתנות האינפלציה וצפיות להפחתת ריבית על ידי הבנקים המרכזיים. מרבית העלייה בשוק ההון המקומי התרחשה במחצית השנייה של השנה שמקורה בצפיות לסיום המלחמה בעזה ובצפון. שוק המניות הישראלי הציג תשואות גבוהות במדדים עיקריים והמסחר בשוק האג"ח חווה תנודתיות משמעותית עם עלית תשואות לאורך המחצית הראשונה של שנת 2024 כאשר המגמה התהפכה ברבעון הרביעי.

ראה סעיף 7 בדבר אירועים מהותיים בשנת הדוח ולאחריה.

נתוני אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן (מדד בגין) (להלן - ה"מדד") עלה בתקופת הדוח בשיעור של 3.2% ובתקופה המקבילה אשתקד עלה המדד בשיעור של 3.0%.

שער החליפין של הדולר עלה בתקופת הדוח בשיעור של 0.6% ובתקופה המקבילה אשתקד עלה שער הדולר בשיעור של 3.1%.

לשיעורי האינפלציה ולשינוי בשער החליפין של הדולר יש השפעה מהותית על התוצאות העסקיות של האגודה ובעיקר על הכנסות מהשקעות, ההתחייבויות הביטוחיות והוצאות המימון.

שער הריבית

הוועדה המוניטרית הורידה בתקופה המדווחת את הריבית לרמה של 4.5% ונותרה ללא שינוי עד למועד חתימת הדוחות.

2. <u>מצבה הכספי של האגודה</u>

2.1 <u>תיאור התפתחות המצב הכספי</u>

2.1.1 נכסים

א. **סך כל הנכסים** של האגודה ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכם בסכום של כ-2,823 מיליון ש"ח לעומת כ-2,527 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

ב. **נכסי ביטוח משנה** עלו ליום 31 בדצמבר 2024 לסך של כ- 883,546 אלפי ש"ח לעומת כ- 743,794 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

ג. **השקעות פיננסיות אחרות** עלו ליום 31 בדצמבר 2024 לסך של כ- 1,534 מיליוני ש"ח לעומת כ-1,382 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. הגידול האמור נובע ברובו מגידול בהשקעות פיננסיות אחרות, בעיקר קרנות השקעה, ומגידול בנכסים חוב סחירים.

ד. **מזומנים ושווה מזומנים** עלו ליום 31 בדצמבר 2024 לסך של כ- 115 מיליון ש"ח לעומת כ- 92 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. הגידול האמור נובע מפדיון פיקדונות לא סחירים וגידול במזומנים ושווה מזומנים בחברות בנות.

2.1.2 הון עצמי ודרישות הון

סך כל ההון של האגודה ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכם בסכום של 709,125 אלפי ש"ח לעומת 611,970 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

הגידול נובע מהרווח לתקופה בניכוי חלוקת דיבידנד בסך של 35,000 אלפי ש"ח.

משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

על האגודה חל משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות חוזר הממונה "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" שפורסם ביום 14 באוקטובר 2020 (להלן - "חוזר סולבנסי").

יצוין כי חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי מבוסס על נתונים ומודלים העשויים להיות שונים מאלה בהם עושה האגודה שימוש במסגרת הדיווח הכספי, ואשר מתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר.

ביום 28 בנובמבר 2024 אישרה ופירסמה האגודה את דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני, 2024 באתר האינטרנט של האגודה בכתובת https://www.bth.co.il/.

נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון (MCR) כמפורט להלן.

1. יחס כושר פירעון

	ליום 30 ביוני 2024 בלתי מבוקר *)	ליום 31 בדצמבר 2023 מבוקר*)
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR) (באלפי ש"ח)	657,505	597,997
הון נדרש לכושר פירעון (SCR) (באלפי ש"ח)	469,238	430,076
עודף ליום הדוח (באלפי ש"ח)	188,267	167,921
יחס כושר פירעון ליום הדוח (באחוזים)	140.1%	139.0%

השינוי ביחס כושר הפירעון ליום 30 ביוני 2024 בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2023 נובע בעיקר עקב רווחי האגודה בשנת 2024, בניכוי דיבידנד שהוכרז וכן מגידול בדרישת ההון של האגודה תחת הוראות המעבר, כתוצאה משינוי בתמהיל ההשקעות שהשפיעו על סיכוני השוק מניות, מט"ח ומרווח.

*) החישוב נבדק על ידי רואי החשבון המבקרים של האגודה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISA-3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

2. סף הון (MCR)

	ליום 30 ביוני 2024 בלתי מבוקר *)	ליום 31 בדצמבר 2023 מבוקר*)
	אלפי ש"ח	
סף הון (MCR)	117,310	107,519
הון עצמי לעניין סף הון (MCR)	657,505	597,997

3. יחס כושר פירעון- ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש המניות

ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות	ליום 30 ביוני 2024 בלתי מבוקר *)	ליום 31 בדצמבר 2023 מבוקר *)
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (באלפי ש"ח)	657,505	597,997
הון נדרש לכושר פירעון (SCR) (באלפי ש"ח)	493,935	452,711
עודף (באלפי ש"ח)	163,570	145,286
יחס כושר פירעון ליום הדוח (באחוזים)	133.1%	132.1%
עודף ההון לאחר פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום **דוח יחס כושר פירעון**, ביחס ליעד הועד המנהל:		
יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי שקבע הועד המנהל (באחוזים)	115%	115%
עודף הון ביחס ליעד (אלפי ש"ח)	89,480	77,380

*) החישוב נבדק על ידי רואי החשבון המבקרים של האגודה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISA-3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

2.1.3 **התחייבויות**

סך כל ההתחייבויות של האגודה נכון ליום 31 בדצמבר 2024 הסתכמו לסכום של כ- 2,114 מיליון ש"ח לעומת כ- 1,915 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. הגידול האמור מקורו בעיקר מגידול בהתחייבויות ביטוחיות, בהתחייבות בגין מיסים שוטפים ובסעיף זכאים ויתרות זכות.

2.1.4 **נתוני רווח והפסד (אלפי ש"ח)**

נתוני רווח והפסד	**31.12.24-1.1.24**	**31.12.23-1.1.23**	**31.12.22 - 1.1.22**
פרמיות שהורווחו ברוטו	642,297	592,334	517,781
פרמיות שהורווחו בשייר	346,263	291,737	266,767
תשלומים ושינויים בגין חוזי ביטוח ברוטו	512,495	528,540	365,475
תשלומים ושינויים בגין חוזי ביטוח בשייר	225,274	254,496	159,565
הכנסות מהשקעות	123,271	106,817	11,304
סה"כ רווח כולל	**132,275**	**76,510**	**62,338**

2.2 ביטוח כללי

רווח (הפסד) בביטוח כללי לפי ענפים (במיליוני ש"ח)

ענף	12/24	12/23	12/22
רכב רכוש וטרקטורים	20.2	(1.1)	(19.3)
רכב חובה	8.9	1.8	28.5
ענפי אש רכוש, הנדסי ואחרים	15.9	11.6	24.9
ענפי חבויות	58.0	24.3	19.6
סה"כ	**103.0**	**36.6**	**53.7**

מחזור הפרמיות של האגודה בביטוח כללי לפי ענפים (במיליוני ש"ח)

ענף	12.2024		12.2023		12.2022	
	ברוטו	שייר עצמי	ברוטו	שייר עצמי	ברוטו	שייר עצמי
רכב רכוש וטרקטורים	205.2	190.9	192.2	149.2	157.9	137.9
רכב חובה	103.3	73.3	98.2	60.3	92.6	42.9
ענפי אש, רכוש, הנדסי ואחרים	227.9	59.4	220.8	51.0	176.0	41.0
ענפי חבויות	114.6	44.3	116.0	49.1	100.1	45.4
סה"כ	**651.0**	**367.9**	**627.2**	**309.6**	**526.6**	**267.2**

2.3 תיאור התפתחות הפרמיות

סך כל הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לכ- 651.0 מיליון ש"ח לעומת סכום של כ- 627.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בפרמיות בענפים המתוארים להלן נובעת מגידול בלקוחות עסקיים ופרטים, מעליית בתעריפי ביטוח ושינוי בסכומי ביטוח.

2.4 סקירת תוצאות פעילות במגזר ביטוח כללי, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר:

ענף	2024	2023	2022
ביטוח רכב רכוש			
פרמיות שהורווחו בשייר	178.9	143.0	135.7
רווח (הפסד) לפני מס	20.3	(1.1)	(19.3)
Loss Ratio			
ברוטו	67.9%	79.9%	92.5%
בשייר	68.1%	80.7%	90.3%
Loss Ratio Combined			
ברוטו	92.0%	104.5%	117.4%
בשייר	92.8%	105.1%	114.4%
ענפי רכוש ואחרים			
פרמיות שהורווחו בשייר	54.8	46.3	41.3
רווח לפני מס	15.9	11.6	24.9
Loss Ratio			
ברוטו	86.1%	88.2%	75.6%
בשייר	54.2%	64.9%	23.0%
Loss Ratio Combined			
ברוטו	102.1%	104.4%	91.7%
בשייר	76.8%	79.9%	31.2%

2.4.1 **ביטוח רכב רכוש וטרקטורים**

סך כל מחזור הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לסך של כ- 205 מיליון ש"ח לעומת כ- 192 מיליון ש"ח לשנה המקבילה אשתקד. העלייה בפרמיות נובעת בעיקר מגידול במכירות ומעליית תעריפים. הרווח לפני מס בתקופת הדו"ח הסתכם לסך של כ- 20.3 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של 1.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי ברווח נובע בעיקרו מהטבה חיתומית.

2.4.2 **רכב חובה**

סך כל מחזור הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לסכום של כ- 103.2 מיליוני ש"ח לעומת כ- 98 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בפרמיות נובעת בעיקר מגידול במכירות ומעליית תעריפים. הרווח לפני מס בתקופת הדו"ח הסתכם לסכום של כ- 8.9 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 1.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקר מהטבה חיתומית, התפתחות לטובה ביתרת התביעות התלויות ועלייה ברווחי השקעות.

2.4.3 **ענפי אש רכוש, הנדסי וענפים אחרים**

סך כל מחזור הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לסכום של כ- 227.9 מיליוני ש"ח לעומת כ- 220.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בפרמיה נבע בעיקר מגידול במכירות. הרווח לפני מס בתקופת הדו"ח הסתכם לסכום של כ- 15.9 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 11.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקר משינויים בחוזה ביטוח משנה, עלייה ברווחי השקעות וזאת מנגד לשינוי בהפרשה לתביעות תלויות בעקבות נזקי מלחמת חרבות ברזל (ראו באור 1 ה' לדוח הכספי).

2.4.4 **ענפי חבויות**

סך כל מחזור הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לסכום של כ- 114.6 מיליוני ש"ח לעומת כ- 116.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הפרמיות בשייר הסתכמו בתקופת הדוח בסכום של כ- 44.3 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 49.1 מיליוני ש"ח אשתקד. הירידה בפרמיה בשייר נובעת מהפרשי עיתוי באורך הפוליסות המחודשות. הרווח לפני מס בתקופת הדו"ח הסתכם לסכום של כ- 57.9 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 24.3 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקר מהטבה חיתומית והתפתחות לטובה בתביעות התלויות.

3. <u>תזרים מזומנים, נזילות ומימון</u>

תזרימי מזומנים אשר נבעו מפעילות שוטפת, הסתכמו בתקופת הדו"ח לסך של כ- 72.7 מיליון ש"ח ונבעו בעיקר מהרווח הנקי של האגודה. תזרימי המזומנים, אשר שימשו לפעילות השקעה הסתכמו בסך של כ- 13.7 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים אשר שימשו לפעילות מימון הסתכמו בסכום של כ- 36.2 מיליון ש"ח ונובעים בעיקרם מדיבידנד לבעלי יחידות השתתפות של האגודה. בתקופת הדו"ח יתרות המזומנים של האגודה עלו בסכום של כ- 22.7 מיליון ש"ח.
האגודה מממנת את פעילותה ממקורות עצמיים (הון עצמי).

4. <u>יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9</u>

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - IFRS 17 או: התקן). בנוסף, בחודש יוני 2020 ודצמבר 2021 פורסמו על ידי ה IASB - תיקונים לתקן. IFRS 17 קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא במסגרת IFRS 4 והוראות רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון. התקן החדש צפוי להביא לשינויים מהותיים בדיווח הכספי של החברה .מועד היישום לראשונה שנקבע בIFRS 17 -הינו ה1- בינואר,2023 אולם, בהתאם לדרישות הממונה שפורסמו במסגרת "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 -IFRS(חוזי ביטוח")להלן - מפת הדרכים), נדחה מועד היישום לראשונה של IFRS 17 בישראל לתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2025,כאשר מועד המעבר הינו ה1- בינואר .2024 במהלך חודש ינואר 2025 פרסמה הרשות מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר IFRS 17 (חוזי ביטוח – עדכון חמישי)(להלן: "מפת הדרכים") בהתאם למפת הדרכים, בדוח הכספי השנתי של שנת 2024 חברת הביטוח נדרשת לתת גילוי לסעיפי הדוח על המצב הכספי (מאזן פרו-פורמה), ליום 1 בינואר 2024 דהיינו, נתוני יתרות פתיחה למועד המעבר, וגילוי לסעיפים עיקריים מהדוח על הרווח הכולל לתקופה של שישה חודשים שמסתיימת ביום 30 ביוני ,2024 כאשר החברה רשאית לכלול מידע זה בדוח הדירקטוריון . יישום התקן ישפיע על דיווח התוצאות והמצב הכספי של פעילות הביטוח של האגודה. דרישות ההצגה והגילוי על פי התקן נרחבות ומפרידות בין מקורות הרווח של חברות הביטוח תוך הפרדה בין הרווח משירותי ביטוח לרווחי השקעות ומימון, ובכך תורמות להגברת השקיפות והבהירות של מרכיבי הרווחיות.

בהתאם להערכת האגודה להלן אומדן השפעות יישום התקן על סעיפים מבחרים מהדוח על הרווח הכולל לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2024 [1]:

רווח לתקופה נטו ממס הסתכם בסך של כ- 87,298 אלפי ש"ח המהווה גידול של כ- 9,480 אלפי ש"ח לעומת הרווח לתקופה, נטו ממס במדידה לפי תקן IFRS4 וכולל את ההשפעות הפורטות להלן.

רווח משירותי ביטוח לפני מס הסתכם לסך של כ- 57,617 אלפי ש"ח אשר כולל הכנסות והוצאות שניתן ליחס לחוזי הביטוח, מכירתם ותפעולם באופן ישיר בלבד ומוצגים נטו מתוצאות ביטוח משנה.

רווח מהשקעות ומימון נטו לפי מס, בסך של כ-49,000 אלפי ש"ח. רווחי ההשקעות והמימון מציגים את רווחי האגודה מהשקעות בדומה לאופן שהוצג לפי תקן IFR4 , למעט:

1. ירידה ברווחיות עקב מדידת נכסי השקעה לא סחירים בשווי הוגן במעבר לתקן IFRS17.
2. נטרול השפעות פיננסיות אשר מיוחסות לחוזי הביטוח של האגודה באופן ישיר והשפיעו על יתרת ההתחייבויות הביטוחיות של האגודה, כגון: שינויים בעקום ריבית חסרת סיכון בתוספת פרמיית אי נזילות והשפעות אינפלציוניות. עקום ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי הנזילות עלה בשיעור של כ- 0.4% והמדד הידוע עלה בשיעור של כ- 1.9% במהלך החציון הראשון של שנת 2024. בחציון השני של שנת 2024, אשר החישוב עבורו לפי כללי התקן החדש טרם הושלם, נרשמה ירידה בעקום ריבית הסיכון, בתוספת פרמיית אי נזילות וכן נרשמו רווחי השקעות, דבר אשר יוביל מחד לגידול בהתחייבויות הביטוחיות ומנגד לגידול

[1] הנתונים ליום 30 ביוני 2024, אשר מוצגים לפי תקן IFRS17, אינם סקורים ואינם מבוקרים על ידי רואי החשבון של האגודה.

בתיק ההשקעות. ההשפעה של שינויים מנוגדים אלה תיבחן לכאשר האגודה תסיים את החישוב האמור.

3. נטרול דמי אשראי אשר בשונה מהוראות תקן IFRS 4, מיוחסים לחוזי הביטוח.

לפרטים נוספים, בקשר עם המדיניות החשבונאית של החברה ולהשפעות צפויות של יישום התקן על היתרות המאזניות למועד המעבר (1 בינואר 2024), ראה באור 28 לדוחות הכספיים.

5. <u>יעדים ואסטרטגיה עסקית</u>

האסטרטגיה של האגודה הינה התמקדות בסקטור הקיבוצי ובצרכי הפרט בקיבוץ ובתעשייה הקיבוצית, זאת באמצעות הידע והניסיון שנצברו לאורך שנים. האגודה מתמקדת כיום במתן מענה בעיקר לצרכים המשתנים של הפרט בקיבוץ בין היתר לאור שינוי אורחות החיים ותהליכי ההפרטה בקיבוצים.

כמו כן, האגודה מתמקדת בהמשך צמיחה בתוך הקהילה הקיבוצית, בתחומי הפרט, בענפי החקלאות, בעסקים ובתעשייה המשוכללת תוך מתן מענה מיטבי לצרכי לקוחות האגודה, שימור מעמדה של האגודה, הרחבת פעילות האגודה בתחום הביטוח הפרטי במגזר הקיבוצי, תוך טיוב וייעול הפעילות הקיימת וקידום החדשנות בתחום הדיגיטלי; שמירה על רמה מקצועית ואיכותית של עובדי האגודה ורתימת העובדים למאמץ הארגוני המשותף; המשך מתן שירות איכותי ואמין תוך מיקוד בצרכי הלקוחות המשתנים בסקטור הקיבוצי. כל זאת יחד עם שימור רווחיות בתיק פרט גם מחוץ לסקטור הקיבוצי באמצעות סוכני ביטוח .

התוכנית האסטרטגית של האגודה מורכבת בעיקר מעריכת תחזית לחשבונות ולתוצאות אנליטיות, היא מחולקת לתוכניות פעולה אופרטיביות המהוות את אבני הדרך למשך התוכנית ואת מעורבות ההנהלה בליווי התוכנית.

לצורך ביצוע האסטרטגיה והיעדים כאמור האגודה שמה דגש על ביצוע חיתום איכותי ועל נושא ביטוחי המשנה, בוחנת באופן רציף את צרכי הלקוחות, בוחנת את רווחיות הענפים בהם היא פועלת ואת רווחיות המוצרים אותם היא משווקת, ושמה דגש על טיוב מתמיד בתהליך קבלת מבוטחים, פיתוח כלים ניהוליים לצורך קבלת החלטות, והכל תוך שימת דגש על נושא ניהול הסיכונים. כמו כן, בשנים האחרונות האגודה הרחיבה וממשיכה להרחיב את השקעותיה לשיפור מערכות המידע ותהליכי העבודה, והגדלת מודעות לפעילות האגודה בתוך הסקטור הקיבוצי ולפיתוח מוצרים ושירותים חדשניים ודיגיטליים בתחום ביטוחי הפרט.

ביטוח חקלאי שמה לה למטרה לשמור על מעמדה כחברה מובילה במגזר הקיבוצי באמצעות הידע הייחודי והניסיון שנצבר במהלך השנים, מתן שירות איכותי והרחבת פעילותה בתחום הביטוח הפרטי והעסקי במגזרים נבחרים על ידי התאמת מוצרים באופן מיטבי ללקוחותיה.

האגודה בוחנת מעת לעת את תוכניותיה האסטרטגיות ומעדכנת אותן בהתאם להתפתחויות בסביבה החיצונית, בשים לב, בין היתר, למצב שוק ההון ושינויים רגולטוריים.

6. <u>שינויים בנושאי משרה באגודה</u>

6.1 ביום 18.1.2024 החלה כהונתו של חבר הועד המנהל (מקביל לתפקיד דירקטור) מר אלון פלד.

6.2 ביום 1.3.2024 החלה הגברת אירית אלקיים את כהונתה כמנהלת פרט באגודה.

6.3 ביום 17.3.2025 החלה הגברת ענבל עם שלם את כהונתה כאקטוארית ראשית באגודה.

7. <u>אירועים מהותיים בשנת הדוח ולאחריה</u>

7.1 ביום 17 במרס 2024, קבלה האגודה מהרשות מכתב דרישת השבת פרמיה למבטחים בביטוח רכב חובה, הזכאים להשבת פרמיה עודפת בעקבות מקרי כפל ביטוחי שהתגלה בביקורת שערכה הרשות בין השנים 2015-2019 (להלן "הוראת ההשבה"). כמו כן על האגודה לערוך בדיקה עצמית נוספת לאיתור מקרי כפל בגין תקופות נוספות ולפעול להשבת הכספים כנדרש על פי המתווה בהוראת ההשבה.

האגודה ביצעה את הנדרש בהתאם להוראה וסכומי ההשבה אינם מהותיים. כמו כן להערכת האגודה ניתנה הוראה דומה לכלל חברות הביטוח הפועלות בישראל.

7.2 <u>מלחמת "חרבות ברזל"</u>

בחודש אוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל" (להלן - "המלחמה") במדינת ישראל. הימשכות המלחמה הובילה להאטה בפעילות העסקית במשק הישראלי בין היתר בעקבות סגירת מפעלים בדרום ובצפון הארץ, פגיעה בתשתיות, גיוס אנשי מילואים לתקופה שאינה ידועה מראש וכן, לשיבוש הפעילות הכלכלית בישראל. הימשכות המלחמה עשויה לגרור השלכות נרחבות על תחומים ענפיים רבים ואזורים גאוגרפיים שונים במדינה.

נכון למועד פרוץ מלחמת חרבות ברזל ועד סוף חודש פברואר 2024, למספר קיבוצים אשר מבוטחים על ידי האגודה הייתה פוליסה שיורית קולקטיבית בתוקף לכיסוי נזקי רכוש המוגדרים עקב אירועי טרור ומלחמה. הכיסוי בפוליסה הינו שיורי מעל הכיסוי מכח מס רכוש וקרן פיצויים.

נכון לרבעון האחרון לשנת 2024, החלו להתקבל תביעות מגובשות הכוללות אומדן ריאלי של הנזקים שנגרמו לחלק מקיבוצי עוטף עזה המבוטחים תחת הפוליסה, ואשר נטען כי נגרמו כתוצאה מפעולות טרור שהחלו ב- 7.10.23 בשעות הבוקר ונמשכו מספר ימים (בהתאם לכל קיבוץ), ולאחר מכן נזקים נוספים כתוצאה ממתקפת טילים שהמשיכה תקופה ארוכה כחלק ממלחמת חרבות ברזל. הנזקים נבחנו ונבחנים גם על ידי שמאי מטעם האגודה. חלק מהקיבוצים בדרום טרם הגישו תביעות לנזקים שלפי הנטען נגרמו להם. האגודה החלה בתשלום מקדמות לתביעות שהוגשו.

בנוסף, גם לקיבוצים בצפון, שחלקם מבוטחים אף הם תחת אותה פוליסה שיורית קולקטיבית נגרמו נזקים כתוצאה מההתקפות החיזבאללה ומלחמת חרבות ברזל. עד כה טרם הוגשו על ידי קיבוצים אלה תביעות, ולפיכך אין בידי האגודה מידע באשר להיקף הנזקים לקיבוצי הצפון. בשלב זה אין בידי האגודה יכולת להעריך את סך הנזקים שנגרמו לקיבוצים המכוסים תחת הפוליסה, את הנזקים המכוסים מעבר לפיצוי להם זכאים מכח מס רכוש, ובגין איזה סעיף כיסוי הנזקים יכוסו.

לאחר בחינת התביעות שהוגשו והערכות השמאים מטעם האגודה של התביעות שכבר הוגשו, ובחינת ההיבטים השונים, לרבות סעיפי הכיסוי והטענות המשפטיות, החליטה האגודה להגדיל את העתודה בגין סך התביעות על פי הפוליסה ב-120 **מיליוני** ש"ח בברוטו ו- 12 **מיליוני** ש"ח בשייר וזאת מעבר ל 80 מיליוני ש"ח בברוטו ו-8 מיליוני ש"ח בשייר שהופרשו כבר בשנת 2023.

התנודות הפוטנציאליות בשווקים הפיננסים בישראל, שערי מטבע חוץ, זמינות כח אדם, שירותים מקומיים וגישה למשאבים מקומיים עשויות להשפיע על ישויות אשר פעילותן העיקרית היא עם או בישראל.

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, אין ביכולתה של האגודה להעריך באופן מהימן את היקף ההשפעה העתידית של המשך המלחמה על היקף פעילותה של האגודה, בין היתר לאור התנודתיות החריפה בשווקים, חוסר הוודאות בדבר משך זמן הלחימה, עוצמתה, השפעותיה של המלחמה על תחומי הפעילות של האגודה וכן, ביחס לצעדים נוספים שיינקטו על ידי הממשלה.

ביטוח חקלאי כואבת ומשתתפת בצער חברינו ולקוחותינו בקיבוצים, נושאי משרה לשעבר באגודה, ותושבי הדרום, שנפגעו ב 7/10 ומשפחות החיילים שנפלו במלחמה.

ליבנו ומחשבותינו עם הקהילות שאנו מלווים שנים רבות, אנו מחויבים לתמוך ולסייע לאורך כל הדרך עד לשיקום מלא.

לאורך החודשים האחרונים אנו פועלים בהיערכות מיוחדת לתמיכה, ליווי וסיוע לנפגעים ולמתן מענה מקצועי והכוונה לעזרת לקוחותינו המפונים בקיבוצי הדרום והצפון.

אנו ערוכים לתת מענה שירותי ועסקי מיטבי על מנת להבטיח את הרציפות העסקית ואת השירות האיכותי לציבור לקוחותינו.

אנו שולחים איחולי החלמה לפצועים, מייחלים לשובם של כל החטופים ומקווים לראות את כולם במהרה כאן איתנו. בתקווה ואמונה לימים טובים.

חברי הוועד המנהל מודים להנהלת האגודה, לעובדיה ולסוכנויות הביטוח על תרומתם להישגי האגודה.

_____

דורון סט,

יו״ר הוועד המנהל

20 במרס, 2025

הצהרות מנהלים

הצהרה

אני, פזית כהן חזות, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדו"ח השנתי של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - "**האגודה**") לשנת 2024 (להלן - "**הדו"ח**").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדו"ח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדו"ח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדו"ח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של האגודה לימים ולתקופות המדווחים בדו"ח.

4. אני ואחרים באגודה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדו"ח של האגודה, וכן:

   4.1 קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לאגודה לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים באגודה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדו"ח.

   4.2 קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS).

   4.3 הערכנו את היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של האגודה והצגנו את מסקנותינו לגבי היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדו"ח בהתבסס על הערכתנו.

   4.4 גלינו בדו"ח כל שינוי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי.

5. אני ואחרים באגודה המצהירים הצהרה זו, גילינו לרואה החשבון המבקר לוועד המנהל ולוועדת הביקורת של האגודה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

   5.1 את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של האגודה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי, וכן -

   5.2 כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי .

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

_____

20 במרס, 2025 **פזית כהן חזות, מנכ"לית**

הצהרה

אני דניאל שפירא, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדו"ח השנתי של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - "**האגודה**") לשנת 2024 (להלן - "**הדו"ח**").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדו"ח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדו"ח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדו"ח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות,השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של האגודה לימים ולתקופות המדווחים בדו"ח.

4. אני ואחרים באגודה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדו"ח של חברת הביטוח, וכן-

   4.1 קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לאגודה לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים באגודה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדו"ח.

   4.2 קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS).

   4.3 הערכנו את היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של האגודה והצגנו את מסקנותינו לגבי היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדו"ח בהתבסס על הערכתנו.

   4.4 גילינו בדו"ח כל שינוי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

5. אני ואחרים באגודה המצהירים הצהרה זו, גילינו לרואה החשבון המבקר, לוועד המנהל ולוועדת הביקורת של האגודה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

   5.1 את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של האגודה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי, וכן -

   5.2 כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

_____

20 במרס, 2025 **דניאל שפירא,**

סמנכ"לית, מנהלת אגף כספים

דו״ח הוועד המנהל וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הוועד המנהל, של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע״מ (להלן - ״האגודה״) אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של האגודה תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לוועד המנהל ולהנהלה של האגודה לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות המפקח על הביטוח. בלא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של ביטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דו״ח כספי.

ההנהלה בפיקוח הוועד המנהל מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הוועד המנהל נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נוהלי בקרה פנימית.

הנהלת האגודה, בפיקוח הוועד המנהל העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי ל-31 בדצמבר 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של (״COSO Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ל-31 בדצמבר 2024, הבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי היא אפקטיבית.

יו״ר הוועד המנהל: **דורון סט** (חתימה) _____

מנכ״לית: **פזית כהן חזות** (חתימה) _____

סמנכ״לית, מנהלת אגף כספים: **דניאל שפירא** (חתימה) _____

20 במרס, 2025

חלק ג

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

דוחות כספיים מאוחדים

ליום 31 בדצמבר, 2024

תוכן העניינים

	עמוד
דוח רואה החשבון המבקר	2-5
דוח רואה החשבון המבקר בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי	6
דוחות מאוחדים על המצב הכספי	7
דוחות מאוחדים על הרווח או הפסד ורווח כולל אחר	8
דוחות מאוחדים על השינויים בהון	9
דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים	10-12
באורים לדוחות הכספיים המאוחדים	13-126
דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד של האגודה ("סולו")	127
נספח א' - תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הנפרדים של האגודה ("סולו")	128-133
נספח ב' - מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות	134-135

- - - - - - - - - - - - - - - -

קוסט פורר גבאי את קסירר
דרך מנחם בגין 144א'
תל-אביב 6492102

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

דוח רואה החשבון המבקר לחברי האגודה של
ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

ביקרתי את הדוחות הכספיים המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - האגודה) לימים 31 בדצמבר, 2024 ו-2023 ואת הדוחות המאוחדים על הרווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הועד המנהל וההנהלה של האגודה, אחריותי היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתי.

לא ביקרתי את הדוחות הכספיים של חברות בנות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ- 0.78% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר, 2024 ו-2023, והכנסותיהן הכלולות באיחוד מהוות כ- 6%, כ- 6.4% וכ- 8.1% מכלל ההכנסות המאוחדות לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2024, 2023 ו-2022, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על-ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לי וחוות דעתי, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על-ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לי וחוות דעתי, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכתי את ביקורתי בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה החשבון), התשל"ג-1973. על-פי תקנים אלה, נדרש ממני לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על-ידי הועד המנהל וההנהלה של האגודה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אני סבור שביקורתי מספקת בסיס נאות לחוות דעתי.

לדעתי, בהתבסס על ביקורתי ועל הדוחות של רואי החשבון האחרים, הדוחות הכספיים המאוחדים הנ"ל משקפים באופן נאות מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של האגודה והחברות המאוחדות שלה לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלהן לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024, בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, כמתואר בביאור 2 (א).

עניני מפתח בביקורת

עניני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לועד המנהל של האגודה ואשר, לפי שיקול דעתי המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים המאוחדים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים המאוחדים וכן (2) שיקול דעתי לגביו היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתי על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתי על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם ואין אני נותן באמצעותו חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

מדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח בביטוח כללי:

תיאור הנושא

הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר, 2024 כוללים התחייבויות מהותיות בגין חוזי ביטוח ברוטו בסך 1,742,262 אלפי ש"ח, כמתואר בבאור 15 לדוחות הכספיים המאוחדים.

כמתואר בבאורים 2 ו-25 לדוחות הכספיים המאוחדים, התחייבויות אלה נמדדות בהתאם לעלות המשוערת ליישוב תביעות הביטוח וכוללות את העלות הצפויה של התביעות שאירעו ודווחו, תביעות שאירעו אך טרם דווחו או דווחו בחסר (IBNR ו-IBNER), הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה, הפרשה לפרמיה בחסר והוצאות ישירות ועקיפות לישוב תביעות.

מדידת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מבוססת בעיקרה על אומדנים אקטואריים. ההערכה האקטוארית מבוססת על אומדנים סטטיסטיים הכוללים מרכיב של אי וודאות. האומדנים הסטטיסטיים מבוססים על הנחות שונות, אשר לא בהכרח תתממשנה. ההנחות שנעשה בהן שימוש בתחזית האקטוארית משפיעות על מדידת ההפרשה. עלות התביעות בפועל עשויה להיות גבוהה או נמוכה יותר מהאומדנים הסטטיסטיים.

בחלק מענפי הביטוח אי הוודאות המובנית גבוהה יותר, במיוחד בתביעות רכב חובה וחבויות המתאפיינות ב"זנב ארוך", בהן לעיתים, חולף זמן רב ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה. בבאור 15 לדוחות הכספיים המאוחדים מוצגת התפתחות הערכת ההתחייבויות בענפי רכב חובה וחבויות.

בשל אי הוודאות המובנית באומדנים המשמשים לצורך מדידת התחייבויות בגין חוזי ביטוח, קבענו כי המדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח הינה עניין מפתח בביקורת.

כיצד ניתן מענה לנושא בביקורתנו

נהלי הביקורת שביצעתי לגבי בחינת המדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללו את הנהלים הבאים:

- בחנתי את התכנון והיישום של בקרות פנימיות הקשורות לתהליך המדידה של התחייבויות בגין חוזי ביטוח בביטוח כללי ובצעתי נהלים לבדיקת האפקטיביות של אותן בקרות פנימיות לרבות, הבקרות בסביבת מערכות המידע המשמשות לעיבוד הנתונים ואת זרימת המידע לצרכי דיווח כספי.
- בחנתי כי מתודולוגיית מדידת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בביטוח כללי מיושמת בהתאם לדרישות של IFRS 4 בדבר "חוזי ביטוח" ובהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- בחנתי, תוך הסתייעות במומחי אקטואריה מטעמנו, על בסיס מדגמי ובהתבסס על הערכת הסיכונים שלנו, את סבירות ההנחות והנתונים העיקריים ששימשו בסיס במודלים שיושמו לצורך מדידת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בביטוח כללי.
- יישמתי נהלים אנליטיים במטרה לזהות ולנתח שינויים מהותיים חריגים.

בנוסף, הערכתי את נאותות הגילויים העיקריים בדוחות הכספיים המאוחדים אודות התחייבויות בגין חוזי ביטוח.

מדידת שווי הוגן של השקעות לא סחירות:

תיאור הנושא

כמתואר בבאור 9 לדוחות הכספיים המאוחדים, יתרת ההשקעות שאינן סחירות ליום 31 בדצמבר 2024, מסתכמות לסך של 709,795 אלפי ש"ח.

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן וכן של נכסי חוב שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד, נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעות על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ.

השווי ההוגן של השקעות בקרנות השקעה מבוסס בעיקרו על השווי ההוגן של נכסי הבסיס או הערכות שווי ונקבע בהתאם לדיווחים של הקרן. טכניקות הערכות שווי הינן סובייקטיביות באופיין ומשלבות הנחות שונות ושימוש באומדנים המשפיעים באופן משמעותי על השווי ההוגן.

לגבי חלק מההשקעות הלא סחירות, בפרט אלו המסווגות לרמה 3 במדרג השווי ההוגן בהתאם ל- IFRS 13, כגון קרנות

השקעה, אי הוודאות המובנית במדידת השווי ההוגן גבוהה, מאחר ומדידה זו כוללת נתונים אשר אינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

לשינויים באומדנים, בהנחות או בהערכות בהם נעשה שימוש במסגרת הערכות השווי עשויה להיות השפעה משמעותית על קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים.

בנוסף, למדידת השווי ההוגן השפעה על הקצאת הפער שבין הערך בספרים לבין השווי ההוגן של הנכסים שאינם נמדדים בדוח על המצב הכספי בשווי הוגן ("UGL"), לצורך חישוב בדיקת נאותות העתודה ("נוהג מיטבי").
בשל אי הוודאות המובנית ביחס לאומדנים, ההנחות וההערכות כאמור לעיל, זיהיתי את הביקורת ביחס למדידת השווי ההוגן של ההשקעות הלא סחירות כעניין מפתח בביקורת.

כיצד ניתן מענה לנושא בביקורתנו:

נהלי הביקורת שביצעתי לגבי בחינת מדידת השווי ההוגן של השקעות לא סחירות כללו את הנהלים הבאים:

- בחנתי את התכנון והיישום של בקרות פנימיות הקשורות לתהליך קביעת השווי ההוגן של השקעות לא סחירות ובצעתי נהלים לבדיקת האפקטיביות של אותן בקרות פנימיות לרבות, בקרות לגבי נאותות הנתונים וההנחות ששימשו בהערכות השווי וסבירות הערכות השווי.
- בחנתי את המתודולוגיה למדידת השווי הוגן של השקעות לא סחירות המיושמת על ידי האגודה.
- ערכנתי בירורים מול אנשי הכספים וגורמים באגף ההשקעות באגודה לצורך השגת הבנה ביחס לעסקאות, התפתחויות, ושערוכים מהותיים לתקופה וכן לגבי שינויים מהותיים, ככל שחלו, בנתונים, בהנחות ובמודלים בהשוואה לאלו ששימשו בשנה הקודמת.
- ביצעתי בחינה מדגמית של השווי ההוגן של ההשקעות שאינן סחירות בדוחות הכספיים המאוחדים אל מול ציטוטי חברת מרווח הוגן בע"מ ואל מול הדוחות הכספיים המאוחדים ודיווחי קרנות ההשקעה לפי העניין.
- ביצעתי בחינה מדגמית של מסד הנתונים ששימש לצורך קבלת ציטוט מחברת מרווח הוגן בע"מ אל מול הסכמי הלוואות.

גילוי בדבר ההשפעות הצפויות של אימוץ תקן דיווח כספי בינלאומי 17 - "חוזי ביטוח" ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 - "מכשירים פיננסיים" (ראה באור 28)

תיאור הנושא

עבור התקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2025, האגודה תיישם לראשונה את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 - "חוזי ביטוח" (להלן - "IFRS 17") אשר משפיע על ההכרה, המדידה, ההצגה והגילוי בקשר לחוזי ביטוח, ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא במסגרת תקן דיווח כספי בינלאומי 4 - "חוזי ביטוח" (להלן - "IFRS 4") והוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הרשות"). כמו כן, באותו מועד האגודה תיישם לראשונה את תקן דיווח כספי בינלאומי 9 - "מכשירים פיננסים" (להלן - "IFRS 9") אשר מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי 39 - "מכשירים פיננסים" (להלן - "IAS 39").

כנדרש בהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי 8 - " מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות" (להלן - "IAS 8") כללה האגודה גילוי בדבר ההשפעות הצפויות של אימוץ IFRS 17 ו-IFRS 9 במסגרת באור 28. בהתאם להוראות IAS 8 וכן הנחיות היישום של הרשות שנכללו במפת הדרכים אשר פורסמה ביום 26 בינואר 2025 מציגה האגודה במסגרת הבאור מאזן פרופורמה שנערך בהתאם להוראות IFRS 17 ו-IFRS 9 ליום 1 בינואר 2024 (מועד המעבר לאימוץ מחדש של IFRS לרבות התקנים האמורים; להלן - "מועד המעבר") וכן גילוי לסכום התאמת הסיכון בגין סיכון שאינו פיננסי (להלן - "RA"). בנוסף, מוצגת יתרת ההפרשה להפסדי אשראי, בהתאם למתכונת הגילוי שנקבעה במפת הדרכים. בנוסף, האגודה כוללת גילוי במסגרת הבאור האמור לגבי מידע איכותי משלים שמתייחס, בין היתר, לשינויים העיקריים במדיניות החשבונאית שבכוונת האגודה ליישם במסגרת יישום IFRS 17 ו-IFRS 9 ומידע על שיקולי דעת משמעותיים שהופעלו על ידה בתהליך יישום מדיניות חשבונאית זו. המידע כולל גם פירוט של הנושאים המהותיים ביישום התקנים האמורים והשפעתם הצפויה של התקנים על הדוחות הכספיים, מידע על אופן יישום הוראות המעבר של התקנים האמורים ומידע נוסף לפי דרישות מפת הדרכים (להלן - "באור היישום לראשונה").
יצוין כי הרשות קבעה במסגרת מספר חוזרים הוראות משמעותיות המתייחסות לאופן היישום של IFRS 17 ו-IFRS 9 ובכלל זה: ריביות ההיוון, מרווח הסיכון, החלוקה לתיקים ולקבוצות ועוד.
בשל השינויים המשמעותיים במדיניות החשבונאית של האגודה בקשר לטיפול בחוזי ביטוח, אשר צפויים לחול בעקבות היישום לראשונה של IFRS 17, אשר כוללים שימוש בשיקול דעת ובאומדנים חדשים ביחס לאלו שנדרשו בעת יישומו של IFRS 4, ומאחר שהשלכותיו של IFRS 17 על הדוחות הכספיים עשויות להיות משמעותיות ובעלות

חשיבות למשתמשים בדוחות הכספיים של האגודה, קבענו כי הגילוי שניתן על ידי האגודה במסגרת באור היישום לראשונה, הינו עניין מפתח בביקורת.

כיצד ניתן מענה לנושא בביקורתנו:

- בחנתי את התכנון והיישום של בקרות פנימיות הקשורות לתהליך המדידה של ההתחייבויות והנכסים בגין חוזי ביטוח, המטופלים על ידי IFRS 17, וביצעתי נהלים לבדיקת האפקטיביות של אותן בקרות פנימיות בכל הנוגע למידע המופיע בבאור היישום לראשונה.
- בחנתי באם שיקולי הדעת שהופעלו על ידי הנהלת האגודה בבחירת המדיניות החשבונאית בנושאים המהותיים הנוגעים ליישום IFRS 17 ו-IFRS 9 הינם בהתאם להוראותיהם של התקנים האמורים והוראות הרשות.
- בחנתי, תוך הסתייעות במומחי אקטואריה מטעמינו, באם המתודולוגיה, המודלים, וההנחות בהם עשתה האגודה שימוש לרבות בקשר עם קביעת ה-RA, האומדן המיטבי (Best Estimate) של תזרימי מזומנים בגין חוזי ביטוח ומבחן הכשירות ליישום מודל ה-PAA, הינם בהתאם להוראות IFRS 17 בנושאים האמורים, הוראות הרשות ופרקטיקות מקובלות. בחינה זו כללה גם בחינה, על בסיס מדגמי ובהתבסס על הערכת הסיכונים שלנו, של נאותות הנתונים וההנחות ששימשו בסיס במודלים שיושמו לצורך מדידת היתרות השונות וכן בחינה של שיקולי הדעת שהופעלו על ידי ההנהלה או מומחים מטעמה במקרים הרלוונטיים.
- בחנתי, תוך הסתייעות במומחי אקטואריה מטעמינו, על בסיס מדגמי ובהתבסס על הערכת הסיכונים שלנו, את תהליכי החישוב השונים שבוצעו על ידי האגודה לשם מדידת היתרות השונות הנוגעות לחוזי הביטוח.
- בחנתי את נאותות הגילויים השונים שניתנו על ידי האגודה במסגרת באור היישום לראשונה.

ביקרתי גם, בהתאם לתקני ה- PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של האגודה ליום 31 בדצמבר, 2024 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלי מיום 20 במרס, 2025 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של האגודה.

ניר מרדכי - רו"ח מבקר
קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
20 במרס, 2025

קוסט פורר גבאי את קסירר
דרך מנחם בגין 144א'
תל-אביב 6492102

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

דוח רואה החשבון המבקר לחברי האגודה

של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרתי את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - "האגודה") ליום 31 בדצמבר, 2024, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - COSO). הועד המנהל וההנהלה של האגודה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הועד המנהל בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותי היא לחוות דעה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של האגודה בהתבסס על ביקורתי.

ערכתי את ביקורתי בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש ממני לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קויימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתי כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתי כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבתי כנחוצים בהתאם לנסיבות. אני סבור שביקורתי מספקת בסיס נאות לחוות דעתי.

בקרה פנימית על דיווח כספי של אגודה שהיא גוף מוסדי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, כמתואר בבאור 2(א). בקרה פנימית על דיווח כספי של אגודה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי האגודה (לרבות הוצאתם מרשותה) (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, כמתואר בבאור 2(א) ושקבלת כספים והוצאת כספים של האגודה נעשים רק בהתאם להרשאות הועד המנהל וההנהלה של האגודה; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי האגודה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתי, האגודה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2024 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרתי גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים המאוחדים של האגודה לימים 31 בדצמבר 2024 ו- 2023 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2024 והדוח שלי, מיום 20 במרס, 2025, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

ניר מרדכי - רו"ח מבקר
קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
20 במרס, 2025

	באור	ליום 31 בדצמבר	
		2024	2023
		אלפי ש"ח	
נכסים			
נכסים בלתי מוחשיים	4	19,664	22,013
נכסי מסים נדחים	14(ג)	483	610
הוצאות רכישה נדחות		44,220	42,315
רכוש קבוע	5	54,796	57,830
השקעה בחברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	6	23,126	20,398
נכסי ביטוח משנה	13	883,546	743,794
נכסי מסים שוטפים		1,903	20,192
חייבים ויתרות חובה	7	37,157	34,743
פרמיות לגבייה	8	107,815	108,964
נכסים בשל הטבות לעובדים	10	1,059	1,021
השקעות פיננסיות אחרות:			
נכסי חוב סחירים	9(ב)	655,419	480,022
נכסי חוב שאינם סחירים	9(ג)	261,571	369,747
מניות	9(ה)	66,065	46,061
אחרות	9(ו)	550,873	486,656
סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות		1,533,928	1,382,486
מזומנים ושווי מזומנים	11	115,116	92,380
סך כל הנכסים		2,822,813	2,526,746
הון והתחייבויות			
הון:	12		
הון מניות ופרמיה		178,381	178,381
קרנות הון		(31,317)	(31,352)
יתרת עודפים		561,838	464,675
סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של האגודה		708,902	611,704
זכויות שאינן מקנות שליטה		223	266
סך כל ההון		709,125	611,970
התחייבויות:			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה	13	1,742,262	1,569,944
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	10	32	26
התחייבויות בגין מסים שוטפים		14,341	469
זכאים ויתרות זכות	15	325,393	312,649
התחייבויות פיננסיות בגין חכירה	16	31,660	31,688
סך כל ההתחייבויות		2,113,688	1,914,776
סך כל ההון וההתחייבויות		2,822,813	2,526,746

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

תאריך אישור הדוחות הכספיים	דורון סט יו"ר הועד המנהל	פזית כהן חזות מנהלת כללית	דניאל שפירא סמנכ"לית, מנהלת אגף כספים
20 במרס, 2025			

	באור	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
		2024	2023	2022
		אלפי ש"ח		
פרמיות שהורווחו ברוטו	17	642,297	592,334	517,781
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה	17	296,034	300,597	251,014
פרמיות שהורווחו בשייר	17	346,263	291,737	266,767
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	18	123,271	106,817	11,304
הכנסות מדמי ניהול	19	15,843	15,672	16,200
הכנסות מעמלות	20	67,822	75,317	71,753
סך כל ההכנסות		553,199	489,543	366,024
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו		512,495	528,540	365,475
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח		287,221	274,044	205,910
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, בשייר	21	225,274	254,496	159,565
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	22	114,985	103,186	90,701
הוצאות הנהלה וכלליות	23	28,977	28,585	26,295
הוצאות מימון	24	3,677	2,075	4,916
הוצאות (הכנסות) אחרות - הפסד (רווח) הון		(13)	71	(96)
סך כל ההוצאות		372,900	388,413	281,381
חלק ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	6(ג)	2,694	1,877	1,908
רווח לפני מסים על הכנסה		182,993	103,007	86,551
מסים על ההכנסה	14(ג)	50,856	26,605	22,965
רווח נקי		132,137	76,402	63,586
רווח (הפסד) כולל אחר:				
רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת		140	(8)	88
רווח (הפסד) כולל אחר מחברה המטופלת לפי השווי המאזני בגין ניירות ערך זמינים למכירה		58	177	(1,997)
השפעת המס		(60)	(61)	661
סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר, נטו		138	108	(1,248)
סה"כ רווח כולל		132,275	76,510	62,338
רווח נקי מיוחס ל:				
בעלי המניות של האגודה		132,060	76,205	63,453
זכויות שאינן מקנות שליטה		77	197	133
		132,137	76,402	63,586
סה"כ רווח כולל מיוחס ל:				
בעלי המניות של האגודה		132,198	76,313	62,205
זכויות שאינן מקנות שליטה		77	197	133
		132,275	76,510	62,338

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

	הון מניות ופרמיה	קרן הון מעסקאות עם בעלי שליטה	קרן מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן בגין נכסים פיננסים זמינים למכירה	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
	אלפי ש"ח							
יתרה ליום 1 בינואר, 2022	178,381	(31,122)	(601)	1,569	404,959	553,186	244	553,430
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	-	(40,000)	(40,000)	-	(40,000)
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	(208)	(208)
רווח נקי	-	-	-	-	63,453	63,453	133	63,586
סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר	-	-	-	(1,314)	66	(1,248)	-	(1,248)
סה"כ רווח (הפסד) כולל	-	-	-	(1,314)	63,519	62,205	133	62,338
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022	178,381	(31,122)	(601)	255	428,478	575,391	169	575,560
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	-	(40,000)	(40,000)	-	(40,000)
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	(100)	(100)
רווח נקי	-	-	-	-	76,205	76,205	197	76,402
סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר	-	-	-	116	(8)	108	-	108
סה"כ רווח כולל	-	-	-	116	76,197	76,313	197	76,510
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023	178,381	(31,122)	(601)	371	464,675	611,704	266	611,970
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	-	(35,000)	(35,000)	-	(35,000)
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	(120)	(120)
רווח נקי	-	-	-	-	132,060	132,060	77	132,137
סה"כ רווח כולל אחר	-	-	-	35	103	138	-	138
סה"כ רווח כולל	-	-	-	35	132,163	132,198	77	132,275
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024	178,381	(31,122)	(601)	406	561,838	708,902	223	709,125

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

	נספח	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
		2024	2023	2022
		אלפי ש"ח		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת	א	72,691	38,961	(243,554)
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה				
השקעה ברכוש קבוע		(2,700)	(21,940)	(5,008)
השקעה בנכסים בלתי מוחשיים		(11,208)	(13,860)	(14,357)
תמורה ממימוש רכוש קבוע		247	177	365
מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה		(13,661)	(35,623)	(19,000)
תזרימי מזומנים מפעילות מימון				
פירעון התחייבות בגין חכירה		(1,069)	(1,006)	(1,393)
דיבידנד ששולם לבעלי יחידות האגודה		(35,000)	(40,000)	(40,000)
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		(120)	(100)	(208)
מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון		(36,189)	(41,106)	(41,601)
הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים		(105)	(7,127)	(5,268)
עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים		22,736	(44,895)	(309,423)
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה		92,380	137,275	446,698
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה		115,116	92,380	137,275

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
רווח נקי	132,137	76,402	63,586
התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:			
התאמות לסעיפי רווח והפסד:			
חלק האגודה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נטו	(2,694)	(1,877)	(1,908)
הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:			
נכסי חוב סחירים	(21,412)	(19,777)	25,867
נכסי חוב שאינם סחירים	(21,532)	(25,722)	(15,870)
מניות	(15,389)	(16,034)	15,163
השקעות אחרות	(64,127)	(43,674)	(31,239)
פדיונות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות אחרות	(28,808)	(77,144)	(247,884)
הפסד (רווח) ממימוש רכוש קבוע	(24)	71	(97)
פחת והפחתות:			
רכוש קבוע	6,555	5,487	4,177
נכסים בלתי מוחשיים	13,557	11,947	9,582
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	172,318	224,960	(11,538)
שינוי בנכסי ביטוח משנה	(139,752)	(177,875)	(60,801)
שינוי בהוצאות רכישה נדחות	(1,905)	(7,922)	(4,374)
מסים על ההכנסה	50,856	26,605	22,965
שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:			
פרמיות לגבייה	1,149	(19,310)	(4,027)
חייבים ויתרות חובה	(2,414)	38,777	(21,784)
זכאים ויתרות זכות	12,744	77,981	53,875
סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת	(40,878)	(3,507)	(267,893)
מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:			
מסים ששולמו	(18,568)	(33,934)	(39,247)
מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת	72,691	38,961	(243,554)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
נספח ב' – פעילות שלא במזומן			
הכרה בנכס זכות שימוש כנגד התחייבות בגין חכירה	-	31,980	-

באור 1: - כללי

א. תיאור כללי של האגודה ופעילותה

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - "האגודה") הינה אגודה תושבת ישראל ומושבה הקבוע הינו בתל אביב, רח' מיטב 11.

ב. נכון ליום 31 בדצמבר, 2024 לאגודה השקעה בשלוש חברות מוחזקות כדלקמן:

1. עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן - "עתודות") באחזקה של 50%.

2. ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ (לשעבר משקי הקיבוצים סוכנות לביטוח בע"מ) (להלן - "סוכנות הביטוח") באחזקה של 100%.

3. משקי ביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ (לשעבר - עידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ) (להלן - "משקי ביטוח") באחזקה של 100%.

לפרטים נוספים ראה באור 6.

ג. במהלך שנת 2021 הקימה סוכנות הביטוח של האגודה את משקי פלמחים סוכנות לביטוח (2021) בע"מ. סוכנות הביטוח מחזיקה ב 60% מתוך הון המניות של משקי פלמחים סוכנות לביטוח (2021) בע"מ, בעוד גברת שלומית עמר מחזיקה ב 40% הנותרים.

ד. מלוא השליטה באגודה הינה בידי אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן - "אחזקות ביטוח").

ה. השלכות מלחמת "חרבות ברזל"

בחודש אוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל" (להלן - "המלחמה") במדינת ישראל. הימשכות המלחמה הובילה להאטה בפעילות העסקית במשק הישראלי בין היתר בעקבות סגירת מפעלים בדרום ובצפון הארץ, פגיעה בתשתיות, גיוס אנשי מילואים לתקופה שאינה ידועה מראש וכן, לשיבוש הפעילות הכלכלית בישראל. הימשכות המלחמה עשויה לגרור השלכות נרחבות על תחומים ענפיים רבים ואזורים גאוגרפיים שונים במדינה.

נכון למועד פרוץ מלחמת חרבות ברזל ועד סוף חודש פברואר 2024, למספר קיבוצים אשר מבוטחים על ידי האגודה היתה פוליסה שיורית קולקטיבית בתוקף לכיסוי נזקי רכוש המוגדרים עקב אירועי טרור ומלחמה. הכיסוי בפוליסה הינו שיורי מעל הכיסוי מכח מס רכוש וקרן פיצויים.

נכון לרבעון האחרון לשנת 2024, החלו להתקבל תביעות מגובשות הכוללות אומדן ריאלי של הנזקים שנגרמו לחלק מקיבוצי עוטף עזה המבוטחים תחת הפוליסה, ואשר נטען כי נגרמו כתוצאה מפעולות טרור שהחלו ב- 7.10.23 בשעות הבוקר ונמשכו מספר ימים (בהתאם לכל קיבוץ), ולאחר מכן נזקים נוספים כתוצאה ממתקפת טילים שהמשיכה תקופה ארוכה כחלק ממלחמת חרבות ברזל. הנזקים נבחנו ונבחנים גם על ידי שמאים מטעם האגודה. חלק מהקיבוצים בדרום טרם הגישו תביעות לנזקים שלפי הנטען נגרמו להם. האגודה החלה בתשלום מקדמות לתביעות שהוגשו.

בנוסף, גם לקיבוצים בצפון, שחלקם מבוטחים אף הם תחת אותה פוליסה שיורית קולקטיבית נגרמו נזקים כתוצאה מההתקפות החיזבאללה ומלחמת חרבות ברזל. עד כה טרם הוגשו על ידי קיבוצים אלה תביעות, ולפיכך אין בידי האגודה מידע באשר להיקף הנזקים לקיבוצי הצפון. בשלב זה אין בידי האגודה יכולת להעריך בצורה מדויקת את סך הנזקים שנגרמו לקיבוצים המכוסים תחת הפוליסה, את הנזקים המכוסים מעבר לפיצוי להם זכאים מכח מס רכוש, ובגין איזה סעיף כיסוי הנזקים יכוסו.

לאחר בחינת התביעות שהוגשו והערכות השמאים מטעם האגודה של התביעות שכבר הוגשו, ובחינת ההיבטים השונים, לרבות סעיפי הכיסוי והטענות המשפטיות, החליטה האגודה להגדיל את העתודה בגין סך התביעות על פי הפוליסה ב- 120 מליוני ש"ח בברוטו ו- 12 מליוני ש"ח בשייר של האגודה וזאת מעבר ל- 80 מליוני ש"ח בברוטו ו- 8 מליוני ש"ח בשייר שהופרשו כבר בשנת 2023.

באור 1: - כללי (המשך)

ו. השפעות האינפלציה ועליית שיעור הריבית

בעקבות התפתחויות מאקרו כלכליות ברחבי העולם שהתרחשו במהלך שנת 2022, חלה עלייה בשיעורי האינפלציה בארץ ובעולם. כחלק מהצעדים שננקטו על מנת לבלום את עליית המחירים, החלו הבנקים המרכזיים בעולם, ובכללם בנק ישראל, להעלות את שיעור הריבית. על ההתחייבויות הביטוחיות בגין חוזי ביטוח קיימת השפעה מהותית כתוצאה מעליית האינפלציה. לפרטים נוספים בדבר חישוב ההתחייבויות הביטוחיות ראה באור 25 ה'.

ז. הגדרות

בדוחות כספיים אלה -

האגודה	- ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ.
הקבוצה	- האגודה והחברות המוחזקות שלה.
חברות מאוחדות	- חברות שדוחותיהן מאוחדים במישרין או בעקיפין עם דוחות האגודה.
חברות כלולות	- חברות אשר לאגודה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית שלהן אך לא שליטה, ואשר השקעת האגודה בהן כלולה בדוחות הכספיים המאוחדים של האגודה על בסיס השווי המאזני.
חברות מוחזקות	- חברות מאוחדות וחברות כלולות.
אגודת האם	- אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ.
צדדים קשורים	- כהגדרתם ב-IAS 24.
בעלי עניין ובעלי שליטה	- כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.
הממונה	- הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.
חוק הפיקוח	- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.
חוזר סולבנסי	- הוראות ליישום משטר כושר פרעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II.
כללי ההשקעה	- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 וחוזר "כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים".
חוזי ביטוח	- חוזים לפיהם צד אחד (המבטח) לוקח סיכון ביטוחי משמעותי מצד אחר (בעל הפוליסה), על ידי הסכמה לפצות את בעל הפוליסה אם אירוע עתידי לא ודאי מוגדר (מקרה הביטוח) ישפיע באופן שלילי על בעל הפוליסה.
התחייבויות בגין חוזי ביטוח	- עתודות ביטוח ותביעות תלויות, במגזרי הפעילות ביטוח כללי.
נכסי ביטוח משנה	- חלקם של מבטחי המשנה בעתודות הביטוח ובתביעות התלויות.
פרמיות	- פרמיות לרבות דמים.
פרמיות שהורווחו	- פרמיות המתייחסות לתקופת הדוח.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של האגודה ערוכים על בסיס העלות, למעט התחייבויות ביטוחיות ונכסי ביטוח משנה, מכשירים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, נכסי והתחייבויות מסים נדחים, נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים והשקעות המטופלות לפי השווי המאזני.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

עד ליום 31 בדצמבר 2022, היו הדוחות הכספיים המאוחדים של האגודה ערוכים בהתאם לתקני ה-IFRS.

החל מיום 1 בינואר 2023, הדוחות הכספיים המאוחדים של האגודה ערוכים בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה נדחה מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (IFRS 17) ושל תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 9 בדבר מכשירים פיננסים (IFRS 9) ליום 1 בינואר 2025 (וזאת במקום מועד היישום לראשונה שנקבע בתקן עצמו - 1 בינואר 2023). לאור זאת, בתקופות שעד מועד היישום לראשונה בישראל האגודה ממשיכה ליישם את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 4 בדבר חוזי ביטוח (IFRS 4) ואת תקן חשבונאות בינלאומי מספר 39 בדבר מכשירים פיננסים (IAS 39 משנת 2017).

ביתר הנושאים, הדוחות הכספיים המאוחדים ערוכים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS).

3. תקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי הרגיל של הקבוצה עולה בעיקרה על שנה, במיוחד בהתייחס לעסקי ביטוח כללי בעלי זנב ארוך.

4. מבנה הדיווח הנוכחי

הדוחות על המצב הכספי, הכוללים בעיקר את הנכסים וההתחייבויות של האגודה, הוצגו לפי סדר נזילות ללא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הצגה זו מספקת מידע מהימן ורלבנטי יותר, כפי שנדרש ב- IAS 1.

5. מדיניות חשבונאית עקבית ויישום לראשונה של תקני IFRS

המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים יושמה באופן עקבי, בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. מטבע הפעילות, מטבע הצגה ומטבע חוץ

1. מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

מטבע הפעילות וההצגה של האגודה הינו ש"ח.

2. פריטים כספיים צמודי מדד

נכסים והתחייבויות כספיים הצמודים על פי תנאיהם לשינוים במדד המחירים לצרכן בישראל (להלן - המדד) מותאמים לפי המדד הרלוונטי, בכל תאריך דיווח, בהתאם לתנאי ההסכם.

ג. דוחות כספיים מאוחדים

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות של חברות שלאגודה יש שליטה בהן (חברות בנות). שליטה מתקיימת כאשר לאגודה יש כח השפעה על החברה המושקעת, חשיפה או זכויות לתשואות משתנות כתוצאה ממעורבותה בחברה המושקעת וכן היכולת להשתמש בכח שלה כדי להשפיע על סכום התשואות שינבע מהחברה המושקעת. בבחינת שליטה מובאת בחשבון השפעת זכויות הצבעה פוטנציאליות רק אם הן ממשיות. איחוד הדוחות הכספיים מתבצע החל ממועד השגת השליטה, ועד למועד בו הופסקה השליטה.

הדוחות הכספיים של האגודה והחברות הבנות ערוכים לתאריכים ולתקופות זהים. המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של החברות הבנות יושמה באופן אחיד ועקבי עם זו שיושמה בדוחות הכספיים של האגודה. יתרות ועסקאות הדדיות מהותיות ורווחים והפסדים הנובעים מעסקאות בין האגודה והחברות הבנות בוטלו במלואם בדוחות הכספיים המאוחדים.

זכויות שאינן מקנות שליטה בגין חברות בנות מייצגות את ההון בחברות הבנות שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לחברה האם. הזכויות שאינן מקנות שליטה מוצגות בנפרד במסגרת ההון של האגודה. רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לאגודה ולזכויות שאינן מקנות שליטה. הפסדים מיוחסים לזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה בדוח המאוחד על המצב הכספי הינה שלילית.

ד. השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן חברות שלקבוצה יש השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית שלהן, אך לא שליטה. ההשקעה בחברה כלולה מוצגת על בסיס שיטת השווי המאזני.

ה. השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

השקעות האגודה בחברות כלולות מטופלות לפי שיטת השווי המאזני.

ו. חוזי ביטוח

IFRS 4 הדן בחוזי ביטוח מאפשר למבטח להמשיך במדיניות החשבונאית בה נקט לפני מועד המעבר לתקינה הבינלאומית לגבי חוזי ביטוח שהוא מנפיק (לרבות עלויות רכישה קשורות ונכסים בלתי מוחשיים קשורים) וכן חוזי ביטוח משנה שהוא רוכש.

ביטוח כללי

א) הכרה בהכנסה - ראה באור 2(טו) להלן.

ב) סעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ושייר כולל, בין היתר, סילוק ועלויות טיפול ישירות בגין תביעות ששולמו, הוצאות עקיפות לישוב תביעות, תלויות שאירעו בשנת הדוח וכן עדכון ההפרשה לתביעות התלויות (הכוללת הפרשה לעלויות ישירות ועקיפות בטיפול בתביעות) שנרשמה בשנים קודמות.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ו. חוזי ביטוח (המשך)

ביטוח כללי (המשך)

ג) התחייבויות בגין חוזי ביטוח והוצאות רכישה נדחות:

עתודות הביטוח והתביעות התלויות הכלולות בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, וחלקם של מבטחי משנה בעתודה ובתביעות התלויות, הכלול בסעיף נכסי ביטוח משנה, והוצאות הרכישה הנדחות בביטוח כללי, חושבו בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות בביטוח כללי), התשע"ג-2013, (להלן - תקנות חישוב עתודות), הנחיות הממונה ושיטות אקטואריות מקובלות לחישוב תביעות תלויות, המיושמות בהתאם לשיקול דעתה של האקטוארית הממונה.

ד) סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מורכב מעתודות ביטוח ותביעות תלויות, כמפורט להלן:

1. הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה, (Unearned Premium Reserve), משקפת את דמי הביטוח המתייחסים לתקופת ביטוח שלאחר תאריך המאזן.

2. הפרשה לפרמיה בחסר (Premium Deficiency). הפרשה זו נרשמת במידה והפרמיה שטרם הורווחה (בניכוי ההוצאות הרכישה הנדחות) אינה מכסה את העלות הצפויה בגין חוזי הביטוח. בענפי רכב רכוש, מקיף דירות ובתי עסק ההפרשה מבוססת בין היתר על בסיס מודל אקטוארי שנקבע בתקנות חישוב עתודות.

3. התביעות התלויות מחושבות לפי השיטות כמפורט להלן:

3.1 תביעות תלויות וחלקם של מבטחי המשנה בהן נכללו בענפי רכב חובה, חבויות ורכב רכוש לפי הערכה אקטוארית, וכך גם הוצאות עקיפות ליישוב תביעות. שיבובים לקבל מחברות ביטוח ושרידים מובאים בחשבון בבסיס הנתונים לפיו מחושבות ההערכות האקטואריות של התביעות התלויות. התחשיב האקטוארי עבור האגודה בוצע על-ידי האקטוארית הממונה עובדת האגודה, הגב' מאור אלקיים שירן.

3.2 בענפי רכוש בהם קבעה האקטוארית כי לא ניתן ליישם מודל אקטוארי עקב העדר מובהקות סטטיסטית נכללו התביעות התלויות בהתבסס על הערכות מומחים חיצוניים ועובדי האגודה שמטפלים בתביעות, וכן בתוספת IBNR ככל שנדרש.

3.3 שיבובים ושרידים מובאים בחשבון בבסיס הנתונים לפיו מחושבות ההערכות האקטואריות של התביעות התלויות.

3.4 להערכת האגודה התביעות התלויות הינן נאותות, וזאת בהתחשב בכך שהתביעות התלויות מחושבות בעיקרן על בסיס אקטוארי ויתרתן כוללת הפרשות מתאימות ככל שנדרש ל- IBNR.

ה) האגודה בוחנת את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי כמפורט בבאור 25 ה(1)(3).

ו) הוצאות רכישה נדחות בביטוח כללי כוללות עמלות לסוכנים והוצאות הנהלה וכלליות בקשר להפקת פוליסות, המתייחסות לפרמיות שטרם הורווחו. הוצאות הרכישה מחושבות לפי שיעורי ההוצאות בפועל או לפי שיעורים תקניים, שנקבעו בתקנות הפיקוח, כאחוז מהפרמיה שטרם הורווחה, לכל ענף בנפרד, לפי הנמוך שבהם.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ו. חוזי ביטוח (המשך)

ביטוח כללי (המשך)

ז) עסקים המתקבלים מהתאגיד המנהל של מהמאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ (להלן - הפול), נכללים לפי דיווחים המתקבלים עד לתאריך המאזן בתוספת הפרשות לפי העניין, והכול בהתאם לשיעור השתתפות האגודה בהם.

ז. מכשירים פיננסיים

המדיניות החשבונאית המיושמת על ידי האגודה בגין מכשירים פיננסיים, הינה בהתאם ל-IAS 39.

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים הן נכסים פיננסיים והן התחייבויות פיננסיות. נכסים פיננסיים כוללים השקעות פיננסיות (נכסי חוב סחירים, נכסי חוב בלתי סחירים, מניות ואחרות) וכן נכסים פיננסיים אחרים כגון: פרמיות לגביה, חייבים אחרים ומזומנים ושווי מזומנים. כמו כן, מכשירים פיננסיים כוללים התחייבויות פיננסיות, כגון הלוואות שנתקבלו וזכאים אחרים.

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים לשימוש מיידי ופקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

השקעות המוחזקות לפדיון

כאשר לאגודה יש כוונה מפורשת ויכולת להחזיק מכשירי חוב עד למועד פדיונם, מכשירי החוב מסווגים כמוחזקים לפדיון. השקעות המוחזקות לפדיון נמדדות לפי עלות מופחתת בשיטת הריבית האפקטיבית המביאה בחשבון גם את עלויות העסקה בניכוי הפסדים מירידת ערך.

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

מכשיר פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח או הפסד, אם הוא מוחזק למסחר או אם יועד ככזה בעת ההכרה הראשונית בו.

הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינן השקעות המוחזרות בתשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינן נסחרות בשוק פעיל. לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות מוצגות על פי תנאיהן לפי העלות בתוספת עלויות עסקה ישירות, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית, ובניכוי הפרשה לירידת ערך. חייבים לזמן קצר מוצגים לפי תנאיהם, בדרך כלל בערכם הנומינלי.

2. מכשירים פיננסיים נגזרים

נגזרים פיננסיים מוכרים לראשונה לפי שווי הוגן, עלויות עסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. לאחר ההכרה הראשונית, נמדדים הנגזרים לפי שווי הוגן, כשהשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. מכשירים פיננסיים (המשך)

3. האגודה קבלה החלטות לייעוד הנכסים כדלקמן:

נכסים סחירים

נכסים אלו סווגו לקבוצת שווי הוגן דרך רווח והפסד, למעט חלק ממכשירי החוב הסחירים אשר סווגו כמוחזקים לפדיון.

נכסים שאינם סחירים

נכסים העונים לקריטריונים של קבוצת הלוואות וחייבים, סווגו לקבוצה זו ונמדדו על פי עלות מופחתת, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

4. גריעת מכשירים פיננסיים

א. נכסים פיננסיים

נכס פיננסי נגרע כאשר פקעו הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי, או האגודה העבירה את הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים שהתקבלו במלואם לצד השלישי, ללא עיכוב משמעותי, ובנוסף העבירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס או לא העבירה ואף לא הותירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים לנכס אך העבירה את השליטה בנכס.
כאשר האגודה העבירה את זכויותיה לקבל תזרימי מזומנים מהנכס ולא העבירה ולא הותירה באופן ממשי את הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס ואף לא העבירה את השליטה על הנכס, מוכר נכס חדש בהתאם למידת המעורבות הנמשכת של האגודה בנכס. מעורבות נמשכת בדרך של ערבות לנכס המועבר נמדדת לפי הנמוך מבין היתרה בדוחות הכספיים המקורית של הנכס והסכום המירבי של התמורה שהאגודה עשויה להידרש לשלם בחזרה.

ב. התחייבויות פיננסיות

התחייבות פיננסית נגרעת כאשר היא מסולקת, דהיינו ההתחייבות נפרעה, בוטלה או פקעה. התחייבות פיננסית מסולקת כאשר החייב (הקבוצה) פורע את ההתחייבות על ידי תשלום במזומן, בנכסים פיננסיים אחרים, בסחורות או שירותים, או משוחרר משפטית מההתחייבות. כאשר התחייבות פיננסית קיימת מוחלפת בהתחייבות אחרת כלפי אותו מלווה בתנאים שונים מהותית, או כאשר נעשה שינוי מהותי בתנאי התחייבות קיימת, ההחלפה או השינוי מטופלים כגריעה של ההתחייבות המקורית וכהכרה של התחייבות חדשה. ההפרש בין היתרה בדוחות הכספיים של שתי ההתחייבויות הנ"ל נזקף לדוח רווח והפסד.
במידה שההחלפה או השינוי אינם מהותיים, הם מטופלים כשינוי תנאי ההתחייבות המקורית ולא מוכר רווח או הפסד מההחלפה. בעת הבחינה האם מדובר בשינוי מהותי בתנאי התחייבות קיימת מביאה האגודה בחשבון שיקולים איכותיים וכמותיים.

5. לגבי ירידת ערך נכסים פיננסיים ראה באור 2(יא) להלן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. רכוש קבוע

פריטי הרכוש הקבוע מוצגים לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו, ואינם כוללים הוצאות תחזוקה שוטפת.
הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים על בסיס שיטת הקו הישר לאורך תקופת החיים השימושיים בנכס, כדלקמן:

	%
כלי רכב	15
ריהוט וציוד משרדי	15-6
מחשבים וציוד היקפי	33
מקרקעין	ראה להלן
שיפורים במושכר	ראה להלן

שיפורים במושכר מופחתים לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השכירות (לרבות תקופת האופציה להארכה שבידי הקבוצה שבכוונתה לממשה) או בהתאם לתקופות החיים השימושיים של השיפור, לפי הקצר שבהם.

אורך החיים השימושיים, שיטת הפחת, וערך השייר נבחנים לפחות בכל סוף שנה והשינויים מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן ולהבא. הפחתת נכסים מופסקת כמוקדם מבין המועד בו הנכס מסווג כמוחזק למכירה לבין המועד שבו הנכס נגרע.

ט. חכירות

האגודה מטפלת בחוזה כחוזה חכירה כאשר בהתאם לתנאי החוזה מועברת זכות לשלוט בנכס מזוהה לתקופת זמן בעבור תמורה.

1. האגודה כחוכר

עבור העסקאות בהן האגודה מהווה חוכר היא מכירה במועד התחילה בחכירה בנכס זכות שימוש כנגד התחייבות בגין חכירה וזאת למעט עסקאות חכירה לתקופה של עד 12 חודשים ועסקאות חכירה בהן נכס הבסיס בעל ערך נמוך, בהן בחרה האגודה להכיר בתשלומי החכירה כהוצאה ברווח או הפסד בקו ישר על פני תקופת החכירה. במסגרת מדידת ההתחייבות בגין חכירה בחרה האגודה ליישם את ההקלה הניתנת ב-IFRS 16 ולא ביצעה הפרדה בין רכיבי חכירה לרכיבים שאינם חכירה כגון: שירותי ניהול, שירותי אחזקה ועוד, הכלולים באותה עסקה.
במועד התחילה, התחייבות בגין חכירה כוללת את כל תשלומי החכירה שטרם שולמו מהוונים בשיעור הריבית הגלומה בחכירה כאשר היא ניתנת לקביעה בנקל או בשיעור הריבית התוספתי של האגודה. לאחר מועד התחילה מודדת האגודה את ההתחייבות בגין חכירה בשיטת הריבית האפקטיבית. נכס זכות השימוש במועד התחילה מוכר בגובה ההתחייבות בגין חכירה בתוספת תשלומי חכירה ששולמו במועד התחילה או לפניו ובתוספת של עלויות עסקה שהתהוו.
נכס זכות השימוש המהווה מקרקעין המשמשים כמשרדי האגודה נמדד במודל העלות ומופחת לאורך החיים השימושיים שלו, או תקופת החכירה לפי הקצר שבהם. מספר שנות ההפחתה של נכס זכות השימוש הרלוונטית הינו 20 שנים.
כאשר מתקיימים סימנים לירידת ערך, בוחנת האגודה ירידת ערך לנכס זכות השימוש בהתאם להוראות IAS 36.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. חכירות (המשך)

2. האגודה כמחכיר

המבחנים לסיווג חכירה כמימונית או כתפעולית מבוססים על מהות ההסכם והם נבחנים במועד ההתקשרות על-פי הכללים שנקבעו ב- IFRS 16:

א. חכירה מימונית
עסקת חכירה בה מועברים באופן ממשי כל הסיכונים וההטבות הקשורים לבעלות על הנכס לחוכר, מסווגת כחכירה מימונית.

ב. חכירה תפעולית
עסקת חכירה בה לא מועברים באופן ממשי כל הסיכונים וההטבות הקשורים לבעלות על הנכס, מסווגת כחכירה תפעולית. תקבולי החכירה מוכרים כהכנסה ברווח או הפסד בקו ישר על פני תקופת החכירה. עלויות ראשוניות ישירות שהתהוו בגין הסכם החכירה, מתווספות לעלות הנכס המוחכר ומוכרות כהוצאה לאורך תקופת החכירה לפי אותו בסיס.

3. תשלומי חכירה הצמודים למדד

במועד התחילה משתמשת האגודה בשיעור המדד הקיים במועד התחילה לצורך חישוב תשלומי החכירה העתידיים.
בעסקאות בהן האגודה מהווה חוכר, שינויים בגובה תשלומי החכירה העתידיים כתוצאה משינוי במדד מהוונים (ללא שינוי בשיעור ההיוון החל על ההתחייבות בגין חכירה) ליתרת נכס זכות שימוש ונזקפים כהתאמה ליתרת ההתחייבות בגין חכירה, רק כאשר חל שינוי בתזרימי המזומנים הנובע משינוי במדד (כלומר, במועד שבו התיאום לתשלומי החכירה נכנס לתוקף).

י. נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בנפרד נמדדים עם ההכרה הראשונית לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות. נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בצירופי עסקים נמדדים לפי השווי ההוגן במועד הרכישה. עלויות בגין נכסים בלתי מוחשיים אשר פותחו באופן פנימי, למעט עלויות פיתוח מהוונות, נזקפות לרווח או הפסד בעת התהוותן.

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר מופחתים על פני אורך החיים השימושיים שלהם ונבחנת לגביהם ירידת ערך כאשר קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. תקופת ההפחתה ושיטת ההפחתה של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים מוגדר נבחנות לפחות בכל סוף שנה.

2. תוכנות

נכסי האגודה כוללים מערכות מחשב המורכבות מחומרה ותוכנות. תוכנות המהוות חלק אינטגרלי מחומרה, אשר אינה יכולה לפעול ללא התוכנות המותקנות עליה, מסווגות כרכוש קבוע. לעומת זאת, רישיונות לתוכנות העומדות בפני עצמן ומוסיפות פונקציונליות נוספת לחומרה, מסווגים כנכסים בלתי מוחשיים.

3. הפחתה

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה הנוכחית ולתקופות השוואתיות הינו כדלקמן:

א. תוכנות- מופחתות בקו ישר על פני 3 שנים.

ב. עודף עלות שנוצר ברכישת סוכנויות ביטוח מיוחס בעיקרו לתיק לקוחות ומופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני 5 שנים.

האומדנים בדבר שיטת הפחת ואורך החיים השימושי נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. ירידת ערך

הקבוצה בוחנת בכל תאריך מאזן האם קיימת ראיה אובייקטיבית לירידת ערך בגין הנכסים הבאים:

1. נכסים פיננסיים

נכסים פיננסים הנמדדים בעלות מופחתת

ראיה אובייקטיבית לירידת ערך קיימת כאשר אירוע אחד או יותר השפיעו באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים מהנכס לאחר מועד ההכרה. סכום ההפסד הנזקף לדוח רווח והפסד נמדד כהפרש בין יתרת הנכס בדוחות הכספיים לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים (שאינם כוללים הפסדי אשראי עתידיים שטרם התהוו), המהוונים בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של הנכס הפיננסי. אם הנכס הפיננסי נושא ריבית משתנה, ההיוון נעשה בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית הנוכחית. בתקופות עוקבות הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחס באופן אובייקטיבי את השבת ערכו של הנכס לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד. ביטול כאמור נזקף לרווח והפסד עד לגובה ההפסד שהוכר.

הקבוצה בוחנת ראיות לירידת ערך לגבי נכסי חוב המסווגים להלוואות וחייבים הן ברמת הנכס הבודד והן ברמה של קבוצת נכסים בעלי מאפייני סיכון אשראי דומים (בחינה קולקטיבית). ההלוואות והחייבים שהינם משמעותיים באופן פרטני נבחנים ספציפית לירידת ערך. ההלוואות והחייבים אשר בגינם לא זוהתה ירידת ערך ספציפית מקובצים יחדיו ולגביהם נבחנת קיומה של ירידת ערך קולקטיבית במטרה לאתר ירידת ערך שהתרחשה וטרם זוהתה.

2. ביטוח משנה

א. ההתחייבויות של מבטחי המשנה כלפי האגודה אינן משחררות אותה מהתחייבויותיה כלפי המבוטחים על פי פוליסות הביטוח.

מבטח משנה, אשר לא יעמוד בהתחייבויותיו על פי חוזי ביטוח המשנה, עלול לגרום לאגודה הפסדים.

ב. האגודה מבצעת הפרשה לחובות מסופקים בגין חובות מבטחי משנה שגבייתם מוטלת בספק על בסיס הערכות סיכון פרטניות ועל בסיס עומק החוב.

בנוסף, בקביעת חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות הביטוחיות מתחשבת האגודה, בין היתר, בהערכת אפשרות הגביה ממבטחי המשנה. כאשר חלקם של מבטחי המשנה כאמור מחושב על בסיס אקטוארי, חלקם של אותם מבטחי משנה שבקשיים מחושב בהתאם להמלצת האקטוארית, המביאה בחשבון את כלל גורמי הסיכון.

כמו כן מתחשבת האגודה בעת עריכת ההפרשות, בין היתר, בנכונות הצדדים להגיע להסכמי CUT OFF (ניתוק התקשרויות בדרך של פרעון סופי של החובות) במטרה לצמצם את החשיפה.

3. פרמיה לגבייה

הפרשה לחובות מסופקים בגין פרמיות לגביה בעסקי ביטוח כללי מחושבת לפי אומדנים המבוססים, בין היתר, על עומק החובות בפיגור ועל הביטחונות הקיימים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. ירידת ערך (המשך)

4. נכסים שאינם פיננסיים

האגודה בוחנת את הצורך בירידת ערך נכסים לא פיננסיים של הקבוצה, שאינם הוצאות רכישה נדחות, נכסים הנובעים מהטבות לעובדים ונכסי מס נדחים כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה

בדוחות הכספיים אינה ברת-השבה. במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם.

יב. מדידת שווי הוגן

השווי ההוגן של נכס או התחייבות נמדד תוך שימוש בהנחות שמשתתפים בשוק ישתמשו בעת תמחור הנכס או ההתחייבות, בהנחה שמשתתפים בשוק פועלים לטובת האינטרסים הכלכליים שלהם.

הקבוצה משתמשת בטכניקות הערכה שהן מתאימות לנסיבות ושקיימים עבורן מספיק נתונים שניתנים להשגה כדי למדוד שווי הוגן, תוך מיקסום השימוש בנתונים רלוונטיים שניתנים לצפייה ומיזעור השימוש בנתונים שאינם ניתנים לצפייה.

כל הנכסים וההתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן או שניתן גילוי לשווי ההוגן שלהם מחולקים לקטגוריות בתוך מידרג השווי ההוגן, בהתבסס על רמת הנתונים הנמוכה ביותר, המשמעותית למדידת השווי ההוגן בכללותה:

רמה 1: מחירים מצוטטים (ללא התאמות) בשוק פעיל של נכסים והתחייבויות זהים.

רמה 2: נתונים שאינם מחירים מצוטטים שנכללו ברמה 1 אשר ניתנים לצפייה במישרין או בעקיפין.

רמה 3: נתונים שאינם מבוססים על מידע שוק ניתן לצפייה (טכניקות הערכה ללא שימוש בנתוני שוק ניתנים לצפייה).

יג. הטבות לעובדים

בקבוצה קיימות מספר תכניות הטבה לעובדים:

1. הטבות עובד לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הינן הטבות אשר חזויות להיות מסולקות במלואן לפני 12 חודש לאחר תום תקופת הדיווח השנתית שבה העובדים מספקים את השירותים המתייחסים. הטבות אלו כוללות משכורות, ימי חופשה, הבראה והפקדות מעסיק לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאה עם מתן השירותים. התחייבות בגין בונוס במזומן, מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחוייבות משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום.

2. הטבות לאחר סיום העסקה

א. תכנית להפקדה מוגדרת

לקבוצה תוכניות להפקדה מוגדרת, בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין שלפיהן הקבוצה משלמת באופן קבוע תשלומים מבלי שתהיה לה מחוייבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים גם אם בקרן לא הצטברו סכומים מספיקים כדי לשלם את כל ההטבות לעובד המתייחסות לשירות העובד בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות.

הפקדות לתוכנית להפקדה מוגדרת בגין פיצויים או בגין תגמולים, מוכרות כהוצאה בעת ההפקדה לתוכנית במקביל לקבלת שירותי העבודה מהעובד.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יג. הטבות לעובדים (המשך)

ב. תוכנית להטבה מוגדרת

קבוצה תוכנית להטבה מוגדרת בגין תשלום פיצויים בהתאם לחוק פיצויי פיטורין. לפי החוק, זכאים עובדים לקבל פיצויים עם פיטוריהם או עם פרישתם. ההתחייבות בשל סיום העסקה נמדדת לפי שיטת שווי אקטוארי של יחידת הזכאות החזויה. החישוב האקטוארי מביא בחשבון עליות שכר עתידיות ושיעור עזיבת עובדים, וזאת על בסיס הערכה של עיתוי התשלום. הסכומים מוצגים על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, לפי שיעורי הריבית בהתאם לתשואה במועד הדיווח של אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה, אשר מועד פרעונן דומה לתקופת ההתחייבות המתייחסת לפיצויי הפרישה.

האגודה מפקידה כספים בגין התחייבויותיה לתשלום פיצויים לחלק מעובדיה באופן שוטף בקרנות פנסיה וחברות ביטוח (להלן - נכסי התוכנית). נכסי התוכנית הם נכסים המוחזקים על ידי קרן הטבות עובד לזמן ארוך או בפוליסות ביטוח כשירות. נכסי התוכנית אינם זמינים לשימוש נושי הקבוצה, ולא ניתן לשלמם ישירות לקבוצה.

ההתחייבות בשל הטבות לעובדים המוצגת בדוח על המצב הכספי מייצגת את הערך הנוכחי של התחייבות ההטבות המוגדרת בניכוי השווי ההוגן של נכסי התוכנית.

מדידות מחדש של ההתחייבות נטו נזקפות לרווח כולל אחר.

יד. הפרשות

הפרשה בהתאם ל-IAS 37 מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות בהווה (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, צפוי שיידרש שימוש במשאבים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר הקבוצה צופה שחלק או כל ההוצאה תוחזר לאגודה, כגון בחוזה ביטוח, ההחזר יוכר כנכס נפרד, רק במועד בו קיימת וודאות למעשה לקבלת הנכס. ההוצאה תוכר בדוח רווח והפסד בניכוי החזר ההוצאה.

תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר כאשר יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד את המחוייבות באופן מהימן.

טו. הכרה בהכנסה

1. פרמיות

פרמיות בביטוח כללי נרשמות כהכנסות על בסיס דוחות תפוקה חודשיים. הפרמיות מתייחסות בעיקרן לתקופת ביטוח של שנה. ההכנסות מפרמיה ברוטו ושינויים בפרמיה שטרם הורווחה בגינה, נרשמים בסעיף פרמיות שהורווחו, ברוטו.

פרמיות בענף רכב חובה נרשמות בעת פירעון הפרמיה הואיל והכיסוי הביטוחי מותנה בתשלום הפרמיה.

פרמיות מפוליסות שתחילת הביטוח שלהן לאחר תאריך המאזן נרשמות כהכנסות מראש.

ההכנסות שנכללו בדוחות הכספיים הינן לאחר ביטולים שנתקבלו מבעלי פוליסות, ובניכוי ביטולים והפרשות עקב אי פירעון דמי הביטוח, בכפוף להוראות כל דין.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. הכרה בהכנסה (המשך)

2. דמי ניהול

דמי הניהול המתקבלים מאגודה מוחזקת מחושבים על בסיס יתרות הנכסים המנוהלים ועל בסיס התקבולים מהעמיתים.

3. עמלות

בסוכנויות ביטוח

הכנסות מעמלות ביטוח כללי מוכרות כהכנסה בעת התהוותן.

בחברת הביטוח

הכנסות מעמלות מביטוח משנה בביטוח כללי נזקפות בעת התהוותן.

טז. רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו, הכנסות מימון והוצאות מימון
רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו, והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית והפרשי הצמדה בגין נכסי חוב, הכנסות מדיבידנדים, שינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, רווחים (הפסדים) ממטבע חוץ בגין נכסי חוב.
רווחים (הפסדים) ממימוש השקעות מחושבים כהפרש בין תמורת המימוש, נטו לבין העלות המקורית או העלות המופחתת ומוכרים בעת קרות אירוע המכירה.
הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית.
הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לאגודה הזכות לקבלת תשלום. באם מתקבל הדיבידנד בגין מניות סחירות, מכירה האגודה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס.
רווחים והפסדים מהפרשי שער ושינויים בשווי ההוגן של ההשקעות מדווחים בנטו.

יז. הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות מסווגות להוצאות עקיפות ליישוב תביעות, הנכללות בסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח, להוצאות הקשורות ברכישה (הנכללות בסעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות) וליתרת הוצאות הנהלה וכלליות אחרות הנכללות בסעיף זה. הסיווג נערך בהתאם למודלים פנימיים של האגודה המבוססים על הוצאות ישירות שנזקפו והוצאות עקיפות שהועמסו.

יח. מסים על הכנסה

בחישוב המסים הנדחים לא מובאים בחשבון המסים שהיו חלים במקרה של מימוש ההשקעות בחברות מוחזקות, כל עוד מכירת ההשקעות בחברות מוחזקות אינה צפויה בעתיד הנראה לעין. כמו כן, לא הובאו בחשבון מסים נדחים בגין חלוקת רווחים על ידי חברות מוחזקות כדיבידנדים, מאחר שחלוקת הדיבידנד אינה כרוכה בחבות מס נוספת, או בשל מדיניות האגודה שלא ליזום חלוקת דיבידנד על ידי חברה מאוחדת הגוררת חבות מס נוספת.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יט. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם

לפרטים בדבר תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח, ותקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 9, מכשירים פיננסים, ראה ביאור 28.

תקן דיווח כספי בינלאומי 18, הצגה וגילוי בדוחות כספיים

בחודש אפריל 2024 פרסם המוסד הבינלאומי לתקינה בחשבונאות (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי 18 (IFRS 18), הצגה וגילוי בדוחות כספיים (להלן - "התקן החדש") אשר מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי 1 (IAS 1), הצגת דוחות כספיים (להלן - "IAS 1").
מטרת התקן החדש הינה לשפר את יכולת ההשוואה והשקיפות בדוחות הכספיים.
התקן החדש יכלול דרישות קיימות של IAS 1 ודרישות חדשות להצגה בדוח רווח או הפסד לרבות הצגת סכומים וסיכומי משנה אשר נדרשים בהתאם לתקן החדש, מתן גילוי על מדדי ביצוע המוגדרים על ידי ההנהלה (management-defined performance measures) ודרישות חדשות להקבצה ופיצול של מידע פיננסי.
התקן החדש אינו משנה את הוראות ההכרה והמדידה של פריטים בדוחות הכספיים. עם זאת, מאחר ופריטים בדוח רווח או הפסד יצטרכו להיות מסווגים לאחת מחמש קטגוריות (פעילות תפעולית, פעילות השקעה, פעילות מימון, מסים על הכנסה ופעילות שהופסקה) הוא עשוי לשנות את מבנה דוח רווח או הפסד של הישות. כמו כן, פרסום התקן החדש גרם לתיקונים בהיקף מצומצם לתקני חשבונאות נוספים אשר ביניהם IAS 7, דוח על תזרימי מזומנים ו-IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים.
התקן החדש יושם למפרע החל מתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2027 או לאחריו. בהתאם להחלטת רשות לניירות ערך, יישום מוקדם אפשרי תוך מתן גילוי, החל מהתקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2025.
האגודה בוחנת את השפעת התקן החדש, לרבות השפעת התיקונים לתקני חשבונאות נוספים כתוצאה מהתקן החדש, על הדוחות הכספיים המאוחדים.

כ. להלן שיעורי השינוי של מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר

	מדד המחירים לצרכן		שער חליפין יציג של
	מדד בגין	מדד ידוע	דולר ארה"ב
	%	%	%
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024	3.2	3.4	0.6
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	3.0	3.3	3.1
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	5.3	5.3	13.2

באור 2א': - עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

א. השיקולים

בתהליך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית של הקבוצה שקלה ההנהלה את הנושאים הבאים, שלהם ההשפעה המהותית ביותר על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים:

1. סיווג חוזי ביטוח וחוזי השקעה

חוזי ביטוח הינם חוזים בהם המבטח לוקח סיכון ביטוחי משמעותי מצד אחר. ההנהלה שוקלת לגבי כל חוזה וחוזה, או לגבי קבוצה של חוזים דומים, האם הם כרוכים בלקיחת סיכון ביטוחי משמעותי ועל כן יש לסווגם כחוזי ביטוח או שהם חוזי השקעה.

2. סיווג ויעוד ההשקעות הפיננסיות

הנהלת האגודה הפעילה שיקול דעת בבואה לסווג ולייעד את ההשקעות הפיננסיות לקבוצות הבאות:

- נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.
- השקעות המוחזקות לפדיון.
- הלוואות וחייבים.
- נכסים פיננסיים זמינים למכירה.

לגבי החלטת האגודה בנוגע ליעוד נכסי האגודה, ראה באור 2(ז) להלן.

3. שיעור ההיוון של התחייבות בגין חכירה

האגודה אינה יכולה לקבוע בנקל את שיעור הריבית הגלומה בחכירה ולכן לצורך חישוב ההתחייבות בגין חכירה היא משתמשת בשיעור הריבית התוספתי של האגודה. שיעור הריבית התוספתי שקובעת האגודה מהווה את שיעור הריבית שהאגודה הייתה צריכה לשלם על הלוואה לתקופה הדומה לתקופת החכירה ועם בטוחה דומה וזאת לשם השגת נכס בערך דומה לנכס זכות השימוש הנובע מהחכירה והכל בסביבה כלכלית דומה. במצבים בהם אין עסקאות מימון עליהן האגודה יכולה להתבסס היא קובעת את שיעור הריבית התוספתי בהתאם לסיכון המימוני המיוחס לאגודה, תקופת החכירה וכן משתנים כלכליים נוספים הנובעים מתנאים ומגבלות הקיימות בחוזה החכירה.

באור 2א': - עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

ב. אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן.
בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים ואקטואריים, המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקבוצה, נדרשת הנהלת הקבוצה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הקבוצה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות לרבות ציפיות לעתיד, ככל שניתנות להערכה, בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה, בין היתר, עקב שינויים רגולטוריים שפורסמו או צפויים להתפרסם בתחומי הביטוח, הפנסיה והגמל ואשר קיימת אי וודאות באשר לאופן התממשותם והשלכותיהם.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך המאזן ואומדנים קריטיים שחושבו על ידי הקבוצה ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשויים לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנה העוקבת:

1. התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מבוססות על שיטות הערכה אקטוארית ועל הנחות המפורטות בבאור 25(ה)(1)(3) לגבי ביטוח כללי.

ההערכות האקטואריות וההנחות השונות נגזרות בעיקר מניסיון העבר ומבוססות על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את מה שיקרה בעתיד. השתנות בגורמי הסיכון, בשכיחות האירועים או בחומרתם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח. לגבי ניתוחי רגישות של הסיכון הביטוחי בביטוח כללי ראה באור 25(ה)(1).

2. תביעות משפטיות

נגד האגודה עומדת בקשה לאישור תובענות כייצוגיות. בהערכות סיכויי התביעות המשפטיות שהוגשו נגד האגודה וחברות מוחזקות שלה, הסתמכו החברות על חוות דעת יועציהן המשפטיים. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים. מאחר שתוצאות התביעות תקבענה בבתי המשפט, עלולות תוצאות אלה להיות שונות מהערכות אלה. ראה מידע נוסף בבאור 26.

בנוסף לתביעות האמורות, האגודה חשופה לטענות/תביעות משפטיות שטרם נטענו/הוגשו, וזאת, בין היתר, בהתקיים ספק בפרשנות הסכם ו/או הוראת דין ו/או אופן יישומם. חשיפה זו מובאת לידיעת האגודה וחברות מוחזקות שלה במספר דרכים, ובין היתר: באמצעות פניות לקוחות לגורמים בקבוצה ובמיוחד לממונה על פניות הציבור בקבוצה, באמצעות תלונות לקוחות ליחידה לפניות הציבור במשרד הממונה, ובאמצעות תביעות (שאינן ייצוגיות) המוגשות לבית המשפט. נושאים אלו מובאים לידיעת הנהלת הקבוצה אם וככל שהגורמים המטפלים מזהים כי הטענות עשויות להיות בעלות השלכות רחבות. בהערכת הסיכון הנובע מטענות/תביעות שטרם הוגשו מסתמכות האגודה והחברות המוחזקות על הערכות פנימיות של הגורמים המטפלים וההנהלה, המשקללות את הערכת הסיכוי להגשת תביעה ואת הסיכוי להצלחת התביעה, אם וככל שתוגש. ההערכה מבוססת על הניסיון שנצבר ביחס להגשת תביעות ועל ניתוח הטענות לגופן. מטבע הדברים, לאור השלב הראשוני בו מצוי ברור הטענה המשפטית, עשויה התוצאה בפועל להיות שונה מההערכה שנעשתה בשלב שטרם הוגשה התביעה. ההשלכות האפשריות הן שינוי בגובה ההפרשה לתביעה או אי יצירת ההפרשה לתביעה.

באור 2א': - עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

ב. אומדנים והנחות (המשך)

3. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים לא סחירים

השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, הניתן לצרכי הצגה בבאור בלבד, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים. השווי ההוגן של קרנות השקעה נקבע על-פי ערך נכסי נקי (N.A.V) בהתבסס על הדוחות הכספיים של הקרנות ומדיווחים התקבלים מהקרנות. השווי ההוגן של מניות לא סחירות נקבע על פי הערת שווי של מומחה.

4. ירידת ערך של השקעות פיננסיות
כאשר קיימת ראיה אובייקטיבית שקיים הפסד מירידת ערך בגין הלוואות וחייבים המוצגים בעלותם המופחתת, סכום ההפסד נזקף לדוח על הרווח הכולל, ראה באור 2(יא).
בכל תאריך מאזן בוחנת הקבוצה האם קיימת ראיה אובייקטיבית כאמור.

5. ירידת ערך של נכסים לא פיננסים

הקבוצה בוחנת ירידת ערך של נכסים לא פיננסים לפחות אחת לשנה. הבחינה מחייבת את ההנהלה לבצע אומדן של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנבוע משימוש מתמשך ביחידה מניבת מזומנים שאליה הוקצה הנכס. כמו כן, נדרשת ההנהלה לאמוד שיעור נכיון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. ראה מידע נוסף בבאור 2(יא).

6. הטבות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

התחייבות בגין תוכניות להטבה מוגדרת לאחר סיום העסקה נקבעת תוך שימוש בטכניקות הערכה אקטואריות. חישוב ההתחייבות כרוך בקביעת הנחות בין השאר לגבי שיעורי היוון, שיעורי תשואה צפויים על נכסים, שיעור עליית השכר ושיעורי תחלופת עובדים. יתרת ההתחייבויות עשויה להיות מושפעת בצורה משמעותית בגין שינויים באומדנים אלו. ראה מידע נוסף בבאור 2(יג).

7. נכסי מסים נדחים

נכסי מסים נדחים מוכרים בגין הפסדים מועברים לצורכי מס והפרשים זמניים, שטרם נוצלו, במידה שצפוי שתהיה הכנסה חייבת עתידית שכנגדה ניתן יהיה לנצלם. נדרש שיקול דעת של ההנהלה על מנת לקבוע האם ניתן להכיר בנכס מסים נדחים ואת סכום נכס המסים הנדחים שניתן להכיר בו וזאת בהתבסס על קיום, עיתוי וסכום ההכנסה החייבת במס הצפויה ואסטרטגיית תכנון המס. בהתאם לשינויים בהנחות אלו, האגודה תיצור או תבטל הכרה בנכס מס נדחה. ראה מידע נוסף בבאור 2(יז).

באור 3: - מגזרי פעילות

האגודה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

א. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים.

- ענף רכב חובה-

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

- ענף רכב רכוש-

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

- ענפי חבויות אחרים-

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

- ענפי רכוש ואחרים-

יתר ענפי ביטוח כללי שאינם רכב וחבויות, לרבות רכוש המשק, אש, מקיף דירות ובתי עסק ואחרים.

ב. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

האגודה עוסקת, באמצעות חברה כלולה, במגזר חסכון ארוך טווח בניהול קרן פנסיה, ראה באור 6 להלן.

באור 3:- מגזרי פעילות (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024				
	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח *)	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
	אלפי ש"ח				
פרמיות שהורווחו ברוטו	-	642,297	-	-	642,297
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה	-	296,034	-	-	296,034
פרמיות שהורווחו בשייר	-	346,263	-	-	346,263
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	-	66,155	57,116	-	123,271
הכנסות מדמי ניהול	15,843	-	-	-	15,843
הכנסות מעמלות	-	40,058	44,033	(16,269)	67,822
סך הכל ההכנסות	15,843	452,476	101,149	(16,269)	553,199
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	-	512,495	-	-	512,495
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	-	287,221	-	-	287,221
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	-	225,274	-	-	225,274
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	-	102,808	28,446	(16,269)	114,985
הוצאות הנהלה וכלליות	-	17,306	11,671	-	28,977
הוצאות (הכנסות) מימון	-	4,149	(472)	-	3,677
הכנסות אחרות	-	-	(13)	-	(13)
סך כל ההוצאות	-	349,537	39,632	(16,269)	372,900
חלק האגודה ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	2,694	-	-	-	2,694
סך כל הרווח לפני מסים על הכנסה	18,537	102,939	61,517	-	182,993
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה	58	133	7	-	198
סך הכל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה	18,595	103,072	61,524	-	183,191

*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

באור 3:- מגזרי פעילות (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח *)	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
	אלפי ש"ח				
פרמיות שהורווחו ברוטו	-	592,334	-	-	592,334
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה	-	300,597	-	-	300,597
פרמיות שהורווחו בשייר	-	291,737	-	-	291,737
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	-	62,791	44,026	-	106,817
הכנסות מדמי ניהול	15,672	-	-		15,672
הכנסות מעמלות	-	49,167	39,360	(13,210)	75,317
סך הכל ההכנסות	15,672	403,695	83,386	(13,210)	489,543
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	-	528,540	-	-	528,540
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	-	274,044	-	-	274,044
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	-	254,496	-	-	254,496
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	-	91,687	24,709	(13,210)	103,186
הוצאות הנהלה וכלליות	-	18,510	10,075	-	28,585
הוצאות (הכנסות) מימון	-	2,363	(288)	-	2,075
הוצאות אחרות - הפסד הון	-	-	71	-	71
סך כל ההוצאות	-	367,056	34,567	(13,210)	388,413
חלק האגודה ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	1,877	-	-	-	1,877
סך כל הרווח לפני מסים על הכנסה	17,549	36,639	48,819	-	103,007
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה	177	(6)	(2)	-	169
סך הכל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה	17,726	36,633	48,817	-	103,176

*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
	אלפי ש"ח				
פרמיות שהורווחו ברוטו	-	517,781	-	-	517,781
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה	-	251,014	-	-	251,014
פרמיות שהורווחו בשייר	-	266,767	-	-	266,767
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	-	1,304	10,000	-	11,304
הכנסות מדמי ניהול	16,200	-	-	-	16,200
הכנסות מעמלות	-	46,190	35,776	(10,213)	71,753
סך הכל ההכנסות	16,200	314,261	45,776	(10,213)	366,024
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	-	365,475	-	-	365,475
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	-	205,910	-	-	205,910
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	-	159,565	-	-	159,565
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	-	78,573	22,341	(10,213)	90,701
הוצאות הנהלה וכלליות	-	17,599	8,696	-	26,295
הוצאות מימון	-	4,867	49	-	4,916
הכנסות אחרות - רווח הון	-	-	(96)	-	(96)
סך כל ההוצאות	-	260,604	30,990	(10,213)	281,381
חלק האגודה ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	1,908	-	-	-	1,908
סך כל הרווח לפני מסים על הכנסה	18,108	53,657	14,786	-	86,551
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה	(1,997)	64	24	-	(1,909)
סך הכל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה	16,111	53,721	14,810	-	84,642

*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

באור 3: - <u>מגזרי פעילות</u> (המשך)

	31 בדצמבר 2024			
	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ
	אלפי ש"ח			
<u>נכסים</u>				
נכסים בלתי מוחשיים	-	17,487	2,177	19,664
הוצאות רכישה נדחות	-	44,220	-	44,220
השקעה בחברות כלולות	22,876	-	250	23,126
השקעות פיננסיות:				
נכסי חוב סחירים	-	610,853	44,566	655,419
נכסי חוב שאינם סחירים	-	261,571	-	261,571
מניות	-	66,065	-	66,065
אחרות	-	3,273	547,600	550,873
סך כל השקעות פיננסיות אחרות	-	941,762	592,166	1,533,928
נכסי ביטוח משנה	-	883,546	-	883,546
פרמיות לגבייה	-	107,815	-	107,815
מזומנים ושווי מזומנים	-	92,083	23,033	115,116
נכסים אחרים	-	18,813	76,585	95,398
סך כל הנכסים	22,876	2,105,726	694,211	2,822,813
<u>התחייבויות</u>				
התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלוי תשואה	-	1,742,262	-	1,742,262
התחייבויות אחרות	-	331,804	7,962	339,766
התחייבויות בגין חכירה	-	31,660	-	31,660
סך כל ההתחייבויות	-	2,105,726	7,962	2,113,688

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

	31 בדצמבר 2023			
	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ
	אלפי ש"ח			
נכסים				
נכסים בלתי מוחשיים	-	19,608	2,405	22,013
הוצאות רכישה נדחות	-	42,315	-	42,315
השקעה בחברות כלולות	20,148	-	250	20,398
השקעות פיננסיות:				
נכסי חוב סחירים	-	389,557	90,465	480,022
נכסי חוב שאינם סחירים	-	369,747	-	369,747
מניות	-	46,061	-	46,061
אחרות	-	27,435	459,221	486,656
סך כל השקעות פיננסיות אחרות	-	832,800	549,686	1,382,486
נכסי ביטוח משנה	-	743,794	-	743,794
פרמיות לגבייה	-	108,964	-	108,964
מזומנים ושווי מזומנים	-	72,939	19,441	92,380
נכסים אחרים	-	109,210	5,186	114,396
סך כל הנכסים	20,148	1,929,630	576,968	2,526,746
התחייבויות				
התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלוי תשואה	-	1,569,944	-	1,569,944
התחייבויות אחרות	-	309,331	3,813	313,144
התחייבויות בגין חכירה	-	31,688	-	31,688
סך כל ההתחייבויות	-	1,910,963	3,813	1,914,776

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024				
	רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים *)	ענפי חבויות אחרים **)	סה"כ
	אלפי ש"ח				
פרמיות ברוטו	103,240	205,233	227,897	114,633	651,003
בניכוי - ביטוח משנה	29,962	14,327	168,494	70,346	283,129
פרמיות בשייר	73,278	190,906	59,403	44,287	367,874
שינוי בעתודה לסיכונים שטרם חלפו (בניכוי ביטוח משנה)	3,515	12,013	4,582	1,501	21,611
פרמיות שהורווחו בשייר	69,763	178,893	54,821	42,786	346,263
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	20,880	7,759	4,396	33,120	66,155
הכנסות מעמלות	6,899	5,318	22,887	4,954	40,058
סך הכל ההכנסות	97,542	191,970	82,104	80,860	452,476
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	101,375	139,584	190,367	81,169	512,495
חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	30,293	17,700	160,654	78,574	287,221
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	71,082	121,884	29,713	2,595	225,274
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	13,652	44,029	29,194	15,933	102,808
הוצאות הנהלה וכלליות	2,744	5,456	6,059	3,047	17,306
הוצאות מימון	1,152	328	1,284	1,385	4,149
סך כל ההוצאות	88,630	171,697	66,250	22,960	349,537
רווח לפני מסים על הכנסה	8,912	20,273	15,854	57,900	102,939
הרווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה	12	26	20	75	133
סך הכל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה	8,924	20,299	15,874	57,975	103,072
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2024	479,458	129,778	407,536	725,490	1,742,262
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2024	287,080	118,213	63,295	390,128	858,716

*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף אובדן רכוש אשר הפעילות בגינו מהווה כ- 67% מסך הפרמיות בענפים אלו.

**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי חבות המוצר, צד ג' ואחריות מעבידים אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 21%, כ- 39% וכ- 26% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
	רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים *)	ענפי חבויות אחרים **)	סה"כ
	אלפי ש"ח				
פרמיות ברוטו	98,185	192,183	220,825	115,963	627,156
ביניכוי - ביטוח משנה	37,852	43,020	169,878	66,828	317,578
פרמיות בשייר	60,333	149,163	50,947	49,135	309,578
שינוי בעתודה לסיכונים שטרם חלפו (בניכוי ביטוח משנה)	5,296	6,114	4,688	1,743	17,841
פרמיות שהורווחו בשייר	55,037	143,049	46,259	47,392	291,737
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	18,961	6,458	2,849	34,523	62,791
הכנסות מעמלות	9,637	8,993	26,876	3,661	49,167
סך הכל ההכנסות	83,635	158,500	75,984	85,576	403,695
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	99,920	142,741	183,586	102,293	528,540
חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	33,319	27,280	153,537	59,908	274,044
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	66,601	115,461	30,049	42,385	254,496
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	11,611	38,195	27,278	14,603	91,687
הוצאות הנהלה וכלליות	2,898	5,672	6,517	3,423	18,510
הוצאות מימון	766	263	502	832	2,363
סך כל ההוצאות	81,876	159,591	64,346	61,243	367,056
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה	1,759	(1,091)	11,638	24,333	36,639
הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה	(1)	-	(2)	(3)	(6)
סך הכל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה	1,758	(1,091)	11,636	24,330	36,633
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2023	449,325	121,935	292,843	705,841	1,569,944
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2023	256,717	95,840	44,605	428,988	826,150

*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף אובדן רכוש אשר הפעילות בגינו מהווה כ- 68% מסך הפרמיות בענפים אלו.

**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי חבות המוצר, צד ג' ואחריות מעבידים אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 22%, כ- 37% וכ- 27% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
	רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים *)	ענפי חבויות אחרים **)	סה"כ
	אלפי ש"ח				
פרמיות ברוטו	92,491	157,951	176,039	100,133	526,614
בניכוי - ביטוח משנה	49,642	20,067	135,030	54,705	259,444
פרמיות בשייר	42,849	137,884	41,009	45,428	267,170
שינוי בעתודה לסיכונים שטרם חלפו (בניכוי ביטוח משנה)	285	2,229	(323)	(1,788)	403
פרמיות שהורווחו בשייר	42,564	135,655	41,332	47,216	266,767
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	403	111	55	735	1,304
הכנסות מעמלות	14,454	4,366	25,567	1,803	46,190
סך הכל ההכנסות	57,421	140,132	66,954	49,754	314,261
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	47,590	137,166	136,402	44,317	365,475
חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	32,243	14,661	126,937	32,069	205,910
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	15,347	122,505	9,465	12,248	159,565
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	10,004	31,556	23,107	13,906	78,573
הוצאות הנהלה וכלליות	3,091	5,278	5,883	3,347	17,599
הוצאות מימון	507	57	3,643	660	4,867
סך כל ההוצאות	28,949	159,396	42,098	30,161	260,604
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה	28,472	(19,264)	24,856	19,593	53,657
רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה	10	33	10	11	64
סך הכל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה	28,482	(19,231)	24,866	19,604	53,721
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2022	407,523	111,479	147,201	678,781	1,344,984
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2022	226,233	94,913	23,842	434,077	779,065

*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף אובדן רכוש אשר הפעילות בגינו מהווה כ- 68% מסך הפרמיות בענפים אלו.

**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי חבות המוצר, צד ג' ואחריות מעבידים אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 20%, כ- 40% וכ- 26% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4: - נכסים בלתי מוחשיים

ההרכב ותנועה:

	תיק לקוחות	תוכנה	סה"כ
		אלפי ש"ח	
עלות			
יתרה ליום 1 בינואר, 2023	12,960	36,588	49,548
תוספות במשך השנה	-	13,859	13,859
גריעות במשך השנה	-	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023	12,960	50,447	63,407
תוספות במשך השנה	-	11,208	11,208
גריעות במשך השנה	-	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024	12,960	61,655	74,615
הפחתה שנצברה			
יתרה ליום 1 בינואר, 2023	10,142	19,306	29,448
תוספות במשך השנה	1,416	10,530	11,946
גריעות במשך השנה	-	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023	11,558	29,836	41,394
תוספות במשך השנה	1,402	12,155	13,557
גריעות במשך השנה	-	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024	12,960	41,991	54,951
ערך בספרים נטו			
ליום 31 בדצמבר, 2024	-	19,664	19,664
ליום 31 בדצמבר, 2023	1,402	20,611	22,013

באור 5: - רכוש קבוע

א. הרכב ותנועה:

שנת 2024	קרקע ומבנה- נכס זכות שימוש	מחשבים	ריהוט וציוד משרדי	כלי רכב	שיפורים במושכר	סה"כ
			אלפי ש"ח			
עלות						
יתרה ליום 1 בינואר, 2024	32,221	8,247	6,862	7,005	19,647	73,982
תוספות במשך השנה	-	889	154	994	744	2,781
עדכונים לנכסי זכות שימוש בגין הצמדות למדד	1,042	-	-	-	-	1,042
גריעות במשך השנה	-	-	-	869	-	869
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024	33,263	9,136	7,016	7,130	20,391	76,936
פחת שנצבר						
יתרה ליום 1 בינואר, 2024	802	5,620	2,901	2,801	4,028	16,152
תוספות במשך השנה	1,611	1,590	493	976	1,885	6,555
גריעות במשך השנה	-	-	-	567	-	567
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024	2,413	7,210	3,394	3,210	5,913	22,140
יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2024	30,850	1,926	3,622	3,920	14,478	54,796

שנת 2023	קרקע ומבנה- נכס זכות שימוש	מחשבים	ריהוט וציוד משרדי	כלי רכב	שיפורים במושכר	סה"כ
			אלפי ש"ח			
עלות						
יתרה ליום 1 בינואר, 2023	9,020	6,479	3,882	6,608	3,997	29,986
תוספות במשך השנה	31,980	1,768	2,980	1,039	15,650	53,417
עדכונים לנכסי זכות שימוש בגין הצמדות למדד	241	-	-	-	-	241
גריעות במשך השנה	9,020	-	-	642	-	9,662
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023	32,221	8,247	6,862	7,005	19,647	73,982
פחת שנצבר						
יתרה ליום 1 בינואר, 2023	5,552	4,261	2,434	2,255	2,851	17,353
תוספות במשך השנה	1,496	1,359	467	988	1,177	5,487
גריעות במשך השנה	6,246	-	-	442	-	6,688
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023	802	5,620	2,901	2,801	4,028	16,152
יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2023	31,419	2,627	3,961	4,204	15,619	57,830

באור 5: - רכוש קבוע (המשך)

ב. פירוטים בדבר עסקאות חכירה

עד ליום 30 ביוני 2023, לאגודה היה הסכם שכירות מול אגודה אחות - ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן - ניהול סיכונים) לפיו שכרה האגודה את משרדיה מניהול סיכונים תמורת סך של 1,560 אלפי ש"ח בשנה. החל מיום 30 ביוני 2023, האגודה שוכרת משרדים אחרים גם כן מניהול סיכונים. דמי השכירות צמודים למדד והינם בסכום נומינלי של 2,070 אלפי ש"ח בשנה, השכירות הינה לתקופה של 10 שנים עם אופצית הארכת חוזה לעשר שנים נוספות (בתקופה ההארכה דמי השכירות יהיו כ- 2,225 אלפי ש"ח נומינלי). הוצאות הריבית שנרשמו בגין החכירות לתקופה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2024 הינן כ- 907 אלפי ש"ח.

באור 6: - השקעות בחברות מוחזקות

א. מידע בגין חברות מוחזקות

רשימת חברה מאוחדת וחברות כלולות:

	זכויות האגודה בהון ובזכויות הצבעה	
	31 בדצמבר	
	2024	2023
ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ	100%	100%
עתודות - קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ- החברה המנהלת	50%	50%
משקי ביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ (לשעבר - עידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ)	100%	100%

ב. להלן הרכב ההשקעה בחברות כלולות

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
עלות המניות	1,002	1,002
חלק האגודה ברווחים שנצברו מאז הרכישה	22,124	19,396
	23,126	20,398

ג. תמצית מידע פיננסי של חברות כלולות

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
חלק הקבוצה במאזן החברות הכלולות בהתאם לשיעור ההחזקה בהן לתאריך הדיווח:		
נכסים	29,048	26,115
התחייבויות	5,922	5,717
נכסים, נטו	23,126	20,398

באור 6: - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ג. תמצית מידע פיננסי של חברות כלולות (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
חלק הקבוצה בתוצאות הפעולות של החברות הכלולות בהתאם לשיעור ההחזקה בהן בשנה:			
הכנסות	27,359	25,820	26,165
הוצאות	24,665	23,944	24,059
רווח נקי	2,694	1,876	2,106
רווח (הפסד) כולל אחר	35	117	(1,314)

ד. פרטים נוספים בדבר חברה כלולה מהותית- עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ- חברה מנהלת

1. מידע פיננסי

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
בדוח על המצב הכספי:		
נכסים שוטפים	55,665	50,461
נכסים לא שוטפים	1,931	1,269
התחייבויות שוטפות	(10,785)	(10,629)
התחייבויות לא שוטפות	(1,059)	(806)
סה"כ הון	45,752	40,295
שיעור ההחזקה בחברה הכלולה	50%	50%
	22,876	20,148

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
תוצאות הפעולות של החברה הכלולה בשנה:			
הכנסות	54,717	51,640	52,329
רווח נקי	5,388	3,752	4,212
רווח (הפסד) כולל אחר	70	233	(2,628)
סה"כ רווח כולל	5,458	3,985	1,584
שיעור ההחזקה בחברה הכלולה	50%	50%	50%
חלק האגודה ברווח החברה הכלולה	2,729	1,993	792

באור 6: - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ד. פרטים נוספים בדבר חברה כלולה מהותית - עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ-חברה מנהלת (המשך)

2. עד לדוחות הכספיים לשנת 2021, החליטה עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ (להלן - "הקרן"), על אופן חישוב "מגבלת כרית הביטחון" ואופן הקצאת "כרית הביטחון" כמובנה בסעיף 78 כב(ג) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 33), התשע"ז-2017 בין קבוצות העמיתים השונות בקרן, החליטה הנהלת הקרן על אופן חישוב "מגבלת כרית הביטחון" ואופן השימוש במנגנון "כרית הביטחון" לכיסוי הגרעון הצבור בכלל הקרן והקבוצות. ביום 2 במרס, 2022 התקבלה בחברה המנהלת (להלן - "החברה") תשובה מרשות שוק ההון בתגובה לבקשת החברה לאישור חלוקת עודף או גרעון אקטוארי לשנת 2020. תשובת רשות שוק ההון (להלן - "הנחיית הרשות") הייתה כי לאחר שנבחנה בקשת החברה ולאחר הצגת מכלול הדברים ועיון בחוות דעת בנושא שהועברה על ידי החברה, לא נמצאו ביסוס ו/או תימוכין בהוראות הדין לשיטה בה החברה מבקשת לפעול לייחוס כרית הביטחון בהתייחס לגרעון הקיים בכל בועה, חלף בחינה האם קיים גרעון בקרן כולה הנובע משינוי בעקום הריבית ולפיכך, לא נמצא מקום להיעתר לבקשת החברה לייחוס כרית הביטחון.

ביום 24 למרס, 2022, ובהמשך להנחיית הרשות המתוארת לעיל, התקבלה הבהרה מרשות שוק ההון ("ההבהרה"), כי בהמשך לאמור במכתבם שבסימוכין מבהירה הרשות כי בהתאם להוראות הדין גובה כרית הביטחון יקבע בהתייחס לגירעון הקיים בקרן כולה ולא בהתייחס לבועות האקטואריות הקיימות בקרן בהן קיים גרעון אקטוארי בלבד (להלן –"גובה כרית הביטחון"). עם זאת, נוכח העובדה כי לא קיימות כיום הנחיות לעניין אופן ייחוס גובה כרית הביטחון בין הבועות האקטואריות הקיימות בקרן ונוכח העובדה כי נושא זה נמצא בימים אלו בבחינה, אין באמור בהנחיית הרשות כדי להביע את עמדת הרשות לעניין אופן ייחוס גובה כרית הביטחון בין הבועות. יובהר כי אין באמור כדי לשלול או לגרוע מסמכות הרשות ליתן בעתיד הוראות אחרות בעניין זה ועל הקרן יהיה לפעול לפיהן.

המשמעות המעשית של הנחיית הרשות הינה כי ניתן להשתמש בכרית הביטחון עד לגובה הגרעונות נטו. כלומר, כלל הגרעונות של כל הבועות שבגרעון בקיזוז כלל העודפים של כל הבועות בעודף בקרן, וזאת בניגוד לעמדת החברה ויועציה החיצוניים לפיה גובה הכרית המקסימלי הינו גובה הגרעונות ברוטו ללא קיזוז העודפים. נציין כי חישוב הכרית על פי הנחיית הרשות מקטין משמעותית את גובה הכרית הפנויה לכיסוי גרעונות הנובעים משינוי בעקום הריבית ואף מביא להקטנת הזכויות הפנסיוניות של חלק מהעמיתים וכן להקטנת תשלומי פנסיה לחלק מהפנסיונרים בקרן כפי שיפורט להלן. בתאריך 13 באפריל, 2022 פנתה החברה לרשות והעבירה חוות דעת משפטית ואקטוארית התומכות בעמדתה לצורך אימוץ גישת החברה בסוגיות האמורות לעיל. בעקבות פניות החברה לרשות ולחשב הכללי במשרד האוצר (החשכ"ל), נערכה פגישה בנושא עם החשכ"ל והרשות ביום 28 באוגוסט, 2022 וישיבת המשך ביום 26 בפברואר 2023 עם נציגי הרשות בהן הציגה החברה את עמדתה ונדון מתווה אחר ליישום כרית הבטחון שקבלתו עשויה להקטין את הפחתת הזכויות האמורה.

החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2021 מחושבת מגבלת כרית הביטחון בדוחות הכספיים בהתאם להנחיית הרשות. אופן יחוס כרית הביטחון בין הקבוצות השונות מבוצע, בהעדר הוראות ברורות בחקיקה ובהעדר הנחייה של רשות שוק ההון כאמור, בהתאם לעמדת יועציה החיצוניים של הקרן. דהיינו, באופן יחסי לגובה כרית הביטחון המחושב לכל בועה אקטוארית בנפרד ועד לסכום הגירעון לכל קבוצה. היחוס של כרית הביטחון בין הבועות האקטואריות מתעדכן בכל תקופת דיווח.

עם זאת, יש לציין כי, הגרעון האקטוארי נכון למאזן השנתי לשנת 2023 עבור מספר קבוצות בקרן עלה על 3% במשך 3 שנים ברציפות ובהתאם, על פי תקנון הקרן, נדרש היה לחלק גרעונות אלו.

על אף האמור הואיל ועדיין התקיימו מגעים בין רשות שוק ההון והחשכ"ל ביחס למתווה חלופי כאמור, פנתה החברה המנהלת לרשות שוק ההון על מנת שלא לבצע את ההפחתות האמורות בגין המאזן לשנת 2023 וזאת עד לקבלת עמדת החשכ"ל. רשות שוק ההון הודיעה ביום 26 במרס, 2024 כי לאור המתווה המתגבש בשיתוף עם החשכ"ל לעניין אופן חלוקת כרית הבטחון בין הבועות אין לה התנגדות כי במועד הדוח הכספי השנתי לשנת 2023 לא תבוצע הפחתת זכויות בקרן בדומה לאופן בו פעלה הקרן בשנת 2022.

באור 6: - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ד. פרטים נוספים בדבר חברה כלולה מהותית - עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ-חברה מנהלת (המשך)

2. (המשך)

ביום 9 ביולי, 2024 התקבלה תשובה מהחשכ"ל והרשות בעניין אופן חלוקת הכרית לה זכאית הקרן בין הבועות האקטואריות בקרן. תשובת החשכ"ל והרשות הינה כי לאור הוראות סעיף 78 כב לחוק בו נקבע כי הסיוע לכל קרן יינתן בהתאם למאזן הקרן כהגדרתו בסעיף 78 כא לחוק, ונוכח העובדה שהקרן עורכת מאזן נפרד לכל בועה אקטוארית בהתאם לסעיף 6(ב) לתקנון הקרן, ניתן לראות בכל בועה אקטוארית כקרן הזכאית לחלק יחסי מכרית הביטחון לה זכאית הקרן בכפוף לתנאים הבאים:

1. חלוקת כספי כרית הביטחון בין הבועות האקטואריות תיעשה בהתאם למפתח החלוקה שעל פיו חולקו כספי כרית הביטחון בין הקרנות הוותיקות הזכאיות, קרי בהתאם להתחייבויות במאזן של כל בועה אקטוארית בסוף שנת 2011. טרם החלת האמור לעיל, תאושר אופן חלוקת הכרית בין הבועות האקטואריות על ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון, בהתאם לעקרונות שיותוו על ידו.
2. הקרן תמשיך להכין מאזן כהגדרתו בסעיף 78 כא לחוק בנפרד לכל בועה אקטוארית בהתאם לקבוע בסעיף 6(ב) לתקנון הקרן.
3. הדיווח התקופתי של מנהל הסיכונים יכלול התייחסות פרטנית גם לסיכונים הנובעים מאופן חלוקת כרית הביטחון כאמור לעיל והשלכותיהם על זכויות העמיתים.

לאור האמור לעיל, החברה הגישה לאישור רשות שוק ההון את אופן החלוקה המוצע לחלוקת הכרית. נציין כי כאמור במכתב הרשות והחשכ"ל, אין הקרן יכולה להחיל את חלוקת הכרית עד לאישור אופן חלוקת הכרית על ידי הרשות.

ביום 31 בדצמבר, 2024, ובהמשך לדיונים שקיימה החברה המנהלת בנושא עם רשות שוק ההון, אישרה רשות שוק ההון חלוקת עודף לקבוצות אשר העודף האקטוארי שלהן בגין זכויות צבורות ליום 31 בדצמבר 2023 עולה על 8% (ולא מעל 5% כפי הקבוע בתקנון), כאשר העודף שיחולק יהיה בגין ההפרש בין העודף האקטוארי לבין 8%.

חלוקת העודף בוצעה במהלך ינואר 2025, רטרואקטיבית ליום 31 בדצמבר 2023.

הדוחות הכספיים של הקרן ליום 31 בדצמבר, 2024 כוללים את השפעת חלוקת העודפים כאמור.

יצויין כי עד לאישור אופן חלוקת כרית הביטחון בידי רשות שוק ההון כאמור לעיל, אופן חלוקת כרית הביטחון מבוסס על החלטת הנהלת הקרן בהתבסס על יועציה החיצוניים. אישור אופן חלוקת הכרית על ידי הרשות, אם וככל שיאושר, כאמור לעיל, עשוי להביא לשינוי גובה הכרית המוקצה לכל קבוצה בקרן וכן עשויים להשתנות גובה הכרית הכולל הניתן לניצול על ידי כלל הקבוצות בקרן וגובה הגירעון של קבוצות שונות. הקרן אינה יכולה להעריך בשלב זה את ההשלכות של אישור אופן חלוקת כרית הבטחון על ידי הרשות, אם וככל שיאושר.

באור 7: - חייבים ויתרות חובה

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
חברות ביטוח ותווכני ביטוח	18,587	12,498
הוצאות מראש	5,006	3,949
חברות קשורות	8,173	8,017
הכנסות לקבל	2,693	497
פקדון ביטוח לאומי	-	6,724
תביעות לקבל	1,594	1,281
חייבים אחרים ויתרות חובה	1,104	1,777
	37,157	34,743

באור 8: - פרמיות לגבייה

א. ההרכב:

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
המחאות לגבייה	3,478	2,111
חשבון שוטף	104,991	107,716
	108,469	109,827
בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים	654	863
	107,815	108,964

ב. גיול:

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
פרמיה לגביה שערכה לא נפגם ללא פיגור	107,489	108,895
פרמיה לגביה שערכה נפגם *)	326	69
סך הכל פרמיה לגביה	107,815	108,964

*) לאחר הפרשה לחובות מסופקים.

באור 9: - השקעות פיננסיות אחרות

א. ההרכב:

	31 בדצמבר 2024			
	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	מוחזק לפדיון	הלוואות וחייבים	סה"כ
	אלפי ש"ח			
נכסי חוב סחירים (ב)	639,454	15,965	-	655,419
נכסי חוב שאינם סחירים (ג)	-	-	261,571	261,571
מניות (ו)	66,065	-	-	66,065
אחרות (ה)	550,873	-	-	550,873
סה"כ	1,256,392	15,965	261,571	1,533,928

	31 בדצמבר 2023			
	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	מוחזק לפדיון	הלוואות וחייבים	סה"כ
	אלפי ש"ח			
נכסי חוב סחירים (ב)	449,967	30,055	-	480,022
נכסי חוב שאינם סחירים (ג)	-	-	369,747	369,747
מניות (ו)	46,061	-	-	46,061
אחרות (ה)	486,656	-	-	486,656
סה"כ	982,684	30,055	369,747	1,382,486

ב. נכסי חוב סחירים

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:		
אגרות חוב ממשלתיות	398,302	254,921
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	241,152	195,046
מוחזק לפדיון:		
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	15,965	30,055
	655,419	480,022
השווי ההוגן של נכסי חוב המוחזקים לפדיון:		
אגרות חוב קונצרניות	15,825	29,603

באור 9: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

ג. נכסי חוב שאינם סחירים

	ערך בספרים		שווי הוגן	
	2024	2023	2024	2023
	אלפי ש"ח			
המוצגים כהלוואות וחייבים:				
נכסים למעט פיקדונות בבנקים	179,980	163,967	182,502	161,853
פקדונות בבנקים	81,591	205,780	82,400	207,398
	261,571	369,747	264,902	369,251

*) ראה באור 9 י' להלן לגבי גיול השקעות בנכסי חוב לא פיננסים לא סחירים.

ד. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	ריבית אפקטיבית	
	אחוזים	
נכסי חוב סחירים		
בסיס הצמדה		
צמוד למדד המחירים לצרכן	1.66	1.91
שקלי	3.20	3.06

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	ריבית אפקטיבית	
	אחוזים	
נכסי חוב שאינם סחירים		
בסיס הצמדה		
צמוד למדד המחירים לצרכן	5.51	5.19
שקלי	4.66	4.80
צמוד מט"ח	9.72	10.36

ה. מניות

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
סחירות	66,065	46,061
	66,065	46,061

באור 9: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

ו. השקעות פיננסיות אחרות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
תעודות השתתפות בקרנות נאמנות ותעודות סל סחירות	99,376	92,897
קרנות השקעה שאינן סחירות	448,224	385,339
מכשירים נגזרים (ז)	3,273	8,420
	550,873	486,656

ז. מכשירים נגזרים

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
מטבע זר	3,273	8,420

ח. השיטות וההנחות ששימשו לקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל, השווי נקבע כדלהלן:

נכסי חוב שאינם סחירים

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הניתן לצרכי באור בלבד נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אג"ח קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לני"ע בת"א בתוספת פרמיה בגין אי סחירות. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אחוזים	
נכסים פיננסים:		
עבור נכסי חוב שאינם סחירים - בארץ, לפי דירוג מקומי: (*)		
AA ומעלה	3.11	3.82
A	3.20	3.25
נמוך מ- BBB		
לא מדורג	9.70	8.26

*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינם חברות הדירוג "מעלות" ו"מדרוג". נתוני חברת מדרוג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל -A ועד A+.

באור 9: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

ט. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים, פרמיות לגביה, לקוחות, חייבים ויתרות חובה, נכסי מיסים שוטפים, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

	31 בדצמבר 2024			
	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
	אלפי ש"ח			
נכסי חוב סחירים	639,454	-	-	639,454
מניות	66,065	-	-	66,065
השקעות פיננסיות אחרות	99,376	3,273	448,224	550,873
סה"כ	804,895	3,273	448,224	1,256,392

	31 בדצמבר 2023			
	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
	אלפי ש"ח			
נכסי חוב סחירים	449,967	-	-	449,967
מניות	46,061	-	-	46,061
השקעות פיננסיות אחרות	92,897	8,420	385,339	486,656
סה"כ	588,925	8,420	385,339	982,684

י. התנועה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן והמסווגים לרמה 3

	מדידת שווי הוגן במועד הדיווח
	נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
	השקעות פיננסיות אחרות
	אלפי ש"ח
יתרה ליום 1 בינואר, 2024	385,339
סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד	10,910
רכישות	55,558
מכירות	(3,583)
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024	448,224

באור 9: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

י. התנועה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן והמסווגים לרמה 3 (המשך)

	מדידת שווי הוגן במועד הדיווח
	נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
	השקעות פיננסיות אחרות
	אלפי ש"ח
יתרה ליום 1 בינואר, 2023	270,030
סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד	20,869
רכישות	115,685
מכירות	(21,245)
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023	385,339

יא. גיול השקעות בנכסי חוב פיננסים לא סחירים

	ליום 31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
נכסי חוב שערכם לא נפגם		
ללא פיגור	261,571	369,747
סך הכל נכסי חוב לא סחירים	261,571	369,747

באור 9: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

יב. גילוי הנדרש בקשר לפטור הזמני מיישום IFRS 9

הטבלה להלן מציגה את השווי ההוגן של הנכסים הפיננסים לפי חלוקה לשתי קבוצות:

- נכסים שעומדים במבחן הקרן והריבית בלבד (לא כולל נכסים שמוחזקים למסחר או מנוהלים על בסיס שווי הוגן (להלן - "קבוצה א")).
- כל יתר הנכסים הפיננסים (להלן - "קבוצה ב").

	ליום 31 בדצמבר 2024	
	קבוצה א	קבוצה ב
	אלפי ש"ח	
השקעות פיננסיות אחרות - מניות	-	66,065
השקעות פיננסיות אחרות - אחרות	-	550,873
השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב סחירים	15,825	639,454
השקעות פיננסיות אחרות - נכסי חוב שאינם סחירים	-	261,571
מזומנים ושווי מזומנים	-	115,116

	ליום 31 בדצמבר 2023	
	קבוצה א	קבוצה ב
	אלפי ש"ח	
השקעות פיננסיות אחרות- מניות	-	46,061
השקעות פיננסיות אחרות- אחרות	-	486,656
השקעות פיננסיות אחרות- נכסי חוב סחירים	30,055	449,967
השקעות פיננסיות אחרות- נכסי חוב שאינם סחירים	-	369,748
מזומנים ושווי מזומנים	-	92,380

באור 10: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים

הטבות לעובדים כוללות הטבות לטווח קצר, הטבות לאחר סיום העסקה, הטבות אחרות לטווח ארוך והטבות בגין פיטורין.

א. הטבות לאחר סיום העסקה

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את האגודה לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה או לבצע הפקדות שוטפות בתוכניות הפקדה מוגדרת לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין כמתואר להלן. התחייבות האגודה בשל כך מטופלת כהטבה לאחר סיום העסקה. חישוב התחייבות האגודה בשל הטבות לעובדים מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על משכורת העובד ותקופת העסקתו אשר יוצרים את הזכות לקבלת הפיצויים.

ההטבות לעובדים לאחר סיום העסקה ממומנות, בדרך כלל, על ידי הפקדות המסווגות כתוכנית להטבה מוגדרת או כתוכנית להפקדה מוגדרת כמפורט להלן.

1. תוכניות להפקדה מוגדרת

לגבי חלק מתשלומי הפיצויים, חלים תנאי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963, על-פיו הפקדותיה השוטפות של הקבוצה בקרנות פנסיה ו/או בפוליסות בחברות ביטוח, פוטרות אותה מכל התחייבות נוספת לעובדים, בגינם הופקדו הסכומים כאמור לעיל. הפקדות אלו וכן הפקדות בגין תגמולים מהוות תוכניות להפקדה מוגדרת.

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
הוצאות בגין תוכניות להפקדה מוגדרת	3,926	3,586	3,108

2. תוכניות להטבה מוגדרת

החלק של תשלומי הפיצויים שאינו מכוסה על ידי הפקדות בתוכניות להפקדה מוגדרת, כאמור לעיל, מטופל על ידי הקבוצה כתוכנית להטבה מוגדרת לפיה מוכרת התחייבות בגין הטבות עובדים ובגינה הקבוצה מפקידה סכומים בקופות מרכזיות לפיצויים ובפוליסות ביטוח מתאימות.

באור 10: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסי תוכנית

שנת 2024

		הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד				הפסד בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר					
	יתרה ליום 1 בינואר, 2024	עלות שירות שוטף	הוצאות (הכנסות) ריבית, נטו	סה"כ הוצאות (הכנסות) שנזקפו לרווח או הפסד	תשלומים מהתוכנית	תשואה על נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו)	רווח אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	הפסד (רווח) אקטוארי בגין סטיות בניסיון	סה"כ השפעה על הפסד (רווח) כולל אחר בתקופה	הפקדות שהופקדו על ידי המעביד	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024
התחייבויות להטבה מוגדרת	11,732	430	624	1,054	(391)	-	(32)	(264)	(296)	-	12,099
שווי הוגן של נכסי תוכנית	(12,727)	-	(497)	(497)	391	-	-	156	156	(449)	(13,126)
התחייבות (נכס) נטו בגין הטבה מוגדרת	(995)	430	127	557	-	-	(32)	(108)	(140)	(449)	(1,027)

באור 10: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסי תוכנית (המשך)

שנת 2023

		הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד				רווח (הפסד) בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר					
	יתרה ליום 1 בינואר, 2023	עלות שירות שוטף	הוצאות (הכנסות) ריבית, נטו	סה"כ הוצאות (הכנסות) שנזקפו לרווח או הפסד	תשלומים מהתוכנית	תשואה על נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו)	רווח אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	הפסד (רווח) אקטוארי בגין סטיות בניסיון	סה"כ השפעה על הפסד (רווח) כולל אחר בתקופה	הפקדות שהופקדו על ידי המעביד	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023
התחייבויות להטבה מוגדרת	13,510	423	622	1,045	(3,281)	-	(22)	480	458	-	11,732
שווי הוגן של נכסי תוכנית	(14,517)	-	(519)	(519)	3,194	-	-	(450)	(450)	(435)	(12,727)
התחייבות (נכס) נטו בגין הטבה מוגדרת	(1,007)	423	103	526	(87)	-	(22)	30	8	(435)	(995)

באור 10: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ג. ההנחות העיקריות בגין תוכנית להטבה מוגדרת

	2024	2023
	%	%
שיעור היוון (1)	5.4%	5.35%
שיעור עליית שכר צפויה (2)	2.45%	2.55%

(1) שיעור ההיוון מבוסס על אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה.

(2) שיעור עליית השכר הצפויה היא בגובה הגידול החזוי באינפלציה השנתית.

ד. סכומים, עיתוי ואי וודאויות של תזרימי מזומנים עתידיים

להלן שינויים אפשריים הנחשבים לסבירים לסוף תקופת הדיווח, לכל הנחה אקטוארית בהנחה שיתר ההנחות האקטואריות נותרו ללא שינוי:

	השינוי במחויבות להטבה מוגדרת אלפי ש"ח
ליום 31 בדצמבר 2024:	
מבחן רגישות לשינוי בשיעור עליית שכר צפויה	
השינוי כתוצאה מ:	
עליית שכר של 1%	239
מבחן רגישות לשינוי שיעור ההיוון של התחייבות ונכסי התכנית	
השינוי כתוצאה מ:	
עליית שיעור היוון של 1%	(401)
ירידת שיעור היוון של 1%	472

באור 11: - מזומנים ושווי מזומנים

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
מזומנים ופיקדונות למשיכה מיידית	103,615	57,373
פיקדונות לזמן קצר	11,501	35,007
	115,116	92,380

המזומנים בתאגידים הבנקאיים נושאים ליום המאזן ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות (0.01%).
פיקדונות לזמן קצר המופקדים בתאגידים הבנקאיים הינם לתקופות של בין שבוע לשלושה חודשים. הפיקדונות הינם שקליים ונושאים ריבית הנקבעת בהתאם לתקופת הפיקדונות (0.02% - 0.01%).

באור 12: - הון ודרישות הון

א. הרכב יחידות השתתפות

	31 בדצמבר 2024		31 בדצמבר 2023	
	רשום	מונפק ונפרע	רשום	מונפק ונפרע
	מספר היחידות			
יחידות השתתפות	1,392,473	1,392,473	1,392,473	1,392,473

ב. קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה
נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין האגודה לבין ישות תחת אותה שליטה מוכרים במועד העסקה לפי שווי הוגן. ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה שנקבעה בעסקה נזקף להון. לאגודה נוצר הפרש בחובה המהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת הרווח.

ג. מדיניות ודרישות הון

1. מדיניות האגודה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטיח כושר הפרעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה, לשמר את יכולת האגודה להמשיך את פעילותה העיסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לחברי האגודה. האגודה וחברה כלולה של האגודה, שהינן גופים מוסדיים, כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה").
בחודש מרס 2019 קבע הועד המנהל של האגודה כי יחס כושר פרעון מבוסס סולבנסי II לא יפחת מ- 115% ועודף הון של 50 מיליון ש"ח לכל הפחות (להלן - "יעד הון").

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

על האגודה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום כפי שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 (להלן - "חוזר סולבנסי").

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון מחושב כיחס שבין ההון העצמי הכלכלי של חברת הביטוח לבין ההון הנדרש לכושר פירעון.

באור 12: - הון ודרישות הון (המשך)

ג. מדיניות ודרישות הון (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון (המשך)

ההון העצמי הכלכלי נקבע כסיכום ההון העולה מהמאזן הכלכלי (ראה להלן) ומכשירי חוב הכוללים מנגנונים לספיגת הפסדים. סעיפי המאזן הכלכלי מחושבים לפי שווי כלכלי, כאשר ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Margin Risk).

ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR) נועד לאמוד את החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לסדרת תרחישים שנקבעה בחוזר הסולבנסי המשקפים סיכונים ביטוחיים, סיכוני שוק ואשראי וכן סיכונים תיפעוליים.

חוזר הסולבנסי המעודכן כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

א) בחירה, החל מדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2019, באחת מהחלופות הבאות:

1) פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024, כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR . ההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2024 - 100% מה-SCR (ליום 31 בדצמבר 2023 - 95%); יצוין כי זו היתה החלופה היחידה עד דוח יחס כושר פירעון ל-31 בדצמבר 2019.

2) הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום המחושב בהתאם לחוזר סולבנסי (להלן - "**הניכוי**"). הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן - "תקופת הפריסה").

ב) דרישת הון מוקטנת, שגדלה באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

בהקשר זה יצוין כי האגודה לא מחזיקה בהתחייבויות בענפי החיים והבריאות ולכן מתייתרת חלופה 2א' לעיל. האגודה מיישמת את החלופה הראשונה לעניין תקופת הפריסה, אשר עומד בקנה אחד עם המדיניות שיישמה בתקופות קודמות.

יחס כושר פרעון של האגודה

בהתאם לדוח יחס כושר ליום 30 ביוני, 2024, שפורסם ביום 28 בנובמבר 2024, לאגודה עודף הון ללא התחשבות בהוראות המעבר. החישוב שערכה האגודה כאמור, נסקר, על ידי רואי החשבון המבקרים של האגודה, בהתאם לעקרונות תקן בינלאומי (ISAE) 3000 (Revised) לגבי "התקשרויות מסוג Assurance שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי". תקן זה רלוונטי לביצוע ההתקשרות על מנת להעריך האם חישובי הסולבנסי שבוצעו על ידי האגודה, ליום 30 ביוני 2023, מכל הבחינות המהותיות, אינם בהתאם להוראות הממונה ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת או הסקירה החלים על דוחות כספיים. יודגש כי התחזיות וההנחות, שהיוו בסיס להכנת דוח יחס כושר פירעון כלכלי, מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטוארים הנערכים מעת לעת.

באור 12: - הון ודרישות הון (המשך)

ג. מדיניות ודרישות הון (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

יחס כושר פרעון של האגודה (המשך)

נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב.

כמו כן, מופנית תשומת הלב לאמור בדוח יחס כושר פירעון בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

לפרוט נוסף, ראה סעיף 2.1.2 בדוח הועד מהנהל וכן דוח יחס כושר פרעון כלכלי שפורסם באתר האינטרנט של האגודה.

ד. יחס כושר הפירעון לעניין חלוקת דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 30 ביוני, 2024, המתבסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות, לאותו יום, לאגודה יחס כושר פירעון כלכלי הגבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

חלוקת דיבידנד מותנית בהתחייבות בלתי הדירה שהתקבלה מאגודת האם שלפיה, בין היתר, אגודת האם לא תחלק דיבידנד, אלא בכפוף לכך שבמועד החלוקה עודף ההון הקיים על ההון הנדרש של האגודה לא יהיה נמוך מ-30%.

בשנים 2022 ו- 2023 הכריזה ושילמה האגודה דיביבנד בסך 40 מליוני ש"ח בכל אחת מהשנים. במהלך שנת 2024 האגודה הכריזה ושילמה דיבידנד בסך 35 מליוני ש"ח.

באור 12: - הון ודרישות הון (המשך)

ה. הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)

בהתאם להוראות החוזר המאוחד - "דיווח לממונה על שוק ההון" - הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA) (להלן - "חוזר ה- ORSA") - בחוזר ה- ORSA נקבע כי חברת ביטוח תדווח לממונה אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר.

בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון לשעת חירום - אוקטובר 2023 (חוזר גופים מוסדיים 2023-9-7) נקבע כי תינתן ארכה של 60 ימים עד ליום 31 במרס 2024 בהגשת הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA).

במהלך חודש פברואר 2024, דיווחה האגודה לממונה, דוח הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברות ביטוח. בשנת 2025 קיבלה האגודה אורכה ותדווח לממונה דוח הערכה עצמית של הסיכונים וכושר פירעון ביחד עם פרסום הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31.12.24.

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי

א. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי סוגים

	31 בדצמבר					
	ברוטו		ביטוח משנה		שייר	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
	אלפי ש"ח					
ענף רכב חובה						
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה	36,849	37,204	9,949	13,819	26,900	23,385
תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר	442,609	412,121	182,429	178,789	260,180	233,332
סך הכל ענפי רכב חובה (ראה באור 13(ד)(2) להלן)	479,458	449,325	192,378	192,608	287,080	256,717
ענפי חבויות						
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה	36,306	33,786	19,185	18,166	17,121	15,620
תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר	689,185	672,055	316,177	258,687	373,008	413,368
סך הכל ענפי חבויות	725,491	705,841	335,362	276,853	390,129	428,988
סך הכל ענפי רכב חובה וחבויות (ראה באור 13(ד)(1) להלן)	1,204,949	1,155,166	527,740	469,461	677,209	685,705
ענפי רכוש ואחרים						
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה	143,978	137,437	51,420	61,474	92,558	75,963
תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר	393,335	277,341	304,386	212,859	88,949	64,482
סך ענפי רכוש ואחרים (ראה באור 13(ג)(2) להלן)	537,313	414,778	355,806	274,333	181,507	140,445
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי	1,742,262	1,569,944	883,546	743,794	858,716	826,150
הוצאות רכישה נדחות:						
ענפי רכב חובה וחבויות	12,766	12,600	4,002	4,567	8,764	8,033
ענפי רכוש ואחרים	31,454	29,715	8,667	12,458	22,787	17,257
סך הכל הוצאות רכישה נדחות	44,220	42,315	12,669	17,025	31,551	25,290
התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי בניכוי הוצאות רכישה נדחות:						
ענפי רכב חובה וחבויות	1,192,183	1,142,566	523,738	464,894	668,445	677,672
ענפי רכוש ואחרים	505,859	385,063	347,139	261,875	158,720	123,188
סה"כ התחייבויות בחוזי ביטוח כללי בניכוי הוצאות רכישה נדחות	1,698,042	1,527,629	870,877	726,769	827,165	800,860

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ב. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי שיטות חישובן

	31 בדצמבר					
	ברוטו		ביטוח משנה		שייר	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
	אלפי ש"ח					
הערכות אקטואריות כולל הפרשה לפרמיה בחסר:						
גב' שירן מאור אלקיים	1,522,106	1,358,227	800,587	647,762	721,519	710,465
הפרשות על בסיס הערכות אחרות:						
הערכת מחלקת תביעות בגין התביעות התלויות	3,023	3,290	2,405	2,573	618	717
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה	217,133	208,427	80,554	93,459	136,579	114,968
סך כל התחייבויות הביטוח בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי	1,742,262	1,569,944	883,546	743,794	858,716	826,150

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ג. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזרי ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות

1. ענפי רכב חובה וחבויות:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	ברוטו		ביטוח משנה		שייר	
	אלפי ש"ח					
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
יתרה לתחילת השנה	1,142,566	1,076,194	464,894	420,565	677,672	655,629
עלות התביעות המצטברת בגין שנת חיתום שוטפת	223,342	212,494	99,295	104,121	124,047	108,373
שינוי ביתרות לתחילת שנה כתוצאה מהצמדה למדד ורווח השקעתי לפי הנחת ההיוון הגלומה בהתחייבויות	39,076	36,590	15,899	14,299	23,177	22,291
שינוי באומדן עלות התביעות המצטברת בגין שנות חיתום קודמות (4)	(77,874)	(40,723)	(8,614)	(22,954)	(69,260)	(17,769)
סך השינוי בעלות התביעות המצטברת	184,544	208,361	106,580	95,466	77,964	112,895
תשלומים לישוב תביעות במהלך השנה						
בגין שנת חיתום שוטפת	(2,854)	(3,873)	(381)	(372)	(2,473)	(3,501)
בגין שנות חיתום קודמות	(132,073)	(138,116)	(47,355)	(50,765)	(84,718)	(87,351)
סך תשלומים לתקופה	(134,927)	(141,989)	(47,736)	(51,137)	(87,191)	(90,852)
יתרה לסוף השנה	1,192,183	1,142,566	523,738	464,894	668,445	677,672

1. יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות, הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
2. עלות התביעות המצטברת (Ultimate) הינה: יתרת תביעות תלויות, הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות בתוספת סך תשלומי התביעות כולל הוצאות ישירות ועקיפות לישוב תביעות.
3. התשלומים כוללים הוצאות עקיפות לישוב תביעות (הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות החיתום.
4. הקיטון באומדן עלות התביעות המצטברת בגין שנות חיתום קודמות בעיקרו מהשינוי בריבית ההיוון, מהשפעת שימוש בשווי נכסים בלתי סחירים בהתאם לעדכון חוזר הערכת תביעות תלויות ומהתפתחות לטובה במלאי התביעות התלויות באגודה.

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ג. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזרי ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות (המשך)

2. ענפי רכוש ואחרים:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	ברוטו		ביטוח משנה		שייר	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
	אלפי ש"ח					
יתרה לתחילת השנה	385,063	234,397	261,875	131,616	123,188	102,781
עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח (2)	310,958	380,933	152,061	226,414	158,897	154,519
שינוי בעלות התביעות המצטברות בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח (5)	18,993	(54,606)	26,294	(45,597)	(7,301)	(9,009)
תשלומים לישוב תביעות במהלך השנה:						
בגין אירועים של שנת הדוח	(151,069)	(152,914)	(49,711)	(51,101)	(101,358)	(101,813)
בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח	(62,888)	(43,500)	(37,116)	(10,691)	(25,772)	(32,809)
סך תשלומים	(213,957)	(196,414)	(86,827)	(61,792)	(127,130)	(134,622)
שינוי בהפרשה לפרמיה שטרם הורווחה, נטו מהוצאות רכישה נדחות	4,802	20,753	(6,264)	11,234	11,066	9,519
יתרה לסוף השנה	505,859	385,063	347,139	261,875	158,720	123,188

1. יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות בתוספת הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
2. עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח כוללת את יתרת תביעות תלויות לסוף שנת הדוח בתוספת סך תשלומי התביעות בתקופת הדוח לרבות הוצאות ישירות ועקיפות לישוב תביעות.
3. עלות התביעות המצטברת בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח כוללת את יתרת תביעות תלויות לסוף שנת הדוח בתוספת סך תשלומי התביעות לארועים שקדמו לשנת הדוח לרבות הוצאות ישירות ועקיפות לישוב תביעות ועודף הערכה לאירועים שקדמו לשנת הדוח.
4. התשלומים ליישוב תביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישובן (הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות הנזק.
5. השינוי בעלות התביעות המצטברת בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח מתייחס בין היתר להתפתחות לרעה בהערכת מלחמת חרבות ברזל (ראה באור 1 ה לעיל).

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ד. (1) בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ברוטו בענפי ביטוח רכב חובה וחבויות

	31 בדצמבר 2024										
	שנת חיתום										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	סה"כ
	אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2024 *)										
תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:											
לאחר שנה ראשונה	2,135	9,205	3,578	1,821	1,469	1,505	3,950	5,555	4,007	2,856	
לאחר שנתיים	17,590	31,027	13,033	12,887	14,208	26,589	14,586	17,728	16,638		
לאחר שלוש שנים	36,377	52,793	32,662	30,974	30,131	40,940	32,781	32,452			
לאחר ארבע שנים	56,662	82,911	57,973	56,121	46,347	77,431	55,543				
לאחר חמש שנים	81,195	108,225	91,818	78,424	60,354	93,177					
לאחר שש שנים	100,659	130,063	110,448	94,561	71,233						
לאחר שבע שנים	119,749	142,320	120,144	106,555							
לאחר שמונה שנים	139,485	155,511	131,900								
לאחר תשע שנים	147,915	166,077									
לאחר עשר שנים	154,302										
אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:											
לאחר שנה ראשונה **)	205,796	233,457	225,764	209,449	220,000	227,239	189,730	230,522	236,807	226,198	
לאחר שנתיים	213,797	228,877	204,546	209,860	184,650	257,616	219,962	217,849	225,091		
לאחר שלוש שנים	202,667	224,260	220,281	183,888	196,989	236,436	214,086	224,294			
לאחר ארבע שנים	200,897	230,744	195,159	196,121	179,668	230,002	204,302				
לאחר חמש שנים	229,065	217,788	202,101	182,803	171,892	210,625					
לאחר שש שנים	216,212	222,139	187,099	182,667	167,968						
לאחר שבע שנים	219,857	204,376	181,288	175,620							
לאחר שמונה שנים	192,663	203,706	174,546								
לאחר תשע שנים	185,686	195,613									
לאחר עשר שנים	178,542										
עודף(חוסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה ***)	27,254	37,844	51,218	33,829	52,032	16,614	(14,572)	6,228	11,716		222,163
שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים	13.24%	16.21%	22.69%	16.15%	23.65%	7.31%	(7.68%)	2.70%	4.95%		11.23%
עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2024	178,542	195,613	174,546	175,620	167,968	210,625	204,302	224,294	225,091	226,198	1,982,799
תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2024	154,302	166,077	131,900	106,555	71,233	93,177	55,543	32,452	16,638	2,856	830,733
יתרת התביעות התלויות	24,240	29,536	42,646	69,065	96,735	117,448	148,759	191,842	208,453	223,342	1,152,066
תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2014											52,883
סה"כ התחייבות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה וחבויות											1,204,949
בניכוי הוצאות רכישה נדחות											(12,766)
ליום 31 בדצמבר 2024											1,192,183

*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

***) צבירה חושבה עד וכולל דצמבר 2015. הפער בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטברות נכון ליום 31 בדצמבר, 2024, נובע בעיקרו משינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי (ראה באור 2(ו) ד)).

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ד. (1) בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, בשייר עצמי, בענפי ביטוח רכב חובה וחבויות

	31 בדצמבר 2024									
	שנת חיתום									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	סה"כ
	אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2024 *)										
תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:											
לאחר שנה ראשונה	2,134	2,141	3,862	1,436	906	817	3,619	4,489	3,654	2,477	
לאחר שנתיים	11,680	31,627	13,098	9,029	10,844	9,166	11,197	11,107	11,564		
לאחר שלוש שנים	30,548	52,700	32,638	19,621	20,268	18,022	21,595	18,156			
לאחר ארבע שנים	50,807	83,665	57,821	34,021	29,024	29,834	34,381				
לאחר חמש שנים	73,917	104,043	78,417	48,989	38,685	38,640					
לאחר שש שנים	90,668	125,815	92,764	57,140	46,304						
לאחר שבע שנים	109,215	138,053	104,439	64,438							
לאחר שמונה שנים	127,999	149,187	115,902								
לאחר תשע שנים	135,911	159,325									
לאחר עשר שנים	142,287										
אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:											
לאחר שנה ראשונה **)	189,815	206,999	201,323	134,393	138,138	110,866	84,194	108,713	124,046	126,524	
לאחר שנתיים	190,498	214,653	181,912	126,061	113,835	117,916	114,531	99,412	109,198		
לאחר שלוש שנים	179,328	210,235	184,457	109,707	122,086	115,745	115,150	100,711			
לאחר ארבע שנים	172,704	211,381	174,713	122,792	120,871	109,747	110,136				
לאחר חמש שנים	179,184	210,247	174,420	118,183	119,324	101,250					
לאחר שש שנים	186,561	210,819	159,352	119,282	118,633						
לאחר שבע שנים	168,737	193,662	156,813	115,760							
לאחר שמונה שנים	173,312	192,694	147,007								
לאחר תשע שנים	169,357	184,572									
לאחר עשר שנים	162,890										
עודף (חוסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה ***)	26,925	22,427	54,316	18,633	19,505	9,616	(25,942)	8,002	14,848		148,330
שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים	14.18%	10.83%	26.98%	13.86%	14.12%	8.67%	(30.81%)	7.36%	11.97%		11.42%
עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2024	162,890	184,572	147,007	115,760	118,633	101,250	110,136	100,711	109,198	126,524	1,276,681
תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2024	142,287	159,325	115,902	64,438	46,304	38,640	34,381	18,156	11,564	2,477	633,474
יתרת התביעות התלויות	20,603	25,247	31,105	51,322	72,329	62,610	75,755	82,555	97,634	124,047	643,207
תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2014											34,002
סה"כ התחייבות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה וחבויות											677,209
בניכוי הוצאות רכישה נדחות											(8,764)
ליום 31 בדצמבר 2024											668,445

*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

***) צבירה חושבה עד וכולל דצמבר 2015. הפער בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטברות נכון ליום 31 בדצמבר, 2024, נובע בעיקרו משינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי (ראה באור 2(ו) (ד)).

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ד. (2) בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ברוטו בענף ביטוח רכב חובה

	31 בדצמבר 2024									
	שנת חיתום									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	סה"כ
	אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2024 **)										
תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:											
לאחר שנה ראשונה	318	461	466	489	374	392	1,636	1,799	1,661	1,715	
לאחר שנתיים	6,147	4,374	5,097	5,716	3,617	4,707	7,124	7,334	7,818		
לאחר שלוש שנים	16,810	16,534	12,345	17,535	13,037	13,024	18,045	17,573			
לאחר ארבע שנים	26,371	32,313	28,406	33,232	24,313	23,993	33,743				
לאחר חמש שנים	35,516	41,674	40,563	42,580	30,482	32,271					
לאחר שש שנים	40,607	52,018	45,052	53,420	34,821						
לאחר שבע שנים	49,574	59,391	51,537	60,224							
לאחר שמונה שנים	61,422	64,326	56,770								
לאחר תשע שנים	63,384	70,524									
לאחר עשר שנים	66,265										
אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:											
לאחר שנה ראשונה ***)	77,692	98,795	92,842	92,539	87,313	85,362	84,529	107,477	107,269	103,859	
לאחר שנתיים	80,177	90,397	79,560	86,760	76,013	88,804	95,821	103,627	99,782		
לאחר שלוש שנים	72,242	87,260	80,565	91,303	85,332	75,846	95,457	107,227			
לאחר ארבע שנים	72,138	89,638	85,869	92,639	71,890	75,640	90,848				
לאחר חמש שנים	81,837	87,611	80,144	86,829	64,161	72,939					
לאחר שש שנים	75,015	86,496	73,043	85,408	61,304						
לאחר שבע שנים	79,570	83,801	69,840	82,114							
לאחר שמונה שנים	74,149	86,013	71,487								
לאחר תשע שנים	74,314	85,346									
לאחר עשר שנים	73,383										
עודף(חוסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה ****)	4,309	13,449	21,355	10,425	26,009	12,423	(6,319)	250	7,487		89,388
שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים	5.55%	13.61%	23.00%	11.27%	29.79%	14.55%	(7.48%)	0.23%	6.98%		10.72%
עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2024	73,383	85,346	71,487	82,114	61,304	72,939	90,848	107,227	99,782	103,859	848,289
תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2024	66,265	70,524	56,770	60,224	34,821	32,271	33,743	17,573	7,818	1,715	381,724
יתרת התביעות התלויות	7,118	14,822	14,717	21,890	26,483	40,668	57,105	89,654	91,964	102,144	466,565
תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2014											12,893
סה"כ התחייבות בגין חוזי ביטוח בענף רכב חובה וחבויות											479,458
בניכוי הוצאות רכישה נדחות											(5,888)
ליום 31 בדצמבר 2024											473,570

*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

***) צבירה חושבה עד וכולל דצמבר 2015. הפער בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטברות נכון ליום 31 בדצמבר, 2024, נובע בעיקרו משינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי (ראה באור 2(ו)(ד)).

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ד. (2) בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, **בשייר עצמי**, בענף ביטוח רכב חובה

	31 בדצמבר 2024									
	שנת חיתום									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	סה"כ
	אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2024 *)										
תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:											
לאחר שנה ראשונה	318	319	466	191	141	253	1,530	1,681	1,602	1,614	
לאחר שנתיים	4,404	4,233	5,097	2,120	1,349	3,499	5,647	5,902	6,260		
לאחר שלוש שנים	15,068	16,416	17,442	6,547	4,768	8,864	13,008	11,248			
לאחר ארבע שנים	24,629	32,170	33,504	11,517	8,590	15,851	22,215				
לאחר חמש שנים	34,345	41,734	45,661	14,359	10,881	20,693					
לאחר שש שנים	39,431	52,108	50,151	17,816	12,063						
לאחר שבע שנים	48,396	59,482	56,636	19,920							
לאחר שמונה שנים	60,252	64,417	61,869								
לאחר תשע שנים	62,214	70,615									
לאחר עשר שנים	65,095										
אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:											
לאחר שנה ראשונה **)	74,765	95,527	89,596	30,098	22,292	48,878	48,137	53,158	68,160	76,387	
לאחר שנתיים	75,504	87,335	76,980	25,499	24,059	52,877	56,888	52,328	63,330		
לאחר שלוש שנים	67,577	84,656	77,963	30,251	26,992	45,151	58,349	54,252			
לאחר ארבע שנים	68,040	86,616	85,490	29,359	23,073	46,227	55,755				
לאחר חמש שנים	73,155	87,674	81,447	27,143	21,568	44,851					
לאחר שש שנים	73,596	86,587	74,891	27,060	20,560						
לאחר שבע שנים	78,399	82,603	71,682	26,580							
לאחר שמונה שנים	72,832	84,777	73,568								
לאחר תשע שנים	72,364	84,181									
לאחר עשר שנים	72,082										
עודף(חוסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה ***)	2,683	11,346	16,028	3,518	1,732	4,027	(7,618)	(1,094)	4,830		35,452
שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים	3.59%	11.88%	17.89%	11.69%	7.77%	8.24%	(15.83%)	(2.06%)	7.09%		6.67%
עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2024	72,082	84,181	73,568	26,580	20,560	44,851	55,755	54,252	63,330	76,387	571,546
תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2024	65,095	70,615	61,869	19,920	12,063	20,693	22,215	11,248	6,260	1,614	291,592
יתרת התביעות התלויות	6,987	13,566	11,699	6,660	8,497	24,158	33,540	43,004	57,070	74,773	279,954
תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2014											7,126
סה"כ התחייבות בגין חוזי ביטוח בענף רכב חובה											287,080
בניכוי הוצאות רכישה נדחות											(3,954)
ליום 31 בדצמבר 2024											283,126

*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.
**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.
***) צבירה חושבה עד וכולל דצמבר 2015. הפער בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטברות נכון ליום 31 בדצמבר, 2024, נובע בעיקרו משינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי (ראה באור 2(ו) (ד)).

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ה. (1) נתונים בדבר שנות חיתום בענף ביטוח רכב חובה:

	שנת חיתום						
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018
	אלפי ש"ח						
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024:							
פרמיות ברוטו	104,347	97,937	92,619	83,210	74,222	72,633	81,400
רווח (הפסד) כולל בשייר בגין שנת החיתום מצטבר	(7,578)	(4,138)	(3,883)	(2,142)	3,658	9,360	9,010
השפעת ההכנסות מהשקעות מצטבר על הרווח הכולל המצטבר בשייר בגין שנת החיתום	1,299	6,048	6,538	7,339	6,146	2,517	3,444

(2) נתונים מצטברים בדבר שנות חיתום בענף ביטוח חבויות אחרות:

	שנת חיתום						
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018
	אלפי ש"ח						
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024:							
פרמיות ברוטו	111,603	116,012	100,793	99,489	101,831	99,541	95,553
רווח (הפסד) כולל בשייר בגין שנת החיתום מצטבר	(13,147)	(9,011)	(9,346)	(11,073)	(7,004)	(16,609)	(12,175)
השפעת ההכנסות מהשקעות מצטבר על הרווח הכולל המצטבר בשייר בגין שנת החיתום	1,137	3,838	5,923	7,690	10,120	15,150	14,375

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

(3) הרכב רווח (הפסד) כולל בשייר בענף ביטוח רכב חובה:

	ברוטו		שייר	
	הפסד כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח כולל בגין שנות חיתום קודמות	הפסד כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח כולל בגין שנות חיתום קודמות
	אלפי ש"ח			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר:				
2024(*)	(8,731)	14,293	(7,566)	16,490
2023	(13,384)	12,796	(7,697)	9,456
2022	(16,686)	43,714	(5,132)	33,602

(*) ירידה בשיעור חוזה משנה יחסי בשנה שוטפת וקיטון בהפסד כולל כתוצאה מהטבה חיתומית בברוטו.

(4) הרכב רווח (הפסד) כולל בשייר בענפי ביטוח חבויות אחרות:

	ברוטו		שייר	
	הפסד כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח כולל בגין שנות חיתום קודמות	הפסד כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח כולל בגין שנות חיתום קודמות
	אלפי ש"ח			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר:				
2024(*)	(21,460)	65,232	(13,072)	71,047
2023	(23,469)	46,734	(15,035)	39,364
2022	(29,227)	68,914	(17,914)	37,500

(*) עלייה ברווח בגין שנות חיתום קודמות כתוצאה מהטבה בהערכות התביעות התלויות בהשוואה לאשתקד.

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ו. (1) בדיקת התפתחות הערכת התביעות התלויות בענפי רכוש ואחרים ברוטו

	שנת נזק						
	31 בדצמבר						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	סה"כ
	אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2024 *)						
תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:							
לאחר שנה ראשונה	140,003	150,005	123,967	187,435	158,149	151,069	
לאחר שנתיים	205,647	196,329	182,886	241,381	227,979	-	
לאחר שלוש שנים	209,752	202,368	190,742	243,872	-	-	
לאחר ארבע שנים	222,120	202,498	190,393	-	-	-	
לאחר חמש שנים	222,673	202,552	-	-	-	-	
לאחר שש שנים	214,145	-	-	-	-	-	
תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:							
לאחר שנה ראשונה	220,475	253,224	226,198	311,559	393,974	310,958	
לאחר שנתיים	213,678	211,801	201,250	274,988	447,020	-	
לאחר שלוש שנים	219,887	207,972	195,565	247,880	-	-	
לאחר ארבע שנים	221,847	205,612	193,166	-	-	-	
לאחר חמש שנים	223,252	204,221	-	-	-	-	
לאחר שש שנים	214,968	-	-	-	-	-	
אומדן עלויות מצטברות ליום 31 בדצמבר 2024	214,968	204,221	193,166	247,880	447,020	310,958	1,618,213
תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2024	214,145	202,552	190,393	243,872	227,979	151,069	1,230,010
יתרת התביעות התלויות	823	1,669	2,773	4,008	219,041	159,889	388,203
תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת 2018							5,132
סך כל התביעות התלויות בענף ליום 31 בדצמבר 2024							393,335

*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ו. (2) בדיקת התפתחות הערכת התביעות התלויות בענפי רכוש ואחרים בשייר

	שנת נזק						
	31 בדצמבר						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	סה"כ
	אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2024 *)						
תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:							
לאחר שנה ראשונה	88,055	82,598	88,499	103,901	105,299	101,358	
לאחר שנתיים	117,154	100,554	121,417	134,455	130,259	-	
לאחר שלוש שנים	118,833	101,644	123,576	135,416	-	-	
לאחר ארבע שנים	117,134	101,512	123,304	-	-	-	
לאחר חמש שנים	117,156	101,396	-	-	-	-	
לאחר שש שנים	116,154	-	-	-	-	-	
תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:							
לאחר שנה ראשונה	126,107	117,349	135,941	152,466	159,809	158,897	
לאחר שנתיים	120,784	105,039	126,581	142,379	156,579	-	
לאחר שלוש שנים	120,586	103,127	125,355	137,212	-	-	
לאחר ארבע שנים	117,379	102,218	123,854	-	-	-	
לאחר חמש שנים	117,359	101,881	-	-	-	-	
לאחר שש שנים	116,418	-	-	-	-	-	
אומדן עלויות מצטברות ליום 31 בדצמבר 2024	116,418	101,881	123,854	137,212	156,579	158,897	794,841
תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2024	116,154	101,396	123,304	135,416	130,259	101,358	707,887
יתרת התביעות התלויות	264	485	550	1,796	26,320	57,539	86,954
תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת 2018							1,994
סך כל התביעות התלויות בענף ליום 31 בדצמבר 2024							88,948

*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

באור 14: - מסים על הכנסה

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה

1. כללי

על הכנסות האגודה חל מס בשיעור כאמור בסעיף ב' להלן ועל כל יתר החברות בקבוצה חל מס חברות בהתאם לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן - הפקודה). בנוסף, על הכנסות החברות בקבוצה המסווגות כ"מוסדות כספיים" כהגדרתן בחוק מע"מ תשל"ו-1975 חל מס רווח. יצויין כי פעילותן של חברות המסווגות כמוסדות כספיים בענפי הביטוח והפנסיה, מהווה את עיקר פעילות הקבוצה.

על הכנסות יתר החברות המאוחדות והכלולות חל מס חברות.

2. חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985

על האגודה והחברות המוחזקות שלה חל, עד לתום שנת 2007, חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985. על-פי החוק, נמדדו התוצאות לצורכי מס בישראל כשהן מותאמות לשינויים במדד המחירים לצרכן.

בחודש פברואר 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 שקבע כי תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007 ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. החל משנת 2008, נמדדות התוצאות לצורכי מס בערכים נומינליים למעט תיאומים מסוימים בגין שינויים במדד המחירים לצרכן בתקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2007. תיאומים המתייחסים לרווחי הון, כגון בגין מימוש נדל"ן (שבח) וניירות ערך, ממשיכים לחול עד למועד המימוש. התיקון לחוק כולל בין היתר את ביטול התוספת והניכוי בשל אינפלציה והניכוי הנוסף בשל פחת (לנכסים בני פחת שנרכשו לאחר שנת המס 2007) החל משנת 2008.

3. הסדרי מס ייחודים לענף הביטוח

הסכם עם שלטונות המס

בין התאחדות חברות הביטוח לבין שלטונות המס קיימים הסכמים ענפיים, המסדירים את הטיפול בסוגיות מס ייחודיות לענף. ההסכם הענפי האחרון שנחתם הינו לשנות המס 2020-2022. ההסכמים הענפיים מתייחסים בין היתר לנושאים הבאים:

א. ייחוס הוצאות להכנסות מועדפות- להכנסות החייבות בשיעורי מס מופחתים ולהכנסות הפטורות ממס המתקבלות בחברות הביטוח ("הכנסות מועדפות") יתבצע ייחוס הוצאות שמשמעותו הפיכת חלק מההכנסות המועדפות להכנסות חייבות במס מלא, בהתאם לשיעור הייחוס. שיעור הייחוס שנקבע בהסכם תלוי במקור הכספים המניבים את ההכנסות המועדפות.

ב. הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות- יבוצע תאום חלקי של ההפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות בתחום ביטוח כללי, בגין כל שנת חיתום החל משנת 2013 עד שנת 2020. הסכום שתואם יוכר לצורכי מס על פני שלוש שנים החל מהשנה העוקבת לשנת התאום.

באור 14: - מסים על הכנסה (המשך)

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה (המשך)

3. הסדרי מס ייחודים לענף הביטוח (המשך)

הסכם עם שלטונות המס (המשך)

ג. ההסכם האחרון שנחתם בחודש דצמבר 2023 מאריך בשלוש שנים נוספות את תוקפו של ההסכם האחרון המתייחס לשנות המס 2017-2019, כך שיחול גם לגבי שנות המס 2020-2022.

ההפרשה למס בדוחות הכספיים לשנת 2024 נערכה בהתאם לעקרונות ההסכם האמור לעיל. להסכם לא היתה השפעה מהותית על מיסים בגין שנים קודמות.

ב. שומות מס ושיעור המס

בחודש ינואר, 2021 נחתם הסכם בין האגודה לשלטונות המס, לשנות המס 2015-2017, בו נקבע כי שיעור המס שיחול על האגודה לשנים בהסכם: 2015- שיעור של 13.5%, 2016- שיעור של 13.7% ו 2017- שיעור של 13.9% וזאת לאחר שבעבר האגודה שילמה מס בשיעור של 10% בלבד. כתוצאה מהסכם זה, האגודה שילמה מס נוסף לשנים הרלוונטיות בסך של כ- 12.1 מליוני ש"ח בתוספת ריבית והצמדה. לגבי השנים 2018 ואילך טרם נקבע שיעור המס והוא ינוע בהתאם לשיעור המס הממוצע של חברי האגודה. ההפרשות למס לשנים 2018-2021 נערכו בהתאם לשיעור מס של 13.9% ובצירוף מס רווח מגיעות לשיעור של 26.41%. שיעור המס לשנת 2024 חושב לפי 14.05% ובצירוף מס רווח מגיע לשיעור של 26.53%.

בחודש מרס 2024 פורסם תיקון לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשפ"ד-2024 (להלן - הצו), אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025 שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק.

יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2024 מביאות בחשבון את ההשפעות הנובעות מהעלאת שיעורי המס כאמור לעיל.

האגודה מעריכה כי השפעת השינוי בשיעורי המס לא תשפיע באופן מהותי על יתרות נכסי המסים הנדחים שלה. השפעת השינוי בשיעורי המס הובילה לגידול ביתרות ההתחייבות למסים נדחים ליום 31 במרס, 2024 בסך של כ- 29 אלפי ש"ח.

לאגודה הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת מס 2022. לחברות המאוחדות שלה, ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ ומשקי ביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ (לשעבר - עידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ), הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2022.

באור 14: - מסים על הכנסה (המשך)

ב. שומות מס ושיעור המס (המשך)

א. מסים על ההכנסה הכלולים ברווח או הפסד

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
מסים שוטפים	48,991	26,646	22,880
מסים בגין שנים קודמות	1,333	-	(103)
מסים נדחים המתייחסים ליצירה והיפוך של הפרשים זמניים	532	(41)	188
	50,856	26,605	22,965

ב. מסים על הכנסה המתייחסים לסעיפי רווח כולל אחר

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
מס (הטבת מס) בגין רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת	37	(2)	23

ג. מסים נדחים

הרכב המסים הנדחים כמוצג במאזן, הינם כדלקמן:

	מכשירים פיננסים	אחרים	סך הכל
	אלפי ש"ח		
יתרת נכס מס נדחה (התחייבות) ליום 1 בינואר, 2023	(230)	1,067	837
שינויים שנזקפו לדוח על רווח והפסד ורווח כולל אחר	(298)	71	(227)
יתרת נכס מס נדחה (התחייבות) ליום 31 בדצמבר, 2023	(528)	1,138	610
שינויים שנזקפו לדוח על רווח והפסד ורווח כולל אחר	-	(127)	(127)
יתרת נכס מס נדחה (התחייבות) ליום 31 בדצמבר, 2024	(528)	1,011	483

המסים הנדחים מוצגים בדוח על המצב הכספי כדלקמן:

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
נכסי מסים נדחים	483	610

באור 14: - מסים על הכנסה (המשך)

ד. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח על הרווח הכולל היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנזקף בדוח על הרווח הכולל:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
רווח לפני מסים על הכנסה	182,993	103,007	86,551
שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על האגודה	26.53%	26.53%	26.41%
מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי הכולל	48,548	27,328	22,858
גריעת מס בגין חברות מאוחדות בעלות שיעורי מס שונה	(325)	(76)	(65)
הוצאות שאינן מותרות בניכוי הכנסות פטורות	1,492	100	256
חלק ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	(715)	(498)	(157)
מיסים בגין שנים קודמות	1,333	-	-
אחרים	523	(249)	73
מסים על ההכנסה	50,856	26,605	22,965
שיעור מס אפקטיבי ממוצע	27.79%	25.83%	26.53%

באור 15: - זכאים ויתרות זכות

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
חברות ביטוח משנה ותווכני ביטוח:		
פקדונות של מבטחי משנה	222,578	216,437
חשבונות אחרים	39,764	36,090
הוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה	12,669	17,024
פרמיה מראש	93	105
תביעות לתשלום	3,812	2,117
ספקים ונותני שירותים	8,859	4,679
עובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר	7,417	5,943
הוצאות לשלם	3,105	1,413
חברות קשורות	6,929	2,463
עמלות לתשלום	13,379	13,400
זכאים אחרים ויתרות זכות	6,788	12,978
	325,393	312,649

באור 16: - התחייבויות פיננסיות בגין חכירה

א. פרוט התחייבויות פיננסיות

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
התחייבות בגין חכירה	31,660	31,688

ב. מועדי פירעון התחייבות בגין חכירה

	ליום 31 בדצמבר 2024	
	מהוון	נומינלי
	אלפי ש"ח	
שנה ראשונה	1,210	2,281
שנה שניה	1,255	2,281
שנה שלישית	1,302	2,281
שנה רביעית	1,350	2,281
שנה חמישית ואילך	26,543	34,792
סה"כ	31,660	43,916

באור 17: - פרמיות שהורווחו

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024		
	ברוטו	ביטוח משנה	שייר
	אלפי ש"ח		
סה"כ פרמיות בביטוח כללי	651,003	283,129	367,874
שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (*)	(8,706)	12,905	(21,611)
סה"כ פרמיות שהורווחו	642,297	296,034	346,263

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		
	ברוטו	ביטוח משנה	שייר
	אלפי ש"ח		
סה"כ פרמיות בביטוח כללי	627,156	317,578	309,578
שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (*)	(34,822)	(16,981)	(17,841)
סה"כ פרמיות שהורווחו	592,334	300,597	291,737

באור 17: - פרמיות שהורווחו (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
	ברוטו	ביטוח משנה	שייר
	אלפי ש"ח		
פרמיות בביטוח כללי	526,614	259,444	267,170
שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (*)	(8,833)	(8,430)	(403)
סה"כ פרמיות שהורווחו	517,781	251,014	266,767

(*) גובה הסכום מושפע מעיתוי הפקת הפוליסות וגם מעיתוי הפקת פוליסות לתקופה של מעל שנה.

באור 18: - רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
רווחים (הפסדים) מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית הפרשי הצמדה הפרשי שער ודיבידנד בגין:			
נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	64,207	75,754	(36,172)
הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים שאינם בשווי הוגן דרך רווח והפסד	19,463	9,804	15,837
הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	10,127	9,625	20,153
הכנסות מדיבידנד	29,474	11,634	11,486
סך הכל רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון	123,271	106,817	11,304

באור 19: - הכנסות מדמי ניהול

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
דמי ניהול מחברה מנהלת בגין פעילות הפנסיה	15,843	15,672	16,200

באור 20: - הכנסות מעמלות

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
עמלת ביטוח משנה, בניכוי שינוי בהוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה	40,058	49,168	46,190
עמלת סוכנויות ביטוח מאוחדות	27,764	26,149	25,563
סה"כ הכנסות מעמלות	67,822	75,317	71,753

באור 21: - תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
בגין חוזי ביטוח כללי:			
ברוטו	512,495	528,540	365,475
ביטוח משנה	287,221	274,044	205,910
בשייר	225,274	254,496	159,565

באור 22: - עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
עמלות רכישה	44,421	50,652	36,466
הוצאות רכישה אחרות	72,469	60,456	58,609
שינוי בהוצאות רכישה נדחות	(1,905)	(7,922)	(4,374)
סה"כ עמלות והוצאות שיווק	114,985	103,186	90,701

באור 23: - הוצאות הנהלה וכלליות

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
שכר עבודה ונלוות	76,778	75,324	65,829
הוצאות מיכון (למעט משכורות, פחת והפחתות)	16,256	13,667	12,207
פחת והפחתות	20,107	17,417	13,759
אחזקת משרדים ותקשורת	6,223	9,163	5,313
עמלות כרטיסי אשראי והוצאות בנק	2,604	2,256	1,921
ייעוץ משפטי ומקצועי	5,348	5,423	4,091
אחרות	9,640	8,288	9,962
סה"כ	136,956	131,538	113,082
בניכוי:			
סכומים שסווגו בסעיף שינוי בהתחייבויות ותשלומים בגין חוזי ביטוח	35,510	42,497	28,178
סכומים שסווגו בסעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	72,469	60,456	58,609
סה"כ הוצאות הנהלה וכלליות	28,977	28,585	26,295
הוצאות הנהלה וכלליות כוללות הוצאות בגין מיכון בסך	37,081	33,284	30,885

באור 24: - הוצאות (הכנסות) מימון

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
ריבית והפרשי שער בגין פקדונות מבטחי משנה	3,242	1,909	4,670
ריבית והפרשי הצמדה לבנקים ואחרים	(472)	(288)	79
הוצאות מימון בגין חכירות	907	454	167
	3,677	2,075	4,916

באור 25: - ניהול סיכונים

במסגרת פעילותה נחשפת האגודה למגוון סיכונים. על מנת לצמצם את החשיפה להפסדים כתוצאה מאירועים בלתי צפויים, הטמיעה האגודה מערך ניהול סיכונים.

כללי

האגודה פועלת במגזר בשוק הביטוח הכללי וביטוח חיים וחשופה לסיכונים הבאים:

1. סיכוני שוק - הסיכון לשינויים בערך הנכסים וההתחייבויות של האגודה כתוצאה משינוים בפעילות השוק:
   - סיכון ריבית - עלייה בשיעורי הריבית תגרום להפסדים בתיק כתוצאה מירידת מחירי האג"ח המוחזקים על-ידי האגודה.
   - סיכוני מטבע - שינויים בשערי החליפין ישפיעו הן על מחירי הנכסים נקובי המט"ח הכלולים בתיק ההשקעות של האגודה והן על ההתחייבויות הביטוחיות לרבות הפעילות מול מבטחי משנה.
   - סיכון שערי מניות - האגודה חשופה לירידה בשווי תיק ההשקעות כתוצאה מירידת הערך (מקומיים או זרים) המוחזקים על ידה.
   - סיכון אינפלציה - ההפסד הנגרם עקב שחיקת ערך נכסי האגודה שאינם צמודים למדד המחירים לצרכן.
2. סיכוני אשראי - הינו הסיכון שנובע כתוצאה מאי מילוי התחייבויותיו של הצד הנגדי לעסקה כתוצאה מחדלות פרעון. במסגרת זו חשופה האגודה,בין היתר, להפסדים כתוצאה מחדלות פרעון או ירידת דירוג האשראי של מבטחי המשנה.
3. סיכון ALM - האגודה חשופה לסיכון שנובע מחוסר התאמה בין ההתחייבויות הביטוחיות לנכסים שמוחזקים כנגדן (עיתוי, היקף, שווי).
4. סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מכישלון מערכות פנימיות, אנשים (הונאות, טעויות אנוש) ונזקים החיצוניים לאגודה (רעידת אדמה). כמו כן, כמבטחת של קבוצה קטנה של לקוחות גדולים האגודה חשופה לסיכוני תחרות.
5. סיכונים ביטוחיים - תמחור והערכת התחייבויות ביטוחיות שגוי: טעות במודל התמחור (RISK MODEL), ו/או בפרמטרים והתפלגות הסתברותיות מוטות (PARAMETER RISK), חיתום לקוי, אירועי קטסטרופה וכו'.
6. אבטחת מידע - פגיעה פיזית או לוגית במחשבי האגודה עלולה להסב נזקים כבדים. כיום, מוגנת רשת המחשבים של האגודה באמצעים שונים ומגוונים כגון: ANTI-VIRUS, FIREWALL ועוד. בנוסף, הגישה למערכות המידע השונות ניתנת בתהליך מסודר של בקשת הרשאות.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

כללי (המשך)

א) תיאור הליכי ושיטת ניהול הסיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים של האגודה מכוונת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכונים אלה, תוך עמידה בדרישות הפיקוח ושמירה על יעדיה העסקיים של האגודה ועל איתנותה הפיננסית.

דגש בפעילות מושם להתייחסות לשינויים בסביבתה העסקית, התפעולית וכן לשינויים בהנחיות ובדרישות הרגולטוריות המתבקשות.

ניהול הסיכונים מרוכז על-ידי מחלקת ניהול הסיכונים בהתאם למדיניות שאושרה על ידי הועד המנהל. מחלקת ניהול הסיכונים מזהה, ומעריכה את הסיכונים בשיתוף פעולה עם יחידות תומכות הכוללות את האקטואריה, השקעות, ביטוח משנה וחשבות.

ניהול סיכוני האגודה נשען על שילובן של מספר עקרונות מרכזיים:

ניהול סיכונים כמותי

(א) מדידת סיכונים עקבית ומהימנה- האגודה תפעל להטמעה של מודלים כמותיים למדידה והערכת סיכונים המבוססים על מתודולוגיות מקובלות בעולם (Best-Practice) תוך יצירת איזון בין צרכי האגודה ומשאביה.

(ב) מעקב אחר מגבלות סיכון כמותיות - האגודה תבצע מעקב שוטף אחר הסיכונים העומדים לפתחה. שינויים מהותיים לרעה ידווחו למוסדותיה האורגניים בהתאם למדיניות הדיווח שהותוותה.

שקיפות

(א) גילוי נאות לגבי הסיכונים (Risk Disclosure) - כחלק מתרבות ניהול הסיכונים המוטמעת באגודה, לפני קבלת החלטה בנושאים וסיכונים להם עלולה להיות השפעה על פעילותה, רואה האגודה חשיבות עליונה בקיום ישיבות ודיונים הן במסגרת מחלקתית והן במסגרת פורום ניהול סיכונים שמטרתו איתור תחומי סיכון ואזורי כשל אפשריים, ניתוח משמעותם והכנת דרכי התמודדות עימם.

באגודה קיימים פורומים מקצועיים/ביטוחיים בראשות המנכ"ל וראש תחום הביטוח. בפורומים אלו מתקיימים דיונים בהם מנתחים את החשיפות, את הרווחיות הענפית, כאשר בדיקות תקופתיות של גורמי הסיכון מובאים באופן שוטף בפני הפורומים הנ"ל, ובהתאם לכך, מתקבלות החלטות ניהוליות.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

א) תיאור הליכי ושיטת ניהול הסיכונים (המשך)

(ב) תרבות האגודה בנוגע לנטילת סיכונים מבוקרת - ניהול סיכונים הינו תהליך מתמשך ורציף המשתנה מרגע לרגע בהתאם להתפתחויות עסקיות פנימיות ומאקרו-כלכליות משקיות. האגודה מצפה מעובדיה ומנהליה ורואה חשיבות רבה בדיווח והצגה של סיכונים חדשים הצצים לפתחה למנהל הסיכונים ומנהלי המחלקות הרלוונטיות, בכדי לייצר מאגר סיכונים רחב ככל האפשר ולאפשר בחינת השפעת סיכונים אלה על השגת היעדים האסטרטגיים של האגודה.

(ג) הוועד המנהל מספק עקרונות כתובים לניהול הסיכונים הכולל, כמו גם את המדיניות הספציפית לחשיפות מסוימות לסיכונים, כגון סיכוני ביטוח, סיכון שער חליפין, סיכון שיעור ריבית, סיכון אשראי, וכן שימוש במכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים לא נגזרים.

ציות להוראות רגולציה (Risk Governance)

(א) האגודה רואה בהוראות החוק סמן ימני לפעילותה בתחום ניהול הסיכונים ופועלת בהתאם לעקרונות המפורטים בדוח זה.

(ב) בקרה פנימית וחיצונית של תהליכים ומספרים- מנהל הסיכונים עומד בקשר שוטף עם רואה החשבון המבקר והמבקר הפנימי ומקבל עדכונים ודיווחים שוטפים אודות חשיפות, סיכונים ואירועים חריגים באגודה.

דיווח ותיעוד

מנהל הסיכונים מדווח בכתב להנהלה הפעילה והועד המנהל בנושאים שונים של ניהול הסיכונים:

- זיהוי הסיכונים הביטוחיים והפיננסים המהותיים לחוסנה של האגודה ולעמידה בחבותה למבוטחים קיימים ועתידיים.
- כימות החשיפה והערכת ההשפעה הפוטנציאלית של הסיכונים המהותיים שזוהו לפי אמות מידה שהוגדרו ע"י האגודה ולתקופות עתידיות שיקבעו.
- הערכת ההון העצמי הנדרש (ההון הכלכלי) מהאגודה לצורך נשיאה בסיכונים המהותיים תוך התייחסות למידת המתאם בין הסיכונים השונים.

פעולות להגבלת הסיכון

- הסיכונים המפורטים לעיל ממותנים על ידי פיזור גדול של חוזי הביטוח ועל ידי בחירה ויישום של אסטרטגיות חיתום ויצירת פיזור לפי ענפים, אזורים גיאוגרפים, סוגי הסיכון, גובה הכיסוי וכו'.

- תהליך השקת מוצרים חדשים כולל זיהוי ובחינה מקיפה של הסיכונים הכרוכים במוצר וקביעת הדרכים לניהולם ולבקרה עליהם. כאשר מתעורר חשש כי קיימת הרעה בתוצאות החיתומיות, שמקורה אינו בתנודות אקראיות, נערכות בדיקות מעמיקות, בין השאר, להערכת הסיכון הגלום, ובמידת הצורך מותאמת הערכת הרזרבות. בדיקות דומות מתבצעות בעת חידוש עסקאות.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

א) תיאור הליכי ושיטת ניהול הסיכונים (המשך)

- כמו כן, בכדי להקטין את החשיפה לסיכונים, האגודה מיישמת מדיניות בדיקת תביעות, בחינה שוטפת של תהליכי הטיפול בתביעות ומבצעת חקירות לאיתור הונאות. בנוסף, האגודה נוקטת במדיניות ניהול אקטיבי שוטף של התביעות, על מנת להקטין את החשיפה להתפתחויות בלתי צפויות העשויות להשפיע עליה לרעה.
- האגודה נוקטת במדיניות של הגבלת החשיפה לקטסטרופות על ידי קביעת סכומי כיסוי מרביים בחוזים מסוימים וכן על ידי רכישת כיסוי ביטוח משנה מתאים. מטרת מדיניות החיתום וביטוח המשנה הינה להגביל את החשיפה לקטסטרופות להפסד מרבי שנקבע מראש בהתאם לטעמי הסיכון של האגודה כפי שנקבעו על ידי הועד המנהל.

ב) דרישות חוקיות

בהתאם להוראות חוזר הממונה "תפקידי אקטואר ממונה ומנהל סיכונים של מבטח; ומארג היחסים שלהם עם בעלי תפקידים אחרים", מינתה האגודה מנהל הסיכונים. תפקידיו ואחריותו מוגדרים בהתאם להנחיות החוזר:

- יצירת תרבות ארגונית של ניתוח וניהול סיכונים בדגש על שיתוף פעולה הדוק מצד ההנהלה ובעלי התפקידים.
- זיהוי והערכה מדויקת ומקיפה של הסיכון - פיתוח מודלים, בקרות והתאמה לאופי פעילות האגודה.
- הדרכה והכוונה של מנהלים לאופן ביצוע ניהול סיכונים יעיל ואפקטיבי.
- מעקב ובקרה אחר הסיכונים הסובבים את פעילות האגודה.
- מתן המלצות לשיפור.

בנוסף לחוזר המוזכר לעיל פרסם הממונה חוזר הערכות ליישום משטר Solvency II.

להלן מטרות ויעדי תוכנית היישום:

- הגדרת דרישות ההון הכמותיות הנדרשות מהאגודה בהתאם להנחיות המפורטות בהוראות החוזר שפרסם האיחוד האירופי, תוך בחינת עלויות הציות.
- גיבוי מלא של ההנהלה הבכירה להקמת מסגרת תשתיות ארגונית ומכוונות לניהול סיכונים כולל באגודה - ERM.
- הקצאת הון מבוססת סיכונים - יצירת קשר הדוק בין ההון הנדרש התומך בפעילויות העסקיות של האגודה לבין פעילות ניהול סיכונים באופן שיאפשר לאגודה ערך מוסף בדרך קבלת החלטותיה. הכוונה היא לקשור את הרווחיות מהפעילויות השונות ביחס להון הנדרש לצורך מעקב אחר יעילות הקצאת ההון.

כמו כן, על-פי הוראות אחרות של הממונה פורסמו הוראות לעניין ניהול חשיפות בנושאים הבאים: מעילות והונאות מצד גורמים בתוך האגודה ומחוצה לה, ניהול סיכוני אבטחת מידע, ניהול חשיפה למבטחי משנה.

בכדי לעמוד בהוראות החוק תפעל האגודה לעדכון שוטף אודות שינויים רגולטורים, סמוך ככל שניתן למועד קבלתם.

עוד, על-פי הוראות אחרות של הממונה ובהתבסס על סעיף 303 של החוק - Sarbanes Oxley (ואימוצן העתידי של הוראות סעיף 404) נדרשה האגודה למסד שיטות עבודה, זיהוי כלל התהליכים בארגון, קביעת נהלי עבודה ובקרה פנימיים נאותים, הערכות יעילות הבקרה הפנימית ותחזוק מערך זה.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ג) סיכוני שוק

סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים, התחייבויות פיננסיות או התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד מחירים לצרכן ובמטבע חוץ.

סיכוני שער חליפין / סיכוני מטבע

תנודתיות בשער החליפין (בעיקר בדולר) משפיעה על תשלומים ותקבולים ממבטחי משנה, על מחירי הנכסים נקובי מט"ח (השקעות דולריות).

סיכון ריבית

הפסד שעלול להיגרם כתוצאה משינוי עקום הריבית בארץ ובחו"ל, עלייה בעקומי הריבית תגרום להפסדים בתיק ההשקעות (אג"ח צמוד, שקלי וכו').

סיכון מחיר מניות

הפסד שעלול להיגרם כתוצאה מירידת מחירי המניות בארץ ובחו"ל. תיק ההשקעות של האגודה מושקע בתעודות סל מניתיות וכו'.

סיכון אינפלציה

הפסד שעלול להיגרם כתוצאה משחיקת ערך הנכסים הלא צמודים בעקבות עליית המדד, חלק מתיק ההשקעות של האגודה מושקע במכשירים פיננסיים לא צמודים.

סיכון ALM

הסיכון הנובע מחוסר התאמה בין התחייבויות הביטוחיות לנכסים שמוחזקים כנגדן.

1. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק

להלן מבחני רגישות המציגים את השינוי ברווח (הפסד) ובהכנסה הכוללת (הון) עבור הנכסים הפיננסיים, ההתחייבויות הפיננסיות וההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בגין משתנה הסיכון הרלבנטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. השינויים במשתנים הינם ביחס לערך הפנקסני של הנכסים וההתחייבויות. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמננטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת ולפיכך, במבחני הרגישות לעיל, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך.

מבחני הרגישות, מביאים לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות. יצוין גם כי הרגישויות אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ג) סיכוני שוק (המשך)

1. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק (המשך)

31 בדצמבר 2024

	שיעור הריבית (1)		השקעות במכשירים הוניים		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעור השינוי בשע"ח של הדולר	
	+1%	-1%	+10%	-10%	+1%	-1%	+10%	-10%
	אלפי ש"ח							
רווח (הפסד) כולל	(34,227)	37,144	61,366	(61,366)	3,781	(3,781)	21,858	(21,858)

31 בדצמבר 2023

	שיעור הריבית (1)		השקעות במכשירים הוניים		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעור השינוי בשע"ח של הדולר	
	+1%	-1%	+10%	-10%	+1%	-1%	+10%	-10%
	אלפי ש"ח							
רווח (הפסד) כולל	(22,221)	23,705	52,427	(52,427)	3,113	(3,113)	24,242	(24,242)

(1) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר, וביחס למכשירים עם ריבית משתנה החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך ניתוח הרגישות, בגין מכשירים בריבית משתנה, הובא בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(2) ניתוחי הרגישות מבוססים על הערך הכספי ולא על שווי כלכלי. על כן במבחני הרגישות לא נלקחו בחשבון מתוך הנכסים בעלי סיכון ריבית ישיר, נכסי חוב שאינם סחירים, המסווגים כהלוואות חייבים, מזומנים ושווי מזומנים, נכסי ביטוח משנה, התחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, התחייבויות פיננסיות ופקדונות ויתרות מבטחי משנה.

הנכסים עליהם הופעל ניתוח הרגישות מהווים 54.8% מתוך סך הנכסים של האגודה (31.12.23 - 55.4%).

(3) השקעות במכשירים שאין להם תזרים קבוע, או, שלחלופין, לאגודה אין מידע ביחס לתזרים זה (בהתאם להגדרות ב-IFRS 7 לא כוללות השקעות בחברות כלולות).

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ג) סיכוני שוק (המשך)

2. סיכון ריבית ישיר

סיכון ריבית ישיר הינו הסיכון ששינוי בריבית השוק יגרום לשינוי בשווי ההוגן של הנכס או ההתחייבות הפיננסית. סיכון זה מתייחס לנכסים שהסליקה שלהם נעשית במזומן. תוספת המילה "ישיר" מבליטה את העובדה ששינוי הריבית יכול להשפיע גם על סוגי נכסים אחרים אבל לא באופן ישיר, כדוגמת השפעת שינוי הריבית על שערי המניות.

להלן יוצג פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי החשיפה לסיכוני ריבית:

	31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
נכסים עם סיכון ריבית ישיר		
נכסי חוב סחירים	655,419	480,022
נכסי חוב שאינם סחירים	261,571	369,747
מזומנים ושווי מזומנים	76,473	73,790
נכסי ביטוח משנה	883,546	743,794
סך כל הנכסים עם סיכון ריבית ישיר	1,877,009	1,667,353
נכסים ללא סיכון ריבית ישיר	945,804	859,393
סך כל הנכסים	2,822,813	2,526,746
התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר		
התחייבויות פיננסיות	31,660	31,688
התחייבויות בגין חוזי ביטוח	1,742,262	1,569,944
סך כל ההתחייבויות עם סיכון ריבית ישיר	1,773,922	1,601,632
התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר **	339,766	313,144
הון	709,125	611,970
סך כל ההון וההתחייבויות	2,822,813	2,526,746

* נכסים והתחייבויות שאין להם סיכון ריבית ישיר כוללים: מניות, רכוש קבוע ומקרקעין להשכרה, הוצאות רכישה נדחות ורכוש אחר וכן קבוצות מאזניות של נכסים פיננסיים (פרמיות לגבייה, יתרות שוטפות של חברות ביטוח וחייבים ויתרות חובה ונכסי מיסים שוטפים) שמשך החיים הממוצע (מח"מ) שלהם עד חצי שנה ולפיכך סיכון הריבית בגינם נמוך יחסית.

** תחייבויות שאין להם סיכון ריבית ישיר כוללות: עתודות למס, יתרות חו"ז למיניהן וכו'.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ג) סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים:

	נסחרות במדד ת"א 100	נסחרות במדד מניות יתר	בחו"ל	סה"כ	% מסה"כ
	אלפי ש"ח				
ליום 31 בדצמבר 2024					
תעשיה	8,687	-	5,185	13,872	21%
בינוי ונדל"ן	6,272	804	319	7,395	11%
חשמל ומים	3,242	-	857	4,099	6%
מסחר	2,881	289	3,294	6,464	10%
תקשורת ושרותי מחשב	3,621	-	12,007	15,628	23%
בנקים	11,384	-	1,106	12,490	19%
שירותים פיננסיים	-	-	3,041	3,041	5%
שירותים עסקיים אחרים	849	-	1,514	2,363	4%
אחר	418	295	-	713	1%
סך הכל	37,354	1,388	27,323	66,065	100%

	נסחרות במדד ת"א 100	נסחרות במדד מניות יתר	בחו"ל	סה"כ	% מסה"כ
	אלפי ש"ח				
ליום 31 בדצמבר 2023					
תעשיה	4,586	-	3,957	8,543	19%
בינוי ונדל"ן	3,877	507	-	4,384	10%
חשמל ומים	2,012	-	388	2,400	5%
מסחר	507	-	1,407	1,914	4%
תקשורת ושרותי מחשב	5,448	-	9,555	15,003	32%
בנקים	5,927	-	1,594	7,521	16%
שירותים פיננסיים	-	-	1,702	1,702	4%
שירותים עסקיים אחרים	397	-	-	397	1%
שירותים ציבוריים	-	-	1,995	1,995	4%
פארמה	1,704	-	498	2,202	5%
סך הכל	24,458	507	21,096	46,061	100%

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ג) סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה

	ליום 31 בדצמבר 2024				
	בש"ח לא צמוד	בש"ח צמוד למדד	במטבע חוץ או הצמדה אליו	פריטים לא פיננסים ואחרים	סה"כ
	אלפי ש"ח				
נכסים בלתי מוחשים	-	-	-	19,664	19,664
נכסי מיסים נדחים	-	-	-	483	483
הוצאות רכישה נדחות	-	-	-	44,220	44,220
רכוש קבוע	-	-	-	54,796	54,796
השקעה בחברות כלולות	-	-	-	23,126	23,126
נכסי ביטוח משנה	867,038	-	16,508	-	883,546
נכסי מסים שוטפים	-	1,903	-	-	1,903
חייבים ויתרות חובה	34,173	-	2,984	-	37,157
פרמיות לגביה	106,673	-	1,142	-	107,815
השקעות פיננסיות אחרות:					
נכסי חוב סחירים	416,964	238,455	-	-	655,419
נכסי חוב שאינם סחירים	97,498	139,584	24,489	-	261,571
מניות	38,742	-	27,323	-	66,065
אחרות	182,914	-	367,959	-	550,873
סה"כ השקעות פיננסיות	736,118	378,039	419,771	-	1,533,928
נכסים בגין הטבות לעובדים	-	-	-	1,059	1,059
מזומנים ושווי מזומנים אחרים	95,662	-	19,454	-	115,116
סך כל הנכסים	1,839,664	379,942	459,859	143,348	2,822,813

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ג) סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2024				
	בש"ח לא צמוד	בש"ח צמוד למדד	במטבע בחוץ או הצמדה אליו *)	פריטים לא פיננסים ואחרים	סה"כ
	אלפי ש"ח				
סך כל ההון	-	-	-	709,125	709,125
התחייבויות					
התחייבויות בגין חוזי ביטוח	1,742,262	-	-	-	1,742,262
התחייבות בגין הטבות לעובדים, נטו	32	-	-	-	32
התחייבות בגין מסים שוטפים	-	14,341	-	-	14,341
התחייבות הנובעת מחכירה	-	31,660	-	-	31,660
זכאים ויתרות זכות	240,473	-	72,251	12,669	325,393
סך כל ההתחייבויות	1,982,767	46,001	72,251	12,669	2,113,688
סך כל ההון וההתחייבויות	1,982,767	46,001	72,251	721,794	2,822,813
סך הכל חשיפה	(143,103)	333,941	387,608	(578,446)	-

*) במקום בו קיימת חשיפה למטע חוץ או בהצמדה אליו, היא נובעת מחשיפה לדולר.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ג) סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2023				
	בש"ח לא צמוד	בש"ח צמוד למדד	במטבע חוץ או הצמדה אליו	פריטים לא פיננסים ואחרים	סה"כ
	אלפי ש"ח				
נכסים בלתי מוחשים	-	-	-	22,013	22,013
נכסי מיסים נדחים	-	-	-	610	610
הוצאות רכישה נדחות	-	-	-	42,315	42,315
רכוש קבוע	-	-	-	57,830	57,830
השקעה בחברות כלולות	-	-	-	20,398	20,398
נכסי ביטוח משנה	725,123	-	18,671	-	743,794
חייבים ויתרות חובה	36,771	-	18,164	-	54,935
פרמיות לגביה	105,863	-	3,101	-	108,964
השקעות פיננסיות אחרות:					
נכסי חוב סחירים	297,744	182,278	-	-	480,022
נכסי חוב שאינם סחירים	225,796	128,974	14,977	-	369,747
מניות	24,965	-	21,096	-	46,061
אחרות	149,676	-	336,980	-	486,656
סה"כ השקעות פיננסיות	698,181	311,252	373,053	-	1,382,486
נכסים בגין הטבות לעובדים	-	-	-	1,021	1,021
מזומנים ושווי מזומנים אחרים	70,762	-	21,618	-	92,380
סך כל הנכסים	1,636,700	311,252	434,607	144,187	2,526,746

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ג) סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2023				
	בש"ח לא צמוד	בש"ח צמוד למדד	במטבע בחוץ או הצמדה אליו *)	פריטים לא פיננסים ואחרים	סה"כ
	אלפי ש"ח				
סך כל ההון	-	-	-	611,970	611,970
התחייבויות					
התחייבויות בגין חוזי ביטוח	1,569,944	-	-	-	1,569,944
התחייבות בגין הטבות לעובדים, נטו	26	-	-	-	26
התחייבות בגין מסים שוטפים	-	469	-	-	469
התחייבות הנובעת מחכירה	-	31,688	-	-	31,688
זכאים ויתרות זכות	216,472	-	79,153	17,024	312,649
סך כל ההתחייבויות	1,786,442	32,157	79,153	17,024	1,914,776
סך כל ההון וההתחייבויות	1,786,442	32,157	79,153	628,994	2,526,746
סך הכל חשיפה	(149,742)	279,095	355,454	(484,807)	-

*) במקום בו קיימת חשיפה למטע חוץ או בהצמדה אליו, היא נובעת מחשיפה לדולר.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ד) סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהאגודה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה.

1. האגודה חשופה לסיכונים הנובעים מאי הוודאות לגבי המועד בו תידרש האגודה לשלם תביעות והטבות אחרות למבוטחים ביחס להיקף הכספים שיהיו זמינים לכך באותו מועד. יצוין, כי צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם.
2. סך יתרת הנכסים של האגודה הינה כ-2,831 מיליוני ש"ח,מתוכם סך של כ- 935 מיליוני ש"ח הינם מזומנים ושווי מזומנים ונכסים סחירים, הניתנים למימוש מידי.
3. על פי כללי ההשקעה על האגודה להחזיק בנכסים נזילים, כהגדתם בכללי ההשקעה, כנגד ההון העצמי וכנגד התחייבויות אחרות בסכום שלא יפחת מ-30% מההון העצמי המזערי הנדרש ממנה, בהתאמות המפורטות בכללי השקעה.

ניהול נכסים והתחייבויות

האגודה מנהלת את נכסיה והתחייבויותיה בהתאם לדרישות חוק הפיקוח על תקנותיו.
הטבלאות להלן מרכזות את מועדי הפירעון המשוערים של סכומי ההתחייבויות הביטוחיות והפיננסיות הבלתי מהוונות של האגודה. היות שמדובר בסכומים בלתי מהוונים הרי שאין התאמה בינם לבין יתרות ההתחייבויות הביטוחיות והפיננסיות במאזן.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי, ברוטו

	עד שנה	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 3 שנים ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	ללא מועד פרעון מוגדר	סה"כ
	אלפי ש"ח					
ליום 31 בדצמבר 2024	695,405	540,596	273,306	347,868	-	1,857,175
ליום 31 בדצמבר 2023	616,944	471,920	268,385	303,645	-	1,660,894

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ד) סיכוני נזילות (המשך)

התחייבויות פיננסיות

	עד שנה	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 3 שנים ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	ללא מועד פרעון מוגדר	סה"כ
	אלפי ש"ח					
ליום 31 בדצמבר 2024						
התחייבויות בגין חכירה	1,210	1,255	1,302	1,350	26,543	31,660
ליום 31 בדצמבר 2023						
התחייבויות בגין חכירה	1,085	1,128	1,173	1,220	27,082	31,688

ה) סיכונים ביטוחיים

סיכונים ביטוחיים כוללים, בין היתר:

סיכוני חיתום

הסיכון לשימוש בתמחיר שגוי כתוצאה מליקויים בתהליך החיתום ומהפער בין הסיכון בעת התמחור וקביעת הפרמיה, לבין ההתרחשות בפועל כך שהפרמיות הנגבות אינן מספיקות לכיסוי תביעות עתידיות והוצאות. הפערים עשויים לנבוע משינויים מקריים בתוצאות העסקיות ומשינויים בעלות התביעה הממוצעת ואו בשכיחות התביעות כתוצאה מגורמים שונים.

סיכוני רזרבה

הסיכון להערכה לא נכונה של ההתחייבויות הביטוחיות אשר עלולה לגרום לכך שהרזרבות האקטואריות אינן מספקות לכיסוי כל ההתחייבויות והתביעות. המודלים האקטוארים על פיהם בן היתר מעריכה האגודה את התחייבויותיה הביטוחיות, מבוססים על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את העתיד לקרות. חשיפת האגודה מורכבת מהסיכונים הבאים:

1. סיכון מודל - הסיכון לבחירת מודל שגוי לתמחור ו/או להערכת ההתחייבויות הביטוחיות;
2. סיכון פרמטר - הסיכון לשימוש בפרמטרים שגויים וביניהם הסיכון שהסכום שישולם עבור סילוק ההתחייבויות הביטוחיות של האגודה, או שמועד סילוק ההתחייבויות הביטוחיות, יהיה שונה מזה הצפוי.

סיכון קטסטרופה

חשיפה לסיכון שאירוע בודד בעל השפעה רבה (קטסטרופה) כגון אסון טבע, מלחמה, טרור, נזקי טבע או רעידת אדמה, יביא להצטברות נזקים בהיקף גבוה. אירוע הקטסטרופה המהותי אליו חשופה האגודה בארץ הינו רעידת אדמה.

גודל ההפסד המרבי הצפוי בעסקי ביטוח כללי, כתוצאה מהחשיפה לנזק בודד גדול או הצטברות נזקים בגין אירוע גדול במיוחד בהסתברות נזק מירבי (MPL) של כ- 2.25% הינה כ- 2,453 מיליון ש"ח ברוטו וכ- 87 מיליון ש"ח בשייר עצמי.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

סיכון קטסטרופה (המשך)

לעניין נתונים בדבר מוצרי הביטוח השונים אשר בגינם נוצר לאגודה חשיפה לסיכון ביטוחי ראה פירוט בהתחייבויות הביטוחיות לפי סיכוני ביטוח בבאור 13- נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי.

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי

להלן תאור מוצרי הביטוח השונים והשיטות וההנחות המשמשות לחישוב ההתחייבויות בגינם בהתאם לסוג המוצר.

1) תיאור תמציתי של ענפי הביטוח העיקריים בהם האגודה פועלת

האגודה כותבת חוזי ביטוח בתחומי הביטוח הכללי בעיקר בענפי רכב חובה, חבויות, רכב רכוש וביטוח רכוש.

פוליסת ביטוח רכב חובה מכסה את בעל הפוליסה והנוהג מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה-1975 בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנהג ברכב, לנוסעים ברכב, או להולכי רגל שנפגעו על ידי הרכב. תביעות ברכב חובה מתאפיינות ב "זנב ארוך" LONG TAIL דהיינו לעיתים חולף זמן רב ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

ביטוחי חבויות מיועדים לכיסוי חבותו של מבוטח בגין נזק שהוא עלול לגרום לצד שלישי. סוגי הביטוח העיקריים הינם: ביטוח אחריות כלפי צד ג', ביטוח אחריות מעבידים, ביטוח חבויות אחרים כגון אחריות מקצועית, חבות מוצר ואחריות דירקטורים ונושאי משרה. עיתוי הגשת תביעה וסילוקה מושפעת ממספר גורמים כגון סוג הכיסוי, תנאי הפוליסה וחקיקה ותקדימים משפטיים. בדרך כלל תביעות בתחום החבויות מתאפיינות ב "זנב ארוך"LONG TAIL דהיינו לעיתים חולף זמן ארוך ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

פוליסה לביטוח נזקי רכב ולנזקי רכב רכוש צד ג' מעניקים למבוטח כיסוי לנזק רכוש. הכיסוי בדרך כלל מוגבל לשווי הרכב שניזוק. התעריף לביטוח רכב רכוש מחייב אישור, כמו גם אישור הפוליסה בכללותה, על ידי הממונה והינו תעריף אקטוארי ובחלקו דיפרנציאלי (שאינו אחיד לכלל המבוטחים ומותאם לסיכון). התעריף האמור מבוסס על מספר פרמטרים, הן אלה הקשורים לרכב המבוטח בפוליסה (כגון סוג הרכב, שנת ייצור, וכיו"ב) והן אלה הקשורים לאפיוני המבוטח (גיל הנהג, ניסיון תביעות וכו'). תהליך החיתום מתבצע בחלקו באמצעות התעריף עצמו ובחלקו באמצעות מערכת נהלים שנועדו לבדוק את ניסיון התביעות של המבוטח הכוללים הצגת אישור העדר תביעות ממבטח קודם במשך שלוש שנים אחרונות, הצגת אישור מיגון עדכני וכו', ומשולבים באופן ממוכן בתהליך ההפקה של הפוליסות.

במרבית המקרים, הפוליסות בביטוחי רכב רכוש מונפקות לפרק זמן של שנה. כמו כן, במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

פוליסות ביטוחי רכוש מיועדות להעניק למבוטח כיסוי כנגד נזק פיזי לרכושו ואובדן רווחים עקב הנזק לרכושו.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

1) תיאור תמציתי של ענפי הביטוח העיקריים בהם האגודה פועלת (המשך)

הסיכונים העיקריים המכוסים בפוליסות רכוש הינם סיכוני אש, פריצה, רעידת אדמה ונזקי טבע. ביטוחי הרכוש כוללים לעיתים כיסוי לנזקי אובדן רווחים עקב הנזק הפיזי שנגרם לרכוש. ביטוחי רכוש מהווים נדבך חשוב בביטוחי דירות, ביטוחי בתי עסק, ביטוחים הנדסיים, מטענים בהובלה (ימית, יבשתית, אווירית) וכו'. במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

2) עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי

כללי

א) ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי כוללות את המרכיבים העיקריים הבאים:

- הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה;
- הפרשה לפרמיה בחסר;
- תביעות תלויות;
- ובניכוי - הוצאות רכישה נדחות.

ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה והוצאות הרכישה הנדחות מחושבים בדרך שאינה תלויה בהנחות כל שהן ולכן אינן חשופות לסיכון הרזרבה. לעניין האופן בו מחושבות הפרשות אלה ראה באור מדיניות חשבונאית.

ב) בהתאם להוראות הממונה התביעות התלויות מחושבות על ידי אקטוארית האגודה, על-פי שיטות אקטואריות מקובלות באופן עקבי לשנה הקודמת אלא אם נאמר אחרת. בחירת השיטה האקטוארית המתאימה לכל ענף ביטוח ולכל שנת אירוע/חיתום, נקבעת על סמך שיקול דעת לפי מידת ההתאמה של השיטה לענף ולעיתים נעשה שילוב בין השיטות השונות. ההערכות מתבססות בעיקרן על ניסיון העבר של התפתחות תשלומי התביעות ו/או התפתחות סכום התשלומים וההערכות הפרטניות. ההערכות כוללות הנחות בדבר עלות התביעה הממוצעת, עלויות הטיפול בתביעות ושכיחות התביעות. הנחות נוספות יכולות להתייחס לשינויים בשערי הריבית, שערי חליפין ובעיתוי ביצוע התשלומים. תשלומי התביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישוב תביעות, בניכוי שיבובים והשתתפויות עצמיות.

ג) השימוש בשיטות אקטואריות המבוססות על התפתחות התביעות מתאים בעיקר כאשר קיים מידע יציב ומספק בתשלומי התביעות ו/או בהערכות הפרטניות כדי להעריך את סך עלות התביעות הצפויה. כאשר המידע הקיים בניסיון התביעות בפועל אינו מספק, משתמשת האקטוארית לעיתים, בחישוב המשקלל בין אומדן ידוע (באגודה ו/או בענף) כגון LR לבין התפתחות התביעות בפועל. משקל גדול יותר ניתן להערכה המבוססת על ניסיון ככל שהזמן עובר ומצטבר מידע נוסף על התביעות.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

2) עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי (המשך)

כללי (המשך)

ד) כן נכללות הערכות איכותיות ושיקול דעת באשר למידה שמגמות העבר לא ימשכו בעתיד. לדוגמה: עקב אירוע חד פעמי, שינויים פנימיים, כגון שינוי בתמהיל התיק, במדיניות החיתום ונוהלי הטיפול בתביעות וכן בגין השפעת גורמים חיצוניים כגון פסיקה משפטית, חקיקה וכו'. כאשר שינויים כאמור לעיל, לא באו לידי ביטוי באופן מלא בניסיון העבר, האקטוארית מעדכנת את המודלים ו/או מבצע הפרשות ספציפיות על סמך הערכות סטטיסטיות ו/או משפטיות לפי העניין.

ה) חלקם של מבטחי המשנה בתביעות התלויות נאמד בהתחשב בסוג ההסכם (יחסי /בלתי יחסי), ניסיון התביעות בפועל ובפרמיה שהועברה למבטחי משנה.

ו) הערכת התביעות התלויות עבור חלק האגודה בפול התבססה על חישוב שבוצע על ידי הפול.

3) פירוט השיטות האקטואריות בענפי הביטוח העיקריים

מודלים אקטוארים המשמשים בקביעת התחייבויות תלויות בביטוח כללי:

א. link ratio / chain ladder

שיטה זו מתבססת על התפתחות התביעות ההיסטוריות (התפתחות התשלומים ו/או התפתחות סך התביעות, התפתחות כמות התביעות ועוד), כדי להעריך את ההתפתחות הצפויה לתביעות הקיימות והעתידיות. השימוש בשיטה זו מתאים בעיקר לאחר תקופה מספיקה מאירוע או חיתום הפוליסה, כאשר קיים מידע מספיק מתביעות שארעו בעבר על מנת להעריך את סך כל התביעות הצפויות.

ב. Bornhuetter-Ferguson

שיטה זו משלבת בין אומדן מוקדם (אפריורי) הידוע באגודה או בענף, ואומדן נוסף המבוסס על התביעות עצמן. הערכת התביעות המשולבת משקללת את שני האומדנים, כאשר ניתן משקל גדול יותר להערכה המבוססת על ניסיון התביעות ככל שהזמן עובר, ומצטבר מידע נוסף על התביעות. השימוש בשיטה זו מתאים בעיקר במקרים בהם אין מספיק מידע מהתביעות או כאשר מדובר בעסק חדש או כזה ללא מידע היסטורי מספיק.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

3) פירוט השיטות האקטואריות שיושמו בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

מודלים אקטוארים המשמשים בקביעת התחייבויות תלויות בביטוח כללי (המשך)

ג. הממוצעים

לעיתים, בדומה לשיטת Bornhuetter-Ferguson, כאשר ניסיון התביעות בתקופות האחרונות אינו מספיק, נעשה שימוש בשיטת ממוצעים היסטוריים. בשיטה זו נקבעת עלות התביעות על סמך עלות התביעה לפוליסה בשנים מוקדמות וכמות הפוליסות בשנים המאוחרות. בדומה, עלות התביעות מחושבת על סמך תחזית כמות תביעות והתביעה הממוצעת ההיסטורית.

ענף רכב חובה

בענף רכב חובה המודלים הבסיסיים בהם האגודה משתמשת הינם מודלים שנתיים מסוג Link Ratio, Chain Ladder ובשנות החיתום הצעירות נעשה שימוש בשיטת Bornhuetter Ferguson על בסיס Loss Ratio ו-Risk Premium. המודלים מבוססים על הנתונים בפועל (תשלומים מצטברים, עלות תביעה מצטברת ומספר תביעות מצטבר). המודל הינו ברמת שנת חיתום ומחושב ברמת התביעות ברוטו. כמו כן, קיימים מודלים נפרדים בהתייחסות לסוגי רכב ועסקים שונים.

הערכת חלקם של מבטחי משנה בחוזה הבלתי יחסי נעשה עפ"י הערכת התביעות התלויות הפרטניות לשנים ישנות ולשנים האחרונות מבוסס על שיעור עלות הסיכון מהתפלגות התביעות.

ענפי חבויות - חבות מעבידים, צד ג', חבות המוצר, אחריות מקצועית ודירקטורים

בענפי חבויות המודלים הבסיסיים בהם האגודה משתמשת הינם מודלים שנתיים מסוג Link Ratio, Chain Ladder ובשנות החיתום הצעירות נעשה שימוש בשיטת Bornhuetter Ferguson על בסיס Loss Ratio ו- Risk Premium. המודלים מבוססים על הנתונים בפועל (תשלומים מצטברים, עלות תביעה מצטברת ומספר תביעות מצטבר). המודל הינו ברמת שנת חיתום ומחושב ברמת התביעות ברוטו. כמו כן, קיימים מודלים נפרדים בהתייחסות לעסקים שונים.

הערכת חלקם של מבטחי משנה בחוזה הבלתי יחסי נעשה עפ"י הערכת התביעות התלויות הפרטניות לשנים ישנות ולשנים האחרונות מבוסס על שיעור עלות הסיכון מהתפלגות התביעות. החל משנת חיתום 2020 קיים בנוסף כיסוי ביטוח משנה יחסי.

ענף רכב רכוש

בענף רכב רכוש המודלים הבסיסיים בהם האגודה משתמשת הינם מודלים רבעוניים מסוג Link Ratio, Chain Ladder ובשנת הנזק האחרונה נעשה שימוש גם בשיטת Bornhuetter Ferguson על בסיס Loss Ratio ו-Risk Premium. המודלים מבוססים על הנתונים בפועל (תשלומים מצטברים, עלות תביעה מצטברת ומספר תביעות מצטבר). קיימים מודלים נפרדים בהתייחסות לסוגי כיסויים, סוגי עסקים וסוגי נזקים שונים. החל משנת נזק 2021 קיים בנוסף כיסוי ביטוח משנה יחסי.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

3) פירוט השיטות האקטואריות שיושמו בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

מודלים אקטוארים המשמשים בקביעת התחייבויות תלויות בביטוח כללי (המשך)

דירות, אובדן רכוש, ביטוח הנדסי ובעלי חיים

בענפי דירות, אובדן רכוש, ביטוח הנדסי ובעלי חיים המודלים הבסיסיים בהם האגודה משתמשת הינם מודלים רבעוניים מסוג Link Ratio, Chain Ladder ובשנת הנזק האחרונה נעשה שימוש גם בשיטת Bornhuetter Ferguson על בסיס Loss Ratio ו- Risk Premium. המודלים מבוססים על הנתונים בפועל (תשלומים מצטברים, עלות תביעה מצטברת ומספר תביעות מצטבר). קיימים מודלים נפרדים בהתייחסות לסוגי כיסויים, סוגי עסקים וסוגי נזקים שונים. החל משנת נזק 2021 קיים בנוסף כיסוי ביטוח משנה יחסי.

ענפי רכוש ואחרים

בהתאם להנחיות הממונה, בחנה האגודה הפרשות אקטואריות גם בענפי תאונות אישיות ומטענים בהובלה. עקב מיעוט בנתונים הן מבחינת החשיפה והן מבחינת כמות התביעות והעובדה שענפים אילו עתירי ביטוח משנה לא יושם מודל אקטוארי בענפים אלה. התביעות התבססו על ניסיון התביעות בפועל.

בחינת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי

האגודה בוחנת את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי שנכללו בעמדת הממונה מחודש ינואר 2015.

בהתאם לעקרונות אלו:

1) עתודה שחושבה על ידי האקטוארית, תחשב כ"עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח" אם קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") כי ההתחייבות הביטוחית שנקבעה תספיק לכיסוי התחייבויות המבטח. לגבי תביעות תלויות בענפי חובה וחבויות הבחינה של "סיכוי סביר למדי" תכוון לאומדן הסתברות של 75% לפחות. יחד עם זאת, ככל שישנן מגבלות בניתוח הסטטיסטי, יפעיל האקטואר שיקול דעת ויתכן שימוש בשיטות אקטואריות מקובלות.

במסגרת זו יש להתייחס לסיכון הרנדומלי ולסיכון הסיסטמי.

2) שיעור היוון תזרים המזומנים– ריבית ההיוון המתאימה לבחינת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי תבוסס על עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו.

3) קיבוץ - לצורך חישוב מרווחים בגין חוסר הוודאות בענפים סטטיסטיים (כהגדרתם בחוזר), יש להתייחס לכל ענף בנפרד, אך ניתן לקבץ את הסיכונים מכל שנות החיתום (או נזק).

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

3) פירוט השיטות האקטואריות שיושמו בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

חישוב הוצאות עקיפות לישוב תביעות

האגודה מבצעת הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות. המודל לחישוב ההפרשה מתבסס על ניתוח של מספר הפעולות של פתיחת ו/או סגירת תביעה באגף תביעות, כפי שבוצעו במהלך 3 שנות החיתום האחרונות בכל אחד מענפי הדיווח. סה"כ העלויות העקיפות עבור כל ענף דיווח חולקו במספר הפעולות שבוצעו בתקופה, וזאת בכדי לקבל עלות ממוצעת לפעולה בתקופה. לצורך חישוב הרזרבה להוצאות עקיפות, כל תביעה פתוחה קבלה ערך של רזרבה השווה לעלות של פעולה אחת, עבור הסגירה שתבוצע בעתיד ותביעת IBNR קבלה עלות של שתי פעולות: פתיחה עתידית וסגירה עתידית.

4) ההנחות העיקריות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית

- נכללה תוספת בגין מרווח לסיכון (סטיית תקן) בבסיס העתודה בענפי רכב חובה, ענפי רכוש ואחרים וחבויות.
- נעשה היוון לתביעות תלויות בענפי רכב חובה וחבויות לפי וקטור ריבית חסרת סיכון בתוספת 80% פרמיית אי נזילות, בדומה לריבית במסגרת הנוהג המיטבי (חוזר ביטוח 2015-2076). ההיוון הופעל על ההערכה הטובה ביותר (Best Estimate) בתוספת מרכיב סטיית התקן והעתודה להוצאות עקיפות ובהתאם לדפוס התשלומים החזוי של כל ענף ביטוחי.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

4) ההנחות העיקריות שנקלחו לצורך ההערכה האקטוארית (המשך)

- שיעור ההיוון יכול להשתנות כתוצאה משינויים בשיעור הריבית חסרת הסיכון ולכן האגודה כעת חשופה לתנודות בעקום הריבית. אם שיעור ההיוון ירד אזי ההתחייבויות הביטוחיות תגדלנה ולהפך.

5) רגישות ההפרשות לשינויים בהנחות

הערכה האקטוארית מבוססת על אומדנים סטטיסטיים הכוללים מרכיב של אי וודאות. האומדן הסטטיסטי מבוסס על הנחות שונות המבטאות את מה שידוע לנו היום. הנחות אלו עשויות להשתנות בהתאם למידע חדש שיתקבל בעתיד, שינויים בסביבה החוקתית, המשפטית, החברתית והכלכלית ומאירועים שיקרו בפועל, שינויים אלה עלולים לגרום להבדלים בין ההערכות לבין העלות הסופית. כמו כן, במידה ויחול שינוי באופן סילוק התביעות או לחילופין בהיקף התביעות המדווחות, עלול להיווצר פער בין ההערכה האקטוארית לבין התוצאה בפועל.

יצויין שסיכונים אלו נלקחו בחשבון תחת דרישות עמדת הממונה באומדנים לסיכונים הסיסטמטיים.

6) השפעות פיננסיות בחישוב ההתחייבויות

בהערכת העתודות בביטוח כללי האגודה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו. בשנת הדוח, השינוי בעקום הריבית חסרת הסיכון ופרמיית אי הנזילות הביא להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 8.8 מליוני ש"ח, לעומת הגדלת התחייבויות ביטוחיות בסך של כ- 0.4 מליוני ש"ח אשתקד.

ו) מידע בדבר סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא סיכון לחדלות פירעון של הלווה וסיכון לירידה באיכות האשראי שלו. האגודה משקיעה חלק מנכסיה באגרות חוב קונצרניות, סחירות ושאינן סחירות, ובפיקדונות בבנקים. משום כך יש ביציבות גופים אלה ובשווי הביטחונות שהועמדו, כדי להשפיע על שווי אגרות החוב והפיקדונות שהופקדו על-ידי האגודה.

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

	31 בדצמבר, 2024		
	סחירים	שאינם סחירים	סה"כ
	אלפי ש"ח		
בארץ	655,419	237,082	892,501
בחו"ל	-	24,489	24,489
סך הכל נכסי חוב	655,419	261,571	916,990

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ו) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פרוט נכסים בחלוקה לדרוגים

	31 בדצמבר, 2023		
	סחירים	שאינם סחירים	סה"כ
	אלפי ש"ח		
בארץ	480,022	354,770	834,792
בחו"ל	-	14,977	14,977
סך הכל נכסי חוב	480,022	369,747	849,769

א.1 נכסי חוב

	דרוג מקומי *)				
	31 בדצמבר, 2024				
	AA ומעלה	BBB עד A	נמוך מ-BBB	לא מדורג	סה"כ
	אלפי ש"ח				
נכסי חוב בארץ					
נכסי חוב סחירים:					
אגרות חוב ממשלתיות	398,302	-	-	-	398,302
אגרות חוב קונצרניות	219,633	37,484	-	-	257,117
סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ	617,935	37,484	-	398,302	655,419
נכסי חוב שאינם סחירים:					
אגרות חוב קונצרניות	66,044	3,505	-	-	69,549
פקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים	81,591	-	-	-	81,591
נכסי חוב אחרים לפי בטחונות:					
בטחונות אחרים	40,022	-	-	45,660	85,682
לא מובטחים	-	-	-	260	260
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ	187,657	3,505	-	45,920	237,082
סך הכל נכסי חוב בארץ	805,592	40,989	-	45,920	892,501
מזה- נכסי חוב בדירוג פנימי	-	-	-	-	-

*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ו) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פרוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.1 נכסי חוב (המשך)

	דרוג מקומי *)				
	31 בדצמבר, 2023				
	AA ומעלה	BBB עד A	נמוך מ-BBB	לא מדורג	סה"כ
	אלפי ש"ח				
נכסי חוב בארץ					
נכסי חוב סחירים:					
אגרות חוב ממשלתיות	254,921	-	-	-	254,921
אגרות חוב קונצרניות	185,572	39,529	-	-	225,101
סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ	440,493	39,529	-	-	480,022
נכסי חוב שאינם סחירים:					
אגרות חוב קונצרניות	73,707	3,389	-	-	77,096
פקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים	205,780	-	-	-	205,780
בטחונות אחרים	41,201	-	-	30,443	71,644
לא מובטחים	-	-	-	250	250
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ	320,688	3,389	-	30,693	354,770
סך הכל נכסי חוב בארץ	761,181	42,918	-	30,693	834,792
מזה- נכסי חוב בדירוג פנימי	-	-	-	-	-

*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ו) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פרוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.1 נכסי חוב (המשך)

	דרוג בינלאומי *)				
	31 בדצמבר, 2024				
	A ומעלה	BBB	נמוך מ-BBB	לא מדורג	סה"כ
	אלפי ש"ח				
נכסי חוב בחו"ל					
נכסי חוב סחירים:					
אגרות חוב קונצרניות	-	-	-	-	-
סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל	-	-	-	24,489	24,489
סך הכל נכסי חוב בחו"ל	-	-	-	24,489	24,489
מזה- נכסי חוב בדירוג פנימי	-	-	-	-	-

	דרוג בינלאומי *)				
	31 בדצמבר, 2023				
	A ומעלה	BBB	נמוך מ-BBB	לא מדורג	סה"כ
	אלפי ש"ח				
נכסי חוב בחו"ל					
נכסי חוב סחירים:					
אגרות חוב קונצרניות	-	-	-	-	-
סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בחו"ל	-	-	-	14,977	14,977
סך הכל נכסי חוב בחו"ל	-	-	-	14,977	14,977
מזה- נכסי חוב בדירוג פנימי	-	-	-	-	-

*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל -A ועד +A.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ו) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פרוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.2 סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ)

	דרוג מקומי *)				
	31 בדצמבר, 2024				
	AA ומעלה	BBB עד A	נמוך מ-BBB	לא מדורג	סה"כ
	אלפי ש"ח				
חייבים ויתרות חובה, למעט יתרות מבטחי משנה	-	-	-	18,570	18,570
נכסי מסים נדחים	-	-	-	483	483
השקעות פיננסיות אחרות	3,273	-	-	273,756	277,029
מזומנים ושווי מזומנים	115,116	-	-	-	115,116
	118,389	-	-	292,809	411,198

	דרוג מקומי *)				
	31 בדצמבר, 2023				
	AA ומעלה	BBB עד A	נמוך מ-BBB	לא מדורג	סה"כ
	אלפי ש"ח				
חייבים ויתרות חובה, למעט יתרות מבטחי משנה	-	-	-	22,246	22,246
נכסי מסים נדחים	-	-	-	610	610
השקעות פיננסיות אחרות	8,420	-	-	235,175	243,595
מזומנים ושווי מזומנים	92,380	-	-	-	92,380
	100,800	-	-	258,031	358,831

*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל -A ועד A+.

א.3 סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בחו"ל)

	דרוג בינלאומי *)				
	31 בדצמבר, 2024				
	A ומעלה	BBB	נמוך מ-BBB	לא מדורג	סה"כ
	אלפי ש"ח				
השקעות פיננסיות אחרות	-	-	-	273,844	273,844
	-	-	-	273,844	273,844

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ו) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פרוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.3 סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בחו"ל) (המשך)

	דרוג בינלאומי *)				
	31 בדצמבר, 2023				
	A ומעלה	BBB	נמוך מ-BBB	לא מדורג	סה"כ
	אלפי ש"ח				
השקעות פיננסיות אחרות	-	-	-	243,061	243,061
	-	-	-	243,061	243,061

*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

3. מידע נוסף בדבר סיכוני אשראי

1. לעניין יתרות נכסי ביטוח משנה בסך 883,546 אלפי ש"ח (שנת 2023 - 743,794 אלפי ש"ח), ראה באור 25(ז) נכסי ביטוח משנה.

2. לעניין יתרות פרמיות לגבייה בסך 107,815 אלפי ש"ח (שנת 2023 - 108,964 אלפי ש"ח), ראה באור 8.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ו) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

4. מידע הנדרש בקשר לפטור הזמני מיישום IFRS 9

הטבלה להלן מציגה את הערך בספרים של הנכסים הפיננסיים העומדים במבחן הקרן והרבית בלבד (לא כולל נכסים שמוחזקים למסחר או מנוהלים על בסיס שווי הוגן), לפי רמות דירוג סיכון אשראי. הערך בספרים נמדד בהתאם ל-IAS 39 אך לפני הפרשה לירידת ערך.

	ליום 31 בדצמבר, 2024				
	AA ומעלה	BBB עד A	נמוך מ-BBB	לא מדורג	סה"כ
	אלפי ש"ח				
נכסי חוב סחירים	15,107	858	-	-	15,965

	ליום 31 בדצמבר, 2023				
	AA ומעלה	BBB עד A	נמוך מ-BBB	לא מדורג	סה"כ
	אלפי ש"ח				
נכסי חוב סחירים	26,540	3,515	-	-	30,055

הטבלה להלן מציגה השוואה בין השווי ההוגן לערך בספרים של נכסים בקבוצה א לעיל. הערך בספרים נמדד בהתאם ל-IAS 39 אך לפני הפרשה לירידת ערך.

	ליום 31 בדצמבר, 2024	
	ערך בספרים	שווי הוגן
	אלפי ש"ח	
נכסי חוב סחירים	15,965	15,824

	ליום 31 בדצמבר, 2023	
	ערך בספרים	שווי הוגן
	אלפי ש"ח	
נכסי חוב סחירים	30,055	38,716

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ו) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

5. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסים סחירים ושאינם סחירים

ענף משק	31 בדצמבר, 2024 סיכון אשראי מאזני אלפי ש"ח	 % מסה"כ
תעשיה	6,028	0.7
בינוי ונדל"ן	57,239	6.2
חשמל, מים ואנרגיה	154,361	16.9
מסחר	9,183	1.0
תקשורת ושרותי מחשב	6,757	0.7
בנקים	161,403	17.6
שירותים פיננסיים	1,243	0.1
שירותים עסקיים	50,730	5.5
שירותים ציבוריים	46,560	5.1
אחר	25,184	2.8
	518,688	56.6
אג"ח מדינה	398,302	43.4
סך-הכל	916,990	100

ענף משק	31 בדצמבר, 2023 סיכון אשראי מאזני אלפי ש"ח	 % מסה"כ
תעשיה	30,524	3.6
בינוי ונדל"ן	58,999	6.9
חשמל, מים ואנרגיה	133,171	15.7
תקשורת ושרותי מחשב	9,604	1.1
בנקים	277,801	32.7
שירותים פיננסיים	29,540	3.5
אחר	55,209	6.5
	594,848	70.0
אג"ח מדינה	254,921	30.0
סך-הכל	849,769	100

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ז) ביטוח משנה

א. האגודה מבטחת חלק מעסקיה בביטוח משנה, שרובו נעשה באמצעות מבטחי משנה בחו"ל. עם זאת, ביטוח המשנה אינו משחרר את האגודה מחובותיה כלפי מבוטחיה על פי פוליסות הביטוח.

האגודה חשופה לסיכונים הנובעים מאי וודאות לגבי יכולת מבטחי המשנה לשלם את חלקם בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (נכסי ביטוח המשנה) ואת חובותיהם בגין תביעות ששולמו. חשיפה זו מנוהלת על ידי מעקב שוטף אחר מצבו של מבטח המשנה בשוק העולמי וכן אחר קיום התחייבויותיו הכספיות.

בהתאם להנחיית הממונה קובע הועד המנהל של האגודה, אחת לשנה, מסגרות חשיפה מרביות למבטחי המשנה, עימם התקשרה ו/או תתקשר האגודה, המבוססות על דירוגם הבינלאומי. חשיפות אלו מנוהלות באגודה על ידי הערכה פרטנית של כל אחד ממבטחי המשנה באופן נפרד.

כמו כן, חשיפות האגודה מפוזרות בין מבטחי משנה שונים, והעיקריות שבהן הינן למבטחי משנה המדורגים בדירוגים בינ"ל גבוהים.

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ז) ביטוח משנה (המשך)

ב. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של מבטחי משנה

ליום 31 בדצמבר, 2024

קבוצת דירוג	סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2024	יתרות בחובה (זכות) נטו (ב)	נכסי ביטוח משנה					חובות בפיגור	
			ביטוח כללי						
			בביטוח כללי	פרמיה שטרם הורווחה	תביעות תלויות	בביטוח רכוש	בביטוח חובה וחבויות	כתבי אשראי שנתנו כנגד חוב של מבטח המשנה	פקדונות מבטחי משנה	סה"כ חשיפה (א)	בין חצי שנה לשנה	מעל שנה
	אלפי ש"ח											
AA ומעלה												
SWISS RE	47,449	(6,408)	12,671	40,215	83,522	6,295	9,362	114,343	-	-		
ALLIANZ SE	24,380	(2,889)	6,120	38,832	19,906	-	8,229	53,740	-	-		
XL RE	10,632	(1,950)	3,214	1,369	53,852	-	19,019	37,466	-	-		
אחרים	20,510	6,609	3,764	19,835	82,899	-	28,116	84,991	238	130		
	102,971	(4,638)	25,769	100,251	240,179	6,295	64,726	290,540	238	130		
A	180,158	(17,698)	54,785	204,170	258,425	-	157,852	341,830	1,385	964		
BBB	-	(203)	-	(33)	-	-	-	(236)	-	-		
נמוך מ-BBB או לא מדורג	-	1,362	-	-		-	-	1,362	-	-		
סה"כ	283,129	(21,177)	80,554	304,388	498,604	6,295	222,578	633,496	1,623	1,094		

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ז) ביטוח משנה (המשך)

ב. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של מבטחי משנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2023

קבוצת דירוג	סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2023	יתרות בחובה (זכות) נטו (ב)	נכסי ביטוח משנה						חובות בפיגור	
			ביטוח כללי							
			בביטוח כללי	בביטוח רכוש	תביעות תלויות	פרמיה שטרם הורווחה	כתבי אשראי שנתנו כנגד חוב של מבטח המשנה	פקדונות מבטחי משנה	סה"כ חשיפה (א)	בין חצי שנה לשנה	מעל שנה
	אלפי ש"ח										
AA ומעלה											
SWISS RE	27,551	(15,202)	5,955	6,234	70,708	-	6,591	1,263	59,841	-	-
ALLIANZ SE	21,858	2,617	5,890	27,575	14,877	-	-	7,945	43,014	1,215	-
XL RE	10,789	620	2,936	1,215	45,678	-	-	16,646	33,803	-	1,648
אחרים	60,297	(2,160)	17,730	45,851	84,891	-	-	47,932	98,380	2,051	431
	120,495	(14,125)	32,511	80,875	216,154	-	6,591	73,786	235,038	3,266	2,079
A+ עד BBB	197,083	(10,293)	60,948	146,247	207,059	-	-	142,651	261,310	611	9,835
נמוך מ-BBB או לא מדורג	-	826	-	-	-	-	-	-	826	-	-
סה"כ	317,578	(23,592)	93,459	227,122	423,213	-	6,591	216,437	497,174	3,877	11,914

באור 25: - ניהול סיכונים (המשך)

ז) ביטוח משנה (המשך)

ב. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של מבטחי משנה (המשך)

(א) סה"כ החשיפה למבטחי המשנה הינה: יתרות בחובה (זכות) נטו, נכסי ביטוח משנה, בניכוי הפיקדונות ובניכוי סכום כתבי האשראי שנתקבלו ממבטחי המשנה כערבות להתחייבויותיהם ובתוספת (בניכוי) היתרות בחובה (בזכות) נטו.

(ב) לא נדרשה הפרשה לחובות מסופקים. היתרות אינן כוללות יתרות של חברות ביטוח בגין ביטוח משותף.

(ג) הדירוג נקבע בעיקרו לפי חברת הדירוג S&P, במקרים בהם לא ניתן דירוג על ידי S&P, נקבע על ידי חברת דירוג אחרת והומר הדירוג לפי מפתח שנקבע בתקנות דרכי ההשקעה. כל דרוג כולל בחובו את כל הטווחים, לדוגמא דירוג A כולל A- ועד A+.

(ד) סך-כל החשיפה של מבטחי המשנה לאירוע רעידת אדמה בהסתברות נזק של 2.25% (MPL) הינה כ- 2,366 מיליוני ש"ח, ממנה חלקו של מבטח המשנה המשמעותי ביותר בחשיפה זו הינו כ- 17% ו- 408 מיליוני ש"ח.
כמו כן, קיים מבטח משנה נוסף אשר חשיפה בגינו הינה כ12% ו- 288 מיליוני ש"ח.

(ה) לא קיימים מבטחי משנה נוספים על אלו אשר פורטו לעיל אשר החשיפה בגינם עולה על 10% מהחשיפה הכוללת של מבטחי משנה או שהפרמיה בגינם עולה על 10% מסך הפרמיות לביטוח משנה לשנת 2024.

ח) סיכונים גאוגרפיים
הרכב:

ליום 31 בדצמבר 2024

	אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות(*)	סה"כ
	אלפי ש"ח						
ישראל	398,302	319,781	37,166	5,052	45,478	400,447	1,206,226
ארה"ב	-	6,028	26,371	18,327	23,494	408,947	483,167
אירופה	-	858	2,002	875	-	624,620	628,355
אחר	-	-	526	4,494	1,656	208,166	214,842
סה"כ	398,302	326,667	66,065	28,748	70,628	1,642,180	2,532,590

ליום 31 בדצמבר 2023

	אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	קרנות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות(*)	סה"כ
	אלפי ש"ח						
ישראל	254,921	286,693	22,977	8,158	30,181	507,439	1,110,369
ארה"ב	-	12,932	18,171	21,929	21,316	349,279	423,627
אירופה	-	2,572	4,484	-	1,114	475,175	483,345
אחר	-	-	429	8,826	1,374	190,690	201,319
סה"כ	254,921	302,197	46,061	38,913	53,985	1,522,583	2,218,660

*) השקעות אחרות כוללות נכסי מבטחי משנה, מזומנים והשקעות פיננסיות אחרות שלא נכללו בטורים האחרים.

באור 26: - התחייבויות תלויות

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות נגד האגודה

קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי האגודה למבוטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות, פרשנויות ואחרות עקב פערי המידע בין האגודה לבין הצדדים השלישיים לחוזי הביטוח הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

בבקשה לאישור תביעה כייצוגית המפורטת להלן, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר, על חוות דעת יועציה המשפטיים, בשלב זה שטרם התקיים דיון בטענות הצדדים לגופן, לא ניתן להעריך את סיכויי התביעה ואת הסיכון הכספי הטמון בבקשת האישור.

להלן פירוט הבקשה לאישור כתובענה כייצוגיות:

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת	פרטים	סכום תביעה אלפי ש"ח
1	04/2024	מבוטח נ' האגודה ואחרות	עניינה של התובענה בטענה, שבעת תשלום תגמולי ביטוח במסגרת פוליסת ביטוח מקיף לרכב, הנתבעת מפחיתה סכומים שונים בגין "משתנים מפחיתים" או "משתנים מיוחדים", שלא צוינו בפניי המבוטחים בשלב הטרום חוזי	כל מי שקיבל או יקבל תגמולי ביטוח בגין פוליסת ביטוח מקיף לרכב שנכרתה עם הנתבעת במקרים של "אובדן גמור" או "אובדן גמור להלכה", בסכום מופחת בשל "משתנים מפחיתים/מיו חדים" זאת מבלי שמשתנים אלו הוצגו לו בשלב הטרום חוזי, במהלך 3 השנים האחרונות ועד למועד אישור התובענה הייצוגית.	האגודה הגישה תשובה לבקשת האישור וכן בקשה לעיכוב הליכים בשל בקשת אישור קודמת שמתנהלת בבית המשפט המחוזי בתל אביב ומעוררת שאלות משפטיות דומות. בהתאם בית המשפט הורה על הגשת עדכון עד ליום 20.3.25 לגבי התקדמות ההליך בבית המשפט המחוזי.	התובע מעריך כי הנזק הכולל לכל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג עולה על סכום של 2.5 מיליון ש"ח.

באור 26: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות נגד האגודה (המשך)

טבלה מסכמת

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות כפי שצוינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי האגודה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו, לרבות בהליכים שהסתיימו לאחר שאושר בהם הסכם פשרה.

	כמות תביעות	הסכום הנתבע
		אלפי ש"ח
		בלתי מבוקר
בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:		
צוין סכום המתייחס לאגודה	-	-
לא צוין סכום התביעה	1	-

ב. התחייבויות תלויות בגין חברה כלולה, עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן החברה המנהלת)

1. ביום ה-29 ביולי, 2019 הוגשה בבית הדין האיזורי לעבודה בת"א בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית כנגד הקרן. עניינה של בקשת האישור בטענה שלפיה הקרן מנועה מלגבות מעמיתיה (במישרין או בדרך של גבייה מתוך נכסי הקרן), רכיב המכונה "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מתווספת לגביית דמי הניהול המעוגנים בתקנון הקרן. לטענת המבקש, הדין אמנם מתיר עקרונית גבייה כזו, אם יש לה עיגון חוזי במערכת היחסים שבין הקרן לבין העמית אך לשיטתו, אצל הקרן דנא אין עיגון כזה ולפיכך מדובר בהקשרה בגבייה שאינה כדין. לטענת המבקש, התנהלות הקרן בהקשר זה מקימה לכלל העמיתים אשר בוצעה בעניינם גבייה כאמור, שורה של עילות תביעה כנגדה; ובכלל זה עילות נטענות בגין עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חקוקה והפרת חוזה. על יסוד האמור, בדעת המבקש לתבוע בשם כלל העמיתים כאמור, את השבת הכספים שנגבו מהם במישרין או בעקיפין בגין רכיב זה; וכן צווים נלווים, ובכללם צו שיורה על הפסקת הגבייה. על פי אומדנו של המבקש, סכום התביעה אם תאושר כייצוגית הוא למעלה מ- 40 מיליון ש"ח. יצוין, כי בקשת האישור דנא, וכן מספר בקשות אישור דומות נגד גופים שונים המנהלים כספי חוסכים, הוגשו בעקבות החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז (כב' השופטת א' שטמר), בתיק ת"צ - 20212 09 16 הופמן נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ (ניתן ביום 31.5.2019), במסגרתו התקבלה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד חברת "הפניקס", אשר הושתתה על טענות דומות לאלו המועלות בעניינו. על החלטה זו הוגשה בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון (להלן - "הבר"ע"), אשר עודנה תלויה ועומדת. במסגרת הדיון בבר"ע, הגיש היועץ המשפטי לממשלה עמדה, אשר תמכה בדרך התנהלותם של הגופים הפיננסיים. דיון בבר"ע קוים ביום ה-11 בפברואר 2021, וכעת ממתינים הצדדים שם להחלטת בית המשפט העליון.

נוכח קיומה של הבר"ע ובעקבות בקשה שהוגשה מטעם הקרן, הורה בית הדין בהחלטה מיום ה-16 בפברואר, 2020 כי בירורה של בקשת האישור יעוכב עד לאחר הכרעתו של בית המשפט העליון בבר"ע. כן נקבע כי חרף עיכוב ההליך, הקרן תגיש את תשובתה לבקשת האישור, וזו הוגשה ביום ה-1 ביולי 2020. ביום 3 במאי, 2022 הורה בית הדין כי בירורה של בקשת האישור יימשך. ביום 14 ביוני, 2022 הגיש המבקש תגובה לתשובת הקרן לבקשת האישור, ובמסגרתה דחה את טענות ההגנה של הקרן ועמד על הטענות שבבקשת האישור. דיון הוכחות בבקשת האישור, כולל חקירת מצהירים, נקבע ליום 25 במאי, 2023 בין לבין השלימו הצדדים הליכי גילוי ועיון מקדמיים ובגמר דיון ההוכחות התיק נקבע לסיכומים בבקשת האישור.

באור 26: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות בגין חברה כלולה, עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן החברה המנהלת) (המשך)

טרם התקיים דיון מקדמי ראשון בתיק, וטרם ניתנה בו החלטה עניינית כלשהי. היקף החשיפה בהליך זה עשוי להיות מושפע במידה רבה גם מההכרעה בבר"ע, שגם בה טרם ניתנה החלטה. לפיכך, אין בידי החברה המנהלת או יועציה המשפטיים אפשרות להעריך בשלב זה את היקף החשיפה החלה על הקרן בגין הליך זה.

ביום 22 ביוני, 2023, ניתן פסק דין בבר"ע, אשר במסגרתו התקבל הערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בעניין הופמן, והיא בוטלה. בית המשפט העליון קבע, כי גביית ההוצאות הישירות מתוך נכסי הקופה - לא הקימה בעניין הופמן עילת תביעה למי מהחוסכים, נגד המשיבה שם (הפניקס).

ביום 11 ביולי, 2023, הגישה החברה המנהלת לבית הדין הודעת עדכון אודות פסק הדין בבר"ע, וטענה כי נוכח ההלכה שקבע בית המשפט העליון בעניין הופמן, מן הדין לדחות את בקשת האישור דנא אף בלי שהחברה המנהלת תחויב להגיש סיכומים בבקשת האישור. וכי אם המבקש יסרב להסתלק מההליך, חרף פסק הדין בבר"ע, מן הדין יהיה להביא זאת בחשבון בעת פסיקת ההוצאות לחובתו, בגמר ההליך. המבקש השיב לבקשה זו והודיע כי הוא יתייחס לפסק הדן בעניין הופמן במסגרת סיכומיו בתיק. ביום 21 בינואר, 2024 נשלמה הגשת סיכומי הצדדים בבקשת האישור.

ביום 18 בפברואר, 2024 ניתן פסק דינו של בית הדין בבקשת האישור. במסגרת פסק הדין נתקבלו כל טענות ההגנה שהעלתה החברה המנהלת, ונקבע כי היא פעלה כדין, בהתאם לדיני הנאמנות ובהתאם להוראות תקנון החברה המנהלת, וכי גביית ההוצאות הישירות מתוך נכסי החברה המנהלת גם לא הסבה נזק למי מחברי קבוצת התובעים הנטענת.

משכך, בקשת האישור נדחתה, והמבקש חויב בהוצאות החברה המנהלת ובשכר טרחה, בסך כולל של 62 אלפי ש"ח. בכך הסתיים ההליך בערכאה הדיונית.

בתאריך 17 במרס, 2024 הגיש המבקש לבית הדין הארצי לעבודה ערעור בעניין דחייתה של בקשת האישור - עת"צ 37782-03-24 (להלן - "הערעור"). בערעור נטען כי אין יסוד לקביעות שבפסק הדין, שלפיהן החברה המנהלת פעלה כדין, וכי מן הדין היה לאשר בעניינו את התובענה כייצוגית, חרף פסק הדין בעניין הופמן.

הקרן הגישה תשובה לערעור, ובמסגרתה דחתה את כל שנטען בו. כן הוגשה עמדה מטעם רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, שאף היא תמכה באופן מלא בטענות הקרן.

במגרת דיון בערעור אשר נערך ביום 18 במרס 2025, הערעור נדחה.

2. ביום 13 בדצמבר, 2021 הוגשו לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב יפו תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן בהתאמה: "התביעה " ו"בקשת האישור") נגד - כלל פנסיה וגמל בע"מ, כנגד החברה המנהלת וכנגד 10 נתבעים (משיבים) נוספים, בהתאם לפרט 2 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו- 2006. על פי הנטען, המשיבים גרמו לנזק ניכר לעמיתים בקופות הגמל, בקרנות הפנסיה, בביטוחי החיים ובפוליסות החסכון שמנהלת כלל פנסיה וגמל בע"מ, בשל כך שבחרו למכור לישראל - קנדה (ט.ר) בע"מ (להלן: "ישראל קנדה") את מניות אלרוב נדל"ן ומלונאות בע"מ (להלן: "אלרוב") שהחזיקו המשיבים מס' 1-5 (לפי הסדר) - כלל פנסיה, כלל חברה לביטוח בע"מ, כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ, כלל סל מניות ישראל – שותפות כללית, והחברה (להלן: "כלל פנסיה", "כלל חברה לביטוח", "כלל החזקות", ו"כלל סל מניות"), על אף שלכאורה היתה תחת ידן הצעתו של מר אלפרד אקירוב

באור 26: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות בגין חברה כלולה, עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן החברה המנהלת) (המשך)

(להלן: "אקירוב"), לרכוש את אותן המניות במחיר העולה לפחות ב - 33% על המחיר ששילמה ישראל קנדה עבור מניות אלה.

המבקש טוען, כי הסיבה שהמשיבים בחרו למכור את המניות לישראל קנדה כאמור, היתה לכאורה סכסוך חריף אליו נקלעו המשיבים מס' 1-5 וכן ה"ה יורם נווה ויוסי דורי עם אקירוב, בעל השליטה באלרוב. המבקש טוען, כי הפער בין המחיר שהציע מר אקירוב לשלם עבור מניות אלרוב, שעמד על 170 ש"ח למניה ובין המחיר בו נמכרו מניות אלרוב לישראל קנדה - 128 ש"ח למניה, עומד על כ - 125 מיליון ש"ח, מקום שנמכרו כ- 3 מיליון מניות; לטענת המבקש, בחירת המשיבים למכור את מניות אלרוב בתמורה הנמוכה בכ - 125 מיליון ש"ח מן התמורה שלכאורה היו יכולים למכור אותן למר אקירוב עולה כדי רשלנות, הפרת החובה לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב, והפרת החובות המוטלות על המשיבים מכוח הוראות חוק הנאמנות תשל"ט – 1979; לטענת המבקש, הוא עמית בקופת גמל של כלל פנסיה וכן בקרן; המבקש מגדיר את קבוצת המבקשים אשר בשמם תנוהל התובענה הייצוגית: "כל מי שהיה עמית בקופות הגמל, קרנות הפנסיה, ביטוחי החיים ופוליסות החסכון שמנהלת כלל פנסיה, שהחזיקו במניות אלרוב ביום 18 בספטמבר 2021". לטענת המבקש, מימוש נכס של החוסכים בסך הנמוך בכ - 125 מיליון ש"ח מהתמורה שניתן היה לקבל עבורו, פגע בחיסכון חברי הקבוצה בסך זה. מוסיף המבקש וטוען, כי מאז שנמכרו המניות של אלרוב לישראל קנדה, קופת הגמל בה הוא עמית נשאה תשואה של כ - 7% וכך על פי חישוב שערך המבקש (שהוא כלכלן), הנזק שנגרם מוערך בסך של כ - 134 מיליון ש"ח.

ביום 13 ביוני, 2022 הגישו המשיבים תשובה לבקשת האישור (להלן - תשובת המשיבים לבקשת האישור) יחד עם בקשה מטעם המשיבים 6-12 לסילוק בקשת האישור כנגדם על הסף (להלן - הבקשה לסילוק על הסף).

ביום 2 במרס, 2023 הגישו המשיבים בקשה להורות על העברת ההליך לבית המשפט המחוזי מחמת היעדר סמכות עניינית. ביום 14 במאי, 2023, התקבלה החלטת בית הדין, המורה על מחיקת ההליך תוך שמירה על זכות המבקש לפנות לערכאה המתאימה.

בהמשך למתואר לעיל, ביום 21 במאי, 2023 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד כלל פנסיה וגמל בע"מ וכנגד 11 (משיבים) נוספים, בהתאם לפרט 2 לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006.

מדובר בהליך חדש, אשר נפתח בהמשך להחלטת בית הדין לעבודה מיום 14 במאי, 2023 כמפורט לעיל, וכולל את אותן טענות עקרוניות שנטענו בהליך הקודם (עם תוספות ושינויים מסוימים).

ביום 26 בנובמבר, 2023 הוגשה תשובת המשיבים לבקשת האישור יחד עם בקשה מטעם חלק מהמשיבים לסילוקה על הסף.
ביום 4 במרס, 2024, הוגשה בקשת המבקש להסרת השחרות מהפרוטוקולים שצורפו לתשובת המשיבים לבקשת אישור התובענה כייצוגית. ביום 9 באפריל, 2024, הוגשה תשובת המשיכים לבקשת הסרת ההשחרות, במסגרתה נטען שהפרוטוקולים שהושחרו אינם קשורים לעסקה נושא ההליך ושלכן אין מקום להיעתר לבקשה. ביום 29 במאי, 2024 התקבלה החלטת בית המשפט, המקבלת את הבקשה להסרת השחרות ומורה על העברת הפרוטוקולים למבקש, בכפוף לחתימת המבקש על כתב סודיות. במסגרת ההחלטה, בית המשפט הורה למשיבים לשלם הוצאות למבקש בסך של 1,800 ש"ח.
ביום 23 ביוני, 2024 הוגשה בקשה מטעם המשיבים למתן החלטה בבקשות התלויות ועומדות לסילוק על הסף ולמחיקת הסעיפים.
ביום 1 ביולי, 2024 בית המשפט קיבל את בקשת המשיבים לסילוק על הסף של בקשת האישור נגד המשיבים 3, 6-12 והורה למבקש לשלם הוצאות בסך 8,500 ש"ח.

באור 26: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות בגין חברה כלולה, עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן החברה המנהלת) (המשך)

ביום 24 ביולי, 2024 הבהיר בית המשפט כי על המשיבים להגיש תשובתם לתשובת המבקש בבקשת המחיקה עד ליום 8 בספטמבר, 2024.
ביום 7 באוגוסט, 2024 הגישו המשיבים את תשובתם לפרק ג' לתשובת המבקש. כמו כן, באותו היום הגישו הצדדים הודעה מוסכמת לקביעת מועדי הוכחות בהליך. דיוני הוכחות התקיימו בימים 11 במרס, 2025 ו- 13 במרס, 2025. בהתאם להחלטת בית המשפט על הצדדים לגבש הסדר דיוני באשר למועדי הגשת סיכומים.
עמדת יועציה המשפטיים של החברה המנהלת המטפלים בתיק הינה כי הסיכוי שבקשת האישור תתקבל נמוך מ-50%.

באור 27: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות של בעלי עניין וצדדים קשורים

	31 בדצמבר 2024	
	ישויות כלולות	אגודות אחרות
	אלפי ש"ח	
חייבים ויתרות חובה	4,170	4,003
זכאים ויתרות זכות	-	(6,929)

	31 בדצמבר 2023	
	ישויות כלולות	אגודות אחרות
	אלפי ש"ח	
חייבים ויתרות חובה	4,044	3,973
זכאים ויתרות זכות	-	(1,932)

באור 27: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2024		
	ישויות כלולות	אנשי מפתח ניהוליים	אגודות אחרות
	אלפי ש"ח		
עלויות העסקה	-	2,436	-
הכנסות דמי ניהול	15,843	-	-
הוצאות שכר דירה *)	-	-	1,976 *)

*) מוצג כהוצאות פחת ומימון במסגרת תקן IFRS 16.

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		
	ישויות כלולות	אנשי מפתח ניהוליים	אגודות אחרות
	אלפי ש"ח		
עלויות העסקה	-	2,662	-
הכנסות דמי ניהול	15,672	-	-
הוצאות שכר דירה *)	-	-	1,346 *)

*) מוצג כהוצאות פחת ומימון במסגרת תקן IFRS 16.

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
	ישויות כלולות	אנשי מפתח ניהוליים	אגודות אחרות
	אלפי ש"ח		
עלויות העסקה	-	2,224	-
הכנסות דמי ניהול	16,200	-	-
הוצאות שכר דירה *)	-	-	1,560 *)

*) מוצג כהוצאות פחת ומימון במסגרת תקן IFRS 16.

ג. לא ניתן מידע על פרמיות ותביעות של קיבוצים שהינם בעלי האגודה.

באור 28: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח. בנוסף, בחודש יוני 2020 ודצמבר 2021 פורסמו על ידי ה- IASB תיקונים לתקן (להלן - IFRS 17).

IFRS 17 קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא במסגרת IFRS 4 והוראות רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון. התקן החדש צפוי להביא לשינויים מהותיים בדיווח הכספי של האגודה.

מועד היישום לראשונה שנקבע ב-IFRS 17 הינו ה-1 בינואר, 2023, אולם, בהתאם לדרישות הממונה שפורסמו במסגרת "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזי ביטוח" (להלן - "מפת הדרכים"), נדחה מועד היישום לראשונה של IFRS 17 בישראל לתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2025 כאשר מועד המעבר הינו ה-1 בינואר, 2024.

בחודש יולי 2014 פורסם על ידי ה- IASB תקן דיווח כספי בינלאומי 9 בדבר מכשירים פיננסים (להלן - IFRS 9) המחליף את IAS 39 וקובע כללים חדשים לסיווג ומדידה של מכשירים פיננסים בדגש על נכסים פיננסים. מועד היישום לראשונה שנקבע ב-IFRS 9 הוא ה-1 בינואר 2018. בספטמבר 2016 פורסם תיקון ל-IFRS 4 אשר התיר לישות שמנפיקה חוזי ביטוח, ועומדת בקריטריונים מסוימים שנקבעו, לדחות את האימוץ של IFRS 9 עד ל-1 בינואר 2023 (מועד היישום לראשונה של IFRS 17) על מנת למנוע את חוסר ההקבלה החשבונאית שעשויה להתרחש עקביישום של IFRS 9 טרם יישום IFRS 17. האגודה עמדה בקריטריונים כאמור ודחתה את היישום של IFRS 9 בהתאם לכך. עם דחיית מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ל-1 בינואר 2025 דחה הממונה גם את מועד היישום לראשונה של IFRS 9 ל-1 בינואר 2025 בהתאם.

כחלק מתהליך אימוץ התקנים, האגודה בוחנת וממפה את הבקרות הנדרשות ואת אופן זרימת המידע אל הדוחות הכספיים.

בהתאם לדרישות הממונה, האגודה הגישה את תוצאות סקר ההשפעה הכמותית (Quantitative Impact studies, להלן - "QIS") השני (QIS 1) הוגש באוגוסט 2023) ביום 24 בספטמבר 2024 הכולל נתונים מאזניים בהתאם ל- IFRS 17 ו- IFRS 9 לימים 1 בינואר 2024 ו- 31 במרס 2024 וכן נתונים תוצאתיים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ב- 31 במרס 2024 וכן ביום 19 בינואר 2025 הגישה את תוצאות סקר ההשפעה הכמותית השלישי הכולל נתונים המאזניים וכן תוצאתיים לתקופה של שישה חודשים שהסתיימו ב- 30 ביוני 2024.

לצורך היערכותן של חברות הביטוח בישראל לאימוץ IFRS 17, פרסם הממונה נספח לטיוטת חוזר ביטוח בדבר "סוגיות מקצועיות הנוגעות ליישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 (IFRS) בישראל" (להלן - "חוזר סוגיות מקצועיות"). ביום 12 באוגוסט 2024 פורסמה טיוטת חוזר סוגיות מקצועיות עדכנית, שמתייחסת בין היתר להבהרות בקשר לחישוב משקולת פרמיית אי הנזילות ולקביעת הרווח בר סמך. המדיניות החשבונאית המתוארת בהמשך מתבססת בין היתר על חוזר זה.

א. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית

להלן עיקרי הדרישות והמדיניות החשבונאית שנבחרה על ידי האגודה:

תחולת התקן

IFRS 17 חל על חוזים המקיימים את ההגדרה של חוזה ביטוח, אשר כוללים:

א) חוזי ביטוח

ב) חוזי ביטוח משנה שהאגודה מחזיקה.

חוזה ביטוח עשוי לכלול רכיב אחד או יותר שיהיו בתחולת תקן אחר אם הם היו חוזים נפרדים. לדוגמא, חוזי ביטוח עשויים לכלול:

- רכיב בגין שירותים מלבד שירותי חוזה ביטוח (להלן - "רכיב שירות")
- נגזרים משובצים

באור 28: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 (המשך)

א. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

IFRS 17 קובע כי רכיב השקעה ורכיב שירות יופרדו מחוזה הביטוח רק אם הם מובחנים. נגזר משובץ יופרד רק אם הוא עומד בקריטריונים שנקבעו ב- IFRS 9. ככל ורכיבים אלו הופרדו מחוזה הביטוח הם יטופלו בתחולת התקן הרלוונטי.

להערכת האגודה, ליישום IFRS 17 לא צפויה להיות השפעה מהותית על סיווג חוזים כחוזי ביטוח בהשוואה ל- IFRS 4.

מודל המדידה

התקן כולל שלושה מודלים למדידת ההתחייבות בגין חוזי ביטוח (המודל הכללי - מודל ה-GMM, גישת העמלה המשתנה - מודל ה-VFA וגישת הקצאת הפרמיה - מודל ה PAA) אשר רק אחד מהם רלוונטי עבור האגודה:

גישת הקצאת הפרמיה - מודל ה- PAA

מודל זה הינו פישוט של המודל הכללי אשר ניתן ליישום עבור קבוצות חוזי ביטוח מסוימות שעבורן הוא מספק מדידה שמהווה קירוב סביר למדידה בהתאם למודל הכללי.

בהתאם למודל זה, ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי נקבעת כסך הפרמיות שהתקבלו בניכוי תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח ובניכוי סכומי הפרמיה ותזרימי המזומנים לרכישת ביטוח אשר הוכרו ברווח או הפסד בגין תקופת הכיסוי שחלפה. פרמיות שהתקבלו ותזרימי מזומנים לרכישת ביטוח מוכרים ברווח או הפסד לאורך תקופת הכיסוי על בסיס חלוף הזמן. עבור קבוצות חוזי ביטוח תחת מודל ה-PAA, התקן מאפשר להכיר בתזרימי מזומנים לרכישת ביטוח כהוצאות כאשר מתהוות לאגודה עלויות אלה, בתנאי שתקופת הכיסוי של כל חוזה בקבוצה אינה עולה על שנה אחת.

ככל וקיימות עובדות ונסיבות המצביעות על כך שקבוצה של חוזי ביטוח היא מכבידה, האגודה מודדת את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בתוספת תיאום סיכון בגין סיכונים לא פיננסיים בדומה לעקרונות של המודל הכללי. במידה וסכום זה עולה על הערך בספרים של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי, האגודה תגדיל את ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי כנגד הכרה בהפסד מיידי בדוח רווח והפסד.
ככל וחוזה ביטוח משנה קיים בעת הכרה ברכיב הפסד בגין קבוצת חוזי ביטוח המכוסה על ידו, האגודה תכיר ברווח מיידי בגין חוזה ביטוח המשנה (רכיב השבת הפסד) כנגד התאמת הערך בספרים של הנכס ליתרת הכיסוי.

ההתחייבות בגין תביעות שהתהוו מחושבת בהתאם לאותם עקרונות של מודל ה-GMM (מדידת ההתחייבות בגין קבוצות חוזי ביטוח במועד ההכרה לראשונה כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח מהוונים בריבית נוכחית בתוספת תיאום סיכון מפורש בגין הסיכונים הלא פיננסיים (RA), רכיבי ההתחייבות כאמור מסווגים לשני סוגי התחייבויות: התחייבות בגין יתרת הכיסוי (LRC) והתחייבות בגין תביעות שהתהוו (LIC)). התקן מאפשר שלא להוון את תזרימי המזומנים בגין תביעות שהתהוו אם תזרימי המזומנים צפויים להיות משולמים או להתקבל בתוך שנה או פחות מהמועד שבו התביעות התהוו. האגודה אינה מיישמת את ההקלה כאמור.

האגודה רשאית ליישם את גישת הקצאת הפרמיה אם, ורק אם, בעת יצירת הקבוצה:

א) תקופת הכיסוי של כל חוזה בקבוצה הינה שנה אחת או פחות; או
ב) האגודה צופה באופן סביר כי פישוט כאמור יפיק מדידה של ההתחייבות בגין יתרת תקופת הכיסוי לקבוצה שלא תהיה שונה באופן מהותי מזו שהייתה מתקבלת ביישום המודל הכללי.

האגודה רשאית ליישם את גישת הקצאת הפרמיה עבור קבוצות חוזי ביטוח משנה מוחזקים, בהתאמות המשקפות את המאפיינים של חוזי ביטוח משנה מוחזקים השונים מחוזי ביטוח מונפקים.

במרבית תיקי הביטוח של האגודה, תקופת הכיסוי של כל החוזים הינה עד שנה.

באור 28: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 (המשך)

א. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

מודל המדידה (המשך)

גישת הקצאת הפרמיה - מודל ה- PAA (המשך)

קבוצות חוזי ביטוח אלו כשירות באופן אוטומטי ליישום מודל ה-PAA.

בגין יתרת קבוצות החוזים, האגודה מבצעת השוואה בין ההתחייבות בגין יתרת תקופת הכיסוי אשר תופק ביישום מודל ה-PAA לבין ההתחייבות שתופק ביישום המודל הכללי (מבחן כשירות ליישום מודל ה- PAA).

האגודה צופה כי כל חוזי הביטוח שלה יעמדו בקריטריונים ליישום גישה זו.

קיימים פערים לא משמעותיים במדידת חוזי הביטוח תחת מודל ה-PAA מול מדידה של חוזי ביטוח אלמנטרי בהתאם למדיניות הקיימת של האגודה תחת IFRS 4.

האגודה מיישמת את מודל הקצאת הפרמיה (PAA) עבור כל מוצריה (חוזי ביטוח שהונפקו) בביטוח כללי למעט מקרים מסוימים שבהם האגודה בוחנת את ההשפעות על הדיווח הכספי במסגרת

מבחני קבלה (PAA Eligibility) בעיקר עקב סוגיות של גבולות חוזה והשפעתן על המדידה מבחינת קצב ההכרה בהכנסה של מוצרים בהם שחרור הסיכון שונה מהותית מחלוף הזמן. עבור מקרים אלו, האגודה מבצעת בדיקה פרטנית, בין היתר, של בסיס ההכרה בהכנסה והשפעתו.

רמת הקיבוץ

IFRS 17 דורש קיבוץ של חוזי ביטוח לקבוצות לצורך הכרה ומדידה. האגודה תקבע את הקבוצות בעת ההכרה לראשונה ולא תשנה את הרכב הקבוצות לאחר מכן.

ראשית על האגודה לזהות תיקים של חוזי ביטוח. תיק מורכב מחוזים הכפופים לסיכונים דומים והמנוהלים יחד. לאחר זיהוי תיק, האגודה תפצל אותו לכל הפחות לקבוצות הבאות על בסיס הרווחיות הצפויה בעת ההכרה לראשונה:

- קבוצה של חוזים שהם מכבידים בעת ההכרה לראשונה;
- קבוצה של חוזים שבעת ההכרה לראשונה לא קיימת אפשרות משמעותית שיהפכו למכבידים לאחר מכן; וכן
- קבוצה של יתרת החוזים בתיק.

בהתאם לתקן, עבור חוזי ביטוח אשר לגביהם האגודה מיישמת את מודל ה-PAA, האגודה תניח שאין חוזים בתיק שהם מכבידים במועד ההכרה לראשונה, אלא אם ישנן עובדות ונסיבות מצביעות אחרת. IFRS 17 קובע כי חוזים שהונפקו בפער של יותר משנה אחת לא יכללו באותה קבוצה כך שכל שנת חיתום משויכת לקבוצה נפרדת של חוזי ביטוח.

האגודה מוכרת פוליסות ביטוח אשר כוללות מספר סוגי כיסויים אשר היו מסווגים לקבוצות חוזי ביטוח שונות אילו היו חוזי ביטוח נפרדים. יחידת המדידה הנמוכה ביותר לצורך IFRS 17 היא חוזה הביטוח על כל כיסויי הביטוח שנכללים בו ולפיכך בדרך כלל האגודה תשייך את חוזה הביטוח בכללותו לקבוצת חוזי ביטוח אחת. רק במקרים בהם הצורה המשפטית של הפוליסה אינה משקפת את המהות הכלכלית של הזכויות והמחויבויות הכלולים בחוזה, האגודה מפרידה את הכיסויים ומכירה בהם כחוזי ביטוח נפרדים. גישה זו שונה מהותית מהמדיניות של האגודה תחת IFRS 4 לפיה האגודה בדרך כלל מכירה ומודדת כל כיסוי בנפרד.

כמו כן, במקרים מסוימים האגודה מתקשרת עם אותו בעל פוליסה (או עם צד קשור לו) במערכת או סדרה של פוליסות ביטוח. בדרך כלל כל פוליסה במערכת או סדרה תוכר כחוזה ביטוח נפרד. במקרים מסוימים מערכת או סדרת הפוליסות משקפים במהות הכלכלית חוזה ביטוח אחד. במקרים אלו האגודה תכיר ותמדוד את הפוליסות כאמור כחוזה ביטוח אחד.

באור 28: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 (המשך)

א. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

רמת הקיבוץ (המשך)

IFRS 17 מאפשר לכלול חוזים באותה קבוצה אם הם ישתייכו לקבוצות שונות רק מאחר שחוק או תקנה מגבילים באופן ספציפי את יכולתה המעשית של האגודה לקבוע מחיר שונה או רמה שונה של הטבות עבור בעל פוליסה עם מאפיינים שונים. חלקה היחסי של האגודה בפוליסות ביטוח רכב חובה המונפקות באמצעות תאגיד ה- "פול" עונה על דרישה זאת ולפיכך בחרה האגודה לכלול את חלקה היחסי בפוליסות אלה באותה קבוצה המתייחסת לביטוחי החובה הרגילים שהאגודה מוכרת.

בביטוח אלמנטרי, בענפי ביטוח מסוימים (כגון רכב רכוש) רמת הקיבוץ עשויה להיות נמוכה יותר מזו שמיושמת כיום תחת IFRS 4 וכתוצאה מכך הפרמיה בחסר עשויה לגדול. בענפי ביטוח אחרים (כגון בתי עסק ודירות) הכוללים כיסויי רכוש וחבויות, וכיום מוכרים ונמדדים בנפרד, יטופלו כחוזה ביטוח אחד תחת IFRS 17. שינוי זה צפוי להקטין את ההפסד בגין חוזים מכבידים בענפים אלו.

גבולות החוזה

עבור חוזי ביטוח, תזרימי מזומנים הינם בתוך גבולות החוזה אם הם נובעים מזכויות וממחויבויות ממשיות שקיימות במהלך תקופת הדיווח בה האגודה יכולה לחייב את בעל הפוליסה לשלם פרמיות או שיש לה התחייבות ממשית לספק לו שירותים. התחייבות ממשית מסתיימת בנקודה בה לאגודה קיימת יכולת מעשית להעריך מחדש את הסיכונים של בעל הפוליסה (מבוטח בודד) או של התיק של חוזי הביטוח. בנקודה זו, לאגודה קיימת יכולת מעשית לקבוע מחיר חדש או לשנות את תנאי ההטבות המשקפים באופן מלא את אותם סיכונים, ובלבד שבתמחור ברמת התיק, הפרמיה הכוללת לא כללה עלות סיכון עתידית. יכולת המעשית של האגודה לקבוע מחיר במועד עתידי, אשר משקף באופן מלא את הסיכונים בחוזה מאותו מועד, קיימת כאשר אין מגבלות המונעות מהאגודה לתמחר את החוזה מחדש באופן זהה לאופן שבו האגודה הייתה מתמחרת חוזה חדש עם אותם מאפיינים.

בקביעת גבולות החוזה של חוזי ביטוח, האגודה בוחנת כל חוזה בנפרד ושוקלת את מכלול המחויבויות והזכויות הממשיות, בין אם הן נובעות מחוזה, מחוק או מתקנה, ובהתעלם מתנאים חסרי מהות מסחרית.

עבור חוזי ביטוח משנה מוחזקים, תזרימי מזומנים הינם בתוך גבולות החוזה אם הם נובעים מזכויות וממחויבויות ממשיות שקיימות במהלך תקופת הדיווח בה האגודה מחויבת לשלם סכומים למבטח המשנה או שיש לה זכות ממשית לקבל ממנו שירותים. זכות ממשית לקבל שירותים ממבטח המשנה מסתיימת כאשר למבטח המשנה יש יכולת מעשית להעריך מחדש את הסיכונים המועברים אליו, ויכול לקבוע מחיר חדש או לשנות את תנאי ההטבות כך שישקפו באופן מלא את אותם סיכונים, או לחילופין כאשר למבטח המשנה זכות ממשית להפסיק את הכיסוי.

תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי (RA)

ה-RA משקף את הפיצוי שהאגודה דורשת עבור נשיאת אי הוודאות לגבי הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים הנובעת מסיכונים לא פיננסיים הכוללים סיכון ביטוח וסיכונים לא פיננסיים אחרים כגון סיכון ביטולים וסיכון הוצאות. ה-RA משקף גם:

- את הרמה של ההטבה בגין פיזור (שונות) שהאגודה כוללת בעת קביעת הפיצוי שהיא דורשת עבור נשיאת אותו סיכון; וכן
- הן תוצאות עדיפות והן תוצאות נחותות באופן שמשקף את הרמה של שנאת הסיכון של האגודה.

האגודה מתאמת את אומדן הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בגין סכום זה שמקבל ביטוי נפרד בסכום ההתחייבויות הכולל של האגודה.

IFRS 17 אינו מפרט את טכניקות האמידה המשמשות על מנת לקבוע את תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי.

באור 28: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 (המשך)

א. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

תיאום סיכון עבור סיכון לא פיננסי (RA) (המשך)

בתחום הביטוח הכללי, התחום היחידי שבו עוסקת האגודה, התבססה בישראל פרקטיקה רחבה המוסדרת גם בחוזרי הרשות, לעניין אמידת הסיכון בעת אמידת התחייבויות הביטוח הכללי תחת תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 4 (IFRS4) ופרקטיקה זו מתאימה גם ליישום התקן החדש - IFRS17. לפיכך, האגודה תמשיך לעבוד על פי הפרקטיקה בה היא עובדת כבר היום אך תעשה התאמות נדרשות, היכן שצריך, על פי דרישות התקן החדש.

עקומי הריבית

IFRS 17 קובע כי יש להתאים את האומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים על מנת לשקף את ערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הפיננסיים המתייחסים לתזרימי מזומנים אלה, במידה שבה הסיכונים הפיננסיים אינם נכללים באומדנים של תזרימי המזומנים.

התקן קובע כי שיעורי ההיוון המיושמים לאומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים:

א) ישקפו את ערך הזמן של הכסף, את המאפיינים של תזרימי המזומנים ואת מאפייני הנזילות של חוזי הביטוח;

ב) יהיו עקביים עם מחירי שוק שוטפים ניתנים לצפייה (אם קיימים) עבור מכשירים פיננסיים עם תזרימי מזומנים שמאפייניהם עקביים עם אלה של חוזי ביטוח, במונחים של, לדוגמה, עיתוי, מטבע ונזילות; וכן

ג) לא יכללו את ההשפעה של גורמים המשפיעים על מחירי שוק ניתנים לצפייה כאלה, אך שאינם משפיעים על תזרימי המזומנים העתידיים של חוזי הביטוח.

תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח

תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח הם תזרימי מזומנים הנובעים מעלויות מכירה, חיתום ופעילות התחלתית של קבוצה של חוזי ביטוח הניתנים לייחוס במישרין לתיק של חוזי ביטוח אליהם שייכת הקבוצה. כאשר תזרימי המזומנים לרכישת ביטוח ניתנים לייחוס במישרין לקבוצת חוזי ביטוח הם יוקצו לאותה קבוצה וכן לקבוצות אשר יכללו חוזי ביטוח אשר צפויים להיווצר מחידושים של חוזי הביטוח באותה הקבוצה ככל שרלוונטי. תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח הניתנים לייחוס במישרין לתיק של חוזי ביטוח יוקצו לקבוצות של חוזים בתיק לרבות קבוצות חוזי ביטוח שטרם הוכרו. ככל והאגודה הקצתה סכום של תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח לחוזי ביטוח שטרם הוכרו, סכום זה יוכר כנכס נפרד.

תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח המתייחסים לחוזי ביטוח שכבר הוכרו יכללו במדידת חוזי הביטוח במסגרת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידים ויקטינו את הערך בספרים של ההתחייבות בגין יתרת הכיסוי במודל ה-PAA. זהו שינוי משמעותי ביחס למדיניות הקיימת תחת IFRS 4 לפיה כל תזרימי המזומנים לרכישת חוזי ביטוח הוכרו ונמדדו כנכנס נפרד בדוח על המצב הכספי.

הצגה

תחת IFRS 17 האגודה תפצל את הסכומים שהוכרו בדוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר ל:

א) תוצאות שירותי ביטוח, כולל הכנסות ביטוח והוצאות שירותי ביטוח; וכן

ב) הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח.

ההפרדה כמתואר לעיל תגדיל את השקיפות לגבי מקורות הרווח של האגודה.

<u>תוצאות שירותי ביטוח</u>

סך ההכנסות משירותי ביטוח עבור קבוצה של חוזי ביטוח היא התמורה עבור החוזים מותאמת בגין השפעות מימון.

במודל ה-PAA, הכנסות משירותי ביטוח מוכרות על פני תקופת הכיסוי על בסיס חלוף הזמן.

בעקבות האמור לעיל, האגודה לא צופה שההכנסות וההוצאות שלה משירותי ביטוח ישתנו באופן מהותי במעבר ל- IFRS 17.

באור 28: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 (המשך)

א. IFRS 17 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

הצגה (משך)

תוצאות שירותי ביטוח (המשך)

הוצאות שניתן לייחס במישרין למכירה ולקיום של חוזי הביטוח יכללו במדידת חוזה הביטוח ויכרו כהוצאה במסגרת תוצאות שירותי הביטוח. הוצאות שלא ניתן לייחס במישרין לחוזי הביטוח יוכרו כהוצאה במועד התהוותן מחוץ לתוצאות שירותי הביטוח.

הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח

תחת IFRS 17, שינויים בערך בספרים של הקבוצה של חוזי ביטוח הנובעים מההשפעה של ערך הזמן של הכסף ושינויים בערך הזמן של הכסף, וכן מההשפעה של סיכון פיננסי ושינויים בסיכון הפיננסי, מוכרים כהכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח.

IFRS 17 קובע כי על האגודה לבצע בחירת מדיניות חשבונאית בין:

הכללת הכנסות והוצאות מימון מביטוח לתקופה ברווח או הפסד; או

פיצול הכנסות והוצאות המימון מביטוח לתקופה בין רווח או הפסד ובין רווח כולל אחר.

בחירה זו נעשית ברמת תיק חוזי ביטוח.

המדיניות החשבונאית שנבחרה על ידי האגודה עבור כל תיקי הביטוח הינה הכללת הכנסות והוצאות מימון מביטוח לתקופה ברווח או הפסד. מדיניות זו, יחד עם המדיניות לייעד את הנכסים הפיננסיים שבתחולת IFRS 9, מונעת חוסר הקבלה במדידת הנכסים וההתחייבויות.

IFRS 17 אינו מחייב פיצול של ה- RA בין תוצאות שירותי ביטוח לבין הכנסות מימון או הוצאות מימון מביטוח.

האגודה בחרה ליישם הקלה זו ולכלול את כל השינוי ב- RA כחלק מתוצאות שירותי הביטוח.

הוראות מעבר

יש ליישם את IFRS 17 למפרע (להלן - "יישום למפרע מלא") אלא אם הדבר אינו מעשי.

ביישום גישת היישום למפרע המלא, האגודה תזהה, תכיר ותמדוד כל קבוצה של חוזי ביטוח, וכן נכסים כלשהם בגין תזרימי מזומנים לרכישת ביטוח, כאילו IFRS 17 היה מיושם מאז ומעולם. בנוסף, האגודה תגרע יתרות קיימות כלשהן שלא היו קיימות אילו IFRS 17 היה מיושם מאז ומעולם. הפרש נטו הנובע מכך יוכר בהון.

מועד המעבר הינו ה- 1 בינואר 2025, כך שבמועד היישום לראשונה האגודה תציג מחדש את מספרי ההשוואה לשנת 2024.

האגודה תיישם את גישת היישום למפרע המלא עבור כל תיקי הביטוח שברשותה.

באור 28: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 (המשך)

ב. IFRS 9 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית

סיווג ומדידה

נכסים פיננסיים

ביישום IFRS 9, האגודה תסווג נכסים פיננסיים בהתאם למדידה העוקבת שלהם בעלות מופחתת, בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר או בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, על בסיס המודל העסקי של הישות לניהול הנכסים הפיננסיים, וכן מאפייני תזרים המזומנים החוזי של הנכס הפיננסי.

נכס פיננסי יימדד בעלות מופחתת אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

א) הנכס הפיננסי מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו להחזיק נכסים פיננסיים על מנת לגבות תזרימי מזומנים חוזיים; וכן

ב) התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי מספקים זכאות במועדים מוגדרים לתזרימי מזומנים שהם רק תשלומי קרן וריבית בגין סכום הקרן שטרם נפרעה (להלן - "מבחן הקרן והריבית").

נכס פיננסי יימדד בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

א) הנכס הפיננסי מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא הן לגבות תזרימי מזומנים חוזיים והן למכור נכסים פיננסיים; וכן

ב) מתקיים תנאי הקרן והריבית.

נכס פיננסי יימדד בשווי הוגן דרך רווח או הפסד אלא אם הוא נמדד בעלות מופחתת או בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר.

על אף האמור לעיל, במועד ההכרה לראשונה, האגודה יכולה לייעד נכס פיננסי כנמדד בשווי הוגן דרך רווח או הפסד אם יעוד שכזה מבטל או מקטין משמעותית חוסר עקביות במדידה או בהכרה, שהיו נוצרים אילו לא כן ממדידת נכסים או התחייבויות או מהכרה ברווחים ובהפסדים בגינם לפי בסיסים שונים.

יישום IFRS 9 ישפיע על הסיווג והמדידה של הנכסים הפיננסיים של האגודה באופן הבא:

- השקעות במכשירים הוניים ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד חלף מדידה בחברה כלולה בשווי הוגן דרך קרן הון תחת IAS 39.
- נגזרים ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד בדומה ל- IAS 39.
- השקעות במכשירי חוב שאינם עומדים במבחן הקרן והריבית יסווגו לשווי הוגן דרך רווח או הפסד.
- יתר נכסי החוב בתיק הנוסטרו צפויים להיות מיועדים לשווי הוגן דרך רווח או הפסד על מנת למנוע חוסר הקבלה חשבונאית אל מול התחייבויות בגין חוזי ביטוח.

התחייבויות פיננסיות

האגודה לא צופה שינוי מהותי בסיווג ובמדידה של ההתחייבויות הפיננסיות.

באור 28: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 (המשך)

ב. IFRS 9 - השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית (המשך)

מודל ירידת ערך נכסים פיננסיים

האגודה תבחן בכל מועד דיווח את ההפרשה להפסד בגין מכשירי חוב פיננסיים אשר אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

האגודה תבחין בין שני מצבים של הכרה בהפרשה להפסד:

א) מכשירי חוב אשר לא חלה הידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה, או מקרים בהם סיכון האשראי נמוך - ההפרשה להפסד שתוכר בגין מכשיר חוב זה תיקח בחשבון הפסדי אשראי חזויים בתקופה של 12 חודשים לאחר מועד הדיווח, או;

ב) מכשירי חוב אשר חלה הידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה בהם ואשר סיכון האשראי בגינם אינו נמוך, ההפרשה להפסד שתוכר תביא בחשבון הפסדי אשראי החזויים - לאורך יתרת תקופת חיי המכשיר. האגודה תיישם את ההקלה שנקבעה בתקן לפיה היא תניח שסיכון האשראי של מכשיר חוב לא עלה באופן משמעותי ממועד ההכרה לראשונה אם נקבע במועד הדיווח כי המכשיר הינו בעל סיכון אשראי נמוך, למשל כאשר המכשיר הינו בעל דירוג חיצוני של "דרגת השקעה".

ירידת הערך בגין מכשירי חוב הנמדדים לפי עלות מופחתת תיזקף לרווח או הפסד כנגד הפרשה ואילו ירידת הערך בגין מכשירי חוב הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר תיזקף כנגד קרן הון ולא תקטין את הערך בספרים של הנכס הפיננסי בדוח על המצב הכספי.

ג. תיקונים ל- IFRS 9, מכשירים פיננסיים ול- IFRS 7, מכשירים פיננסיים: גילויים

ביום 30 במאי 2024, פרסם המוסד הבינלאומי לתקינה בחשבונאות (IASB) תיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 מכשירים פיננסיים (להלן - "IFRS 9") ולתקן דיווח כספי בינלאומי 7 מכשירים פיננסיים: גילויים (להלן - "IFRS 7") המתקנים היבטים מסוימים של סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים.

התיקונים מתייחסים לנושאים הבאים:

הערכת מאפייני תזרים מזומנים חוזיים לצורך סיווג של נכסים פיננסיים - התיקונים מבהירים כיצד להעריך את מאפייני תזרימי המזומנים החוזיים של נכסים פיננסיים הכוללים מאפיינים הקשורים לסביבה, חברה וממשל (ESG) ומאפיינים מותנים דומים אחרים. בנוסף, התיקונים מרחיבים את הגדרת המונח NON-RECOURSE וכן, מבהירים את המאפיינים של מכשירים צמודים לפי חוזה (CLIS).

גילויים - דרישות גילוי חדשות התווספו ל-IFRS 7 עבור נכסים והתחייבויות פיננסיים עם תנאים חוזיים המתייחסים לאירועים מותנים (כולל אלו הקשורים ל-ESG), ומכשירים הוניים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר (FVTOCI).

התיקונים לתקנים יישומו למפרע החל מתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2026 או לאחריו. אימוץ מוקדם יותר אפשרי בכפוף למתן גילוי. בנוסף, ישות ראשית ליישם מוקדם רק את התיקונים הקשורים לסיווג נכסים פיננסיים והגילויים הקשורים בהם תוך מתן גילוי. ישות לא תציג מידע השוואתי אך, היא רשאית לעשות זאת אם, ורק אם, ניתן לעשות זאת ללא שימוש בראיה לאחור ("HINDSIGHT").

האגודה בוחנת את השלכות התיקונים לעיל על דוחותיה הכספיים ביניים מאוחדים.

באור 28: - יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ותקן דיווח כספי בינלאומי 9 (המשך)

ד. גילוי כמותי - נתוני פרו-פורמה

להלן ההשפעה הצפויה של יישום IFRS 17 ו- IFRS 9 על סעיפי הדוח על המצב הכספי ליום 1 בינואר 2024:

	ליום 31 בדצמבר 2023 כפי שדווח בעבר	השפעת היישום לראשונה של IFRS 17 ו- IFRS 9	מאזן פרו-פורמה למועד המעבר 1.1.2024
		אלפי ש"ח	
נכסים			
מזומנים ושווי מזומנים אחרים	92,380	-	92,380
השקעות פיננסיות אחרות הנמדדות בשווי הוגן	1,355,949	-	1,355,949
השקעות פיננסיות אחרות הנמדדות בעלות מופחתת (1)	26,537	3,440	29,977
הוצאות רכישה נדחות	42,315	(42,315)	-
חייבים ויתרות חובה	35,764	(22,734)	13,030
פרמיות לגביה	108,964	(108,964)	-
נכסי מסים שוטפים	20,192	1,994	22,186
נכסי חוזי ביטוח משנה (3)	743,794	(254,315)	489,479
השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	20,398	-	20,398
רכוש קבוע אחר	57,830	-	57,830
נכסים בלתי מוחשיים	22,013	-	22,013
נכסי מסים נדחים	610	-	610
סה"כ נכסים	2,526,746	(422,894)	2,103,852
התחייבויות			
הלוואות ואשראי	31,688	-	31,688
התחייבויות בשל הטבות לעובדים,נטו	26	-	26
זכאים ויתרות זכות	312,649	(275,419)	37,230
התחייבויות בגין מסים שוטפים	469	-	469
התחייבויות בגין חוזי ביטוח (2)	1,569,944	(141,920)	1,428,024
סה"כ התחייבויות	1,914,776	(417,339)	1,497,437
הון			
הון מניות	178,381	-	178,381
קרנות הון	(31,352)	-	(31,352)
עודפים	464,675	(5,555)	459,120
סך הכל הון המיוחס לבעלי המניות של האגודה	611,704	(5,555)	606,149
זכויות שאינן מקנות שליטה	266	-	266
סך הכל הון	611,970	(5,555)	606,415
סך הכל התחייבויות והון	2,526,746	(422,894)	2,103,852

(1) מזה: יתרת הפרשה להפסדי אשראי בסך של 78 אלפי ש"ח.
(2) מזה: בגין התאמת הסיכון (RA) בסך של 148.3 מליוני ש"ח עבור מגזר ביטוח כללי.
(3) מזה: בגין התאמת הסיכון (RA) בסך של 72.4 מליוני ש"ח עבור מגזר ביטוח כללי.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' מנחם בגין 144א',
תל-אביב 6492102

טל. 972-3-6232525+
פקס 972-3-5622555+
ey.com

לכבוד
חברי האגודה של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

א.ג.נ.,

הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד לפי דרישת
הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981

ביקרתי את המידע הכספי הנפרד, המובא לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - "האגודה") לימים 31 בדצמבר, 2024 ו-2023 ולכל אחת משלוש השנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2024, 2023 ו- 2022 ואשר נכלל כנספח לדוחות הכספיים המאוחדים של האגודה. המידע הכספי הנפרד הינו באחריות הועד המנהל וההנהלה של האגודה. אחריותי היא לחוות דעה על המידע הכספי הנפרד בהתבסס על ביקורתי.

לא ביקרתי את המידע הכספי הנפרד מתוך הדוחות הכספיים של חברות מוחזקות אשר הנכסים בניכוי התחייבויות המיוחסים להן, נטו הסתכמו לסך של 19,666 אלפי ש"ח ו- 22,742 אלפי ש"ח לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023, בהתאמה, ואשר חלקה של האגודה בתוצאות החברות הנ"ל הסתכם ברווח בסך של 5,832 אלפי ש"ח, ברווח בסך של 5,273 אלפי ש"ח וברווח בסך של- 664 אלפי ש"ח לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2024, 2023 ו-2022, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכתי את ביקורתי בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל. על פי תקנים אלה נדרש ממני לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין במידע הכספי הנפרד הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובפרטים הכלולים במידע הכספי הנפרד. ביקורת כוללת גם בחינה של הכללים החשבונאיים שיושמו בעריכת המידע הכספי הנפרד ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הועד המנהל וההנהלה של האגודה וכן הערכת נאותות ההצגה של המידע הכספי הנפרד. אני סבור שביקורתי מספקת בסיס נאות לחוות דעתי.

לדעתי, בהתבסס על ביקורתי ועל הדוחות של רואי החשבון האחרים, המידע הכספי הנפרד ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בחוזר ביטוח 2011-1-4, על עדכוניו.

תל-אביב,
20 במרס, 2025

ניר מרדכי - רו"ח מבקר
קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה (להלן - דוחות סולו), הערוכים בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסים (ביטוח), התשמ"א-1981 כמתואר בבאור 2א (2) לדוחות הכספיים המאוחדים למעט מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי.

דוחות על המצב הכספי

	ליום 31 בדצמבר	
	2024	2023
	אלפי ש"ח	
נכסים בלתי מוחשיים	17,487	19,608
הוצאות רכישה נדחות	44,220	42,315
רכוש קבוע	53,166	55,932
השקעות בחברות בנות וכלולות	51,450	42,889
נכסי ביטוח משנה	883,546	743,794
נכסים בגין מסים נדחים	226	742
נכסים בגין מסים שוטפים	-	18,607
חייבים ויתרות חובה	33,629	32,908
פרמיות לגביה	107,815	109,426
נכסים בשל הטבות לעובדים	1,059	1,021
השקעות פיננסיות:		
נכסי חוב סחירים	655,419	480,022
נכסי חוב שאינם סחירים	261,571	369,747
מניות	66,065	46,061
אחרות	550,873	486,656
סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות	1,533,928	1,382,486
מזומנים ושווי מזומנים	92,083	72,939
סך כל הנכסים	2,818,609	2,522,667
הון והתחייבויות		
הון		
הון מניות ופרמיה	178,381	178,381
קרנות הון	(31,317)	(31,352)
יתרת עודפים	561,838	464,675
סך כל ההון	708,902	611,704
התחייבויות		
התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה	1,742,262	1,569,944
התחייבויות מסים נדחים	14,324	-
זכאים ויתרות זכות	321,461	309,331
התחייבויות פיננסיות בגין חכירה	31,660	31,688
סך כל ההתחייבויות	2,109,707	1,910,963
סך כל ההון וההתחייבויות	2,818,609	2,522,667

20 במרס, 2025			
תאריך אישור הדוחות הכספיים	דורון סט יו"ר הועד המנהל	פזית כהן חזות מנהלת כללית	דניאל שפירא סמנכ"לית, מנהלת אגף כספים

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

א. דוחות על הרווח הכולל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2024	2023	2022
	אלפי ש"ח		
פרמיות שהורווחו ברוטו	642,297	592,334	517,781
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה	296,034	300,597	251,014
פרמיות שהורווחו בשייר	346,263	291,737	266,767
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	123,260	106,691	11,304
הכנסות מדמי ניהול	15,843	15,672	16,200
הכנסות מעמלות	40,058	49,168	46,190
סך כל ההכנסות	525,424	463,268	340,461
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו	512,495	528,540	365,475
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	287,221	274,044	205,910
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, בשייר	225,274	254,496	159,565
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	102,808	91,687	78,573
הוצאות הנהלה וכלליות	20,931	21,072	18,147
הוצאות מימון	4,149	2,363	4,867
הוצאות (הכנסות) אחרות - הפסד (רווח) הון	(13)	59	(67)
סך כל ההוצאות	353,149	369,677	261,085
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	8,521	7,265	5,194
רווח לפני מסים על הכנסה	180,796	100,856	84,570
מסים על ההכנסה	48,736	24,651	21,117
רווח נקי	132,060	76,205	63,453
רווח (הפסד) כולל אחר:			
רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת	140	(8)	64
חלק האגודה ברווח (הפסד) כולל אחר של חברה מוחזקת המטופלת לפי שיטת השווי המאזני	58	177	(1,973)
השפעת המס	(60)	(61)	661
סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר, נטו	138	108	(1,248)
סה"כ רווח כולל	132,198	76,313	62,205

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

ב. דוחות על השינויים בהון

	הון	קרן הון מעסקאות עם בעלי שליטה	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן בגין נכסים פיננסים זמינים למכירה	יתרת עודפים	סך הכל
	אלפי ש"ח					
יתרה ליום 1 בינואר, 2022	178,381	(31,122)	(601)	1,569	404,959	553,186
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	-	(40,000)	(40,000)
רווח נקי	-	-	-	-	63,453	63,453
סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר	-	-	-	(1,314)	66	(1,248)
סה"כ רווח (הפסד) כולל	-	-	-	(1,314)	63,519	62,205
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022	178,381	(31,122)	(601)	255	428,478	575,391
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	-	(40,000)	(40,000)
רווח נקי	-	-	-	-	76,205	76,205
סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר	-	-	-	116	(8)	108
סה"כ רווח כולל	-	-	-	116	76,197	76,313
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023	178,381	(31,122)	(601)	371	464,675	611,704
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	-	(35,000)	(35,000)
רווח נקי	-	-	-	-	132,060	132,060
סה"כ רווח כולל אחר	-	-	-	35	103	138
סה"כ רווח כולל	-	-	-	35	132,163	132,198
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024	178,381	(31,122)	(601)	406	561,838	708,902

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

ג. מגזרי פעילות - סולו

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2024			
	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח*)	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ
	אלפי ש"ח			
פרמיות שהורווחו ברוטו	-	642,297	-	642,297
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה	-	296,034	-	296,034
פרמיות שהורווחו בשייר	-	346,263	-	346,263
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	-	66,155	57,105	123,260
הכנסות מדמי ניהול	15,843	-	-	15,843
הכנסות מעמלות	-	40,058	-	40,058
סך כל ההכנסות	15,843	452,476	57,105	525,424
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	-	512,495	-	512,495
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	-	287,221	-	287,221
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	-	225,274	-	225,274
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	-	102,808	-	102,808
הוצאות הנהלה וכלליות	-	17,306	3,625	20,931
הוצאות מימון	-	4,149	-	4,149
הכנסות אחרות - רווח הון	-	-	(13)	(13)
סך כל ההוצאות	-	349,537	3,612	353,149
חלק האגודה ברווחים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	2,694	-	5,827	8,521
סך הכל רווח לפני מסים על הכנסה	18,537	102,939	59,320	180,796
רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה	58	133	7	198
סך כל רווח כולל לפני מסים על הכנסה	18,595	103,072	59,327	180,994

*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

ג. מגזרי פעילות - סולו (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2023			
	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח*)	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ
	אלפי ש"ח			
פרמיות שהורווחו ברוטו	-	592,334	-	592,334
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה	-	300,597	-	300,597
פרמיות שהורווחו בשייר	-	291,737	-	291,737
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	-	62,791	43,900	106,691
הכנסות מדמי ניהול	15,672	-	-	15,672
הכנסות מעמלות	-	49,168	-	49,168
סך כל ההכנסות	15,672	403,696	43,900	463,268
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	-	528,540	-	528,540
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	-	274,044	-	274,044
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	-	254,496	-	254,496
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	-	91,687	-	91,687
הוצאות הנהלה וכלליות	-	18,511	2,561	21,072
הוצאות מימון	-	2,363	-	2,363
הוצאות אחרות - הפסד הון	-	-	59	59
סך כל ההוצאות	-	367,057	2,620	369,677
חלק האגודה ברווחים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	1,877	-	5,388	7,265
סך כל הרווח לפני מסים על הכנסה	17,549	36,639	46,668	100,856
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה	177	(6)	(2)	169
סך כל רווח כולל לפני מסים על הכנסה	17,726	36,633	46,666	101,025

*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

ג. מגזרי פעילות - סולו (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022			
	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח *)	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ
	אלפי ש"ח			
פרמיות שהורווחו ברוטו	-	517,781	-	517,781
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה	-	251,014	-	251,014
פרמיות שהורווחו בשייר	-	266,767	-	266,767
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	-	1,304	10,000	11,304
הכנסות מדמי ניהול	16,200	-	-	16,200
הכנסות מעמלות	-	46,190	-	46,190
סך כל ההכנסות	16,200	314,261	10,000	340,461
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	-	365,475	-	365,475
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	-	205,910	-	205,910
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	-	159,565	-	159,565
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	-	78,573	-	78,573
הוצאות הנהלה וכלליות	-	17,599	548	18,147
הכנסות מימון	-	4,867	-	4,867
הכנסות אחרות - רווח הון	-	-	(67)	(67)
סך כל ההוצאות	-	260,604	481	261,085
חלק האגודה ברווחים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	1,908	-	3,286	5,194
רווח לפני מסים על הכנסה	18,108	53,657	12,805	84,570
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה	(1,997)	64	24	(1,909)
סך כל רווח כולל לפני מסים על הכנסה	16,111	53,721	12,829	82,661

*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות

א. נכסי חוב סחירים

ההרכב:

	31 בדצמבר 2024		31 בדצמבר 2023	
	הערך בספרים	עלות	הערך בספרים	עלות
	אלפי ש"ח			
סך הכל אגרות חוב ממשלתיות	398,302	413,688	254,921	265,029
נכסי חוב אחרים				
שאינם ניתנים להמרה				
מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:				
מוחזקים למסחר	241,152	250,165	195,046	194,662
מוחזקים לפדיון *)	15,965	15,906	30,055	29,765
סך הכל נכסי חוב סחירים	655,419	679,759	480,022	489,456
*) השווי ההוגן של נכסי החוב הסחירים המוחזקים לפדיון:				
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	15,825		29,603	

ב. מניות

	31 בדצמבר 2024		31 בדצמבר 2023	
	הערך בספרים	עלות	הערך בספרים	עלות
	אלפי ש"ח			
מניות סחירות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד	66,065	53,372	46,061	42,617

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ג. השקעות פיננסיות אחרות

	31 בדצמבר 2024		31 בדצמבר 2023	
	הערך בספרים	עלות	הערך בספרים	עלות
	אלפי ש"ח			
סחירות				
מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד	99,376	77,113	92,897	87,944
שאינן סחירות				
מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד	451,497	396,172	393,759	353,827
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות	550,873	473,285	486,656	441,771

פרק א' – הצהרת אקטואר ביטוח כללי

פרק א' – זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן-המבטח) להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בענפי ביטוח כללי, עבור הדוחות הכספיים של המבטח (להלן -ההפרשות) ליום 31.12.2024, כפי שמפורט להלן.

הנני עובדת שכירה של המבטח ומכהנת כאקטוארית ממונה בביטוח חקלאי החל מיום 20/06/2020.

אינני בעלת עניין במבטח.

פרק ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. היקף חוות הדעת האקטוארית

א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות, לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.

ב. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.

ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטות בסעיף 2 להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.

ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביית התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.

ה. בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:

1. ההפרשה שחושבה בגין הסדר ביטוח שיורי ("הפול") התבססה על חישוב שבוצע על ידי אקטואר ה"פול".
2. לא חושבה הפרשה עבור ביטוחים משותפים בהם החברה אינה מבטח מוביל, אין לחברה ביטוחים משותפים כאלה.
3. לא נלקח בחשבון העדר מתאם בין הענפים השונים לצורך הפחתת סך ההפרשה הכוללת בגין תביעות תלויות עבור כל הענפים הכלולים בהערכתי.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית[1]

		ליום 31/12/2024	
		אלפי ₪	
		ברוטו	שייר
	תביעות תלויות		
1)א)	ענפים שאינם מקובצים :		
	רכב חובה	415,663	234,432
	חבות מעבידים	265,981	150,475
	צד ג'	324,757	177,751
	אחריות מקצועית	20,954	7,527
	חבות מוצר	60,932	20,694
	רכב רכוש	48,398	42,214
	דירות	10,055	1,294
	אובדן רכוש	303,446	33,506
	הנדסי	13,577	1,358
	בעלי חיים	5,420	542
	סה"כ ענפים שאינם מקובצים	1,469,183	669,793
	סה"כ ענפים מקובצים	לא רלוונטי	לא רלוונטי
1)ב)	סה"כ ענפים שאינם מקובצים ומקובצים	**1,469,183**	**669,793**
2)	הוצאות עקיפות בגין כל הענפים	42,483	42,483
3)	פער בין העתודה לסיכונים שטרם חלפו לבין הפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות :		
	רכב חובה	7,047	5,849
	רכב רכוש	3,394	3,394
	מקיף דירות	-	-
		10,441	9,243
	סה"כ התחייבויות ביטוחיות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי המחושבות לפי הערכה אקטוארית	**1,522,107**	**721,519**

פרק ג' – חוות הדעת

אני מצהירה ומאשרת כי בענפים הבאים רכב חובה, חבות מעבידים, צד ג', אחריות מקצועית, חבות מוצר, רכב רכוש, דירות, אובדן רכוש הנדסי ובעלי חיים:

1. הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתוקפם ביום הדוח הכספי:

[1] הנתונים אינם כוללים את ההתחייבות בגין הענפים מטענים בהובלה ותאונות אישיות אשר אינן מוערכים אקטוארית.

א. הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א -1981 ;

ב. הוראות והנחיות הממונה על שוק ההון;

ג. עמדת הממונה בנושא חישוב עתודות בביטוח כללי;

ד. כללים אקטוארים מקובלים.

2. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.

3. ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.

4. ההפרשות לתביעות התלויות המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות, המוגדרות לעיל, בכל ענף שפורט בנפרד, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

5. סך ההפרשות לתביעות תלויות המפורט בפרק ב', מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות בענפים המקובצים ושאינם מקובצים בכללותם, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

6. ההפרשה להוצאות עקיפות המפורטת בפרק ב', מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הוצאות עקיפות ליישוב התביעות, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

7. ההפרשות לפרמיה בחסר המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הפער בין הסיכונים שטרם חלפו והפרמיה שטרם הורווחה ברמת השייר (ככל שקיים) בענפים שפורטו, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

<u>פרק ד' – הערות והבהרות</u>

1. הערות, הבהרות והסברים בנוגע לחוות הדעת האקטוארית

1.1. הרזרבה הנקובה מבוססת על הערכה אקטוארית. ההערכה האקטוארית מבוססת על אומדנים סטטיסטיים הכוללים מרכיב של אי וודאות. האומדן הסטטיסטי מבוסס על הנחות שונות המבטאות את מה שידוע לנו היום. הנחות אלו עשויות להשתנות בהתאם למידע חדש שיתקבל בעתיד, שינויים בסביבה החוקתית, המשפטית, החברתית והכלכלית ומאירועים שיקרו בפועל, שינויים אלה עלולים לגרום להבדלים בין ההערכות לבין העלות הסופית.

1.2. במספר תביעות גדולות בעלות אופי לא סטטיסטי, העתודה נקבעה על סמך חוות דעת מומחי החברה ובהתאם להמלצת יועציהם המשפטיים. כל שינוי או התפתחות בהערכות מומחי החברה עלולה להשפיע על עלות תביעות אילו.

1.3. החברה ממשיכה ליישם את עמדת הממונה – נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי. נאותות הרזרבה נבדקה בכל ענף בנפרד אל מול הרזרבה שחושבה בהתאם לכללי הנוהג המיטבי והרזרבות בכל הענפים עומדת ברמת הביטחון הנדרשת לפי עיקרון הזהירות.

1.4. ניתן לייחס את אי הודאות בעתודות לשני מרכיבים עיקריים של סיכון: סיכון רנדומלי וסיכון סיסטמי. הערכת הסיכון הרנדומלי נבחנה תוך שימוש במודלים סטוכסטים מקובלים, בעוד שלגבי הסיכון הסיסטמי, בהעדרם של מודלים סטטיסטיים מתאימים, נדרש שימוש בשיטות איכותיות המשלבות מידה רבה של שיקול דעת. ככל שתתגבש בארץ בשנים הבאות מודלים להערכת הסיכון הסיסטמי וככל שהחברה תצבור ידע וניסיון נוספים, ייתכנו שינויים בהערכת סיכון זה בעתיד.

1.5. הערכת ההתחייבויות כוללת תוספת מרווח בטחון המחושבת על בסיס סטית התקן במודל האקטוארי על פי שיטה שהוזכרה במאמר של האקטואר ד"ר טומאס מאק ב-1993 ב- Astin Bulletin.

1.6. החל מהדוחות השנתיים של 2022, האגודה מהוונת את ההתחייבויות הביטוחיות בענפי רכב חובה וחבויות. ההיוון מתבסס על וקטור ריבית חסרת סיכון בתוספת 80% פרמיית אי נזילות (בדומה לריבית במסגרת הנוהג המיטבי – חוזר 2015-2076) .ההיוון הופעל על ההערכה הטובה ביותר (best estimate) בתוספת מרכיב סטיית התקן והעתודה להוצאות העקיפות, בהתאם לדפוס התשלומים החזוי של כל ענף ביטוחי.

בעקבות שינוי זה במאזן השנתי של 2022, החברה ביצעה Restatement לדוחות של שנים קודמות.

יש לציין, כי האגודה כעת חשופה לתנודות בעקום הריבית.

1.7. מלחמת חרבות ברזל – בחודש אוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה") במדינת ישראל. מספר קיבוצים אשר מבוטחים על ידי האגודה ספגו פגיעות רכוש כבדות לרבות עסקים שונים, אשר להערכת האגודה מרבית הפיצוי יעשה באמצעות מס רכוש לרבות אובדן רווחים.

נכון לרבעון האחרון לשנת 2024, החלו להתקבל תביעות מגובשות הכוללות אומדן ריאלי של הנזקים שנגרמו לחלק מקיבוצי עוטף עזה המבוטחים תחת פוליסה שיורית קולקטיבית בתוקף לכיסוי נזקי רכוש המוגדרים עקב אירועי טרור ומלחמה, ואשר נטען כי נגרמו כתוצאה מפעולות טרור שהחלו ב- 7.10.23 בשעות הבוקר ונמשכו מספר ימים (בהתאם לכל קיבוץ), ולאחר מכן נזקים נוספים כתוצאה ממתקפת טילים שהמשיכה תקופה ארוכה כחלק ממלחמת חרבות ברזל. הנזקים נבחנו ונבחנים גם על ידי שמאי מטעם החברה. חלק מהקיבוצים בדרום טרם הגישו תביעות לנזקים שלפי הנטען נגרמו להם. בנוסף, גם לקיבוצים בצפון, שחלקם מבוטחים אף הם תחת אותה פוליסה שיורית קולקטיבית נגרמו נזקים כתוצאה מההתקפות החיזבאללה ומלחמת חרבות ברזל. עד כה טרם הוגשו על ידי קיבוצים אלה תביעות, ולפיכך בשלב זה אין בידי האגודה יכולת להעריך את סך הנזקים שנגרמו לקיבוצים המכוסים תחת הפוליסה, את הנזקים המכוסים מעבר לפיצוי להם זכאים מכח מס רכוש, ובגין איזה סעיף כיסוי הנזקים יכוסו .

לאחר בחינת התביעות שהוגשו והערכות השמאים מטעם האגודה של תביעות אלה, ובחינת ההיבטים השונים, לרבות סעיפי הכיסוי והטענות המשפטיות, ובהיוועצות עם יועצים משפטיים,

החליטה האגודה להגדיל את העתודה בגין סך התביעות על פי הפוליסה לסך של 200 מליוני ₪ בברוטו ו– 20 מליוני ₪ בשייר של האגודה.

1.8. השפעות הצפויות של אימוץ תקן דיווח כספי בינלאומי 17 - עבור התקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2025, האגודה תיישם לראשונה את תקן דיווח כספי בינלאומי 17 – "חוזי ביטוח" (להלן: ""IFRS 17") אשר משפיע על ההכרה, המדידה, ההצגה והגילוי בקשר לחוזי ביטוח, ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא במסגרת תקן דיווח כספי בינלאומי 4 - "חוזי ביטוח" (להלן: "IFRS 4") והוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הרשות").

יצוין כי הרשות קבעה במסגרת מספר חוזרים הוראות משמעותיות המתייחסות לאופן היישום של IFRS 17 ו-IFRS 9 ובכלל זה: ריביות ההיוון, מרווח הסיכון, החלוקה לתיקים ולקבוצות ועוד.

בעקבות היישום לראשונה של IFRS17, צפויים לחול שינויים משמעותיים מדיניות החשבונאית של האגודה בקשר לטיפול בחוזי ביטוח, אשר כוללים שימוש בשיקול דעת ובאומדנים חדשים ביחס לאלו שנדרשו בעת יישומו של IFRS 4. כמו כן, השלכותיו של IFRS 17 על הדוחות הכספיים עשויות להיות משמעותיות ובעלות חשיבות למשתמשים בדוחות הכספיים של האגודה.

2. שינויים מהותיים בהנחות ובשיטות האקטואריות בהשוואה להערכה האקטוארית השנתית הקודמת

2.1. סטיית תקן בענפי רכוש – משיקולי מהותיות סטיית התקן עבור ענפי הרכוש (אובדן רכוש, הנדסי, בעלי חיים ודירות) חושבה ביחד וזה לעומת שנה שעברה בה חישוב לכל אחד מהענפים לעיל סטיית תקן.

2.2. יתר הענפים – ללא שינוי.

3. שינויים מהותיים בהפרשות שפורטו בפרק ב' לעיל בהשוואה להפרשות שפורטו בדוח לתקופה הקודמת

3.1. חבות מעבידים – ההתחייבויות הביטוחיות ירדו בכ- 14.8 מיליון ₪ בשייר, בעיקר בעקבות התפתחויות לטובה של מחלקת תביעות בגין שנים ישנות.

3.2. צד ג' – ההתחייבויות הביטוחיות ירדו בכ- 10 מיליון ₪ בשייר, בעיקר בעקבות התפתחויות לטובה של מחלקת תביעות בגין שנים ישנות.

3.3. חבות מוצר - ההתחייבויות הביטוחיות ירדו בכ- 13 מיליון ₪ בשייר, בעיקר בעקבות סגירת תביעת מילובר בשנת חיתום 2020.

3.4. רכב רכוש - ההתחייבויות הביטוחיות ירדו בכ- 10.4 מיליון ₪ בשייר, התפתחות לטובה של שנים קודמות ושחרור פרמיה בחסר שעמדה על 5 מיליון ₪.

4. ענפים שלא ניתן לבצע בהם הערכה אקטוארית.

בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח החברה בחנה אפשרות חישוב הפרשות אקטואריות גם בענפים הבאים:

- מטענים בהובלה
- נסיעות לחו"ל

עקב העדר מובהקות סטטיסטית, הן מבחינת החשיפה והן מבחינת התביעות, לא יושם מודל אקטוארי בענפים אילו.

06.03.2025	סמנכ"לית, אקטוארית ראשית	שירן מאור אלקיים F.IL.A.A	
תאריך	תפקיד	שם	חתימה

ביטוח חקלאי

חלק ד - פרטים נוספים על התאגיד

[ההפניה בתקנות בפרק זה הינה לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים) התש"ל-1970]

תוכן העניינים

.1	תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים לפי רבעונים	2
.2	רשימת השקעות בחברות בת ובחברות קשורות וריווחיהן	3
.3	שינויים בהשקעות בחברות בנות וחברות כלולות	3
.4	רשימת הלוואות (תקנה 14)	3
.5	ניירות ערך שנרשמו למסחר בבורסה (תקנה 20)	3
.6	תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה (תקנה 21)	4
.7	בעלת השליטה באגודה (תקנה 21 א)	5
.8	עסקאות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה ענין אישי באישורן [תקנה 22]	5
.9	החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה (תקנה 24)	5
.10	הון האגודה (תקנה 24 א)	5
.11	מרשם חברים (תקנה 24 ב)	5
.12	מען האגודה (תקנה 25 א)	5
.13	חברי הוועד המנהל באגודה (תקנה 26)	6
14	נושאי משרה בכירה באגודה (תקנה 26א')	9
.15	מורשה חתימה של האגודה (תקנה 26 ב)	12
.16	רואה החשבון של האגודה (תקנה 27)	12
.17	שינוי בתקנות האגודה (תקנה 28)	12
.18	המלצות והחלטות חברי הועד מנהל (תקנה 29)	12
.19	החלטות האגודה (תקנה 29 א)	13

1. תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים לפי רבעונים:

	באלפי ש"ח לשלושת החודשים שנסתיימו בתאריך				
	סה"כ	**31.12.24**	**30.09.24**	**30.06.24**	**31.03.24**
פרמיות שהורווחה ברוטו	642,297	161,574	164,650	160,419	155,654
פרמיות שהורווחה על ידי מבטחי משנה	296,034	70,078	72,845	73,721	79,390
פרמיות שהורווחו בשייר	**346,263**	**91,496**	**91,805**	**86,698**	**76,264**
רווחים מהשקעות	123,271	39,837	27,548	21,862	34,024
הכנסות מעמלות, דמי ניהול ואחרות	83,665	19,888	20,405	19,760	23,612
סך הכול הכנסות	**553,199**	**151,221**	**139,758**	**128,320**	**133,900**
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	512,495	198,669	154,087	47,632	112,107
חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	287,221	136,082	75,641	18,004	57,494
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	**225,274**	**62,587**	**78,446**	**29,628**	**54,613**
עמלות שיווק והוצאות רכישה אחרות	114,985	30,734	29,391	28,434	26,426
הוצאות הנהלה, כלליות ואחרות	28,977	5,996	9,330	6,669	6,982
הוצאות/(הכנסות) מימון ואחרות	3,664	(177)	(45)	1,561	2,325
סך הכול הוצאות	**372,900**	**99,140**	**117,122**	**66,292**	**90,346**
חלק האגודה ברווחי חברה כלולה	2,694	541	1,108	449	596
רווח לפני מסים על הכנסה	**182,993**	**52,622**	**23,744**	**62,477**	**44,150**
מיסים על הכנסה	50,856	14,477	7,577	16,855	11,947
רווח נקי	**132,137**	**38,145**	**16,167**	**45,622**	**32,203**
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו	138	424	(280)	(106)	100
רווח כולל	**132,275**	**38,569**	**15,887**	**45,516**	**32,303**

2. <u>רשימת השקעות בחברות בת ובחברות קשורות וריווחיהן (תקנה 11 ו-13)</u>

החברה	מס' מניות וסוגן	סך ערך נקוב (ש"ח)	שיעור החזקה	ערך בדו"ח הכספי של התאגיד (באלפי ש"ח)	רווח שנזקף לדו"ח הכספי (באלפי ש"ח)	דמי ניהול ריבית ודיבידנד שהתקבל (באלפי ש"ח)
עתודות – קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ (חברה מנהלת)	מ"ר	600,000	50%	22,876	2,729	דמי ניהול 15,843
מד שילד בע"מ	מ"ר	7.5	2%	250	-	
סך הכל				**23,126**	**2,729**	

3. <u>שינויים בהשקעות בחברות בנות וחברות כלולות (תקנה 12)</u>

אין.

4. <u>רשימת הלוואות (תקנה 14)</u>

הלוואות מסחריות	70,148
חברות כרטיסי אשראי בגין תעודות חובה	40,032
עובדים	250
סך הכל	**<u>110,430</u>**

5. <u>ניירות ערך שנרשמו למסחר בבורסה (תקנה 20)</u>

אין.

6. <u>תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה (תקנה 21)</u>

להלן פירוט התגמולים ששולמו בשנת הדו"ח לכל אחד מחמשת מקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה באגודה (באלפי ש"ח):

פרטי מקבל התגמולים				תגמולים בעבור שירותים						סך הכל
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון התאגיד	שכר	מענק	תשלום מבוסס מניות	דמי ניהול	דמי ייעוץ	עמלה	
1. פזית כהן חזות	מנהלת כללית	100%	-	1,694	470	-	-	-	-	2,164
2. עופר אביטל	מנכ"ל משקי טנא סוכנות לביטוח בע"מ	100%	-	901	290	-	-	-	-	1,191
3. רונן דביר	סמנכ"ל, מנהל אגף מערכות מידע	100%	-	923	159	-	-	-	-	1,082
4. ליטל ענבר	סמנכ"לית, מנהלת אגף בטוח כללי	100%	-	843	145	-	-	-	-	988
5. שירן מאור אלקיים	סמנכ"לית, מנהלת אגף אקטואריה	100%	-	885	85	-	-	-	-	970

<u>הערות לנתונים בטבלה:</u>

סך כל התגמולים לחברי הוועד המנהל (כולל תגמול לדירקטורים חיצוניים, בלתי תלויים) בשנת הדו"ח בגין השתתפותם בישיבות הסתכמו ב- 886 אלפי ש"ח.

תנאי העסקתם של נושאי המשרה נקבעו בהסכם העסקה אישי המגדיר את משכורת הבסיס וכן תנאים סוציאליים ופנסיוניים כמקובל לנושאי משרה באגודה. בנוסף, זכאים נושאי המשרה לבונוס שנתי בהתאם למדיניות התגמול של האגודה (המפורסמת במסגרת הדו"ח התקופתי של האגודה).

הגב' פזית כהן חזות החלה את כהונתה כמנכ"לית ביום ה- 1.6.2021. תנאי העסקתה נקבעו בהסכם העסקה אישי בהתאם למפורט לעיל. בהסכם העסקה האישי נקבע כי סיום ההתקשרות עימה תהיה בהודעה מראש של 90 יום.

7. <u>בעלת השליטה באגודה (תקנה 21 א)</u>

בעלת השליטה באגודה הינה אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ ("אגודת האחזקות"), המחזיקה 100% מיחידות ההשתתפות באגודה, מתוכן יחידת השתתפות אחת מוחזקת על ידי ניהול סיכונים - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ ("ניהול סיכונים"), אגודה בת של אגודת האחזקות, בנאמנות עבור אגודת האחזקות.

8. <u>עסקאות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה ענין אישי באישורן [תקנה 22]</u>

הסכם שכירות ביחס לנכס ברח' מיטב, תל-אביב - הסכם שכירות מיום 23.8.2021 בין האגודה לבין ניהול סיכונים. על פי ההסכם שוכרת האגודה בשכירות בלתי מוגנת נכס המשמש את משרדיה וזאת לתקופה בת 120 חודשים המתחילה ביום 1.1.2023 ואשר תוארך ב-10 שנים נוספות (אלא אם האגודה תחליט כי אינה מעונינת בכך). במסגרת הסכם השכירות שוכרת האגודה שטח בנוי בבניין משרדים של כ-4,500 מ"ר וכן כ-44 חניות כנגד דמי שכירות שנתיים בהיקף של כ-2 מליון ש"ח וכן מעניקה שירותי ניהול לבניין בכללותו כנגד דמי ניהול וזאת בהיקפים זניחים. ההסכם כולל תנאים מקובלים להתקשרויות מעין אלו. העניין האישי של בעל השליטה (אגודת האחזקות) נובע מהתקשרותה של ניהול סיכונים בעסקה (שהיא תאגיד בבעלותו המלאה). העסקה אושרה על ידי ועדת הביקורת של האגודה והועד המנהל של האגודה ביום 24.6.2021.

9. <u>החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה (תקנה 24)</u>

אגודת האחזקות מחזיקה ב-1,392,473 יחידות השתתפות באגודה, המהוות 100% מיחידות ההשתתפות באגודה (אחת מהן מוחזקת על ידי ניהול סיכונים, שהינה אגודה בבעלותה המלאה של אגודת האחזקות, וזאת בנאמנות עבור אגודת האחזקות).

יצוין, כי משקי הקיבוצים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, במישרין ובאמצעות תאגידים בשליטתה, מחזיקה בכ-17.25% מיחידות ההשתתפות באגודת האחזקות.

10. <u>הון האגודה (תקנה 24 א)</u>

הון האגודה מורכב מ- 1,392,473 יחידות השתתפות. מתוכן 1,392,472 יחידות השתתפות מוחזקות על ידי אגודת האחזקות ויחידות השתתפות אחת (1) מוחזקת על ידי ניהול סיכונים בנאמנות עבור אגודת האחזקות.

11. <u>מרשם חברים (תקנה 24 ב)</u>

שם החברה	מס' יחידות השתתפות
אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ	1,392,472
ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ	1
סה"כ	1,392,473

12. <u>מען האגודה (תקנה 25 א)</u>

המען הרשום של האגודה: רח' מיטב 11, תל אביב, מיקוד: 6789812.

מס' טלפון: 03-5632828.

מס' פקסימיליה: 03-5632379.

כתובת דוא"ל: www.bth.co.il

13. חברי הוועד המנהל באגודה (תקנה 26)

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
דורון סט	**055902167**	**1959**
הכתובת: **קיבוץ יגור 30065**		נתינות: **ישראלית**
דירקטור חיצוני: **לא**	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין: **יו"ר פעיל, דירקטור דירקטור ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטור במשקי ביטוח מקבוצת חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ, יו"ר ועד מנהל אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, יו"ר ועד מנהל ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, יו"ר ועד מנהל ב.ט.ח השקעות והחזקות פיננסיות – אגודה שיתופית מרכזית בע"מ, דירקטור באלומות (גורן-ב.ט.ח) החזקות (2007) בע"מ.**	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד: **לא**
תאריך תחילת כהונה: **12.2009**	חברות בוועדות הוועד המנהל: **חבר ועדת השקעות, חבר ועדת מאזן, חבר ועדת סולבנסי.**	
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית: **כן**	בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח: **כן**	
השכלה ותעסוקה ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור		
השכלה: B.Sc. בכלכלה וניהול מהטכניון, M.Sc. בכלכלה מהטכניון.		
תעסוקה: חבר ויו"ר ועד מנהל משקי הקיבוצים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, דירקטור ויו"ר דירקטוריון עתודות הותיקה קרן פנסיה לעצמאים ושכירים בע"מ, דירקטור ויו"ר דירקטוריון דליה אנרגיה בע"מ ויו"ר מועצת הכותנה.		

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
שרון אריה שלזינגר	**022929921**	**1968**
הכתובת: **קיבוץ להבות חביבה 3883500**		נתינות: **ישראלית**
דירקטור חיצוני: **לא**	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין: **לא**	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד: **לא**
תאריך תחילת כהונה: **1.2020**	חברות בוועדה או בוועדות הוועד המנהל: **לא**	
השכלה ותעסוקה ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור		
השכלה: תואר ראשון כלכלה וחשבנאות, מדרשת רופין (רישיון לעיסוק בראיית חשבון).		
תעסוקה: מנכ"ל גרנות ארגון שיתופי אזורי אגש"ח מרכזית בע"מ. חבר ועד מנהל בגרנות ארגון שיתופי אזורי אגש"ח מרכזית בע"מ, מפעלי גרנות אגש"ח בע"מ, מיגר מערכות מידע גרנות אגש"ח בע"מ, סיבן מפעלי כותנה למשקי העמק חפר השרון והשומרון אגודה שיתופית חקלאית, גרנות הובלות אגש"ח, אלוני גרנות אגש"ח, אבוקדו מכון אריזה לפירות סובטרופיים למשקי עמק חפר, מטעי גרנות אגש"ח, חקלאי גרנות אגש"ח, הדרי גרנות אגש"ח, א.פ.א.י אגודה שיתופית לפיות ארץ ישראל בע"מ, גרנות יובל אגש"ח בע"מ, אגרו סטאדיס המרכז הבינלאומי למשתלמים חקלאיים בישראל בע"מ, בר השכלה בינלאומיות מתקדמת בע"מ, מרכז בדרכה אגרוסטדיס תל חי אגודה שיתופית בע"מ, מרכז הדרכה חקלאית כפר סילבר אגש"ח בע"מ, רימון שיתורי ייעוץ וניהול בע"מ, אחזקות תנורה ותעמ"ת- אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, עמק חפר אגש"ח של משקי עובדים לתובלה בע"מ, גרנות חשמל בע"מ, סיבן ניהול פרוייקטים סולריים בע"מ, גרנות דגן בע"מ, גרנות תנובות בע"מ, גרנות חרושת בע"מ, גרנות שיבולת ע"מ, גרנות אסם בע"מ, חבר ועד מנהל ב.ט.ח השקעות והחזקות פיננסיות – אגודה שיתופית מרכזית בע"מ, מי רם תשתיות חשמל בע"מ, מרימון גז טבעי צפון בע"מ, חבר ועד מנהל באחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ וחבר ועד מנהל בניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ.		

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
איכנולד גבריאל	**009671330**	**1955**
הכתובת		נתינות
נחל אלכסנדר 8, צור יצחק		**ישראלית**
דירקטור חיצוני	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד
לא	**לא**	**לא**
תאריך תחילת כהונה	חברות בוועדה או ועדות של הוועד המנהל:	
1.2020	**לא**	

השכלה ותעסוקה ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור

השכלה: תואר ראשון בכלכלה ומנהל, מדרשת רופין. תואר שני במנהל עסקים, אוניברסיטת פוליטכניק ניו יורק (שלוחת רחובות).

תעסוקה: מנכ"ל אחזקות בית שאן ומשקי בית שאן, חבר ועד מנהל ב.ט.ח השקעות והחזקות פיננסיות – אגודה שיתופית מרכזית בע"מ, חבר ועד מנהל באחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, וחבר ועד מנהל בניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ.

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
עדית גרפונקל	**057712283**	**1962**
הכתובת		נתינות
קיבוץ יטבתה ד.נ. אילות 8882000		**ישראלית**
דירקטור חיצוני	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד
לא	**לא**	**לא**
תאריך תחילת כהונה	חברות בוועדה או ועדות של הוועד המנהל:	
11.2022	**לא**	

השכלה ותעסוקה ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמשת דירקטורית:

השכלה: תואר ראשון במתמטיקה ומדעי המחשב באוניברסיטת בן גוריון בנגב.

תעסוקה: יו"ר ועדת ההשקעות הפיננסיות של קיבוץ יטבתה, יו"ר הדקלאים, חברת ועד ההנהלה של משקי הקיבוצים, חברת ועד מנהל של פיתוח שאן וחברת הדירקטוריון של מחלבות יטבתה.

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
מיכה דרורי	**055377659**	**1958**
הכתובת		נתינות
קיבוץ געש 60951		**ישראלית**
דירקטור חיצוני	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד
לא	**לא**	**לא**
תאריך תחילת כהונה	חברות בוועדות של הוועד המנהל:	
2.2014	**לא**	

השכלה ותעסוקה ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור

השכלה: תואר ראשון במשפטים, תואר שני במדיניות ציבורית.

תעסוקה: יועמ"ש התנועה הקיבוצית, חבר ועד מנהל ב.ט.ח השקעות והחזקות פיננסיות – אגודה שיתופית מרכזית בע"מ, חבר ועד מנהל באחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, וחבר ועד מנהל בניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ.

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
אלון פלד	**028629210**	**1971**
הכתובת		נתינות
קיבוץ הזורע, שיכון העמק		**ישראלית**
דירקטור חיצוני	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין **מנהל כספים בחברת מש תקשורת (חברת בת של משקי הקיבוצים)**	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד
לא		**לא**
תאריך תחילת כהונה	חברות בוועדות של הוועד המנהל:	
1.2024	**לא**	

השכלה ותעסוקה ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור

השכלה: תואר ראשון בהנדסה תעשייה וניהול, תואר שני במנהל עסקים.

תעסוקה: מנהל תחום תקשורת במשקי הקיבוצים, מנכ"ל חברת נס"ר להתיישבות.

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
צילה דסקל (*)	**055369581**	**1958**
הכתובת		נתינות
שיר השירים 204 אלקנה		**ישראלית**
דירקטור חיצוני (ד״בת)	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד
כן	**לא**	**לא**
תאריך תחילת כהונה	חברות בוועדות של הוועד המנהל:	
6.2016	**יו״ר וועדת ביקורת (ביושבה גם כוועדת התגמול), חברה בוועדת השקעות, יו״ר ועדת מאזן, חברה בוועדת סולבנסי**	
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח	
כן	**כן**	

השכלה ותעסוקה ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור

השכלה: תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, רואת חשבון מוסמכת.

תעסוקה: דירקטורית חיצונית בעגור חברה לניהול קופות גמל וקרנות השתלמות בע״מ.

(*) ביום 31.3.2025 תסיים הגברת צילה דסקל את כהונתה כדב״ת- דח״צ.

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
עדה מרקמן	**55398481**	1958
הכתובת		נתינות
האודם 47, שוהם		**ישראלית**
דירקטור חיצוני (ד״בת)	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד
כן	**לא**	**לא**
תאריך תחילת כהונה	חברות בוועדות של הוועד המנהל:	
12.2021	**ועדת ביקורת (ביושבה גם כוועדת התגמול), עדת מאזן וועדת סולבנסי**.	
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח	
כן	**כן**	

השכלה ותעסוקה ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור

השכלה: תואר ראשון ושני בהתמחות מערכות מידע. מוסמכת למדעים הנדסה תעשייה וניהול מטעם הטכניון, מוסמכת במנהל עסקים מטעם אוניברסיטת תל אביב.

תעסוקה: ניהול אגף מערכות מידע ב״הפניקס חברה לביטוח״, BDI פרויקטים.

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
יעקב (קובי) נימקובסקי	**024931313**	**1970**
הכתובת		נתינות
רחוב רמת חן 10/1 ר״ג		**ישראלית**
דירקטור חיצוני (ד״בת)	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד
כן	**לא**	**לא**
תאריך תחילת כהונה	חברות בוועדות של הוועד המנהל:	
6.2023	**יו״ר ועדת השקעות, חבר ועדת ביקורת (ביושבה גם כוועדת התגמול), חבר ועדת מאזן, חבר ועדת סולבנסי**.	
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח	
כן	**לא**	

השכלה ותעסוקה ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור

השכלה: תואר ראשון (BA) בכלכלה ומנהל עסקים מטעם האוניברסיטה העברית בירושלים, תואר MBA מטעם אוניברסיטת תל אביב.

תעסוקה: מנכ״ל קרן וגה, איש עסקים פרטי ויועץ, מנכ״ל אלומות בית השקעות, יו״ר ומנכ״ל אלומות קרנות נאמנות, יו״ר אלומות ניהול תיקי השקעות, דירקטור בחברות פרטיות שבבעלותו ודב״ת בוואן טכנולוגיות מידע בע״מ.

14. נושאי משרה בכירה באגודה (תקנה 26א')

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
פזית כהן חזות	**032201972**	**1975**
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו:		תאריך תחילת הכהונה
מנכ"לית האגודה, יו"ר דירקטוריון ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטורית בכנעני סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטורית במשקי ביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ, דירקטורית במשקי טנא סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטורית במשקי פלמחים סוכנות לביטוח בע"מ.		**6.2021**
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד		
לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות		
השכלה: תואר ראשון בביטוח וניהול, תואר שני מנהל עסקים ומימון.		
תעסוקה: מנהלת אגף אלמנטר, ומנכ"לית משותפת בביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ.		

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
דניאל שפירא	**021606231**	**1985**
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו		תאריך תחילת הכהונה
סמנכ"לית, מנהלת אגף כספים		**11.2023**
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד		
לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות		
השכלה: B.A בחשבונאות.		
תעסוקה: רואת חשבון מוסמכת, חשבת ראשית באגודה.		

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
רונן דביר	**27760792**	**1970**
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו		תאריך תחילת הכהונה
סמנכ"ל, מנהל מחלקת מערכות מידע		**09.2020**
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד		
לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות		
השכלה: B.A מנהל עסקים המכללה למנהל.		
תפקיד בתאגיד: מנהל מחלקת מערכות מידע וממונה אבטחת מידע.		
תעסוקה: סגן מנהל מערכות מידע ב A.I.G חברה לביטוח.		

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
שירן מאור אלקיים (*)	**021662044**	**1985**
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו		תאריך תחילת הכהונה
סמנכ"לית, מנהלת אגף אקטואריה ואנליזה ואקטוארית ממונה		**6.2020**
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד		
לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות		
השכלה: תואר ראשון בסטטיסטיקה B.A, תואר שני בסטטיסטיקה עם התמחות באקטואריה M.A מאוניברסיטת חיפה. חברה מלאה באגודה הישראלית לאקטואריה F.IL.A.A.		
תעסוקה: מנהלת תחום אקטואריה ברשות שוק ההון.		

(*) ביום 30.9.2024 הודיעה על סיום עבודתה באגודה שיכנס לתוקף ביום 31.3.2025.

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
הדס בז'ה	**023768450**	**1968**
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו **סמנכ"לית, מנהלת ביטוח משנה ומטה ביטוח כללי**		תאריך תחילת הכהונה **1.2018**
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד **לא**		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות **השכלה:** B.A בביטוח המכללה לביטוח. **תעסוקה:** מנהלת ביטוח משנה ומטה ביטוח כללי באגודה.		

שם ושם המשפחה	מספר זהות	שנת לידה
ליטל ענבר	**036355626**	**1980**
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו **סמנכ"לית, מנהלת אגף ביטוח כללי**		תאריך תחילת הכהונה **6.2021**
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד **לא**		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות **השכלה:** L.L.B , L L.M במשפטים. **תעסוקה:** חתמת ראשית בהראל חברה לביטוח, מנהלת תביעות ורגולציה בקבוצת אקורד, מנהלת תביעות בפלתורס.		

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
מאור שטרן	**034437962**	**1978**
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו **סמנכ"ל, מנהל אגף ניהול סיכונים**		תאריך תחילת הכהונה **07.2019**
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד **לא**		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות **השכלה:** B.A בחשבונאות. **תעסוקה:** רואה חשבון מוסמך, מנהל סיכונים באגודה.		

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
גלית אורן	**031170418**	**1979**
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו **סמנכ"לית, מנהלת אגף משאבי אנוש ומטה**		תאריך תחילת הכהונה **04.2019**
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד **לא**		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות **השכלה:** MA לימודי משפט, BA סוציולוגיה אנתרופולוגיה. **תעסוקה:** מנהלת אגף משאבי אנוש ומטה באגודה.		

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
עופר אביטל	**058069865**	**1963**
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו **מנכ"ל משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ**		תאריך תחילת הכהונה **10.2010**
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד **לא**		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות **השכלה:** BA מינהל עסקים. **תעסוקה:** מנכ"ל משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ.		

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
אירית אלקיים	**032658130**	**1983**
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו		תאריך תחילת הכהונה
מנהלת אגף פרט		**03.2024**
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד		
לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות		
השכלה: BA מדעי החברה, התמחות במנהל ציבורי.		
תעסוקה: AIG מנהלת מחלקת שירות.		

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
גלי גנה	**059674770**	**1965**
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו		תאריך תחילת הכהונה
מבקר פנים		**05.2005**
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד		
לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות		
השכלה: רואה חשבון, בוגר מנהל עסקים (B.A.), מוסמך (MA) בביקורת פנימית ומנהל ציבורי, מבקר מערכות מידע ממוחשבות מוסמך (CISA), מבקר פנימי מוסמך ע"י לשכת המבקרים הפנימיים האמריקאית (CIA), מוסמך בסיכונים ובקרות מערכות מידע (CRISC), מנהל סיכונים מוסמך (CRMA) ומוסמך בתחום הגנת הפרטיות (CDPSE).		
תעסוקה: שותף מנהל במשרד רו"ח רוזנבלום הולצמן.		

15. <u>מורשה חתימה של האגודה (תקנה 26 ב)</u>

לאגודה אין מורשי חתימה עצמאיים.

16. <u>רואה החשבון של האגודה (תקנה 27)</u>

קוסט פורר גבאי את קסירר רואי חשבון, דרך מנחם בגין 144א' תל-אביב (משרד EY).

17. <u>שינוי בתקנות האגודה (תקנה 28)</u>

בשנת הדו"ח לא נעשה שינוי כלשהו בתקנון האגודה.

18. <u>המלצות והחלטות חברי הועד מנהל (תקנה 29)</u>

18.1 המלצות חברי הועד בפני האסכ"ל והחלטות חברי הועד המנהל שאינן טעונות אישור אסכ"ל [תקנה 29(א)]

18.1.1 תשלום דיבידנד - ביום 30.5.2024 אישר הועד המנהל חלוקת דיבידנד בסכום של 35 מיליון ש"ח בכפוף לאישור אסיפת החברים של האגודה. ביום 31.7.2024 אישרו חברי האגודה את החלוקה האמורה.

18.1.2 שינוי ההון הרשום או המונפק של האגודה - לא נעשה שינוי בשנת הדו"ח.

18.1.3 שינוי תזכיר או תקנון של האגודה - לא נעשה שינוי בשנת הדו"ח.

18.1.4 פדיון ניירות ערך - לא נעשה שינוי בשנת הדו"ח.

18.1.5 פדיון מוקדם של איגרות חוב - לא נעשה שינוי בשנת הדו"ח.

18.1.6 עיסקה שאינה בהתאם לתנאי השוק בין האגודה לבין בעל ענין בה (למעט עם חברה בת) - ראו פירוט לעיל ביחס לתקנה 22.

18.2 החלטות האסיפה הכללית שנתקבלו שלא בהתאם להמלצת הועד המנהל [תקנה 29(ב)]

אין.

18.3 החלטות אסיפה כללית מיוחדת [תקנה 29 (ג)]

חברי האגודה קיבלו את ההחלטות הבאות:

18.3.1 ביום 31.7.2024 – לאשר שינוי התקשרות עם מר דורון סט, יו"ר הועד המנהל של האגודה, באופן של מעבר ממעמד שכיר המקבל שכר בתלוש לנותן שירותים באמצעות חשבונית, בהינתן שלא יהיה בדבר כדי להגדיל את העלויות הכספיות מבחינת האגודה ובכפוף לויתור על טענות בדבר יחידי עבוד -מעביד מיום במעבר.

18.3.2 ביום 8.10.204 - למנות את הגב' עדה מרקמן כדירקטורית בלתי תלויה באגודה לתקופה כהונה נוספת (שניה) בת 3 שנים החל מיום 9.12.2024 והכל בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (או אי התנגדותו) למינוי האמור.

19. **<u>החלטות האגודה (תקנה 29 א)</u>**

19.1 אישור פעולות לפי סעיף 255 לחוק החברות [תקנה 29 א (1)] - אין.

19.2 פעולה לפי סעיף 254 (א) לחוק החברות אשר לא אושרה [תקנה 29 א (2)] - אין.

19.3 עסקאות הטעונות אישורים מיוחדים לפי סעיף 270 (1) לחוק החברות (ובלבד שהמדובר בעסקה חריגה) [תקנה 29 א (3)] - אין.

19.4 פטור, ביטוח או התחייבות לשיפוי, לנושא משרה [תקנה 29 א (4)] -

ביטוח אחריות נושאי משרה - בהתאם להחלטות ועדת הביקורת, הועד המנהל וחברי האגודה (מימים 26.7.2022, 25.8.2022 ו-29.8.2022, בהתאמה) אושרה התקשרות האגודה בפוליסה או פוליסות לביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה במהלך תקופה בת ארבע שנים שתחילתה ביום 1.1.2023, ועד ליום 31.12.2026, בשכבה אחת או יותר, תוך שתנאי כיסוי שנתי יהיו על פי הפרמטרים הבאים: גבול אחריות כולל של עד 20 מיליון דולר בגין תביעה אחת ובמצטבר, תמורת דמי ביטוח שנתיים של עד 70,000 דולר והשתתפות עצמית שלא תעלה על 100,000 דולר, תוך שינויים שאינם מהותיים בנ"ל; לעניין זה, שינוי בכל שנה, של עד 10% בכל אחד מהסכומים הנקובים לעיל לא ייחשב כמהותי.

נכון למועד הדו"ח ערכה האגודה פוליסות ביטוח אחריות נושאי משרה החל מיום 1.1.2025 ועד יום 31.12.2025 התואמת את החלטת המסגרת הנ"ל.

בהתאם להחלטות ועדת הביקורת, הועד המנהל וחברי האגודה מימים 26.7.2022, 25.8.2022 ו-26.5.2022, בהתאמה, הוחלט על הענקת כתבי פטור ושיפוי לנושאי משרה באגודה כפי שיכהנו בה מעת לעת. בהתאם להחלטה האמורה הענקת כתב פטור ושיפוי לנושאי משרה שאינם חברי הועד המנהל כפופה לאישור ועדת הביקורת ולאישור הוועד המנהל.

כתבי הפטור והשיפוי הם בנוסחים מקובלים. יצוין, כי סכום השיפוי שישולם ע"י האגודה עפ"י כתבי השיפוי (בנוסף לסכומים שישולמו במסגרת ביטוח נושאי המשרה) לכל נושאי המשרה במצטבר, בגין אירוע אחד או יותר, לא יעלה על 15% מההון העצמי של האגודה במועד התשלום.

דורון סט יו"ר ועד מנהל	פזית כהן חזות מנהלת כללית

תל אביב, 20 במרס 2025